ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ Β

1873—1874.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1874.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ

ΘΡΑΙΚΙΚΟΥ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

(ΕΤΟΣ Β.)

1873—1874.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
1 8 7 4.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

4741

ΙΔΡΥΤΑΙ.

Γ. ΖΑΡΙΦΗΣ.
Χ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.
Α. ΒΑΛΣΤΟΣ.
Ξ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ.
Δ. ΣΓΟΥΤΑΣ.
Α. ΖΩΗΡΟΣ.
Ι. Α. ΒΡΕΤΟΣ.
ΖΑΧ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ.
ΗΡΟΚΛΗΣ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.
Κ. Ε. ΤΣΕΡΩΝΗΣ.
Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.
Θ. Α. ΚΟΣΟΥΛΗΣ.
ΘΡ. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ.
Μ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΗΣ.
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
ΑΓΑΛΙΑ ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.
ΕΛΕΝΗ ΑΡΧΙΓΕΝΟΥΣ.
ΜΑΤΘΙΔΗ. Α. ΖΩΗΡΟΥ.
Δ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
Γ. Κ. ΙΣΧΟΜΑΧΟΣ. †
Σ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ.
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ. †
ΜΙΧ. ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΔΑΝΗΣ.
ΓΡ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗΣ.
Α. Θ. ΘΩΜΑ.

ΑΔΕΛΦ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΑΙ.
Μ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ.
Χ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.
Κ. Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΥ, (ἰατρός).
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ.
ΑΡΧΙΜ. ΦΙΛΟΘ. ΒΡΥΕΝΝΙΟΣ.
ΑΝΑΣΤ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ.
Δ. ΠΑΝΘΩΝΙΔΗΣ.
ΟΔΥΣΣ. ΙΑΛΕΜΟΣ.
Κ. Π. ΚΑΝΑΚΗΣ.
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΖΩΤΟΥ.
Γ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
ΑΛ. Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.
Δ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
ΣΤ. Α. ΡΑΛΛΗΣ.
Δ. ΡΑΖΗΣ.
Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
Σ. Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
Ε. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ.
Γ. ΚΟΡΩΝΙΟΣ.
Α. Δ. ΣΥΓΓΡΟΣ.
Α. ΨΥΧΑΡΗΣ.
Θ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ.
ΘΕΟΔ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

ΟΛΙΓΟΝΑΥΣΙΣ

Η. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.	Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΗΣ.
Κ. ΒΑΛΙΑΔΗΣ, (ιεροδιδ.).	ΙΩΑΝ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
Β. ΠΥΛΑΔΗΣ.	Α. Σ. ΙΣΜΥΡΙΔΗΣ. †
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.	Γ. ΔΑΛΑΑΣ.
Α. ΒΑΦΙΑΔΗΣ.	Δ. Σ. ΒΑΦΕΑΣ.
ΔΗΜ. ΠΑΝΤΖΙΡΗΣ.	Β. Μ. ΒΑΛΙΑΝΟΣ.
ΙΩΑΝ. ΓΚΙΩΝ.	ΣΠ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ.
ΔΗΜ. ΠΑΣΠΑΛΗΣ.	Κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ.
Β. ΠΑΓΚΑΛΟΣ.	ΜΙΑΤ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ.
ΧΡ. Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.	Ν. Π. ΒΕΡΙΣΗΣ.
ΒΑΣΙΛ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ.	ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΜΠΑΡΗΣ.
ΝΙΚΗΦ. ΓΑΥΚΑΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔ.	ΑΡ. ΡΑΖΗΣ.
Κ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, (ιατρός).	Χ. ΕΝΩΤΙΑΔΗΣ.
Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.	Γ. ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ.
ΑΛ. Σ. ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.	Α. ΧΡΥΣΟΒΕΛΩΝΗΣ.
Ρ. Ε. ΡΑΦΑΗΛ.	ΒΑΣΙΛ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ.
Ν. ΒΑΜΒΑΚΗΣ.	ΜΟΣΧ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ.
Ν. Ι. ΠΑΣΠΑΛΑΗΣ.	ΘΩΜΑΣ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.	Γ. ΠΑΡΙΣΗΣ.
ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ.	ΙΩΑΝ Γ. ΣΚΑΡΙΜΒΑΣ.
Χ. ΚΟΙΜΤΖΟΓΛΟΥΣ.	Π. ΚΑΛΛΙΒΟΥΡΣΗΣ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Γ. ΖΑΡΙΦΗΣ Ἐπίτιμος Πρόεδρος.

Α. ΒΛΑΣΤΟΣ Πρόεδρος.

Σ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ, Δ. ΣΓΟΥΤΑΣ } Ἀντιπρόεδροι

ΑΛΕΞ. ΖΩΠΡΟΣ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ι. Α. ΒΡΕΤΟΣ Εἰδικὸς »

Ζ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Ταμίας

Η. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ
Θ. ΚΟΣΟΥΔΗΣ
Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ
Μ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΗΣ
Κ. ΤΣΕΡΩΝΗΣ
ΘΡ. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ
} Σύμβουλοι.

SISMANOGLIO

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

ΠΡΩΗΝ ΛΑΡΙΣΣΗΣ ΚΥΡΙΟΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΕΦΕΝΔΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΙΜΑ.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ πρώην Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

ΚΥΡ ΚΥΡ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Κ. **Albert Dumont.**

SISMANOGLIO

ΔΩΡΗΤΑΙ.

Γ. ΚΟΡΩΝΙΟΣ
Α. ΒΛΑΣΤΟΣ
Α. ΣΥΓΓΡΟΣ
Θ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΜΑΥΡΟΥ
Κ. ΚΑΛΑΪΔΗΣ
Δ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ
Μ. ΓΚΙΜΟΥΣΓΚΕΡΔΑΝΗΣ
ΧΡ. ΚΟΥΙΜΤΖΟΓΛΟΥΣ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΤΩΝΙΑΔΑΙ
Χ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
Α. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ
½ ΑΓ. ΔΕΡΚΩΝ ΝΕΟΦΥΤΟΣ
½ ΑΓ. ΠΡΩΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛ.
Π. ΚΑΛΑΔΟΣ

ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΑΕΩΝΙΔΑΣ ΧΡΥΣΟΒΕΛΩΝΗΣ
Σ. ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ ½
Γ. Α. ΧΑΤΖΗ ΚΩΣΤΑΣ
Μ. ΒΛΑΔΟΣ } ἐν Φ|πόλει
ΒΑ. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ }
Δ. ΣΓΟΥΤΑΣ
Α. ΝΟΜΙΚΟΣ
Α. Ε. ΡΑΛΛΗΣ
Α. ΨΥΧΑΡΗΣ
Α. ΖΩΗΡΟΣ
ΗΡ. ΒΑΣΙΓΑΔΗΣ
ΣΤΕΦ. ΡΑΛΗΣ
Δ. ΠΑΣΠΑΛΑΗΣ

ISMANOGLIO ORGANISMOS

ΜΕΛΗ ΤΑΚΤΙΚΑ

ΤΟΥ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

1873—1874.

Ἀγαπητίδης (Α.) φαρμακοποιὸς ἐν Βογιαζίκ. 1873.
Ἄγας (Νικόλαος) ἐν Κωνσταντινουπόλει »
Ἀγελάστου (Σ. Λ.) ἐμπορϋπάλλ. ἐν Κων/λει »
Ἀδαμαντίδης (Ι.) διδάσκαλος Ἀρναούτ-κιοϊ »
Ἀδελφότης (Εὐεργετικὴ) ἐν Καλλιπόλει »
Ἀθανασίου (Α.) γεωργὸς ἐν Μέτραις »
Ἀθανασίου (Δ.) ἐν Βογιαζί-κιοϊ »
Αἰκατερίνογλους (Γ.Κ.) πληχ. ἐν Ἀγθ/πόλει 1874.
Ἀλβανόπουλος (Ι.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει 1873.
Ἀλεξανδρίδης (Ζ.) » » » »
Ἀλεξανδρίδης (Χ.) ἐμπορϋπάλ. ἐν Κων/λει »
Ἀλεξιάδης (Δ.) ἰατρὸς ἐν Ὑψωμαθείοις »
Ἀλεξιάδης (Δ. Κ.) ἐμπορϋπάλλ. ἐν Κων/λει »
Ἀναγνώστου (Δράκος) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει »
Ἀναργύρου (Γ.) ἐν Βιζύῃ »
Ἀναστασιάδης (Α.) ὀδοντοϊατρὸς ἐν Κων/λει »
Ἀναστασιάδης (Μόσχος) ἔμπορος ἐν Κων/λει »

'Αναστασιάδης (*Τ.*) διδάσκαλος ἐν Σηλυβρίᾳ 1873.
'Αναστασιάδης (*Φώτιος*) ἔμπορος ἐν Μέτραις »
'Αναστασιάδης (*Χ. Β.*) ἐν Ἐπιβάταις »
'Ανδρεάδης (*Θεόδ.*) κτηματίας ἐν Σωζουπόλει »
'Ανδρεάδης (*Θωμᾶς*) ἐν Κωνσταντινουπόλει »
'Ανδρέας (*Ζ.*) ἐπιπλοπώλης ἐν Βογιατζίκοϊ »
'Αντωνιάδαι (*Ἀδελφοὶ*) ἐν Κωνσταντινουπόλει »
'Αντωνιάδης (*Μ.*) » » »
'Αντωνιάδης (*Σ.*) ἰατρὸς ἐν Φιλιππουπόλει »
'Ανώνυμός τις ἐν Ἐπιβάταις »
'Αποστολίδης (*Σπ.*) Σακελλάριος ἐν Κων/λει »
'Αποστόλου (*Δημήτριος*) γεωργὸς ἐν Νεοχωρίῳ »
'Αποστόλου (*Μιχαὴλ*) ἐν Μέτραις »
'Αράπογλου (*Α. Κ.*) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
'Αρβανιτίδης (*Ἰωάνν.*) μεσίτης ἐν Κων/λει »
'Αργυριάδης (*Δ.*) ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει »
'Αργυρίου (*Σωτήριος*) γεωργὸς ἐν Μέτραις »
'Αριστάρχης (*Γ.*) πολιτικὸς ὑπάλλ. ἐν Κων/λει »
'Αριστάρχης (*Δ.*) » » » »
'Αριστοκλῆς (*Ι. Δ.*) » » » »
'Αρσένιος ἱερεὺς ἐν Νεοχωρίῳ »
'Αρτεμιάδης (*Ἰάκ.*) πολ. ὑπάλ. ἐν Τζουμπαλ. »
'Αρχιγένης (*Σαράντης*) ἰατρὸς ἐν Κων/λει † »
'Αρχιγένους (*Ἑλένη*) » »
'Αρχιγένης (*Φώτιος*) ἰατρὸς ἐν Ἐπιβάταις »
Αὐγουστῖνος (*Ἰωάνν.*) κουρεὺς ἐν Γαλατᾷ »

Βαλασιάδης (*Ἰωάνν.*) γεωργὸς ἐν Μέτραις 1873.
Βαλασιάδης (*Σταμ.*) κρεοπώλης ἐν » »
Βαλιάδης (*Κ.*) ἱεροδιδάσκαλος ἐν Κων/λει »
Βαλιάνος (*Β. Μ.*) ἐν Κωνσταντινουπόλει »
Βαλλῆς (*Θ. Δ.*) ἐν Ἐπιβάταις »
Βαλλῆς (*Θ. Κ.*) ἐν » »
Βαλλίδης (*Β. Βαλλῆς*) ἐν Ἐπιβάταις »
Βαλσαμῆ (*Μόρφης*) πλρχ. ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Βαμβάκης (*Ν.*) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει 1873.
Βαρουλίδης (*Χα.Θεοφ.*) ἔμπορ. ἐν Σωζουπόλει »
Βασιάδης (*Ἡρακλῆς*) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Βαφέας (*Δ. Σ.*) μεσίτης χρεωγράφων ἐν Κων/λει »
Βαφειάδης (*Γεώργ.*) δημοσιογράφος » »
Βαφειάδης (*Κωνστ.*) ἱεροδιδ. καθηγ. τῆς Θεολ. Σχολῆς ἐν Χάλκῃ »
Βαφιάδης (*Ἀπόστολος*) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Βεϊκοῦ (*Δ. Ι.*) ἐν Ἐπιβάταις »
Βελισάριος (*Α. Λ.*) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Βελλογιάννης ἐν Κων/πόλει »
Βέργη (*Ἀντ.*) ναυπηγὸς ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Βέργη (*Ι. Χρυσὸς*) ἔμπορος ἐν » »
Βερίσης (*Ι. Κ.*) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Βερίσης (*Ν. Π.*) τραπεζίτης ἐν » 1873.
Βερνουδάκη (*Ἐριφύλη*) ἐν » »
Βλάδος (*Μιχ.*) ἰατρὸς ἐν Φιλιππουπόλει »
Βλαστὸς (*Ἀντ.*) τραπεζίτης ἐν Κων/πόλει »
Βογιατζόγλου (*Α.*) ἔμπορος ἐν » 1874.

Βουλγαρόπουλος (Σ.) μεσίτης ἐν Κων/λει 1874.
Βουτυρᾶς (Α. Π.) ἐν Ἐπιβάταις » »
Βουτυρᾶς (Σ. Ι.) δημοσιογράφος ἐν Κων/λει 1873.
Βρετὸς (Ι. Α.) » » »
Βρυέννιος (Φιλόθ.) ἀρχιμανδρίτης, διευθυντὴς τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς »

Γαβριηλίδης (Ι.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/λει 1873.
Γαροφαλίδης (Γρηγ.) ἔμπορος ἐν » »
Γεδεὼν (Μ.) ἐν Κων/πόλει »
Γεννάδιος (Ἰωάννης) Α' γραμματεὺς τῆς Β. Ἑλλ. πρεσβείας ἐν Λονδίνῳ »
Γεώργαλου (Κ. Ι.) ἐν Κων/πόλει »
Γεωργαντόπουλος (Ι.) δικηγόρος ἐν Κων/λει »
Γεωργιάδαι (Ἀδελφοὶ) ἔμποροι ἐν » »
Γεωργιάδης (Θεόδ.) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Γεωργιάδης (Κ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/λει »
Γεωργιάδης (Σ.) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Γεωργίου (Δράκος) ἐν Σωζουπόλει »
Γεωργίου (Ζαφείριος) ἐν Ἐπιβάταις »
Γεωργίου (Κ.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Γεωργίου (Σάββας) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει »
Γεωργίου (Χρυσοβ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει 1873.
Γιαμαλίδης (Ν.) ἀργυραμοιβὸς ἐν » »
Γιάνναρος (Θρ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Γιασεμίδης (Εὐστ.) ἱεροδιάκ. ἐν Ἐπιβάταις »
Γισβαρίδης (Γιαννάκος) γεωργὸς ἐν Βάσαις »

Γκεμισγκερδάνης (Α.) κτηματίας ἐν Φ/πόλει 1873.
Γκιουμουσγκερδάνης (Μ.) κτημ. ἐν Φιλ/πόλει »
Γκιὼν (Ἰω.) διευθυντὴς τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας Ἀργοναῦται ἐν Κων/πόλει »
Γ. (Κωνσταντῖνος) ἐν Βιζύῃ »
Γλυκᾶς (Νικηφόρος) ἀρχιεπίσκοπος Ἴμβρου »
Gontran (J. B.) ἐμποροϋπάλ. ἐν Κων/πόλει »
Γρηγοριάδης (Βασίλειος) »
Γρηγόριος ἐπίσκοπος Καλλιουπόλεως ἐν Καλλιπόλει »
Γρημάνης (Ἀπ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/λει »
Γρυπάρης (Ν.) βιβλιοπώλης ἐν » »

Δαλένιας (Κ. Ι.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Δάλλας (Γ.) δικηγόρος ἐν Κων/λει 1873.
Δελλαγραμμάτικας (Σ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Δερτόπουλος (Περ.) δικηγόρος ἐν Ἀθήναις 1874.
Δεπάστα (Α.) βιβλιοπώλης ἐν Κων/λει 1873.
Δεστούνης (Ν.) ἐν Κων/πόλει »
Δημητριάδης (Δ.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Δημητριάδης (Θεόδ.) ἐν Κων/πόλει »
Δημητρίου (Γεώργ.) παντοπώλης ἐν Μέτραις »
Δημητρίου (Ἰωάνν.) ἐν Κων/λει »
Δημητρίου (Κ.) ἐν Βιζύῃ »
Δημητρίου (Κ.) ἐν Ἐπιβάταις »
Δημητρίου (Λ. Α.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Δημητρίου (Ν.) ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.

Δημητρίου (Σ.) παντοπώλης ἐν Μέτραις 1873.
Δήμου (Ν.) γεωργὸς ἐν » »
Δήμου (Παναγ.) γεωργὸς ἐν Καλλικρατείᾳ »
Διάγγελης (Γ.) δικηγόρος ἐν Κων/πόλει »
Διαμαντῆς (Ν.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Διονύσιος (Ἅγ. Παμφύλ.) ἐπίσκοπος ἐν Κ/λει 1873.
Δόμορος (Εὐστάθιος) ἔμπορος ἐν » »
Δόσιος (Ι.) ἰατρὸς ἐν Ἀρναούτκοϊ »
Δούκας (Ξ.) ἐμπορομπάλληλος Ὀρτάκοϊ »
Δουκίδης (Ἀλέκος) ἐν Καλλικρατείᾳ »
Δράκος (Ζαννῆς) ἐν Κων/πόλει »
Δροσιάδης (Α. Β.) ἐν Καλλιπόλει »

Ἐλευθερόπουλος (Β.) βουτυρᾶς ἐν Ἐπιβάταις »
Ἐμμανουὴλ (Σ.) διδάσκαλος Ἀρναούτκοϊ »
Ἐνωτιάδης (Χρ.) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Εὐγενίδης (Εὐστ.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »
Εὐσταθίου (Θεόδ.) ἐν Βιζύῃ »
Ἐφραιμίδης (Κ.) ἐν Κωνσταν/πόλει »

Ζαπραΐδης (Γ. Κ.) κτηματίας ἐν Στενημάχῳ »
Ζαρίφης (Γεώργ.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »
Ζάρπας (Ν.) ἐν Κων)λει »
Ζαχαρίας (Ἅγ. Σηλυβ.) μητροπολ. ἐν Σηλυβρ. »
Ζαχαρίου (Ἰωάνν.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Ζερβουδάκης (Α.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Ζησόπουλος (Ν.) παντοπώλης ἐν Σηλυβρίᾳ »

Ζυγαβηνὸς (Γρηγ.) ἱεροδιδ. καθηγ. τῆς Θεολ. Σχολῆς ἐν Χάλκῃ 1873.
Ζωγράφος (Ξεν.) ἰατρὸς ἐν Κων/πόλει »
Ζωγράφος (Χρ. ἐφέντης) τραπεζ. ἐν Κων/λει »
Ζωηρὸς (Ἀλέξ.) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Ζωηροῦ (Ματθιλδη) » »
Ζώτου (Ἀριστείδης) ἰατρὸς » »

Ἡλιάδης (Στέφ.) ἔμπορος ἐν Ὑψωμαθείοις »

Θάνγλους (Ν. Β.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Θεοδωρίδης (Δ.) Βογιατζίκοϊ »
Θεοδωρίδης (Εὐλάμπιος) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Θεόδωρος ἱερεὺς ἐν Βιζύῃ »
Θεοδώρου (Μ.) ἐν Βιζύῃ »
Θεοδοσίδης (Σ. Ι.) κτηματίας ἐν Σωζουπόλει 1874.
Θεοδοσίου (Π. Β.) ἐν Κων/πόλει 1873.
Θεοτοκάκης (Ἀντ.) ἰατρὸς ἐν Σωζουπόλει 1874.
Θεοφανίδης (Κ.) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει »
Θεόφιλος ἀρχιεπίσκοπος Σωζουαγαθουπόλεως ἐν Σωζουπόλει »
Θεοφίλου (Βαρταμῆς) ἐν Βιζύῃ 1873.
Θωμᾶ (Ἀθανάσιος) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Θωμᾶ (Σταῦρος) πλοίαρχος ἐν Καλλικρατείᾳ »

Ἰακωβίδης (Κ.λ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Ἰάλεμος (Ὀδ.) δημοσιογράφος ἐν Κων/λει »

Ἰόνου (Παναγ.)	ἐν Μέτραις	1873.
Ἰσμυρίδης (Α. Σ.)	δικηγόρος ἐν Κων/πόλει †	»
Ἰσμυρίδης (Κ.)	ἐμποροϋπάλληλος ἐν Κων/λει	»
Ἰσχόμαχος (Γ. Κ.)	δικηγόρος †	» »
Ἰωαννίδης (Θεόδ.)	ἐν Σωζουπόλει	1874.
Ἰωαννίδης (Μιχ.)	ἐν Σωζουπόλει	»
Ἰωαννίδης (Σ.)	ἐν Ἐπιβάταις	1873.
Ἰωαννίδης (Χρῆστος)	μεσίτης ἐν Κων/λει	»
Ἰωάννου (Εὐθ.)	παντοπώλης ἐν Ἀγαθουπ.	1874.
Ἰωάννου (Κυριαζῆς)	ἐν Ἐπιβάταις	1873.
Ἰωάννου (Μιχ.)	ἐν Ἐπιβάταις	»
Ἰωάννου (Μιχ.)	χρυσοχόος Ἀρναούτκιοϊ	»
Ἰωσὴφ (Ι.)	ἐν Ἀρναούτκιοϊ	»
Καλλιάδης (Δ.)	ἐν Κων/λει	»
Καλλιάδης (Κωνστ.)	ἐν Κων/λει	»
Καλλιάδου (Ἀγλαΐα)	»	»
Καλλιβούρσης (Π.)	ἰατρὸς	» »
Καλλιγέρης (Ν. Δ.)	ἐν Κων/λει	»
Καλογέροβιτζ (Ἀντ.)	ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει	1874.
Καλπάκας (Γ.)	τελων. ὑπάλλ. ἐν Κων/λει	1873.
Καμιναρίδης (Ι.)	δικηγόρος	» »
Καμπιέσης (Γ.)	ὑπάλληλος ἐν Καλλιπόλει	»
Καράκης (Κωνστ.)	ἔμπορος ἐν Κων/λει	»
Καρέλλος (Ἰω.)	ἐν Κωνσταν/πόλει	»
Καρτεμίρης (Δ. Δ.)	τραπεζίτης ἐν Κων/πόλει	»
Καπούλης (Κυριακὸς)	ἐν Βογιατζί-κιοϊ	»

Καραβίας (Ἄτας)	ἑλλ. πρόξενος ἐν	1874.
Καραγιαννίδης (Μ. Ι.)	ἐν Τζουμπαλίῳ	1873.
Καραβοκυρὸς (Μιλτ.)	δικηγόρος ἐν Κων/λει	»
Καραθεοδωρῆ (Ἀλ. Κ.)	»	»
Καραθεοδωρῆ (Κ.)	ἰατρὸς	» »
Καραθεοδωρῆ (Σ. Κ.)	Α' γραμματεὺς τῆς ἐν Βερολίνῳ Ὀθωμανικῆς πρεσβείας	»
Καραϊτίδης (Δ. Π.)	ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει	1874.
Καραπάνος (Κ.)	τραπεζίτης ἐν Κων/λει	1873.
Καρατζᾶς (Γ.)	ἐν Ἀθήναις	»
Καρδαμίτζης (Π.)	ἔμπορος ἐν Κων/λει	»
Κλεόβουλος (Κ. Ν.)	ἔμπορος ἐν	» »
Κλουμάνης (Δ.)	ἐμποροϋπάλ. ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ	»
Κοζάκος (Μ. Γ.)	πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει	»
Κοϊμτζόγλους (Χ.)	ἔμπορος ἐν Κων/λει	»
Κολάσης (Λάζαρος)	ἐν Κων/λει	»
Κομνηνάκης (Σ. Κ.)	ἐμποροϋπάλ. ἐν Κων/λει	»
Κορωναῖος (Π.)	συνταγματάρχης ἐν Ἀθήναις	»
Κορωνιὸς (Γ.)	τραπεζίτης ἐν Κων/λει	»
Κοσούδης (Θ. Α.)	»	» »
Κότζου (Γιάγκος)	ἐν Ἐπιβάταις	»
Κουμπάρης (Ἀριστ.)	διευθυντὴς τοῦ μετεωροσκοπείου ἐν Κων/λει	»
Κουμπάρης (Ἀχ.)	πολιτ. ὑπάλ. ἐν Κων/λει	»
Κούρτογλους (Ν. Α.)	ἔμπορος ἐν Σωζουπόλ.	1874.
Κρανίδης (Ἡ.λ.)	ἐν Κων/λει	1873.
Κρασᾶς (Ι. Κ.)	ἔμπορος ἐν Κων/λει	»

Κρητικὸς (Ἀνδρέας) ἐν Κωνσταντινουπόλει 1873.
Κρητικὸς (Ἰω.) ἐμποροϋπαλλ. ἐν Κων/λει »
Κρητικὸς (Μ.) ἐν Ἐπιβάταις »
Κυριακίδης (Κ.) ἐν Κων/λει »
Κυριακόπουλος (Ε.) δημοσιογράφος ἐν Κων/λει »
Κυριακοῦ (Κ. Ε.) ἰατρὸς » »
Κώστα (Εὐγ.) ζωγράφος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Κωστανᾶ (Γιαννν.) ἁλιεὺς ἐν Ἀγαθουπόλει »
Κωστανταρίδης (Ε.) στρατ. ἰατρὸς ἐν Κ/λει 1873.
Κωστανταρίδης (Θ.) »
Κωστανταρίδης (Μ.Κ.) ἐμποροϋπ. ἐν Κων/λει »
Κωστανταρίδης (Χα. Γ.) κτηματίας ἐν » »
Κωστάντιος Ἀρχιμανδρίτης ἐν Κων/λει »
Κωστανταίρου (Ἀναστ.) ἐν Μέτραις »
Κωστανταίρου (Γαβριὴλ) ἐν Σωζουπόλει 1874.
Κωστανταίρου (Γ.) χρεωπώλ. ἐν Βογιαζίκιοϊ 1873.
Κωστανταίρου (Δαν.) διδάσκ. ἐν Καλλιπόλει »
Κωστανταίρου (Θ.) ράπτης ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Κωστανταίρου (Κυρ.) παντοπώλ. ἐν » »
Κωστανταίρου (Ν.) ἐν Κων/λει »
Κωστανταίρου (Γιαννάκος) ἱερεὺς ἐν Ἐπιβάτ. »

Λαζόπουλος (Γ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/λει 1873.
Λαμπρίδης (Α.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Λαμπρινίδης (Ἀν.) ζαχαροπλ. ἀνακτ. ἐν Κ/λει »
Λάμπρου (Σωτ.) ἐν Βιζύῃ »
Λάσκαρις (Κωνστ.) ἐν Σωζουπόλει 1874.

Λεβίδης (Ν.) δικηγόρος ἐν Ἀθήναις 1873.
Λερὸς (Μιχ.) ἱερεὺς ἐν Κων/λει (Γαλατᾷ) »
Λεοντάρη (Ἀργύρης) ἐν Ἐπιβάταις »
Λιβάνιος (Μ.) δικηγόρος ἐν Κων/λει »
Λογοθέτης (Σ. Γ.) »
Λογοθετίδης (Ἀθ.) ἐν Μεγάλῳ Τζεκμετζὲ »
Λογοθετίδης (Ἐμμ. Θ.) »
Λογοθετίδης (Κ. Ε.) ἐν Ἐπιβάταις »
Λουλούδης (Νικ.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Λύζης (Ἀλ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ »

Μαγκασώρης (Ι. Κ.) ἐν Ἐπιβάταις »
Μαζαράκη (Δόμνα) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Μαζαρίνος (Λ.) ἐν Τζουμπαλίῳ »
Μακρῆς (Παναγ.) ξυλέμπορος ἐν Ἀγαθουπόλει »
Μακρύγλους (Κυρ.) καφετζὴς ἐν » 1874.
Μαλιάκας (Ἀβρ.) διδάσκαλος ἐν Κων/πόλει 1873.
Μανολόπουλος (Κ.) μεσίτης ἐν » »
Μάνος (Ἀλέξ.) ἐν Ἀθήναις »
Μαραγκὸς (Κ.) ἐν Κων/λει »
Μαργαρίτης (Δρόσος) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Μαργαρίτης (Ἐμμ.) ἐν Σωζουπόλει 1874.
Μαργαρίτου (Χ.) ἐν Βιζύῃ 1873.
Μαρκόπουλος (Στέφ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Μασάλης (Μ. Δ.) κουρεὺς ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ »
Μάτζικας (Α.) μεσίτης ἐν Κωνσταν/πόλει »
Μάτζικας (Δημ.) » ἐν » »

Μαυραγέλαστος (Γ.) γεωργὸς ἐν Μέτραις 1873.
Μαυρογένης (Σ.) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Μαυρογορδάτος (Θ. Α.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »
Μαῦρος (Α. Β.) ἐν Ἐπιβάταις »
Μητζορα (Κ.) ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει »
Μιμμίδης (Μιχ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Μιχαὴλ (Α. Ι.) ἐν Βιζύῃ »
Μιχαηλίδης (Α. Μ.) ἐν Βιζύῃ »
Μιχαηλίδης (Η. Δ.) ἐν Κωνσταν/πόλει »
Μιχαηλίδης (Κ.) »
Μιχαηλίδης (Κ. Σ.) ἐν Βιζύῃ »
Μογὲς (Ξενοφ.) διδάσκαλος ἐν Κων/λει »
Μουρρέζης (Κωνστ.) ἐν Κωνσταν/πόλει »
Μουσοῦρος (Β.) ἐν » »
Μπιτζίδης (Βασ.) διδάσκαλ. ἐν Σωζουπόλει 1874.
Μπογιατζόγλου (Α.) ἀχυροπ. ἐν Καλλικρατ. 1873.
Μπογιαζόπουλος (Κ.) παντοπ. ἐν Ἀγαθουπ. 1874.
Μπογιατζόπουλος (Χ.) » ἐν » »

Νάκης (Β. Ν.) βιβλιοπώλης ἐν Ἀθήναις »
Νεόφυτος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως, ἐν Φιλιππουπόλει 1873.
Νικολαΐδης (Δ.) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Νικολαΐδης (Χ.) ἐν Βιζύῃ »
Νικολάου (Μιχ.) ἐν Σωζουπόλει 1874.
Νικολάου (Φώτιος) ἐν Ἐπιβάταις 1873.
Νομικὸς (Ζ.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »

Ξηροποταμηνὸς (Δ.) ἀρχιμανδρ. ἐν Κ/πόλει 1873.
Ξηροποταμηνὸς (Ε.) » ἐν » »

Οἰκονόμος (Κωνστ.) ἱερεὺς ἐν Βιζύῃ »
Οἰκονόμος (Κ. Α.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Οἰκονόμου (Μ. Α.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »

Πάγκαλος (Β.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Παλλάκης (Χ. Φ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Παναγιωτίδης (Μ.) ὑποδημ. ἐν Ἀγαθουπόλ. 1874.
Παναγιώτου (Ἐμμ.) 1873.
Παναΐδης (Ν.) ἐμποροϋπάλ. ἐν Κων/πόλει »
Πανταζῆς (Κ. Γ.) ἐν Βιζύῃ »
Παντζίρης (Δημ.) ὑπάλληλος ἐν Κων/λει »
Πάντζοβιτζ (Ἀριστ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Πάντζοβιτζ (Ν.) ἔμπορος ἐν » »
Παππαδόπουλος (Ἀθ.) »
Παππαδόπουλος (Ἀναστ.) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Παππαδόπουλος (Ἀντ.) βουτυρᾶς ἐν Ἐπιβάτ. »
Παππαδόπουλος (Γ. Α.) ἐν Βιζύῃ »
Παππαδόπουλος (Χ. Δ.) καθηγ. ἐν Κων/λει »
Πάππης (Γ. Τ.) ἐμποροϋπάλληλ. ἐν Κων/λει »
Παρασκευᾶ (Βασ.) »
Παρασκευᾶ (Κ.) ἀρχιτέκτων ἐν Ἀγαθουπ. 1874.
Παρίσης (Ἀπόστ.) μεσίτης ἐν Κων/λει 1873.
Παρίσης (Γ.) ἐν Κων/λει »
Πασπαλῆς (Δ.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »

Πασπαλῆς (Ν. Ι.) ἐν Κων/πόλει 1873.
Παχζεβάνωφ (Χ. Γ.) ἐν Βογμαζί-κιοϊ »
Πεσιντζὴς (Χ.) παντοπώλ. ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Πεστεμαλτζόγλους (Σ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει 1873.
Πλέσσας (Ν.) ἰατρὸς ἐν Κων/λει »
Πλέσσος (Γ.) τραπεζίτης ἐν Κων/πόλει »
Πλέσσος (Ι.) » ἐν » »
Πληθωνίδης (Δ.) δημοσιογράφος ἐν Κων/λει »
Πληθωνίδης (Κ.) » » » »
Πλητᾶς (Φωκ.) μεταπράτης ἐν Κων/λει »
Πολεμερίδης (Α.) ἐν Σωζουπόλει »
Πολύκαρπος ἱεροδιάκονος ἐν Κων/πόλει »
Πολυχρονιάδης (Ι.) διδάσκαλος ἐν Βιζύῃ »
Πολυχρόνου (Α.) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Ποτέσσαρος (Τ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Πουλημένου (Μ.) ἐν Βιζύῃ. »
Προδρόμου (Κλ.) ἐμποροϋπάλληλος ἐν Κων/λει »
Πτολεμαῖος (Γ.) συνταγματάρχ. ἐν Ἀθήναις »
Πυλάδης (Βασ.) ἐν Κων/λει »

Ῥαζῆς (Α.) μηχανικὸς ἐν Κων/λει »
Ῥαζῆς (Δ.) ὑπουργικὸς γραμματεὺς ἐν Ἀθήναις »
Ῥάλλη (Νικ.) ἐν Σωζουπόλει 1874.
Ῥάλλης (Σ. Α.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »
Ῥαφαὴλ (Ρ. Ε.) ταμίας τῆς Βασ. Ἑλλ. πρεσβείας ἐν Κων/λει 1873.
Ῥίτζος (Α.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »

Ῥοτζος (Α.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει 1873.
Ῥοτζος (Δ.) ἐν Κων/πόλει »

Σακηζλόγλους (Μ.) ἐν Καλλιπόλει »
Σαλλίχης (Ἰω.) ἐν Κων/λει »
Σαραντῖνος (Κ.) φαρμακοποιὸς ἐν Κων/πόλει »
Σαρῆς (Σ. Γ.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Σαρόγλους (Κ.) Λογοθέτης ἐν Ἀγαθουπόλει »
Σγούτας (Δ.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει 1873.
Σεβαστόπουλος (Α. Σ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει »
Σεμελᾶς (Δ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Σεργιάδης (Εὐστ.) διδάσκαλος ἐν Βιζύῃ »
Σημηριώτης (Ἀθ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/πόλει »
Σκαρίμβας (Ἰω.) ἐν Κων/λει »
Σκοβάκλης (Κ.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Σκορδέλης (Βλ.) σχολάρχης ἐν Φιλ/πόλει 1873.
Σκουλίδης (Ἰω.) »
Σκώτης (Α.) ἐν Κων/πόλει »
Σοφοκλῆς (Γ.) σχολάρχης ἐν Κων/πόλει »
Σπανδωνῆς (Α.) μεσίτης ἐν » »
Σπύρου (Δημ.) παντοπώλης ἐν Μέτραις »
Σταματιάδης (Β.) ἐν Βιζύῃ »
Σταμούλης (Ν. Α.) ἐν Σηλυβρίᾳ »
Σταυρίδης (Α.) γεωργὸς ἐν Σηλυβρίᾳ »
Σταυρίδης (Α. Κ.) ἔμπορος ἐν Καλλιπόλει »
Σταυρίδης (Βασ.) »
Σταυρίδης (Ἐλευθ.) ἐν Σηλυβρίᾳ »

SISMANOGLIO

Σταυρίδης (Χ.) ἐν Σηλυβρίᾳ 1873.
Στεφανίδης (Κ.) τραπεζίτης ἐν Βογιατζίκοϊ »
Στεφανίδης (Χ.) ὡρολογοποιὸς ἐν Καλλιπόλει »
Στρατίδης (Ν.) γούναρης ἐν Κων/πόλει »
Συγγρὸς (Α. Δ.) τραπεζίτης ἐν Κων/λει »
Σωτηριάδης (Μ.) φαρμακοποιὸς ἐν Κων/πόλει »
Σωτηρίου (Στ.) ἐν Σηλυβρίᾳ »

Ταντελίδης (Ἡλ.) καθηγητὴς ἐν Κων/λει »
Τάξης (Γ.) ἐμποροϋπάλληλος ἐν Κων/λει »
Ταυλάριος (Ἱππ.) ἐν Κων/λει »
Τζαμουρόπουλος (Π. Ι.) πλρχ. ἐν Ἀγαθουπ. 1874.
Τζελεμπόπουλος (Α.) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει »
Τζιάτζου (Α.) ἔμπορος ἐν Στενημάχῳ Φ/λεως 1873.
Τζόγιος (Π. Κ.) πλοίαρχος ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Τζουτζούλης (Ν.) ναύτης ἐν » »
Τούμπας (Ἀλ.) ἐν Κωνσταν/πόλει 1873.
Τούμπας (Δ. Κ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/πόλει »
Τούρτογλους (Σ. Α.) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει 1874.
Τριανταφύλλη (Παναγ.) ἐν » »
Τριανταφυλλίδης (Χ.) ἐν » »
Τριανταφυλλίδης (Χ.) ἐν Βιζύῃ 1873.
Τρωϊάνος (Η.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Τσαλαπατάκης (Εὐθ.) μεσίτης ἐν Κων/πόλει »
Τζαμουρόπουλος (Β.) πλρχ. ἐν Ἀγαθουπόλει 1874.
Τσερώνης (Κωνστ.) δικηγόρος ἐν Κων/λει 1873.
Τσολάκης (Κ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/λει »

Φενερλῆς (Δ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/πόλει 1873.
Φιλιππίδης (Β.) » ἐν » »
Φράγκος (Γ.) ἔμπορος ἐν » »
Φρουζέτης (Κωνστ.) ἐν Κων/λει »
Φωκᾶ (Εὐφροσύνη) ἐν Κων/λει »
Φωτεινὸς (Ζ. Δ.) φαρμακοποιὸς ἐν Ἀρναούτκοϊ »
Φωτιάδης (Εὐστάθ.) »
Φωτιάδης (Νικ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει »
Φωτίου (Ἀνέστ.) ἐν Ἐπιβάταις »

Χαβιαρίδης (Βασ.) ἱερεὺς ἐν Βογιατζίκ. »
Χαδούμογλους ἐν Ἀρναούτ-κοϊ »
Χαραλάμπης (Κ.) παντοπώλ. ἐν Ἀγαθουπ. 1874.
Χαρατζόπουλος (Π. Γ.) πλοίαρχος ἐν » »
Χατζῆ Ἀλέξη (Ν.) ἐν Σωζουπόλει »
Χατζῆ Ἀλέξιος (Β.) ἐν » »
Χατζηαντωνίου (Π.) γεωργὸς ἐν Μέτραις 1873.
Χατζῆ Γεωργίου (Δ. Γ.) παντοπ. ἐν Ἀγθ/λει 1874.
Χατζῆ Γεωργίου (Δ. Κ.) πλρχ. ἐν Ἀγαθουπ. »
Χατζῆ Γεωργίου (Θ.) ἐν Ἀγαθουπόλει »
Χατζῆ Γεωργίου (Χα. Ν.) ἔμπορος ἐν Σ/πόλει »
Χατζῆ Δημητρίου (Γ.) 1873.
Χατζῆ Κώστα (Γ. Α.) ἐν Βεσικτὰς »
Χατζῆ Παρασκευᾶ (Μ.Π.) πρωρεὺς ἐν Ἀγθ/π. 1874.
Χηροπαΐδι (Π. Κ.) πλρχ. ἐν Ἀγαθουπόλει »
Χηροπαΐδι (Γ. Ε.) πρωρεὺς ἐν » »
Χουρμούζης (Μ.) ἐν Κων/λει 1873.

Χουρμουζιάδης (Α.) διδάσκαλος ἐν Κων/λει	1873.
Χρυσίδης (Σ.) ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ	»
Χρηστίδης (Θ.) ἔμπορος ἐν Κων/πόλει	»
Χρηστίδης (Κ.) ἐν Ἐπιβάταις	»
Χρηστίδης (Π. Χ.) μεσίτης ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ	»
Χρηστοδούλου (Β.) ἐν Σωζουπόλει	1874.
Χρηστοδούλου (Β.) ἔμπορος ἐν Σωζουπόλει	»
Χρυσάφου (Θεόφ.)	1873.
Χρυσοβελώνης (Λ.) ἔμπορος ἐν Κων/λει	»
Χρυσολέοντος (Σωσσάνα) ἐν Κων/πόλει	»
Χρυσοσκούλης (Δ.) ἐν Σωζουπόλει	1874.
Ψαρᾶς (Εὐστ.) ἐμποροϋπάλλ. ἐν Κων/πόλει	1873.
Ψυχάρης (Ἀντ.) ἐν Κων/λει	»
Ψωμόπουλος (Κ. Κ.) πρωρεὺς ἐν Ἀγαθουπόλ.	»
Ψωμόπουλος (Κ. Μ.) πλοίαρχ. ἐν »	»
Ψωμόπουλος (Κ. Δ.) » ἐν »	»
Ψώμου (Ι. Β.) ἐν Κων/πόλει	»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

«Οὐδὲν γλύκιον ἢς πατρίδος».
(Ὅμηρος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘΡΟΝ 1. Καθιδρύεται ἐν Κωνσταντινουπόλει *Θρακικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος*, σκοπὸν καὶ μέλημα ἔχων τὴν διάδοσιν ἐν Θράκῃ τῆς δημοτικῆς καὶ μέσης παιδεύσεως καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν δι' αὐτῆς διάπλασιν καὶ μόρφωσιν.

ΑΡΘ. 2. Τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου μέσα εἰσί· ἀ) ἡ σύστασις διδασκαλείου εἰς δύο διῃρημένου πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ διδασκαλισσῶν τῶν παρθεναγωγείων καὶ νηπιαγωγείων· β') ἡ σύστασις δημοτικῶν σχολείων τῶν ἀρρένων καὶ παρθεναγωγείων ὅπου παρίσταται ἀνάγκη·

γ') ἡ συντήρησις τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, χρῃζόντων δὲ περιθάλψεως καὶ συνδρομῆς· δ') ἡ ἐπὶ τὰ κρείττω ἀνάπτυξις τῶν σχολείων τῆς μέσης παιδεύσεως· καὶ ε') ἡ ἔκδοσις διδακτικῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν βιβλίων καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν εἰς ἄπορα σχολεῖα ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

ΑΡΘ. 3. Ὁ Σύλλογος προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ κατὰ τοὺς πόρους αὐτοῦ θέλει προβαίνει εἰς την ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ Β' ἄρθρῳ ἀναφερομένων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ μελῶν.

ΑΡΘ. 4. Τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου εἰσὶ τακτικὰ καὶ ἐπίτιμα.

ΑΡΘ. 5. Καθήκοντα τῶν μελῶν εἰσιν ἡ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου μέριμνα καὶ συνδρομή.

ΑΡΘ. 6. Νέα τακτικὰ μέλη γίγνονται ὅσοι τῶν ἐκ Θρᾴκης ἢ ἄλλων ὁπουδήποτε καὶ ἂν διαμένωσιν ἐκφράσωσι τῷ Συλλόγῳ τὴν πρὸς ἐγγραφὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν.

ΑΡΘ. 7. Τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν ἀγγέλλει ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀποστέλλων τὸ δίπλωμα καὶ ἀντίτυπον τοῦ παρόντος κανονισμοῦ πρὸς γνῶσιν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μέσων, δι' ὧν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ ἐνεργεῖ ὁ Σύλλογος.

ΑΡΘ. 8 Ἡ συνδρομὴ τῶν τακτικῶν μελῶν διαιρεῖται εἰς τὰς τρεῖς τάξεις, καὶ τῆς μὲν πρώτης ἐστὶ

μία ὀθωμανικὴ λίρα κατ' ἔτος, τῆς δὲ δευτέρας ἡμίσεια, καὶ τῆς τρίτης ἓν τέταρτον λίρας· ἕκαστος δ' ὁρίζει ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν τάξιν εἰς ἣν ἐπιθυμεῖ νὰ καταταχθῇ.

ΑΡΘ. 9. Οἱ ἐφάπαξ δέκα ἢ καὶ πλείονας ὀθωμανικὰς λίρας εἰσφέροντες εἰσὶ δωρηταὶ καὶ ἀπαλλάσσονται τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.

ΑΡΘ. 10. Ἅπαξ ἐγγραφείς τις μέλος τακτικὸν τοῦ Συλλόγου ὑποχρεοῦται νὰ πληρόνῃ ἐτησίως καὶ τακτικῶς τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ, ἄλλως διαγράφεται καὶ τοῦ λοιποῦ δὲν γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος, ἐὰν μὴ πρότερον ἀποτίσῃ καὶ τὰ καθυστεροῦντα μέχρι τῆς νέας αὐτοῦ αἰτήσεως.

ΑΡΘ. 11. Μέλη ἐπίτιμα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἐκλέγονται παρὰ τοῦ Συλλόγου ἄνδρες διακεκριμένοι καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἀξίας τιμὴν τῷ Συλλόγῳ περιποιοῦντες.

ΑΡΘ. 12. Πάντα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντα μέλη ἀπολαύουσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων

ΑΡΘ. 13. Κατάλογος πλήρης τῶν ἁπανταχοῦ μελῶν δημοσιεύεται κατ' ἔτος μετὰ τῶν ἐτησίων ἐκθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ εὐεργετῶν.

ΑΡΘ. 14. Εὐεργέται τοῦ Συλλόγου κηρύττονται οἱ δωρούμενοι ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ὀθωμανικὰς λίρας· μεγάλοι δὲ εὐεργέται ἀναγορεύονται ὅσοι πεντακοσίας καὶ ἐπέκεινα προσφέρουσι λίρας.

ΑΡΘ. 15. Τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν καὶ μεγάλων εὐεργετῶν ἀναγράφονται εἰς ἐπὶ τούτῳ στήλην ἐν τῇ κεντρικῇ τοῦ Συλλόγου ἕδρᾳ καὶ ἐπὶ πινάκων ἀνηρτημένων ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένοις ἐκπαιδευτηρίοις.

ΑΡΘ. 16. Διὰ τοὺς χορηγοῦντας μεγάλας καὶ ἐκτάκτους χρηματικὰς προσφορὰς ἢ κληροδοτήματα ὁ Σύλλογος ψηφίζει ἰδιαιτέρας καὶ ἐκτάκτους τιμάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘ. 17. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου εἰσὶ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι· καὶ αἱ μὲν τακτικαὶ συγκαλοῦνται τετράκις τοῦ ἔτους ἀνὰ πᾶσαν τριμηνίαν κατὰ κυριακὴν ἢ ἄλλην ἑορτήν, αἱ δ' ἔκτακτοι ὁσάκις ἂν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον κρίνῃ ἐπάναγκες τοῦτο.

ΑΡΘ. 18. Ἑκάστης συνεδριάσεως τοῦ Συλλόγου ἡ ἡμερησία διάταξίς ἐστιν· α) ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου· β'.) ἡ ἀνακήρυξις εὐεργετῶν ἢ μεγάλων εὐεργετῶν· γ') ἡ ἀναγόρευσις ἐπιτίμων μελῶν· καὶ δ'.) σύντομος ἔκθεσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς παρελθούσης τριμηνίας.

ΑΡΘ. 19. Ἐν τῇ ἐτησίᾳ συνελεύσει ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου γενικὴ ἔκθεσις περὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου, ἧς

περιληψις πέμπεται τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ πρὸ τῆς ἐτησίας αὐτοῦ ἑορτῆς.

ΑΡΘ. 20. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συλλόγου γίνονται διὰ φανερᾶς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ διοικητικοῦ Συμβουλίου.

ΑΡΘ. 21. Ἡ διοίκησις τοῦ Συλλόγου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος κανονισμοῦ, ἀνατίθεται εἰς διοικητικὸν Συμβούλιον συναπαρτιζόμενον ὑφ' ἑνὸς προέδρου, δύο ἀντιπροέδρων, δύο γραμματέων, γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ, ἑνὸς ταμίου καὶ ἓξ συμβούλων, ἀποτελούντων δύο ἐπιτροπάς, ὧν ἡ μὲν περὶ τὰ ἐκπαιδευτικά, ἡ δὲ περὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Συλλόγου ἀσχολεῖται.

ΑΡΘ. 22. Ὁ πρόεδρος ἐφορᾷ καὶ ἐπιβάλλει εἰς ἕκαστον μέλος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, συγκαλεῖ καὶ διευθύνει πάσας τὰς συνεδριάσεις τοῦ τε Συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου, ὑπογράφει τὰ πρὸς πληρωμὴν ἐντάλματα, ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Συλλόγου ἐξερχόμενα ἔγγραφα μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, τὰ πρακτικὰ μετὰ τοῦ εἰδικοῦ καὶ τὰ διπλότυπα τῶν εἰσπράξεων μετὰ τοῦ ταμίου.

ΑΡΘ. 23. Τοῦ προέδρου ἀπόντος ἀναπληροῖ αὐτὸν ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροέδρων.

ΑΡΘ. 24. Τῶν ἀντιπροέδρων ὁ μὲν προεδρεύει τῆς ἐκπαιδευτικῆς, ὁ δὲ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘ. 25. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς κρατεῖ τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ πάντα τὰ τοῦ Συλλόγου ἔγγραφα, τηρεῖ τὸ μητρῷον καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Συλλόγου, ἀγγέλλει κατ' ἐντολὴν τοῦ προέδρου καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων τὴν ἡμέραν τῶν συνεδριάσεων καὶ ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς· τοῦτον δὲ κωλυόμενον καὶ ἀπόντα ἀναπληροῖ ὁ εἰδικός.

ΑΡΘ. 26. Ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπογράφει μετὰ τοῦ προέδρου αὐτὰ εὐθὺς μετὰ τὴν τοῦ Συλλόγου ἐπικύρωσιν.

ΑΡΘ. 27. Ὁ ταμίας κρατεῖ τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ὑπεύθυνος ὢν διὰ πάντα τὰ ἐμπεπιστευμένα αὐτῷ χρήματα, εἰσπράττει τὰς συνδρομὰς διὰ διπλοτύπων, κρατεῖ τακτικὰ βιβλία τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ Συλλόγου, τηρεῖ πάσας τὰς κατ' ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποστελλομένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ προέδρου πρὸς πληρωμὴν ἀποδείξεις, ἀποτελεῖ δὲ μέρος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ συνεδριάσεων τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου.

ΑΡΘ. 28. Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον συσκέπτεται καὶ προνοεῖ περὶ τῶν μέσων δι' ὧν ὁ Σύλλογος δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, αἰτεῖ καὶ λαμβάνει πληροφορίας παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, δημογεροντιῶν, ἐφοριῶν τῶν σχολῶν καὶ ἄλλων ἀξιοτίμων προσώπων περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Θράκης ἀναγκῶν καὶ ἀπονέμει τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ Συλλόγου βοηθείας.

ΑΡΘ. 29. Οὐδεμίαν ἀπονέμει χρηματικὴν βοήθειαν πρὸς σύστασιν δημοτικῶν σχολείων καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, ἂν μὴ πρότερον λάβῃ πληροφορίας καὶ ἔκθεσιν περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως ἐκείνων ἐπικεκυρωμένην ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἢ τῆς δημογεροντίας.

ΑΡΘ. 30. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰσὶ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι· καὶ τακτικαὶ μὲν ἅπαξ τοῦ μηνὸς, ἔκτακτοι δὲ ὁσάκις ἂν καλέσῃ χρεία.

ΑΡΘ. 31. Ἑκάστης συνεδριάσεως ἡμερησία διάταξίς ἐστιν· α') ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῶν· β') ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἀλληλογραφίας· γ') αἱ ἐκπαιδευτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν· καὶ δ') αἱ προτάσεις τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ αἰτήσεις τῶν ἐπιθυμούντων γενέσθαι τοῦ Συλλόγου μέλη.

ΑΡΘ. 32. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνονται διὰ φανερᾶς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

ΑΡΘ. 33. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ συνεδριάζουσα δὶς τοῦ μηνὸς ἐξετάζει πάντα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἐκπαιδευτικὸν τοῦ Συλλόγου σκοπὸν καὶ ὑποβάλλει περὶ αὐτῶν τῷ διοικητικῷ Συμβουλίῳ σύντομον ἔκθεσιν· γενικὴν δὲ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐτησίας τοῦ Συλλόγου συνελεύσεως ἀναγινώσκει περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Θράκης, τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς καὶ τῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν μέσων.

ΑΡΘ. 34. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ὡσαύτως δὶς τοῦ μηνὸς, φροντίζει περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Συλλόγου, παρασκευάζει τὸν ἐτήσιον αὐτοῦ προϋπολογισμὸν, ἐξετάζει τὰς ἀποδείξεις τῶν δαπανῶν, ἐν δὲ τῷ τέλει ἑκάστου ἔτους, ὡσαύτως ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐτησίας γενικῆς συνελεύσεως, γενικὴν ὑποβάλλει τὸ διοικητικῷ Συμβουλίῳ ἔκθεσιν περὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Συλλόγου καταστάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τοῦ διδασκαλείου καὶ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου σχολείων.

ΑΡΘ. 35. Ἡ σύστασις διδασκαλείου ἑκατέρων τῶν φύλων ἔσται ἐκ τῶν πρώτων τοῦ Συλλόγου μελημάτων.

ΑΡΘ. 36. Οἱ ὑπότροφοι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ διδασκαλείου λαμβάνονται ἐκ τῶν ἀριστευόντων ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένοις δημοτικοῖς σχολείοις, εἰσὶ δὲ ὑπόχρεοι μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτῶν νὰ διδάξωσιν ἐπὶ τριετίαν ὅπου ἂν ἐγκρίνῃ ὁ Σύλλογος, λαμβάνοντες τὸν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀνάλογον μισθόν.

ΑΡΘ. 37. Τῆς τριετοῦς ὑποχρεώσεως ἀπαλλάσσονται ὅσοι τῶν ὑποτρόφων μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἱερωθέντες καταστῶσι διδάσκαλοι καὶ ἐφημέριοι τῆς ἐκκλησίας κωμοπόλεως ἢ χωρίου τινός.

ΑΡΘ. 38. Αἱ ἐφορίαι τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου προστατευομένων σχολείων ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν ἐτησίως τῷ διοικητικῷ συμβουλίῳ ἔκθεσιν περὶ τῶν διδασκομένων μαθημάτων, τῶν διδασκόντων, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν μέσων καὶ δαπανῶν τῆς σχολῆς, ἄλλως παύουσιν αἱ παρὰ τοῦ Συλλόγου χορηγούμεναι συνδρομαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ πόρων καὶ δαπανῶν τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘ. 39. Οἱ πόροι τοῦ Συλλόγου εἰσὶν οἱ ἑξῆς α') ἐτήσιαι τῶν μελῶν συνδρομαί· β') ἔκτακτοι προσφοραὶ τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν· καὶ γ') κληροδοτήματα.

ΑΡΘ. 40. Ὁ Σύλλογος δέχεται καὶ χρηματικὰς ἐπὶ ὡρισμένῳ σκοπῷ προσφορὰς, ἃς δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ ἄλλως, ἢ ὡς ἂν ὁρίσωσιν οἱ δωρηταί.

ΑΡΘ. 41. Ὁ Σύλλογος ψηφίζει κατ' ἔτος προϋπολογισμὸν περιέχοντα κατὰ κεφάλαια τὰς προσόδους καὶ δαπάνας αὐτοῦ, οὐδέποτε δὲ τὰ ἐν τοῖς διαφόροις κεφαλαίοις δαπανῶνται δι' ἄλλον ἢ δι' ὃν ὡρίσθησαν σκοπόν.

ΑΡΘ. 42. Ἐκτάκτους δαπάνας δύναται τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ ποιήσῃ κατ' ἔτος μέχρι δεκακισχιλίων γροσίων, ἂν δὲ πλειόνων χρεία, ὀφείλει νὰ αἰτῇ τὴν τοῦ Συλλόγου συναίνεσιν.

ΑΡΘ. 43. Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ὁρίζονται ὑπὸ

τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποτίονται ταχτικῶς κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ ταμίου.

ΑΡΘ. 44. Οὐδεμία πληρωμὴ γίνεται ἄνευ ἐντάλματος τοῦ προέδρου καὶ ἄνευ ἐγγράφου ἀποδείξεως τοῦ πρὸς ὃν γίνεται ἡ πληρωμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ ἀρχαιρεσιῶν καὶ πανηγύρεων.

ΑΡΘ. 45. Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγεται κατὰ πενταετίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν ἐν τῇ ἐτησίᾳ τοῦ Συλλόγου συνεδριάσει, τῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου συγκροτουμένῃ.

ΑΡΘ. 46. Κατ' ἐξαίρεσιν τὸ πρῶτον διοικητικὸν συμβούλιον ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν.

ΑΡΘ. 47. Τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου πανηγυρίζει ὁ Σύλλογος τὴν καθίδρυσιν αὐτοῦ, ἐκκλησιαζόμενος εἰς ναὸν ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ προαγγελλόμενον διὰ τῶν ἐφημερίδων, ἐν ᾧ μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν *συντελεσάντων* καὶ *συντελούντων* εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Συλλόγου.

ΑΡΘ. 48. Καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου συντηρούμενα ἐκπαιδευτήρια πανηγυρίζουσιν ὡσαύτως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν καθίδρυσιν τοῦ Συλλόγου, ἐκκλησιαζομένων τῶν μαθητῶν, διδασκάλων, ἐφόρων καὶ παντων τῶν ἄλλων μελῶν ἐν τῷ ναῷ ἐν ᾧ μνημονεύονται

τὰ ὀνόματα τῶν *συντελεσάντων* καὶ *συντελούντων* εἰς τὸν τοῦ Συλλόγου σκοπόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ σφραγῖδος.

ΑΡΘ. 49. Ἡ σφραγὶς τοῦ Συλλόγου πέριξ μὲν φέρει τὴν ἐπιγραφὴν *Θρᾳκικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύλλογος*, περὶ δὲ τὸ μέσον τὴν μοῦσαν Καλλιόπην, καὶ παρ' αὐτῇ τὸν Ὀρφέα μετὰ λύρας.

ΑΡΘ. 50. Τῇ σφραγῖδι ταύτῃ σφραγίζονται πάντα τὰ τοῦ Συλλόγου ἔγγραφα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ.

Περὶ τοῦ κύρους τοῦ Κανονισμοῦ.

ΑΡΘ. 51. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἰσχύει ἐπὶ πενταετίαν, μεθ' ἣν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις, ἂν αἰτήσῃ ταύτην τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἢ δέκα μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ ἐγκρίνῃ ὁ Σύλλογος συνερχόμενος ἐν ἐπὶ τούτῳ ἐκτάκτῳ συνεδριάσει.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἐπεκυρώθη ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει τῶν ἱδρυτῶν, συγκροτηθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1872.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ.

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

γενομένη τῇ 17/29 Ἰουνίου 1873

ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σχολῇ τῆς Παραγίας

ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐπιτίμου προέδρου

κ. Γ. ΖΑΡΙΦΗ.

Ὁ προεδρεύων κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως, εἶτα δὲ ἀναγινώσκεται ἐπιστολὴ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Ι. Γενναδίου παραιτουμένου τῆς θέσεως ταύτης. Τῆς παραιτήσεως δεκτῆς γενομένης ἐκλέγεται παμψηφεὶ σχεδὸν ὡς Γεν. Γραμματεὺς ὁ κύριος Ἀλ. Ζωηρὸς, ὁ δὲ κ. Κ. Καλλιάδης προτείνει ἵνα ὁ Σύλλογος ἐκφράσῃ πρὸς τὸν κ. Ι. Γεννάδιον τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ. Ὁ κ. Γ. Ζαρίφης παρατηρεῖ, ὅτι οὗτος ὡς πρόεδρος ὤφειλε νὰ προτείνῃ τὰς εὐχαριστίας ταύτας, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξε μὴ γνωρίζων τὰ γενόμενα οὐδὲ τὰ πρόσωπα.

Ὁ κ. Γεννάδιος εὐχαριστεῖ τὸν Σύλλογον διὰ τὰ εὐμενῆ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν αἰσθήματα, εἶτα δὲ μιᾶς τῶν θέσεων τῶν συμβούλων κενωθείσης ὡς ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Ἀλ. Ζωηροῦ, ἐκλέγεται τοιοῦτος ὁ κ. Θ. Γιάνναρος διὰ ψήφων 13 ἐπὶ 21 ψηφοφόρων.

Ὁ προεδρεύων ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα τὸ συμβούλιον συνεδριάζῃ συνεχέστερον, εἰς τὰς συνεδριάσεις δ' αὐτοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ παρευρίσκηται ἐνίοτε καὶ αὐτός.

Ὁ κ. Κ. Τσερώνης ἀναφέρει ὅτι ἐκ τῶν διορισθεισῶν ἐπιτροπῶν πρὸς ἐγγραφὴν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀπήντησαν μόνον αἱ τοῦ 'Αρναούτ-κιοϊ καὶ Βογιατζίκιοϊ, προτείνεται δ' ὅπως ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν ἐπιτροπῶν διακοινωθῇ τῷ κ. Ζαρίφῃ, προτείναντι ἵνα κατὰ τὴν ἐπερχομένην συνεδρίασιν τὸ Συμβούλιον συνεδριάσῃ ἐν τῷ καταστήματί του, ὅπως συσκεφθῶσι περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος τῶν ἐπιτροπῶν.

Μέλη τοιαύτης ἐπιτροπῆς ἐν 'Αθήναις ὁ κ. Γ. Ζαρίφης προτείνει τοὺς κ. κ. Εὐαγ. Βαλταζῆν καὶ 'Αρ. Παπούδωφ.

Εἶτα διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

γενομένη τῇ 12/24 Αὐγούστου 1873

ἐν τῇ 'Ελληνικῇ σχολῇ τῆς Παραγίας.

Ὁ προεδρεύων κ. Ζωηρὸς, ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως, μετὰ δὲ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως ἀναγινώσκεται κατάλογος 73 μελῶν ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Κοσούδη προταθέντων.

Ἅπαντα τὰ μέλη ταῦτα γίνονται δεκτὰ, ὁ δὲ Σύλλογος ἀποφασίζει νὰ ἐκφράσῃ τῷ κ. Κοσούδῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν γίνονται δεκτοὶ ὡς μέλη τοῦ Συλλόγου οἱ κ.κ. Γ.Κ. Ζαπραΐδης ἐκ Στενημάχου διὰ 1

λίραν ἐτησίως καὶ ὁ κ. Φίλιππος 'Αποστολίδης δικηγόρος ὑπὸ τοῦ κ. Τσερώνη προταθεὶς καὶ εἰς τὴν συνεδρίασιν παρευρισκόμενος.

'Αναγινώσκεται ἐπιστολὴ τοῦ διδασκάλου 'Ραιδεστοῦ ἀναφέροντος τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης ἀποχώρησίν του, ἐκτιθεμένου τὴν κατάστασιν τῶν σχολείων τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ἐξαιτουμένου τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν ὅπως ἐνεργῇ ἀνεξαρτήτως.

Ὁ κ. Βασιάδης παρατηρεῖ ὅτι, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καταφαίνεται ἡ ἀνάγκη ἐποπτῶν πρὸς συλλογὴν ἀκριβῶν πληροφοριῶν, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν διδάσκαλον 'Ραιδεστοῦ, προτείνει νὰ γραφῇ αὐτῷ ὅτι ὁ Σύλλογος θέλει ἐξακολουθεῖ ἀποστέλλων αὐτῷ τὴν ἐκ 40 λιρῶν ὑπὸ τοῦ κ. Α. Βλαστοῦ παρεχομένην αὐτῷ ἀμοιβὴν, ἐφόσον ἐξακολουθεῖ διδάσκων εἰς μέρος τι τῆς Θράκης. Ἡ τοῦ κ. Βασιάδου πρότασις γίνεται δεκτὴ παμψηφεί.

Ὁ προεδρεύων ἀναγγέλλει τὴν εἰς διάφορα μέρη τῆς Θράκης σύστασιν φιλεκπαιδευτικῶν σωματείων, ὡς ἐν Σκοπῷ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν 'Αδελφότης ὁ «'Ορφεὺς», ἐν Τυρολώῃ καὶ ἀλλαχοῦ.

Ὁ Σύλλογος ἀποφασίζει, τῇ προτάσει τοῦ προεδρεύοντος, νὰ ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι τῷ Ἕλλην. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ἐν Θράκῃ καὶ πανταχοῦ τῆς 'Ανατολῆς προσπαθείας αὐτοῦ καὶ οὕτω διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

(ἔκτακτος)

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

γενομένη τῇ 16/28 Σεπτεμβρίου 1873

ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σχολῇ τῆς Παναγίας.

Τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως κηρύσσει ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Κ. Καλλιάδης, ἀναγγείλας τῷ Συλλόγῳ διὰ συγκινητικοῦ λογυδρίου τὴν ἀπώλειαν τοῦ πολυκλαύστου προέδρου Σαράντη Ἀρχιγένους. Ταυτοχρόνως ὁ προεδρεύων διατυπόνει τὰς ἀκολούθους 3 προτάσεις, ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παμψηφεὶ ἀποδεκτὰς γενομένας·

1ον Νὰ γραφῇ τῇ χήρᾳ τοῦ ἀοιδίμου προέδρου ἐπιστολὴ συλλυπητήριος, καὶ νὰ αἰτηθῇ παρ' αὐτῆς ἡ τοῦ συζύγου αὐτῆς εἰκὼν ὅπως ἀναρτηθῇ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου.

2ον Ν' ἀνατεθῇ τῷ Γενικῷ Γραμματεῖ τοῦ Συλλόγου κ. Ζωηρῷ ἡ λεπτομερὴς καὶ ἀκριβὴς σύνταξις τῆς βιογραφίας αὐτοῦ.

3ον. Νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ὅπως ὁ Σύλλογος, ἐκφράζων ἐπισήμως τὸ μέγα αὐτοῦ πένθος, ἀπονείμῃ ἐν σιγῇ καὶ κατανύξει τῷ ἀειμνήστῳ αὐτοῦ προέδρῳ τὸν ὕστατον ἀποχαιρετισμόν.

. . . . . .

. . . . . .

Ἐπαναληφθείσης μετὰ διακοπὴν ἡμισείας ἀκριβῶς ὥρας τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. Τσερώνης προτείνει τὴν διὰ τοῦ «Νεολόγου» δημοσίευσιν τοῦ λόγου τοῦ κ. Κ. Καλλιάδου, πρότασιν δεκτὴν γενομένην, μετὰ δὲ ταῦτα ἐκλέγεται πρόεδρος μὲν ὁ κ. Α. Βλαστὸς διὰ ψήφων ἑπτὰ ἐπὶ δέκα ψηφοφόρων, τοῦ κ. Καλλιάδου λαβόντος δύο ψήφους καὶ τοῦ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶ μίαν, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ξ. Ζωγράφος

διὰ ψήφων ἑπτὰ τοῦ κ. Κ. Καραθεοδωρῆ λαβόντος ψήφους δύο καὶ τοῦ κ. Κ. Τσερώνη μιᾶς, σύμβουλος δὲ ὁ κ. Θ. Κοσούδης ἀντικαθιστῶν τὸν κ. Ξ. Ζωγράφον, καὶ οὕτω διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Ζ' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

γενομένη τῇ 16/28 Δεκεμβρίου 1873

ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σχολῇ τῆς Παναγίας

ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ.

Α. Βλαστοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπιψήφισιν τῶν πρακτικῶν τῶν δύο προηγουμένων συνεδριάσεων ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει περίληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου γενομένων, εἶτα δ' ἀποφασίζεται, τῇ προτάσει τοῦ κ. Βασιάδου, ὅπως ἐν τῷ μέλλοντι ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἀναφέρωνται αἱ κυριώτεραι τῶν πρὸς τὸν Σύλλογον ἀπευθυνομένων ἐπιστολῶν, ἢ περίληψις αὐτῶν τοὐλάχιστον.

Ὁ Σύλλογος ἀποφασίζει παμψηφεὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον διὰ τὴν ξενείαν ἣν παρέχει αὐτῷ ἐν τῷ νεοδμήτῳ αὐτοῦ καταστήματι.

Ἐκλέγεται ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δ. Σγούτας διὰ ψήφων 9 ἐπὶ 10 ψηφοφόρων, λαβόντος μίαν ψῆφον τοῦ κ. Α. Χουρμουζιάδου.

Τῇ προτάσει τοῦ κ. Βασιάδου ἀποφασίζεται νὰ παρακληθῇ ὁ κ. Καλλιάδης δι' ἐπιστολῆς ὅπως ἐξακολουθῇ ἀντιπροσωπεύων τὸν ἡμέτερον Σύλλογον ἐν τῇ περὶ προτύπου διδασκαλείου ἐπιτροπῇ.

Ὁ Σύλλογος παραδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ διοικητι-

κοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἐποπτῶν, διορισθησομένων ἅμα ὡς τὰ τοῦ Συλλόγου οἰκονομικὰ μέσα ἐπιτρέψωσι τοῦτο, προτρεπομένων συνάμα δι' ἐπιστολῶν τῶν διαφόρων τῆς Θρᾴκης συλλόγων ἵνα προβῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέτρον.

Τοῦ κ. Ζωηροῦ προτείναντος νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ εἰδικὴ πρὸς ἐξέτασιν καὶ παραδοχὴν τῶν καταλληλοτέρων βιβλίων ἵνα σταλῶσιν εἰς τὰ διάφορα τῆς Θρᾴκης σχολεῖα, ὁ κ. Βασιάδης παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐπ' αὐτὸν δὲ προτείνει ὅπως ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν τριῶν Συλλόγων, Θρᾳκικοῦ, Φιλολογικοῦ καὶ Ἠπειρωτικοῦ, σκεφθεῖσα περὶ τῶν καταλληλοτέρων βιβλίων, συντάξῃ ἔκθεσιν καὶ καθυποβάλῃ αὐτὴν τῷ Συλλόγῳ. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Βασιάδου γίνεται δεκτή.

Ὁ Σύλλογος δέχεται κατ' ἀρχὴν τὴν ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ ἐκτυπώσεως τοῦ γεωγραφικοῦ τῆς Θρᾴκης χάρτου, εἶτα ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς ἔχει ὁ Κανονισμὸς τοῦ ἐν Σωζουπόλει παρθεναγωγείου.

Ἐν τέλει προτείνεται μέλος τοῦ Συλλόγου ὁ κ. Γεράσιμος Ξυδιᾶς Τυπάλδος καὶ οὕτω διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Η' ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

γενομένη τῇ 27/9 Μαΐου 1874

ἐν τῷ ἐν Πέρᾳ νεοδμήτῳ καταστήματι

ΤΟΥ ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

(Ἐπέτειος ἑορτή).

Μετὰ τὴν ἱερουργίαν διὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἑορτὴν, τελεσθεῖσαν ἐν τῇ ἐν Πέρᾳ ἐκκλησίᾳ τῶν Εἰσοδείων, καὶ καθ' ἣν ἱερούργησεν ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος πρώην Λαρίσσης

κ. Δωρόθεος, τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου συνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ νεοδμήτου καταστήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Α. ΒΛΑΣΤΟΥ.

Τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως ἐκήρυξεν ὁ Πρόεδρος, ἐκθεὶς δι' ὀλίγων τὰς προόδους τοῦ Συλλόγου καὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, εἶτα ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶ, μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὁ κ. Α. Ζωηρὸς ἀνέγνω περίληψιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Τὸ ἀκροατήριον κατελήφθη ὑπὸ συγκινήσεως καθ' ἣν στιγμὴν, τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀοιδίμου προέδρου κ. Σαράντη ἀπαγγελθέντος ἀπεκαλύφθη ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διὰ μαύρου πέπλου κεκαλυμμένη εἰκὼν αὐτοῦ.

Ἐν τέλει ὁ Σύλλογος ἐψήφισε τὴν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ζητηθεῖσαν πίστωσιν τοῦ ποσοῦ 500 λιρῶν, διανεμητέου εἰς τ' ἄπορα τῆς Θρᾴκης σχολεῖα, καὶ οὕτω διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ISMANOGLIO

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ

ΑΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1873

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ Ζ' γενικῇ συνεδριάσει

τὴν 16/28 δεκεμβρίου 1873

ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως

κ. Ι. Α. Βρετου.

Κύριοι,

Ἀπὸ τῆς τελευταίας γενικῆς ἡμῶν συνεδριάσεως ἤτοι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ ἡμῶν Συμβουλίου ἑπτὰ συνεδριάσεις, ὧν πέντε τακτικαὶ καὶ δύο ἔκτακτοι. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐγένετο καὶ μία γενικὴ τοῦ Συλλόγου συνεδρίασις, ἔκτακτος ὅμως καὶ ὑπὸ ἐκτάκτου καὶ ὅλως ἀπροσδοκήτου περιστατικοῦ προκληθεῖσα. Ὁ λόγος πρόκειται περὶ τῆς γενικῆς συνεδριάσεως τῆς 16 σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ὁ Σύλλογος συνῆλθεν ὅπως ἐκφράσῃ τὸ πένθος αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ Προέδρου, καὶ προβῇ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ.

Κατὰ δὲ τὰς ἑπτὰ ταύτας συνεδριάσεις αἱ κυριώτεραι πράξεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἰσὶ αἱ ἀκόλουθοι·

Σκεφθὲν περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου πρὸς αὔξησιν τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν νέων ἐπιτροπῶν ἐκ τῶν κκ. Ι. Βαλσάμου, Θ. Γιαννάρου καὶ Ῥοσολύμου διὰ τὸν Γαλατᾶν.

Γ. Καλλιπολίτου καὶ Δ. Φωτεινοῦ διὰ τὸ Ἀρναούτ-κιοϊ.

Δ. Ταπεινοῦ διὰ τὴν Ἀντιγόνην.

Π. Πορτοκάλη καὶ Ἐλευθερίου Κωνσταντινίδου διὰ τὸ Διπλοκιόνιον.

Ν. Φωτιάδου καὶ Ι. Ζωγραφίδου διὰ τὴν Χάλκην.

Ι. Ζαδὲ καὶ Γαροφαλίδου διὰ τὴν Χαλκηδόνα καὶ Ι. Ξενιάδου διὰ τὰ Ὑψωμαθεῖα.

Ἐκ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἀπήντησαν μέχρι τοῦδε ὀλίγοι, μᾶλλον δ' εἷς μόνον, ὁ ἐν Ἀρναούτ-κιοϊ κ. Φωτεινός, ἐγγράψας 6 μέλη, πλεῖστοι ὅμως ὀφείλονται ἔπαινοι τῷ ἐκ τῶν συμβούλων ἡμῶν κ. Θ. Κοσούδῃ, ἐγγράψαντι μέχρι τοῦδε 73 μέλη, καὶ πρὸς ὃν τὸ συμβούλιον ἐξέφρασεν ἤδη ἐν ὀνόματι τοῦ Συλλόγου τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Χρηματικὴ προσφορὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐγένετο μία καὶ μόνη, ἡ τοῦ κ. Α. Γ. Χ. Κώνστα, προσενεγκόντος τῷ Συλλόγῳ εἰκοσιπέντε ὀθωμανικὰς λίρας, βιβλία δὲ προσεφέρθησαν τῷ Συλλόγῳ τ' ἀκόλουθα·

Ὑπὸ τοῦ κ. Θ Βαφιάδου 50 ἀντίτυπα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθέντος ἀναγνώσματος τοῦ Ἰωάνν. Στούαρτ Βλὰκ περὶ ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ὑπὸ τοῦ κ. Βλασίου Σκορδέλη 10 ἀντίτυπα τοῦ περὶ Θρᾴκης λόγου αὐτοῦ.

Ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν Μιλτιάδου καὶ Ματθαίου Πανταζῆ ἀντίτυπον τῆς γραμματικῆς τοῦ πρώτου καὶ τοῦ καταλόγου τῶν Ἀνωμάλων ῥημάτων τοῦ δευτέρου.

Καὶ ἀντίτυπα τῆς ἐφημερίδος Περιστερᾶς καὶ τοῦ περιοδικοῦ Ὅμηρος.

Τῇ προτάσει τοῦ ἐπιτίμου προέδρου κ. Γ. Ζαρίφη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀπέστειλεν ἐγκυκλίους πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, τὰς δημογεροντίας καὶ τοὺς προκρίτους τῶν κυριωτέρων τῆς Θρᾴκης πόλεων καὶ κωμοπόλεων, ἐξαιτούμενον παρ' αὐτῶν τὴν ἐγγραφὴν ὅσῳ τὸ δυνατὸν πλειόνων μελῶν, τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ τὴν σύστασιν συλλόγων ὅπου τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσιν.

Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε ἐν μέρει μόνον τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα, τὸ συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ προσκαλέσῃ ἐκ νέου διὰ τοῦ τύπου τούς τε ἀρχιερεῖς καὶ τὰς δημογεροντίας ἵνα παράσχωσι τὰς αἰτουμένας πληροφορίας, τὴν φροντίδα δὲ ταύτην ἀνέθετο τῷ γενικῷ τοῦ Συλλόγου γραμματεῖ.

Συμμορρούμενον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἁγ. πρώην Λαρίσσης ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν, ἀνέθετο τοῖς κκ. Κ. Καλλιάδῃ καὶ Σ. Βουτυρᾷ τὴν σύνταξιν Κανονισμοῦ διὰ τὸ ὑπὸ τῆς Α. Σ. καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ προστασίαν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου συνιστάμενον παρθεναγωγεῖον ἐν Σωζουπόλει. Ὁ κανονισμὸς οὗτος ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ ὑμῶν συμβουλίου ἀναθεωρηθείς, καθυποβάλλεται σήμερον εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ λόγου δὲ περὶ τοῦ ἐν Σωζουπόλει παρθεναγωγείου συμπεσόντος, ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος Σωζουπόλεως ἔγραψεν ἡμῖν ἐπ' ἐσχάτων ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς κοινότητος οἰκοδομούμενον κτίριον ὅπως χρησιμεύσῃ ἀντὶ παρθεναγωγείου εἶναι ἐν τῷ περατοῦσθαι, ἅμα δ' ὡς περατωθῇ θέλει εἰδοποιήσει τὸν Σύλλογον πρὸς ἀποστολὴν διδασκαλίσσης.

Ἐπιθυμοῦν τὸ συμβούλιον νὰ παράσχῃ τῷ εἰσηγητῇ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ὅσον οἷόν τε πλείονα χρόνον πρὸς σύνταξιν τῆς γενικῆς ἐκθέσεως, ἀπεφάσισε νὰ ἐκλέξῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦδε καὶ παραπέμπῃ αὐτῷ τὰς ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν ἀποστελλομένας τῷ Συλλόγῳ ἐκθέσεις. Καὶ τοιοῦτον μὲν ἐξελέξατο τὸν κ. Σ. Βουτυρᾶν, συγχρόνως δ'

ἀπεφάσισε νὰ δημοσιεύῃ τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Συλλόγου ἐρανίσματα περὶ Θρᾴκης καὶ τὸν γεωγραφικὸν αὐτῆς χάρτην, νὰ τυπόνῃ δὲ πλείονα ἀντίτυπα τῆς Ἐπετηρίδος αὐτοῦ καὶ νὰ στέλλῃ αὐτὰ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Θρᾴκης, ὅπως χρησιμεύωσιν ὡς ἀνάγνωσμα.

Ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ἀνήγγειλε τῷ Συμβουλίῳ ὅτι παραχωρεῖ ἡμῖν ἐν τῷ νεοδμήτῳ αὐτοῦ καταστήματι ἓν τῶν δωματίων αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν συνεδριάσεών του αἴθουσαν. Τὸ συμβούλιον ἀνακοινόνει τοῦτο πρὸς τὸν Σύλλογον ὅπως οὗτος ἐκφράσῃ ζωηροτέρας τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ διὰ τὴν τοιαύτην γενναιοδωρίαν του.

Ἑτέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐπιστολή, καταδεικνύουσα τῷ Θρᾳκικῷ τὸ ἐπάναγκες τῆς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀποστολῆς ἐποπτῶν πρὸς συλλογὴν ὅσον οἷόν τε ἀκριβεστέρων πληροφοριῶν περὶ τῆς εἰς τὰ διάφορα μέρη καταστάσεως τῆς παιδείας, ἐξαιτεῖται τὴν περὶ τούτου γνώμην τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Καὶ περὶ τούτου πρόκειται νὰ σκεφθῇ καὶ γνωμοδοτήσῃ ἡ παροῦσα συνεδρίασις.

Τοῦ διδασκάλου Ῥαιδεστοῦ ἀποχωρήσαντος τῆς θέσεως ταύτης καὶ μενουσῶν διαθεσίμων τῶν 40 λιρῶν ἃς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐτησίως διέθετε διὰ τοῦ Συλλόγου ὁ ἡμέτερος πρόεδρος κ. Α. Βλαστός, τὸ συμβούλιον, τῇ συγκαταθέσει τοῦ δωρητοῦ, διέθετο τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὲρ νεανίου τινὸς ἐκ Φιλιππουπόλεως, ὀνόματι Γεωργίου Πετκίδου, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως, σπουδάζων ἐνταῦθα τὴν τουρκικὴν καὶ γαλλικήν, ἐπανέλθῃ καὶ διδάξῃ τὰς γλώσσας ταύτας εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ.

Ἡ κυρία Ἀρχιγένους ἀνήγγειλε τῷ διοικητικῷ ἡμῶν συμβουλίῳ ὅτι μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου συζύγου αὐτῆς εὑρέθησαν καὶ διάφοροι σημειώσεις, ἐν αἷς ἐξέφραζε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως μετὰ τὸν θάνατόν του ἀναλάβωσι τὴν ἐποπτείαν καὶ προστασίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθέντων ἐθνικῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ὁ ἡμέ-

τερος Σύλλογος μετὰ τοῦ Φιλολογικοῦ, τὸ δὲ συμβούλιον ἡμῶν διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Ξ. Ζωγράφου, Ἡρ. Βασιάδου καὶ Α. Ζωηροῦ ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου διορισθησομένης ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἡ παροῦσα συνεδρίασις σκοπὸν ἔχει νὰ σκεφθῇ καὶ περὶ ἐκλογῆς ἀντιπροέδρου, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροέδρων ἡμῶν κ. Κ. Καλλιάδης, ὁ ἀόκνως ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἐργαζόμενος, ἔδωκε τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης παραίτησίν του.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ τῶν χρεωγράφων ὑποτίμησις τοσαύτας ἐπήνεγκε ζημίας ἢ καὶ καταστροφάς, ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἔχῃ τὸ ἀποθεματικὸν αὐτοῦ, ἤτοι περὶ τὰς 1200 λίρας, εἰς χρυσὸν, τούτου δ' ἕνεκεν μέγας ὀφείλεται ἔπαινος τῷ ταμίᾳ αὐτοῦ κ. Ζ. Ἀλεξανδρίδῃ.

Μεγίστην τὸ συμβούλιον ἀπήντησε δυσκολίαν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν βιβλίων, τῶν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ὁρισθέντων διὰ τὰ ἄπορα τῆς Θρᾴκης σχολεῖα. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἀπήντησε τὴν αὐτὴν δυσκολίαν καὶ εἰς τὴν τῶν χρημάτων ἀποστολήν. Ὅσῳ πρόθυμοι ἐφάνησαν αἱ κατὰ τόπους ἐφορίαι εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων, τοσούτῳ ἐφάνησαν ἀμέριμνοι εἰς τὴν τῶν βιβλίων παραλαβήν. Μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσι ἐνταῦθα τὰ βιβλία τὰ ὁρισθέντα διὰ τὰ σχολεῖα Καλλιουπόλεως, Καδίκιοϊ τῆς Σηλυβρίας, Οἰκονομείου καὶ Μηδείας τῆς ἐπαρχίας Βιζύης.

Ἡ τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἀλληλογραφία ἐπεκτείνεται ὁσημέραι. Ἐκτὸς τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐνταῦθα Συλλόγων *Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ* καὶ *Ἠπειρωτικοῦ*, καὶ τῆς Ἀδελφότητος *Ξηροκρήνης*, ἀντήλλαξεν ἀλληλογραφίαν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα μετὰ τῶν ἀκολούθων ἐπαρχιακῶν συλλόγων·

Τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Βάρνης, τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ῥαιδεστοῦ, τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλ-

λόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τοῦ ἐν Κρήνῃ Συλλόγου *ἡ Κρήνη*, τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Τυρολώης, τοῦ Συλλόγου Ἀδριανουπόλεως καὶ τοῦ ἐν Σέρραις Μακεδονικοῦ Συλλόγου.

Μετὰ τῶν ἑξῆς ἀδελφοτήτων·

Τῆς ἐν Σκοπῷ Ἀδελφότητος *Ὀρφεὺς*, τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐν Βιζύῃ Ἀδελφότητος *ἡ Πρόοδος*.

Μετὰ τοῦ Ἀναγνωστηρίου Αἴνου, καὶ μετὰ τῶν ἐφοριῶν διαφόρων σχολείων καὶ ἄλλων.

Ἀπήντησαν δὲ εἰς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ἀποστείλαντες αὐτῷ καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ αἰτουμένας ἐκθέσεις, αἱ Α. Α. Π. Π. οἱ ἅγιοι Δέρκων, Ἀγχιάλου, Σωζουπόλεως, Σηλυβρίας, Αἴνου καὶ Φιλιππουπόλεως.

Ταῦτα τὰ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ὑμῶν γενόμενα κατὰ τὰς 7 αὐτοῦ συνεδριάσεις, ἂν δὲ ταῦτα φανῶσιν ὑμῖν μικροῦ λόγου ἄξια, τοῦτο ἀποδοτέον οὐχὶ εἰς ἀδράνειαν τοῦ συμβουλίου ἀλλ' εἰς τὴν θερινὴν τοῦ ἔτους ὥραν, καθιστῶσαν δυσχερεῖς τὰς συνεχεῖς συνεδριάσεις ἡμῶν.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τὰς Δημογεροντείας τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Θρᾴκης.

Πανιερώτατε (Ἀξιότιμοι Κύριοι),

Ὁ πρό τινος χρόνου συστὰς ἐνταῦθα Φιλεκπαιδευτικὸς Θρᾳκικὸς Σύλλογος ἐθεώρησεν ὡς πρῶτον αὐτοῦ καθῆκον ἵνα στείλῃ ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἐγκυκλίους πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τὰς Δημογεροντίας τῶν διαφόρων τῆς Θρᾴκης ἐπαρχιῶν, ἀναγγέλλων τὴν σύστασιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ἐξαιτούμενος τὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν αὐτῶν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ εὐεργετικοῦ καὶ ἐθνοσωτηρίου ἔργου ὅπερ ἀνέλαβεν. Ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου ἐστὶν ἡ ὑποστήριξις, γενίκευσις καὶ βελτίωσις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως· πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτοῦνται οὐχὶ μόνον χρήματα, ἀλλὰ καὶ ἀκριβεῖς γνώσεις τῆς καταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Θρᾴκης. Πόθεν δὲ ἠδύνατο ἵνα λάβῃ ὁ Σύλλογος τὰς γνώσεις ταύτας, εἰμὴ παρὰ τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν ἐπαρχιῶν; Ἀλλὰ μετὰ λύπης βλέπομεν ὅτι ὀλίγοι μέχρι τοῦδε ἀπήντησαν εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Συλλόγου, ὀλίγας δὲ πληροφορίας μέχρι τοῦδε ἐλάβομεν. Εὐγνωμονοῦντες πρὸς τοὺς σπεύσαντας ἵνα ἀπαντήσωσι καὶ φωτίσωσιν ἡμᾶς, οὐκέτι καταδικάζομεν τοὺς μὴ ἀξιώσαντας ἡμᾶς ἀπαντήσεως ἀποδίδοντες τὴν μέχρι τοῦδε σιωπὴν αὐτῶν εἰς πολλὰς αὐτῶν ἀσχολίας. Ἀλλὰ κρίνομεν

ἐπανάγκες ἵνα ἀνανεώσωμεν τὴν παράκλησιν ἡμῶν καὶ ὑπενθυμίσωμεν αὐτοῖς τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο λόγιον « *τοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὑπολειπομένους οὐ στεφανοῦσι* ».

Κρίνομεν περιττὸν ἵνα ὑποδείξωμεν ὑμῖν, Κύριοι, τὰ ἐκ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀγαθά. Ἐὰν τὰ μεγάλα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἔθνη τὰ πλήρη ἰσχύος καὶ δόξης μυρίας καὶ παντοίας καταβάλλουσι καθ' ἑκάστην θυσίας ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως καὶ βελτιώσεως τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως, πολλῷ μεγαλειτέραν ἀνάγκην αὐτῆς ἔχομεν ἡμεῖς καὶ μάλιστα κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις καὶ ἡμέρας. Διὰ τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐχὶ διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐδοξάσθησαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν· τὴν πάτριον παιδείαν ὡς ἱερὸν παλλάδιον διέσωσαν καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· διὰ τῆς παιδείας λοιπὸν καὶ μόνης δυνάμεθα ἵνα ἀναφανῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ μικροὶ καὶ ἀνίσχυροι· καὶ ὁ μὴ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου ἀνάξιός ἐστι τῆς πατρίδος καὶ προδότης τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Ἵνα δὲ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς οὗτος, ἀνάγκη ἀπόλυτος ὑπάρχει τῆς ἀπὸ κοινοῦ καὶ ὁμοθύμου ἐργασίας, διότι οὐχὶ ἑνὶ οὐδὲ δυσὶν οὐδὲ τρισὶν ἡ τοιούτου ἔργου ἀποπεράτωσις. Ἐὰν πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα μεγαθύμων ὁμογενῶν ἡμῶν μεγάλας προσφέρουσι δωρεὰς, ἐὰν ἅπαντες σχεδὸν μεγάλους ἀγωνίζονται ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, ὀφείλουσι καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὁμογενεῖς ἵνα παρέχωσι προθύμως τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν δύναται ἵνα γείνῃ. Διότι πῶς δυνάμεθα ἵνα συνδράμωμεν μέρη καὶ χώρας ὧν ἀγνοοῦμεν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν; Ἐλπίζομεν λοιπόν, ἀξιότιμοι Κύριοι, ὅτι δὲν θέλετε βραδύνει πλέον ἵνα ἀπαντήσητε εἰς τὴν παράκλησιν ἡμῶν, ἀποστέλλοντες ἡμῖν πληροφορίας, ὅσῳ τὸ δυνατὸν ἀκριβεστέρας καὶ πληρεστέρας περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὑμῶν. Ἀναμιμνήσκομεν δὲ Ὑμῖν ὅτι τὰ πρὸς πληροφορίαν ἡμῶν ἀναγκαιοῦντά εἰσιν ἡ σημείωσις·

1ον τοῦ ἀκριβοῦς ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ὑμῶν χω-

ρίων, κωμῶν καὶ πόλεων μετὰ τοῦ ἀκριβοῦς ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων αὐτῶν.

Ζον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σχολείων καὶ τοῦ εἴδους μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν, τῶν διδασκάλων, τῶν πόρων καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν.

Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἵνα ὑποδείξητε ἡμῖν οὐχὶ μόνον τὰ χωρία ἅτινα ἔχουσι σχολεῖα ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ ἔχοντα.

Ὁ Σύλλογος ἐλπίζει προσέτι ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπαρχίαν ὁμογενῶν θέλουσι καταγραφῆ, ταῖς ὑμετέραις προτροπαῖς ἑπόμενοι, μέλη τοῦ Θρᾳκικοῦ Συλλόγου προσφέροντες ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ Σύλλογος ἡμῶν ῥοπεῖ προσέτι καλὸν ἵνα ὑποδείξῃ ὑμῖν ὅτι ἡ σύστασις ἑνὸς τοπικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ὑμῶν, Συλλόγου ῥοντίζοντος περὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως καὶ συνεννοουμένου μετὰ τοῦ ἡμετέρου κεντρικοῦ Θρᾳκικοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγου, δύναται ἵνα διευκολύνῃ πολὺ τὴν ἐργασίαν καὶ γείνῃ παραίτιος πολλῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ὑμῶν ἀγαθῶν. Τοιοῦτοι Σύλλογοι (τοπικοὶ) ἱδρύθησαν ἤδη εἰς διάφορα μέρη τῆς Θρᾴκης καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε λίαν ἀγαθόν. Δεόμεθα λοιπὸν ὑμῶν ἵνα καταβάλητε πάσας ὑμῶν τὰς προσπαθείας ὑπὲρ τῆς συστάσεως μιᾶς τοιαύτης Ἀδελφότητος. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ταχείας καὶ προθύμου θέλομεν ὅσον οὔπω τύχει ἀπαντήσεως καὶ πληροφορίας περὶ τῶν κατὰ τὴν ὑμετέραν ἐπαρχίαν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1873.

Ὁ Πρόεδρος

Α. Βλαστος.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Α. Ζωπρος.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας (τοῦ Σταυροδρομ.)

κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ ἀοιδίμου

ΣΑΡΑΝΤΟΥ ΑΡΧΙΓΕΝΟΥΣ

ὑπὸ τοῦ Δος **Αλεξ. Ζωπρου.**

Μετὰ τοὺς εὐγλώττους καὶ ἱεροπρεπεῖς λόγους, οὓς ἠκούσαμεν ἐκ στόματος τοῦ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκπροσωποῦντος ῥήτορος καὶ τοῦ συναδέλφου Κ. Servicen, παράτολμον βεβαίως θέλει φανῇ ὑμῖν ὅτι προάγομαι καὶ ἐγὼ ἵνα ἐνώσω τὴν ἐμὴν ἀσθενῆ φωνὴν μετὰ τῆς τῶν προλαλησάντων. Καὶ ὅμως ἐκπληρῶ καθῆκον ἱερὸν συνάμα καὶ ἀλγεινότατον. Τὸν *Θρᾳκικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον* ἐκπροσωπῶν τὴν ὑστάτην ἀποτείνω προσαγόρευσιν πρὸς τὸν ἡμέτερον **Πρόεδρον.**

Εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀψύχου τούτου καὶ ἐκτάδην ἀκινήτου κειμένου λειψάνου ἕκαστος ἡμῶν ὀδυνηρὰν τὰ μάλα βεβαίως αἰσθάνεται αἴσθησιν· συγκεντρούμενος δὲ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀποσυρόμενος, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῷ μυχῷ τῆς διανοίας αὐτοῦ ἀναλογίζεται τὴν ἀπώλειαν ἣν ἡ παρ' ἡμῖν κοινωνία ἀπώλεσε καὶ καταμετρεῖ τὸ μέγεθος τοῦ κενοῦ ὅπερ καταλείπει παρ' ἡμῖν ὁ τεθνεὼς φίλος. Μέγα, μέγιστον τῷ ὄντι τὸ κενόν, μεγίστη ἡ ἀπώλεια! Μεγίστη ἡ ἀπώλεια διὰ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, διότι **ΣΑΡΑΝΤΗΣ** ὁ **ΑΡΧΙΓΕΝΗΣ** ἦτο τὸ πρότυπον τοῦ ἀγαθοῦ συγγενοῦς. Μεγίστη ἡ ἀπώλεια διὰ

τὴν κοινωνίαν, διότι εἷς τῶν χρηστοτάτων ἦτο πολιτῶν. Ἀπώλεια μεγίστη διὰ τοὺς πτωχούς, διότι πολλῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἦτο πατήρ, πλῆθος δὲ ὀρφανῶν νέων καὶ νεανίδων ἀναλώμασιν αὐτοῦ διετρέφοντο καὶ ἐξεπαιδεύοντο. Ἀπώλεια μεγίστη, χάσμα ἀνυπολόγιστον διὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰατρικὸν Σῶμα, οὗτινος ἦτο εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων, τῶν γνωστοτέρων καὶ ἰσχυροτέρων μελῶν· ἡ πεῖρα καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ ἦτο μεγάλη, μείζων ὅμως ἡ ἀγαθότης, ἡ τιμιότης αὐτοῦ· οὐδένα ποτὲ συνάδελφον ἐλύπησεν ἢ προσέβαλε, πάντες δὲ οἱ ἰατροί, ὁμογενεῖς τε καὶ ξένοι, ἠγάπων αὐτὸν καὶ ἐσέβοντο. Ἀπώλεια μεγάλη διὰ τὴν ἐνταῦθα ἰατρικὴν Σχολήν, ἧς ἦτο εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων καθηγητῶν. Τὴν ἀπώλειαν ὅμως αὐτοῦ αἰσθάνεται πλέον παντὸς ἄλλου ὁ Θρᾳκικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος καὶ ἡ πατρὶς Θρᾴκη. Τάλαινα Θρᾴκη! Πικρὰ, πικρὰ θέλεις χύσει δάκρυα ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ τῷ ἀπευκταίῳ! Ἀπῆλθεν εἰς τῶν καλλιτέρων υἱῶν σου, ἐκεῖνος ὅστις ἐγρηγόρει καὶ ἐμερίμνα περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου, ὅτε τόσα ἄλλα ἰσχυρὰ τέκνα σου ὕπνωττον ὕπνον βαθὺν ἀκηδίας καὶ ἀναλγησίας!!

Ἐν τῷ πολυχνίῳ τῶν *Ἐπιβατῶν* γεννηθεὶς κατὰ τὸ 1804 ἐκ γονέων ἐντίμων μὲν οὐχὶ ὅμως καὶ πλουσίων ὀλίγα, ὀλίγιστα ἠδυνήθη ἵνα μάθῃ ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην γράμματα· ἀλλ' ὅσῳ ὀλίγαι αἱ γνώσεις αὐτοῦ τόσῳ μέγας ὁ πόθος τῆς μαθήσεως. Τοῦτο κατανοήσας ὁ ἀοίδιμος Λογάδης προσέλαβεν ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ, ὀρφανὸν μείναντα ἐκ πατρὸς, καὶ διέθρεψεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τό τε σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν, μορφώσας αὐτὸν πρὸς διδασκαλίαν τῶν συμπατριωτῶν. Διδάξας ὁ Σαράντης ἐπί τινα χρόνον ἐν Θρᾴκῃ μετέβη κατόπιν εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκμάθησιν τῶν ἰατρικῶν μαθημάτων καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ διαγωγῆς προσείλκυσε τὴν εὔνοιαν τοῦ μεγάλου τῆς Τουρκίας πολιτικοῦ Ῥεσὶτ πασσᾶ, πρεσβευτοῦ ὄντος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν Παρισίοις. Ἡ εὔνοια αὕτη, διαρκέσασα

ἀναλλοίωτος μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἰσχυροῦ ὑπουργοῦ, πολλῶν ἀγαθῶν πάροχος ἐγένετο τῷ Ἀρχιγένει· διότι οὐχὶ μόνον τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ διηυκόλυνεν, ἀλλὰ ἰδίως εἰς τὸ μετέπειτα, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπάνοδον αὐτοῦ ἰσχυρῶς αὐτὸν ὑπεστήριξεν. Ἐξ ἑνὸς ἡ εὔνοια αὕτη τοῦ τὴν βάσιμον καὶ ἀληθῆ ἀξίαν προστατεύοντος μεγάλου ἐκείνου ὑπουργοῦ, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ ἀτομικὴ πραγματικὴ ἀξία, ὁ καλὸς χαρακτὴρ, ἡ ἐπιμέλεια καὶ τὸ ἄοκνον αὐτοῦ προήγαγον ταχέως τὸν Ἀρχιγένην ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἡ δὲ φήμη αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς χώραν ἐξετάθη, διαρκέσασα ἀναλλοίωτος καὶ ἀμώμητος μέχρι τῆς σήμερον. Ὁ φίλος ὅμως ἡμῶν οὐδόλως ἐπηρεάσθη ὑπὸ τῆς εὐνοίας ταύτης τῆς τύχης οὐδ' ἐματαιορρόνησεν· ἀγαθὸς τὴν φύσιν καὶ φιλόσοφος, διετήρησε καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ἦθη ἁπλᾶ καὶ δίαιταν τὰ μάλα λιτήν.

Δύο μόνας φάσεις παρουσιάζει ἅπασα ἡ ζωὴ τοῦ Ἀρχιγένους: τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπιπόνου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων φροντίδα· εἰς τὰ δύο ταῦτα ἀντικείμενα περιεστρέφοντο ὅλοι αὐτοῦ οἱ λογισμοί. Καταγινόμενος ὅμως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κοινῶν τοῦ Γένους ὅλου συμφερόντων οὐκ ἐλησμόνησεν οὐδ' ἠμέλησε τὰ εἰδικὰ τῆς γεννησάσης αὐτὸν Θρᾴκης συμφέροντα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδίαν περὶ αὐτῶν ἐλάμβανε μέριμναν. Διὰ τῆς σπουδῆς καὶ τῆς παιδείας προαχθεὶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ κατεμέτρησεν ἅπασαν τῆς παιδείας τὴν δύναμιν, διὸ καὶ ἀριέρωσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν προσπάθειαν καὶ μέγα μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς περιχώροις διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἀνεγείρων ἐκ βάθρων καὶ προικοδοτῶν σχολεῖα περικαλλῆ καὶ ἐνισχύων διὰ συνδρομῶν ἄλλα. Πάντα δὲ ταῦτα ἄνευ θορύβου καὶ ἐπιδείξεων, ἄνευ πατάγου, ἄνευ σαλπίγγων καὶ μόνον μάρτυρα καὶ συνεργὸν ἔχων τὴν ἀγαθὴν σύζυγον.

Ὅτε δὲ πρὸ ἑνὸς ἔτους συνέστη ἐνταῦθα Σύλλογος ἔχων σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσιν καὶ διάδοσιν τῆς παιδείας ἐν

τοῖς ἑλληνικοῖς δήμοις τῆς Θρᾴκης, εἷς τῶν πρώτων ἠσπάσατο τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ ἐνεγράφη μεταξὺ τῶν πρώτων ἱδρυτῶν· ὁ δὲ Σύλλογος ἐκτιμῶν τὰς μεγάλας ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ καὶ τὰς εὐεργεσίας πρὸς τὴν μερίδα ταύτην τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ἀνεκήρυξεν αὐτὸν παμψηφεὶ καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τοῦ μέλλοντος ἵνα διευθύνῃ τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου. Μεγάλαι προεμηνύοντο καὶ αἱ πρὸς τὸν Σύλλογον τοῦτον καὶ αἱ πρὸς τὴν Θρᾴκην ἐν γένει καὶ τὸ ἔθνος μέλλουσαι εὐεργεσίαι τοῦ σεβασμίου τούτου καὶ ἀρχαϊκοῦ Ἕλληνος· ἀλλὰ φεῦ! μοῖρα βάσκανος ἐξηφάνισε τὰς ἐλπίδας ταύτας, καὶ ἰδοὺ πρὸ ἡμῶν ἄπνους καὶ ἄψυχος ὁ ἀγαθὸς ἀνήρ, ὁ φιλάνθρωπος ἰατρός, ὁ χρηστὸς πολίτης, ὁ μεγάθυμος Θρᾴξ!

Εἴθε τὸ παράδειγμα αὐτοῦ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ἡμᾶς· εἴθε νὰ μιμηθῶσιν αὐτὸν καὶ ἄλλοι υἱοὶ τῆς δυσπότμου Θρᾴκης!

Σὺ δέ, μεγάθυμε πολῖτα, ἀναπαύθητι ἐν τῇ αἰωνιότητι! Καταλείπεις φίλους ἀπείρους καὶ ἀπαρηγορήτους, οὐδένα δὲ ἐχθρόν· καταλείπεις ὄνομα εὐλογητόν, ἄσπιλον καὶ ἀθάνατον.

Χαῖρε σεβαστὲ πρόεδρε·

Χαῖρε ΣΑΡΑΝΤΗ ΑΡΧΙΓΕΝΗ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ Β΄ ΕΤΟΣ (1873—74)

ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐργασιῶν

τοῦ Θρᾳκικοῦ Φιλεκπ. Συλλόγου

ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως

Δρος ΑΔΕΞ. ΖΩΗΡΟΥ.

Ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου.

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Ὁ Θρᾳκικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος συνέρχεται ἤδη τὸ δεύτερον ὅπως πανηγυρίσῃ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτήν, ἑορτὴν εὐγενῆ καὶ ἑλληνοπρεπῆ, ἑορτὴν εἰρηνικὴν καὶ ἐθνοσωτήριον. Κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας οἱ τοὺς Συλλόγους ἀπαρτίζοντες καὶ λοιποὶ ὁμογενεῖς συνερχόμενοι ἀναπολοῦσι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἄνδρες οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδίων φροντίζοντες ἀλλὰ κηδόμενοι καὶ περὶ τῆς κοινῆς εὐεξίας τῆς ἀναπτύξεως καὶ εὐκλείας τοῦ ὅλου ἔθνους καὶ βαρυαλγοῦντες ἐπὶ τῇ λυπηρᾷ καταστάσει τμημάτων τινῶν τῆς ὅλης χώρας συνεφώνησαν πρὸς τὸ ἱδρύσαι σωματεῖα ἔχοντα σκοπὸν ἵνα ὑποστηρίζωσι διὰ χρηματικῶν βοηθημάτων τὰ ἐκπαιδευτήρια τῶν ἐπαρχιῶν καὶ διαδίδωσι τὴν παιδείαν καὶ τὰς καλὰς ἀρχὰς παρὰ τῷ λαῷ. Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ κεν-

τρικοὶ Φιλεκπαιδευτικοὶ ἡμῶν Σύλλογοι, ὁ Θρᾳκικός, ὁ Θεσσαλικός, ὁ Ἠπειρωτικός, τοιοῦτοι οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μερικοὶ ἢ τοπικοὶ Σύλλογοι καὶ αἱ ἀδελφότητες. Κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας ὀφείλουσι καὶ οἱ τὰ τῶν σωματείων διέποντες ἵνα δώσωσι λόγον τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο πεπραγμένων καὶ ἵνα γνωστοποιήσωσι τοῖς συνεταίροις αὐτῶν τήν τε κατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ τὰ μέτρα ἅτινα ἔκριναν ἁρμόδια ἵνα ληφθῶσι πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἢ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἐνίσχυσιν.

Τὸ Συμβούλιον εἰς ὃ ὁ Θρᾳκικὸς Σύλλογος ἀνέθεσε τὴν διοίκησιν τῶν κατ' αὐτὸν πειθόμενον ταῖς διατάξεσι ταύταις προσέρχεται σήμερον ἵνα διὰ τῆς ἀσθενοῦς τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτοῦ φωνῆς δῷ λόγον τῶν κατὰ τὴν σήμερον λήγουσαν Συλλογικὴν Περίοδον πεπραγμένων διὰ δὲ τῆς εὐγλώττου καὶ τετορνευμένης ἐκθέσεως τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἣν μέλλει ἵνα ἀναγνώσῃ μετ' ὀλίγον ὁ διακεκριμένος συνάδελφος ἡμῶν κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶς, περιγράψῃ ὑμῖν ὁποία τις ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῆς παιδείας τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς Θρᾴκης. Ἐν τέλει δὲ θέλει ὑποδείξει ὑμῖν καὶ τὰ βοηθήματα ἅτινα θεωρεῖ ὡς ἀναγκαῖα ἵνα ἐπιψηφήσητε διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Κατὰ τὸ λῆξαν συλλογικὸν ἔτος ἐγένοντο, Κυρίαι καὶ Κύριοι, συνεδριάσεις μὲν γενικαὶ τοῦ ὅλου συλλόγου 5 ὧν ἡ μία ἔκτακτος. Τοῦ δὲ διοικητικοῦ Συμβουλίου συνερχομένου συνήθως ἅπαξ καθ' ἕκαστον μῆνα ἐγένοντο 13 συνεδριάσεις, ὧν ἡ μία ἔκτακτος.

Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι ταύταις τὸ Συμβούλιον ἐσκέφθη περὶ διαφόρων ἀντικειμένων ὧν τὰ κυριώτερα εἰσὶν ἡ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου αὔξησις, ἡ μετὰ τῶν διαφόρων Δημογεροντιῶν, τῶν Ἀρχιερέων καὶ τοπικῶν Συλλόγων συνεννόησις καὶ ἀλληλογραφία πρὸς συλλογὴν ἀκριβῶν ὅσῳ τῷ δυνατῷ πληροφοριῶν καὶ πρὸς παρότρυνσιν καὶ ἐνθάρρυνσιν αὐτῶν πρὸς τὸν ἀπὸ κοινοῦ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς παιδείας, ἡ

μελέτη παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν δημοτικὴν παίδευσιν καὶ τέλος ἡ καλλιέργεια τῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν Συλλόγων ἀδελφικῶν σχέσεων.

Καὶ μέλη μὲν νέα ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ παρὸν ἔτος περὶ τὰ 220 διπλασιασθέντος τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀριθμοῦ· διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς ἣν ἐπανηγύρισεν ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἦτο 230 ὧν 105 ἱδρυταί. Τὴν σήμερον δὲ οἱ ἐν τῷ μητρῴῳ ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν 440· ἐκ τῶν νέων τούτων μελῶν εἰσὶ *δωρηταὶ* 4. Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν 440 μελῶν οἱ 168 μὲν εἰσὶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, 5 ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, 2 ἐν Εὐρώπῃ, οἱ δὲ λοιποὶ εὑρίσκονται ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ ἑνὸς τρίτου σχεδὸν τῶν νέων τούτων μελῶν ἐγένετο συνεργείᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν συνεταίρου κ. Θ. Κοσούδη, οὗτινος ὁ πρὸς τὰ ἀγαθὰ ζῆλός ἐστι πολὺς καὶ πρὸς ὃν ὀφείλομεν πολλὰς τὰς εὐχαριστίας. Πολλῶν ἐπαίνων καὶ εὐγνωμοσύνης τοῦ Συλλόγου ἄξιος ἐστὶ καὶ ὁ μέγας τῆς παιδείας ζηλωτὴς ὁ ἀγαθὸς ποιμὴν καὶ ἱεράρχης Σωζουαγαθουπόλεως κ. Θεόφιλος, ἐγγράψας ἐν ταῖς δυσὶ μόναις πόλεσι (καὶ ταύταις μικραῖς) τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, τῇ Σωζουπόλει καὶ τῇ Ἀγαθουπόλει ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα μέλη. Ἐὰν ἅπαντες οἱ τῆς Θρᾴκης ἀρχιερεῖς ἔπραττον ὅ,τι ὁ ἅγιος Σωζουαγαθουπόλεως ἔπραξεν, ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἤθελεν εἶσθαι εἷς τῶν ἰσχυροτέρων καὶ πλουσιωτέρων Φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων, ἡ δὲ ἐκπαίδευσις ἤθελε φθάσει ἐν τῇ Θρᾴκῃ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἐντελείας· ἀλλὰ φεῦ! ὀλίγοι μέχρι τοῦδε παρέσχον ἡμῖν τοιαῦτα ζήλου τεκμήρια! Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχιερέων Σωζουαγαθουπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Σηλυβρίας καὶ Μετρῶν θέλει παροτρύνει καὶ τοὺς ἄλλους τῆς Θρᾴκης ἱεράρχας πρὸς τὸ ἐνισχῦσαι τὸν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν ἀγωνιζόμενον Σύλλογον ἡμῶν.

Ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων τούτων μελῶν τοῦ Συλλόγου

4 παρητήθησαν, δύο ἢ τρεῖς μέλλομεν ἵνα προτείνωμεν ὑμῖν πρὸς διαγραφὴν ὡς μὴ ἐκπληροῦντας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν, 2 δὲ ἀπεβίωσαν (1). Αἱ ἀπώλειαι αὗται τοῦ Συλλόγου ὡς βλέπετε εἰσὶν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἀσήμαντοι ἀλλ' ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν μεγίστη τις ἀπώλεια, ἀπώλεια πληρώσασα λύπης καὶ ἄλγους τὰς καρδίας ἡμῶν τε ἁπάντων καὶ παντὸς φίλου τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς παιδείας. Ὁ πρῶτος τοῦ Συλλόγου ἡμῶν πρόεδρος, ἐκεῖνος ὅστις τοσαῦτα ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας εἰργάσθη, ὅστις τοσούτῳ ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως καὶ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐμόχθησεν, ὁ μέγας τῆς Θρᾴκης γόνος Σαράντης ὁ Ἀρχιγένης ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως τὴν 11 τοῦ παρελθόντος σεπτεμβρίου καταλιπὼν μεταξὺ ἡμῶν κενὸν δυσπλήρωτον· ὁ Σύλλογος ἐξέφρασε διαφοροτρόπως τὴν βαθεῖαν λύπην ἣν τὸ δυστύχημα τοῦτο ἐπροξένησεν αὐτῷ. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐν σώματι καὶ μέγας ἀριθμὸς μελῶν τοῦ Συλλόγου συνώδευσε τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ καὶ ὡς γενικὸς ὑμῶν Γραμματεὺς ἐξεπλήρωσα τὸ θλιβερὸν καθῆκον ἵνα ἐκφράσω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν τοῦ Συλλόγου θλῖψιν καὶ ἵνα περιγράψω ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὸν βίον τοῦ πολυκλαύστου ἑταίρου (2). Διαδήλωσις πένθους ἐγένετο καὶ ἐν γενικῇ ἐκτάκτῳ συνελεύσει καθ' ἣν ἀνετέθη τῷ γενικῷ Γραμματεῖ καὶ ἡ σύνταξις ἐκτενοῦς βιογραφίας τοῦ μακαρίτου· ἡ βιογραφία αὕτη μέλλει ἵνα δημοσιευθῇ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι ἀφοῦ πρῶτον ἀναγνωσθῇ ἐνώπιον ὑμῶν.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπιθυμοῦν ἵνα δηλώσῃ καὶ ἄλλως τὸν πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἀνδρὸς σεβασμὸν ἐξητήσατο παρὰ τῆς ἀξιοσεβάστου καὶ ἐναρέτου χήρας αὐτοῦ τὴν εἰκόνα τοῦ μακαρίτου ὅπως ἀναρτήσῃ

(1) Ὀλίγους μῆνας μετὰ ταῦτα ἀπέθανον καὶ δύο ἄλλοι ἀγαθοὶ συνέταιροι, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐν τῷ γενικῷ τῶν μελῶν καταλόγῳ.

(2) Ἴδε τὸν ἐπικήδειον τοῦτον ἐν σελίδι 57.

αὐτὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων ἡμῶν. Ἡ εἰκὼν αὕτη ἦν προθύμως ἐδωρήσατο ἡμῖν ἡ κ. Ἑλένη Ἀρχιγένους (1) καὶ ἥτις ἔργον ἐστὶ καλλιτέχνου δοκίμου καὶ ὁμογενοῦς ἀξίου τῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ τῆς ὑποστηρίξεως ἁπάντων ἡμῶν, θέλει ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τοὺς ἡπίους καὶ μεγάλης ἀγαθωσύνης ἐκφραστικοὺς χαρακτῆρας ἐκείνου, ὅστις μακρὸν βίον διανύσας οὐδένα ποτὲ ἐκάκισεν, οὐδένα δὲ ἐχθρὸν κατέλιπεν· ἐκείνου ὅστις καὶ ζῶν ὑπὲρ τῆς ἐν Θρᾴκῃ παιδείας πάντοτε ἐμερίμνησε, καὶ θνήσκων ἀπέδειξεν ὅτι ταύτην ἐθεώρει ὡς τὸ μόνον αὐτοῦ μέλημα. Ὁ ἀοίδιμος δι' ἰδιογράφου διαθήκης κατέλιπεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν ἐξ 20 περίπου χιλιάδων λιρῶν συγκειμένην εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἐπιβάταις ἱδρυθέντα ἐκπαιδευτήρια, διαχειριστὰς δὲ ὥρισε τὴν ὅλως ἀξίαν σύζυγον κυρίαν Ἑλένην καὶ τὸν θετὸν αὐτοῦ υἱόν, διὰ δὲ ἐπιδιαθήκης ὥρισεν ἐπόπτας τὸν Φιλολογικὸν καὶ τὸν Θρᾳκικὸν Σύλλογον. Οὐδόλως δὲ ἐλησμόνησεν ὁ ἀοίδιμος τὸ σωματεῖον, οὗτινος ἐγένετο ὁ πρῶτος πρόεδρος· διότι ἔκ τινος ἐπιστολῆς ἣν ἐσχάτως ἔπεμψε πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἡ χήρα αὐτοῦ μανθάνομεν ὅτι διά τινος ἐπιδιαθήκης ἐκληροδότησε διὰ 10 κατ' ἔτος ὀθωμ. λιρῶν καὶ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον. Οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, Κύριοι, καὶ εὐτυχῶς οὐχὶ σπάνις παρ' ἡμῖν αὐτῶν, εἰσὶν ὄντως μεγάλοι ἄνδρες καὶ εὐεργέται τῆς κοινωνίας καὶ οὐχὶ οἱ κατακτηταὶ καὶ οἱ δορυκτήτορες.

Ἑτέρα ἀπώλεια διὰ τὸν Σύλλογον ἐγένετο ἡ τοῦ Γ. Ἰσχομάχου, ἑνὸς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Συλλόγου, ἀποβιώσαντος ἐσχάτως ἐν Αἰγύπτῳ.

Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὠνομάσθη μικτή τις ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν Συλλόγων Φιλολογικοῦ, Ἠπειρωτικοῦ καὶ Θρᾳκικοῦ

(1) Ἡ εἰκὼν, ἥτις ἦτο κεκαλυμμένη μελαίνῃ σκέπῃ, ἀποκαλύπτεται κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν.

καὶ ἐξ ἄλλων διαφόρων λογίων ὅπως σπουδάσῃ καὶ κανονίσῃ τὰ τῶν Διδασκαλείων ἅτινα μέλλουσιν ἵνα ἱδρυθῶσιν ἐν Ἠπείρῳ μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου, ἐν Θρᾴκῃ δὲ ὑπὸ τοῦ μεγαθύμου κ. Γ. Ζαρίφη, τοῦ ἐπιτίμου προέδρου καὶ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Συλλόγου ἡμῶν. Ἐκτὸς τοῦ τῶν Διδασκαλείων ζητήματος ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὤφειλεν ἵνα σπουδάσῃ καὶ τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως ἐν γένει καὶ ἵνα κανονίσῃ τὰ τῶν δημοτικῶν σχολείων. Τὸ ζήτημα τοῦτο, Κύριοι, ἓν τῶν μεγαλειτέρων κοινωνικῶν ζητημάτων, ἐστὶ καὶ τὸ κύριον τῶν Φιλεκπαιδευτικῶν ἡμῶν Συλλόγων μέλημα, διότι ἐκ τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῆς τοῦ λαοῦ ἐκπαιδεύσεως κρέμαται ὅλου τοῦ ἔθνους ἡμῶν τὸ μέλλον ὡς καὶ παντὸς ἔθνους τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δύναμις. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐν ᾗ ἀντεπροσώπευον τὸν ἡμέτερον Σύλλογον οἱ κ.κ. Καλλιάδης, Μαλιάδης καὶ Ζωηρὸς μελετήσασα ἐπὶ πολὺ τὸ ζήτημα ἐπεράτωσεν ἐσχάτως τὰς ἐκυτῆς ἐργασίας, ἡ δὲ ἔκθεσις αὐτῆς ἀνεγνώσθη ἐν δυσὶ συνεδριάσεσι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου προσκληθέντων πρὸς ἀκρόασιν καὶ τῶν δύο ἄλλων Συλλόγων. Ἐντὸς δὲ ὀλίγου τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς μέλλει ἵνα δημοσιευθῇ καὶ διὰ τοῦ τύπου.

Δευτέρα δέ τις ἐπιτροπὴ ἣν εἶχεν ὀνομάσει ὁ Σύλλογος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἡ πρὸς σύνταξιν καὶ δημοσίευσιν τῆς ἐπετηρίδος, συγκειμένη ἐκ τῶν κ.κ. Κ. Τσερώνη, Ι. Α. Βρετοῦ καὶ Α. Ζωηροῦ ἐκπεραιώσασα τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἐδημοσίευσε τὴν πρώτην τοῦ Συλλόγου ἡμῶν Ἐπετηρίδα κατὰ τὸν παρελθόντα αὔγουστον. Ἡ Ἐπετηρὶς αὕτη ἐστάλη εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ τοὺς λοιποὺς Συλλόγους ὡς καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Τρίτη δέ τις ἐπιτροπή, ἧς μέλη εἰσὶν οἱ κ.κ. Ξ. Ζωγράφος, Ἡρ. Βασιάδης καὶ Α. Ζωηρός, συνέστη κατ' αἴτησιν τῆς κ. Ἑλένης Ἀρχιγένους πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐπιδιαθήκης καί τινων ἄλλων χειρογράφων διατάξεων τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιγένους. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὀφείλει ἵνα ἐργασθῇ μετὰ

τριῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου· κατ' αὐτὰς δὲ μέλλει ἵνα ἄρξηται τῶν ἑαυτῆς ἐργασιῶν.

Ὁ Σύλλογος ἡμῶν δωρεῖται τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σχολείοις, ὡς γνωρίζετε, οὐχὶ μόνον χρήματα ἀλλὰ καὶ βιβλία· δι' ὃ ὀφείλει καὶ ἵνα γνωρίζῃ τίνα εἰσὶ τὰ εὐχρηστότερα, τὰ εὐμεθοδέστερα τῶν παρ' ἡμῖν διδακτικῶν βιβλίων ἑκάστου εἴδους. Τὸ Συμβούλιον λοιπὸν ἀπεφάσισεν ἵνα ἐξετάσῃ τὰ διάφορα ταῦτα βιβλία. Σκεφθὲν δὲ εἶτα ὅτι σκοπιμώτερον ἂν εἴη τὸ ἀποτέλεσμα ἐὰν εἰργάζοντο πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ οἱ ἄλλοι κεντρικοὶ Σύλλογοι ἐπρότεινε πρός τε τὸν Φιλολογικὸν καὶ τὸν Ἠπειρωτικὸν Σύλλογον ἵνα ἐργασθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ. Τῆς προτάσεως δὲ ταύτης δεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Συλλόγων διωρίσθησαν ἀντιπρόσωποι τοῦ ἡμετέρου οἱ κ.κ. Ζωγράφος, Μαλιάδης καὶ Ζωηρός.

Τοιαῦτα τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐκτάκτους ἐπιτροπάς.

Ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Συλλόγῳ καὶ διαρκεῖς ἐπιτροπαὶ ἡ *οἰκονομικὴ* καὶ ἡ *ἐκπαιδευτική*.

Ἐκ τούτων ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ καταγίνεται εἰς τὴν καλὴν τῶν χρημάτων τοῦ Συλλόγου διαχείρισιν. Πολλάς, Κύριοι, χρεωστοῦμεν ἵνα ὁμολογήσωμεν τὰς χάριτας πρὸς τὸν ἀγαθὸν τοῦ Συλλόγου ταμίαν κ. Ζ. Ἀλεξανδρίδην, οὗτινος ὁ ἀκάματος ζῆλος καὶ ἡ περίνοια διέσωσαν τὴν τοῦ Συλλόγου περιουσίαν, μηδεμιᾶς συμβάσης ἡμῖν ζημίας ἐκ τῆς ἐπελθούσης εἰς τὸν οἰκονομικὸν τῆς πόλεως ἡμῶν κόσμον κρίσεως.

Τὸ δὲ ἐκπαιδευτικὸν τμῆμα τοῦ Συμβουλίου κατέγινεν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν διαφόρων ἐκθέσεων ἃς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐλάβομεν.

Γνωστὸν ὑμῖν, Κύριοι, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει αὐτοῦ ἀπέστειλεν ἐγκυκλίους πρὸς τὰ διάφορα τῆς Θρᾴκης μέρη ὅπως ζητήσῃ ἀκριβεῖς ἐκθέσεις περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτηρίων. Ὀλίγας καὶ λίαν ἐλλειπεῖς λαβὼν ἀπαντή-

σεις ἀπέστειλε κατὰ τὸν παρελθόντα σεπτέμβριόν καὶ ἄλλην ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς δημογέροντας καὶ τοὺς τοπικοὺς Συλλόγους, ὅπου τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν. Ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ταύτῃ ὑπενθύμιζε τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὁμογενέσιν ὅτι ἐκ τῶν ἀκριβῶν καὶ προθύμως στελλομένων πληροφοριῶν κρέμαται καὶ ἡ σκόπιμος διαχείρισις τῶν τοῦ Συλλόγου βοηθημάτων, δι' ὃ καὶ ἐζήτει καὶ πάλιν παρ' αὐτῶν ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων ἑκάστου δήμου, ἑκάστης πόλεως καὶ ἑκάστου χωρίου, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σχολείων, τοῦ εἴδους, τῶν ἀναγκῶν, τῶν προσόδων αὐτῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητευόντων μετὰ ἀναλογίας πρὸς τοὺς ὅλους κατοίκους. Ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ταύτῃ τὸ Συμβούλιον πεποιθὸς περὶ τῶν ὠφελειῶν ἃς τοπικοὶ, μερικοὶ φιλεκπαιδευτικοὶ Σύλλογοι ἢ ἀδελφότητες δύνανται ἵνα προξενήσωσιν, ὡς τοῦτο ἀπεδείχθη ὑπὸ τῶν ἤδη ὑπαρχόντων τοπικῶν Συλλόγων Ῥαιδεστοῦ, Φιλιππουπόλεως, Βάρνης, Αἴνου, Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν κλπ. συνεβούλευσε τὴν ἵδρυσιν τοιούτων σωματείων ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Θρᾴκης.

Μετὰ μεγίστης αὐτοῦ χαρᾶς τὸ Συμβούλιον εἶδεν ὅτι ἡ εὐχή του αὕτη εἰσηκούσθη καὶ ὅτι εἰς τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας τοπικοὺς ἐν τοῖς διαφόροις δήμοις τῆς Θρᾴκης Συλλόγους προσετέθησαν καὶ νέοι ὡς ἐν Σκοπῷ καὶ ἐν Τσορλοῦ ἢ Τυρουλώῃ (τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως), ἐν Βιζύῃ, ἐν Οὐζούν Κιοπρού· ὥστε ἐπὶ τοῦ παρόντος Φιλεκπαιδευτικοὶ Σύλλογοι τοπικοὶ ὑπάρχουσιν ἐν Βάρνῃ, ἐν Σηλυβρίᾳ (ὁ *Ἅγιος Σπυρίδων*), ἐν Ῥαιδεστῷ (ὁ *Θρᾳκικὸς*), ἐν Βιζύῃ (*Πρόοδος*), ἐν Τσορλοῦ (*Τυρουλώη*), ἐν Σκοπῷ (ὁ *Ὀρφεὺς*), ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις, ἐν Φιλιππουπόλει (δύο ὁ *τῶν Φιλομούσων* καὶ ὁ *τῶν Καλῶν Ἔργων*), ἐν Αἴνῳ (τὸ *Ἀναγνωστήριον*) καὶ ἐν Οὐζούν Κιοπρού. Σχέσεις στεναὶ συνήφθησαν μεταξὺ τῶν μερικῶν τούτων Συλλόγων καὶ τοῦ ἡμετέρου· πολλὰς δὲ ἐξ αὐτῶν

ἐπιστολὰς ἔλαβε τὸ Συμβούλιον καὶ ἐκ τῶν ληφθεισῶν ἐκθέσεων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας αἱ πλεῖσται καὶ αἱ ἀκριβέστεραι ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Συλλόγων ἐπέμφθησαν. Οὕτω ὁ μὲν Σύλλογος Ῥαιδεστοῦ πολλὰς ἡμῖν περὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἔπεμψε πληροφορίας συναποστείλας ἐκτενῆ καὶ λεπτομερεστάτην γενικὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς τε Ῥαιδεστοῦ καὶ τῶν πλησιοχώρων χωρίων μετὰ στατιστικῶν καὶ λεπτομερῶν πινάκων. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἀπέστειλεν ἡμῖν καὶ τὸν ἑαυτοῦ κανονισμὸν ὡς καὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦδε πεπραγμένων μετὰ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ παρὸν ἔτος. Ὁ Σύλλογος οὗτος, Κύριοι, ἔστιν ἄξιος πολλοῦ ἐπαίνου, διότι τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατεργασθέντα καλὰ, πολλὰ καὶ μεγάλα εἰσί. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐξέφρασε πολλάκις τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ καὶ τὴν ζωηρὰν συμπάθειαν πρὸς τὸν Σύλλογον τοῦτον οὕτινος τὰ ἔργα τιμῶσι τούς τε ἱδρύσαντας καὶ τοὺς διέποντας αὐτόν.

Ὁ ἐν Βάρνῃ Σύλλογος στείλας ἡμῖν τὸν ἑαυτοῦ κανονισμὸν ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ ποσὸν ὅπερ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐδωρήσατο αὐτῷ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἐξωδεύθη πρὸς ἀγορὰν γηπέδου τινὸς εἴς τι χωρίον τῆς ἐπαρχίας πρὸς οἰκοδόμησιν ἐκκλησίας καὶ σχολείου, μεγάλης τούτων ὑπαρχούσης ἐκεῖσε ἀνάγκης.

Ὁ ἐν Φιλιππουπόλει Σύλλογος τῶν Φιλομούσων ἔπεμψε πληροφορίας εἰδικὰς περί τινων χωρίων τῆς ἐπαρχίας καὶ ἔκθεσιν λεπτομερῆ συντεταγμένην ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου σχολάρχου τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ μέλους τοῦ Συλλόγου ἡμῶν κ. Βλ. Σκορδέλη.

Ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει Σύλλογος ἔπεμψεν ἡμῖν ἐπιστολὴν ὀλίγον παρέχουσαν τὸ ἐνδιαφέρον, οὐδεμίαν δὲ πληροφορίαν οὐδὲ ἔκθεσιν (1).

(1) Εἰς τὸ μετέπειτα, μετὰ δύο μῆνας, ἐλάβαμεν καὶ ἐκεῖθε ἔκθεσιν. Ἀλλὰ τοῦτο κατόπιν ἑορτῆς ἐγένετο δι' ὃ

Ὁ ἐν Τυρουλῴῃ Σύλλογος ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν σύστασιν αὐτοῦ ἔπεμψε καί τινας πληροφορίας.

Ὁ ἐν Σκοπῷ ἔγραψεν ἡμῖν ἀγγέλλων τὴν σύστασιν αὐτοῦ.

Ὁ ἐν Βιζύῃ ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ ἔπεμψε καὶ λεπτομερῆ ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πέριξ χωρίων.

Τὸ Ἀναγνωστήριον Αἴνου ἔγραψεν ἡμῖν συλλυπούμενον διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιγένους καὶ ἔπεμψε λεπτομερῆ ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πέριξ.

Ἐκτὸς τῶν τοπικῶν τούτων Συλλόγων ὁ ἡμέτερος ἔλαβεν ἐπιστολὰς καὶ παρ' ἄλλων φιλολογικῶν καὶ φιλεκπαιδευτικῶν σωματείων.

Ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Φιλολογικὸς Σύλλογος πολλὰς ἔπεμψεν ἡμῖν ἐπιστολὰς περὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἐκπαιδευτικῶν ὡς καὶ διαφόρους ἐγκυκλίους αὐτοῦ. Ἔν τινι τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὅτι ὑπὸ ἀδελφικῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς κεντρικοὺς Συλλόγους αἰσθημάτων ἐμφορούμενος προσφέρει ἀνὰ ἓν δωμάτιον πρός τε τὸν Ἠπειρωτικὸν καὶ τὸν Θρᾳκικὸν Σύλλογον, πρὸς χρῆσιν τῶν ἰδιαιτέρων αὐτῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων, τὰς δὲ αἰθούσας αὐτοῦ διὰ τὰς γενικὰς τῶν Συλλόγων συνελεύσεις. Τὸ Συμβούλιον ἡμῶν ἐξέφρασε δι' ἐπιστολῆς τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν γενναίαν ταύτην καὶ ἀδελφικὴν προσφορὰν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου· ἰδοὺ δὲ ἡμεῖς σήμερον ἐν τῷ ἀγαθῇ τύχῃ ἀποπερατωθέντι τούτῳ ἐθνικῷ οἰκοδομήματι, ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου οἴκου, ἐντὸς τοῦ μεγάρου τούτου ὅπερ ᾠκοδόμησαν διὰ τὰς ἑλληνίδας Μούσας οἱ μεγάθυμοι καὶ φιλοπάτριδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἕλληνες ἔμποροι καὶ οἱ πτωχοὶ μὲν ἄοκνοι δὲ καὶ καρτερικοὶ Ἕλληνες λόγιοι.

Ὁ Ἠπειρωτικὸς Σύλλογος ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι συγκατα-

οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἡμῖν μνεία ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς ἐκθέσεως ταύτης.

τίθεται εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐργασίαν πρὸς ἐκλογὴν τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Ὁ ἐν Σέρραις Μακεδονικὸς Σύλλογος ἔπεμψεν ἡμῖν τὸν ἑαυτοῦ κανονισμὸν καὶ τὴν λογοδοσίαν τῶν διεπόντων αὐτόν. Ἐκ τῆς λογοδοσίας ταύτης γίνεται δῆλον πόσων ἀγαθῶν πρόξενος ἐγένετο ὁ Σύλλογος οὗτος.

Ὁ ἀρτίως ἐν τῇ πόλει ἡμῶν συστὰς Θεσσαλικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος ἀνήγγειλε τὴν λίαν χαρμόσυνον δι' ἡμᾶς ἀγγελίαν τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ Σύλλογος *Παλλάς*.

Ὁ ἐν Μαγκεστρίᾳ Ἑλληνικὸς Σύλλογος ἔπεμψεν ἡμῖν 20 λίρας ἀγγλικὰς ὅπως προσφέρωμεν αὐτὰς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ διὰ τῆς ἀδελφότητος ἡ *Ξηροκρήνη* πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐξεπληρώσαμεν μετὰ μεγίστης τῆς προθυμίας.

Τοιαῦται, Κύριοι, αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος σχέσεις ἡμῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς Συλλόγους.

Αἱ δὲ ἐκθέσεις ἃς ἐλάβομεν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν πρὸς ἀπάντησιν τῆς ἐγκυκλίου ἡμῶν εἰσὶ πολυπληθεῖς καὶ πολλῷ ἀκριβέστεραι καὶ λεπτομερέστεραι ἐκείνων ἃς εἴχομεν συμβουλευθῆ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς σύνταξιν τῆς πρώτης ἡμῶν ἐκθέσεως περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν Θρᾴκῃ· δι' ὃ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἧς μέλλετε ἵνα λάβητε γνῶσιν μετ' ὀλίγον πολλῷ τῆς πρώτης ἐκείνης ἀκριβεστέρα ἐστίν. Αἱ ἐκθέσεις αὗται ἐπέμφθησαν αἱ μὲν τῇ φροντίδι καὶ ἐπιμελείᾳ τῶν φιλεκπαιδευτικῶν Συλλόγων τῶν ἐπαρχιῶν, αἱ δὲ ἐπισταείᾳ τῶν ἀρχιερέων, τινὲς δὲ κοινῇ ἐπιμελείᾳ τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τῶν Συλλόγων. Ἅπασαι ὅμως αἱ ἐπαρχίαι οὐκ ἠξίωσαν ἡμᾶς ἀπαντήσεως οὐδὲ ἐκθέσεως· ὡς π. χ. τὸ Διδυμότειχον, ἡ Ἀδριανούπολις, ἡ Γάνος καὶ Χώρα μὴ ἀπαντησάντων ἡμῖν οὐδὲ τῶν ἀρχιερέων, οὐδὲ τῶν δημογεροντιῶν, οὐδὲ τῶν Συλλόγων.

Αἱ ἐκθέσεις ἃς ἐλάβομεν εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σωζουαγαθουπόλεως φροντίδι τοῦ ἀγαθοῦ ἀρχιερέως. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐκ τῶν ἀκριβεστέρων καὶ λεπτομερεστέρων ἐστί, δι' ὃ καὶ τὸ Συμβούλιον ἐξέφρασε δι' ἐπιστολῆς τῷ ἁγίῳ Σωζουαγαθουπόλεως τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀγχιάλου, ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως πεμφθεῖσα καὶ λίαν καλῶς συντεταγμένη.

Ἐκ Βάρνης, ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ Συλλόγου.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, φροντίδι τοῦ εὐπαιδεύτου μητροπολίτου.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας, φροντίδι ὡσαύτως τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ζηλωτοῦ τῆς παιδείας μητροπολίτου.

Ἐκ Ῥαιδεστοῦ λίαν ἐκτενὴς, λίαν ἀκριβὴς καὶ λίαν λεπτομερὴς, περιέχουσα οὐχὶ μόνον τὰ τῆς ἐπισκοπῆς Ῥαιδεστοῦ ἀλλὰ καὶ πολλὰς πληροφορίας περὶ τινων χωρίων τῶν ἐπαρχιῶν Βιζύης, Ἀδριανουπόλεως, Διδυμοτείχου καὶ Μαρωνείας.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Βιζύης, ὑπὸ τοῦ ἀρτισυστάτου Συλλόγου.

Ἐκ Σαράντα Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τοῦ τοπικοῦ Συλλόγου.

Περὶ τοῦ δήμου Πουνὰρ Χισσὰρ (Ἀδριανουπόλεως), ὑπό τινος φιλοπάτριδος κατοίκου τῆς χώρας.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως, κοινῇ φροντίδι τοῦ τε ἀρχιερέως καὶ τοῦ τοπικοῦ Συλλόγου.

Ἐκ Μαρωνείας, ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως.

Ἐκ Μάκρης, ὑπὸ τοῦ Ἀναγνωστηρίου Αἴνου.

Ἐξ Αἴνου, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀναγνωστηρίου συνεργείᾳ καὶ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῆς δημογεροντίας.

Τέλος ἐξ Ἴμβρου ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου ἀρχιερέως συνταχθεῖσα.

Ἐκτὸς δὲ τῶν λεπτομερῶν τούτων ἐκθέσεων ἐλάβομεν διαφόρους ἐπιστολὰς τινῶν τῶν ἀρχιερέων ἐν αἷς οὗτοι δίδουσιν ἡμῖν μερικάς τινας πληροφορίας περὶ τῶν ἀναγκῶν χωρίων τινῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν. Τοιαύτας ἐπιστολὰς

ἔπεμψαν ἡμῖν οἱ ἅγιοι Σωζουπόλεως, Ἀγχιάλου, Σηλυβρίας καὶ Μαρωνείας. Ἐκ δὲ τῶν δημογεροντιῶν μόνη ἡ τῆς Σωζουαγαθουπόλεως ἔγραψεν ἡμῖν καὶ ἡ τῆς Βιζύης· ἡ τῆς δευτέρας ταύτης ἐπαρχίας ἐκτίθησιν ἡμῖν τὴν κακὴν τοῦ ἀρχιερέως αὐτῶν διοίκησιν καὶ τὴν κακοβουλίαν αὐτοῦ πρὸς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς Συλλόγους.

Προσφοραὶ βιβλίων ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου πέμψαντος ἡμῖν τὸ τελευταῖον τεῦχος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ὑπὸ τοῦ Ἠπειρωτικοῦ πέμψαντος τὴν ἐπετηρίδα αὐτοῦ.

Ὑπὸ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Συλλόγου ὁ *Ὅμηρος*, ὅστις πέμπει καθ' ἕκαστον μῆνα ἓν ἀντίτυπον τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ὅπερ δημοσιεύει.

Ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου ὁ *Βύρων*, ὅστις ἔπεμψεν ἡμῖν δύο τεύχη τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευομένου ἀπό τινων μηνῶν περιοδικοῦ.

Ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τῆς ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδος ἡ *Περιστερὰ*, ἥτις ἐξακολουθεῖ πέμπουσα ἡμῖν, εἰ καὶ ἀτάκτως, τὴν ἐφημερίδα ταύτην.

Ὑπὸ τοῦ κ. Μιλτιάδου Πανταζῆ πέμψαντος ἓν ἀντίτυπον τῆς Γραμματικῆς αὐτοῦ· ὑπὸ τοῦ κ. Ματθ. Πανταζῆ ὅστις ἔπεμψεν ἡμῖν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τοῦ περὶ ἀνωμάλων ῥημάτων καὶ τῆς νηπιακῆς αὐτοῦ Χρηστομαθείας· ὑπὸ τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει κ. Βλ. Σκορδέλη, ὅστις ἔπεμψε 10 ἀντίτυπα τοῦ κατὰ τῷ 1865 ἐκφωνηθέντος λόγου αὐτοῦ περὶ Θρᾴκης ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς διάφορα τῆς Θρᾴκης σχολεῖα. Ὁ Σύλλογος ὀφείλει ἵνα ψηφίσῃ εὐχαριστίας διὰ τὰ δῶρα ταῦτα.

Εὐχαριστίας καὶ εὐγνωμοσύνην ὀφείλομεν ἵνα ἐκφράσωμεν δημοσίᾳ καὶ πρὸς τὰς διευθύνσεις τῶν ἐνταῦθα ἑλληνικῶν ἐφημερίδων τοῦ *Phare du Bosphore, Νεολόγου, Θεατοῦ, Θρᾴκης* καὶ *Τύπου*, αἵτινες δημοσιεύουσι μετὰ μεγίστης προθυμίας καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιμισθίας πᾶσαν ἀγγελίαν τοῦ Συλλόγου.

Αἰτήσεις συνδρομῆς καὶ ὑλικῆς ὑποστηρίξεως ἀπεστάλησαν τῷ Συλλόγῳ ὑπὸ ἀρχιερέων, Συλλόγων καὶ ἀτόμων οὐχὶ μόνον ὑπὲρ κοινοτήτων, χωρίων καὶ σχολείων κοινῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ νέων ἐπιθυμούντων ἵνα ἀρχίσωσιν καὶ ἀποπερατώσωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν καὶ στερουμένων τῶν πρὸς τοῦτο μέσων. Τὸ Συμβούλιον τὰς μὲν χωρία καὶ κοινότητας ἀφορώσας αἰτήσεις παρέπεμψε τῇ ἐκπαιδευτικῇ αὐτοῦ ἐπιτροπῇ, τὰς δὲ ἄτομα ἀποβλεπούσας δὲν ἠδυνήθη ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν, εἰ καὶ μετὰ μεγάλης αὐτοῦ λύπης, διότι κατὰ προηγουμένην ἀπόφασιν ἡ ὑποστήριξις ἀτόμων ἀπαγορεύεται ἐπί τινα εἰσέτι χρόνον, πολλῶν εἰσέτι κοινῶν ἀναγκῶν ὑπαρχουσῶν καὶ τῶν πόρων τοῦ Συλλόγου μὴ ἐπιτρεπόντων εἰσέτι τὰς τοιαύτας συνδρομάς.

Συνεπείᾳ τῆς ἀποράσεως ταύτης τὸ Συμβούλιον ἀπέρριψε καὶ τὴν πρότασιν τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει μέλους τοῦ Συλλόγου κ. Μ. Βλάδου προσφέροντος 10 κατ' ἔτος ὀθ. λίρ. καὶ προτείνοντος ἵνα ὁ Σύλλογος ἀναπληρώσῃ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν νέου τινὸς Φιλιππουπολίτου, χρηστὰς παρέχοντος ἐλπίδας καὶ ἀναδεχομένου ἐπὶ ἀξιοπίστῳ ἐγγυήσει ὅπως διδάξῃ εἰς τὸ μετέπειτα ὅπου ὁ Σύλλογος κελεύσῃ· ὁ ἀγαθὸς καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀκάματος ζηλωτὴς πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. Α. Βλαστὸς οἰκτῳ φερόμενος ἔλαβε τὸν νέον τοῦτον ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ διέθεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς 40 κατ' ἔτος λίρας ἃς εἶχε προσφέρει κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπέρ τινος ἐν Ῥαιδεστῷ διδασκάλου. Τὸ ποσὸν τοῦτο εὑρίσκετο διαθέσιμον ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος διδασκάλου. Ὁ ἐκ Φιλιππουπόλεως λοιπὸν νέος εἰσήχθη ὡς ὑπότροφος τοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Λυκείῳ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀλλὰ ἀσθενήσας ἠναγκάσθη ἵνα διακόψῃ πρό τινων ἡμερῶν τὰς σπουδὰς αὐτοῦ.

Τὸ Συμβούλιον ἠναγκάσθη ἵνα ἀπορρίψῃ μετὰ μεγάλης θλίψεως καὶ τὴν αἴτησιν βοηθείας Συλλόγου τινὸς φιλεκπαιδευτικοῦ, τῆς *Κρήνης*, ἐκτὸς τῆς Θρᾴκης κειμένου.

Τὸ Συμβούλιον ἐπεξειργάσθη δι' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τῶν κ.κ. Κ. Καλλιάδου καὶ Σ. Ι. Βούτυρᾶ καὶ τὸν κανονισμὸν τοῦ παρθεναγωγείου, ὅπερ ἱδρύεται ἐν Σωζουπόλει ἀναλώμασι τοῦ σεβασμίου καὶ ἀγαθοῦ ποιμενάρχου καὶ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Συλλόγου ἁγίου πρώην Λαρίσσης κ. Δωροθέου. Ὁ κανονισμὸς οὗτος ὑποβληθεὶς εἰς τὴν ὑμετέραν ἔγκρισιν ἔν τινι τῶν τελευταίων γενικῶν συνεδριάσεων ἐπεκυρώθη· τὸ δὲ ῥηθὲν παρθεναγωγεῖον κατ' αὐτὰς ἄρχεται τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ περατωθείσης καὶ τῆς οἰκοδομῆς ἣν οἱ κάτοικοι ὤφειλον ἵνα ἀναγείρωσι.

Τί δὲ περὶ τοῦ Διδασκαλείου ἐγένετο; Κύριοι, ἡ παράτασις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς πρὸς κανονισμὸν τῶν Διδασκαλείων καὶ πρὸ πάντων ἡ τριμερὰ οἰκονομικὴ κρίσις ἥτις ἐνέσκηψεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἡμῶν ἐγένετο πρόξενος τῆς ἀναβολῆς τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ καταστήματος τούτου ὡς καὶ τῆς πραγματοποιήσεως πολλῶν ἄλλων ἀγαθῶν σχεδίων. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι προσεχῶς ὁ μέγας τῆς Θρᾴκης γόνος κ. Γ. Ζαρίφης θέλει ἐπιτρέψει ἡμῖν ἵνα ἀναγγείλωμεν τὴν χαρμόσυνον ἀγγελίαν τῆς τελειωτικῆς καθιδρύσεως αὐτοῦ.

Τὸ Συμβούλιον στερηθὲν τοῦ ἀγαθοῦ αὐτοῦ πρώτου προέδρου ἐστερήθη δυστυχῶς καὶ τῆς συμπράξεως τοῦ διακεκριμένου ἀντιπροέδρου αὐτοῦ κ. Κ. Καλλιάδου παραιτηθέντος τῆς τε ἀντιπροεδρείας καὶ τοῦ Συμβουλίου. Τό τε Συμβούλιον καὶ ὁ Σύλλογος ἅπας ἐξέφρασαν τῷ κ. Κ. Καλλιάδῃ τὴν λύπην αὐτῶν διὰ τὴν στέρησιν ταύτην ἐξελέξαντο δὲ πρόεδρον μὲν τὸν τέως ἀντιπρόεδρον κ. Α. Βλαστὸν, ἀντιπροέδρους δὲ τοὺς κ.κ. Ξ. Ζωγράφον καὶ Δ. Σγούταν, συμβούλους δὲ ἀντὶ τοῦ κ. Α. Ζωηροῦ ὀνομασθέντος γεν. γραμματέως καὶ τοῦ κ. Ξ. Ζωγράφου τοὺς κ.κ. Θ. Γιάνναρον καὶ Θ. Κοσούδην.

Τοιαῦται, Κυρίαι καὶ Κύριοι, ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τὸ λῆξαν συλλογικὸν ἔτος ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου ἡμῶν

Ἐκ τῆς ξηρᾶς μὲν καὶ βραχείας, πιστῆς ὅμως ἀφηγήσεως ταύτης δῆλον ὑμῖν γίγνεται ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προσπαθεῖ ὅλαις δυνάμεσιν ἵνα φανῇ ἄξιον τῆς ὑμετέρας ἐμπιστοσύνης καὶ εὐμενείας, ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου ὑπῆρξαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος λίαν σπουδαῖαι, ὅτι αἱ σχέσεις αὐτοῦ καὶ ὁ κύκλος τῶν ἐνεργειῶν ὁσημέραι αὐξάνουσι καὶ ὅτι ἡ πρόοδος αὐτοῦ, εἰ καὶ βραδεῖα, ἐστὶν ὅμως καταφανεστάτη. Βέβαιόν ἐστι, Κύριοι, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κρίσις περὶ ἧς πρὸ ὀλίγου ἐγένετο λόγος μεγάλην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς πορείας καὶ τῆς προόδου τοῦ τε ἡμετέρου Συλλόγου καὶ τῶν ἄλλων. Ἴσως πολλῷ περισσότερα μέλη ἤθελον ἐγγραφῆ ἐν τῷ μητρώῳ ἡμῶν εἰ μὴ ἐπήρχετο ἡ κρίσις αὕτη. Ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι καὶ καθῆκον ἑκάστου μέλους τοῦ Συλλόγου ἐστὶν ἡ προσπάθεια ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ σωματείου· τοῦθ' ὅπερ κατορθοῦται διὰ τῆς ἐγγραφῆς νέων καὶ πολλῶν μελῶν. Μὴ φρονῶμεν, Κύριοι, ὅτι ἐκπληροῦμεν ὅλον τὸ πρὸς τὸν Σύλλογον καθῆκον ἡμῶν καταθέτοντες ἐτησίως τὴν ἣν ὑπεσχέθημεν συνδρομήν· ὀφείλομεν καὶ ἠθικὴν συνδρομὴν πρὸς τὸν Σύλλογον. Τὸ παράδειγμα τινῶν τῶν συνεταίρων ἡμῶν ἀποδεικνύει ἡμῖν ὅτι ἕκαστος δύναται ἵνα συντελέσῃ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ καθιδρύματος, οὗτινος βεβαίως ἅπαντες κηδόμεθα, διὰ μικρᾶς τινος προσπαθείας ὑπὲρ ἐγγραφῆς νέων μελῶν.

Οὐδένα ἐξ ὑμῶν, Κύριοι, λανθάνει τὸ μεγαλεῖον τοῦ σκοποῦ ὅπερ προέθετο ὁ Σύλλογος ἡμῶν καὶ ὅστις ἐστὶν ἡ διάδοσις τῆς παιδείας καὶ τῶν ὑγειῶν ἀρχῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ καὶ ἡ διὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὑπεράσπισις τοῦ καταδιωκομένου ἑλληνισμοῦ· ὁ σκοπὸς οὗτος καὶ ὁ ἀγὼν ἐστὶν ἄξιος ὑμῶν. Θαῤῥῶμεν λοιπὸν καὶ ἐμπρός! *Ἐμπρός! Go on* ἐστὶ τὸ σύνθημα τοῦ μεγαλειτέρου τῶν νέων ἐθνῶν *Ἐμπρός!* ἔστω καὶ τὸ ἡμέτερον σύνθημα. *Θαρσεῖν χρῆ τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμειον!* λέγομεν ὅλοι καὶ ἡ ῥήτρα αὕτη ἀναγέγραπται καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς αἰθούσης ταύτης. Ναὶ, τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον, ἐὰν ὅμως ἐργασθῶμεν ἵνα καταστήσωμεν αὐτὰ ἄμεινα. Ἡ ἐθνικὴ τοῦ Ἕλληνος ἱστορία πολλὰ παρέχει ἡμῖν παραδείγματα τῶν διὰ τῆς ἐπιμονῆς, τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς μετὰ νοημοσύνης ἐργασίας ἐπιτυγχανομένων· ἀλλὰ καὶ πρόσφατα ἱστορικὰ γεγονότα ἀποδεικνύουσιν ἡμῖν τῆς ἐπιμονῆς καὶ συντόνου ἐργασίας τὴν δύναμιν. Εἷς μόνος ἀνὴρ, εἷς περιηγητὴς, ὁ *Λίβιγκστων*, κατώρθωσε μόνος αὐτὸς διὰ τῆς ἐπιμονῆς αὐτοῦ ἵνα ἐκπολιτίσῃ ὁλοκλήρους φυλὰς ἀγρίων τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἵνα καταργήσῃ εἰς πολλὰ μέρη τὸ ἐμπόριον τῶν δούλων.

Θαῤῥῶμεν λοιπὸν, Κύριοι, καὶ ἀκολουθήσωμεν τὴν ἐντολὴν μεγάλου τῆς ἀρχαίας Ῥώμης αὐτοκράτορος: *Laboremus!* Ἐργασθῶμεν! Ἐργασθῶμεν οἱ πάντες, μεγάλοι καὶ μικροί, πλούσιοι καὶ πένητες, ἀστοὶ καὶ ἀγρόται! Ἐργασθῶμεν ὑπὲρ τῶν Συλλόγων ἡμῶν, ἐργασθῶμεν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ἐν Θρᾴκῃ, ἐργασθῶμεν ὑπὲρ τῆς εὐκλείας τῆς πατρίδος καὶ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἔθνους.

Laboremus!

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΟΥ ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐν Θράκῃ ἑλληνικῆς παιδεύσεως.

Ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ **Σ. Ι. Βογγυρα** εἰσηγητοῦ

τὴν 27/9 Μαΐου 1874.

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Δεύτερον τοῦτο ἔτος, καθ' ὃ τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐκπληροῦν τὸ μέγιστον τῶν καθηκόντων, ὅπερ ἐπιβάλλει αὐτῷ αὐτὸς ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τοῦ Συλλόγου, ἔρχεται ὅπως συγκεφαλαιώσῃ διὰ τῆς παρούσης ἐκθέσεως τὰς πληροφορίας ὅσας ἐδυνήθη ν' ἀρυσθῇ περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐν Θράκῃ παιδεύσεως καὶ τὰ μέτρα ὅσα κρίνει κατάλληλα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παιδεύσεως ταύτης.

Ἡ ἀνάπτυξις, Κυρίαι καὶ Κύριοι, τῆς ἑλληνικῆς παιδεύσεως πανταχοῦ μὲν τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ἰδίᾳ δ' ἐν ταῖς πολυπήμοσιν ἐπαρχίαις τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας, ἐν αἷς διαφόρων ἕνεκα περιστάσεων οἱ ἡμέτεροι ὁμόδοξοι καὶ ὁμογενεῖς τῶν τῆς παιδεύσεως ταύτης μέσων σπανίζοντες ὑστεροῦσι μὲν κατὰ ταύτην τοῦ λοιποῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, εὐχείρωτος δ' ὡς ἐκ τῆς ἀμαθίας καθίστανται λεία ἐπιβού-

λων εἰσηγήσεων, πολλοὶ δὲ τούτων, δεινὸν εἰπεῖν, τὴν πάτριον ἀπομαθόντες γλῶσσαν καὶ αὐτὸ τὸ ἱερὸν αἴσθημα τοῦ ἐθνισμοῦ συναπέβαλον καὶ ἀπὸ γνησίων τοῦ Γένους τέκνων διῶκται αὐτοῦ ἀπέβησαν, ἡ ἀνάπτυξις, λέγω, τῆς ἑλληνικῆς παιδεύσεως ἐν ταῖς χώρας ταύταις, ἐν αἷς ἀνέθαλλον ἄλλοτε τὰ ἄριστα τῶν φυτωρίων τῆς παιδεύσεως ταύτης καὶ διεπλάσθη κατὰ μέγα μέρος ὁ νεώτερος ἑλληνισμός, ἐστὶν ἀπαράγραπτον καθῆκον παντὶ Ἕλληνι. Ἀνεξάλειπτον θὰ ἦτον αἶσχος διὰ τὸν νεώτερον ἑλληνισμὸν εἴπερ τὰς χώρας ταύτας, αἵτινες ἐγένοντο κατά τε τὴν ἀρχαίαν καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν αἱ κοιτίδες καὶ αἱ τιθῆναι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, κατέλειπε πάντῃ ἀπροστατεύτους, ὁπόταν ἔχωσι ν' ἀντιπαλαίσωσι πρὸς μυρίας ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς δυσχερείας, ἃς περιττὸν κρίνω νὰ εἴπω εἰς εἰδότας. Ἀλλὰ τὸ αἶσχος τοῦτο οὐδέποτε ἐστιγμάτισε τὸ μέτωπον τοῦ Ἕλληνος, ἀλλ' οὐδὲ θὰ στιγματίσῃ αὐτὸ εἰς τὸ μέλλον, ἐὰν ἀληθεύῃ ὅτι τὰ πρώτιστα χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἕλληνος εἰσὶ τὸ φιλομαθὲς καὶ τὸ φιλότιμον καὶ τὸ πρόθυμον ἑαυτὸν παρέχειν πρὸς ἐπικουρίαν τῶν ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν αὐτοῦ.

Ζῶν τούτου τεκμήριόν ἐστι, Κύριοι, ὁ ἡμέτερος οὗτος Σύλλογος, συγκαταλέγων ἐν τοῖς ἱδρυταῖς καὶ ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτοῦ οὐ μόνον Θρᾷκας, ἀλλὰ καὶ τέκνα τῶν ἁπανταχοῦ Ἑλλήνων προθύμως παρέχοντα τὴν γενναίαν αὐτῶν συνδρομὴν πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐν Θρᾴκῃ παιδεύσεως. Τὸ δ' ἡμέτερον διοικητικὸν Συμβούλιον προσπαθοῦν ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς εὐγενεῖς προθέσεις τῶν ἱδρυτῶν καὶ μελῶν τοῦ Συλλόγου, νὰ χρησιμοποιήσῃ καλῶς καὶ σκοπίμως τὰς συνδρομὰς αὐτῶν καὶ τὰς γενναίας δωρεὰς, ὅσας μεγάθυμοι εὐεργέται οὐ παύονται δαψιλεύοντες τῷ Συλλόγῳ, ἐζήτησεν ἐπανειλημμένως πανταχόθεν τῆς Θρᾴκης παρά τε τῶν ἀρχιερίων, τῶν δημογεροντιῶν καὶ τῶν Συλλόγων λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς κα-

ταστάσεως τῆς παιδείας καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐλαχίστοις χωρίοις, ὅπως σταθμίσαν τὰς διαφόρους ἀνάγκας ἔλθῃ εἰς ἐπικουρίαν τῶν μᾶλλον κατεπειγουσῶν ἀναλόγως τῶν μέσων ἅπερ πρὸς τοῦτο διατίθησι.

Καὶ οἱ μὲν ἐπαρχιακοὶ Σύλλογοι, οἷς τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπονέμει δημοσίᾳ χάριτας, μετ' ἀξιαγάστου προθυμίας ἔσπευσαν ἀποστεῖλαι τῷ Συλλόγῳ λεπτομερεστάτας ἐκθέσεις περὶ τῶν χωρῶν εἰς ἃς ἐκτείνεται ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, τούτους δ' ἀπεμιμήθησαν ἀξιεπαίνως καί τινες τῶν ἀρχιερέων καὶ δημογεροντιῶν· ἀλλ' ἀτυχῶς ἄλλοι τινὲς τῶν ἀρχιερέων καὶ δημογεροντιῶν εἴτε ὀκνήσαντες εἴτε δι' ἄλλους λόγους καθυστέρησαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον. Τούτου ἕνεκα ἡ παροῦσα ἔκθεσις δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀπεικονίσῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἑλληνικῆς παιδεύσεως καθ' ἅπασαν τὴν Θρᾴκην, ὡς ἐπεθύμει τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀλλά τινων μόνον χωρῶν αὐτῆς. Ἐπὶ τῇ ἀκουσίῳ ταύτῃ ἐλλείψει ἐκφράζων τὴν λύπην τοῦ τε διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐμοῦ προβαίνω εἰς τὴν συγκεφαλαίωσιν τῶν πληροφοριῶν ὅσας ὁ Σύλλογος ἔλαβεν, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς μεγάλης πρωτευούσης τῆς Θρᾴκης καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Α'. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Ἄλλοτε ἐν χρόνοις χαλεποῖς διὰ τὸ Γένος, ἡ Κωνσταντινούπολις ἐθεωρεῖτο δικαίως ὡς ἑστία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἡ δ' ἐν αὐτῇ πατριαρχικὴ Σχολή, ἣν οἱ μὲν ἡμέτεροι ἀποκαλοῦσι Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν, τῶν Εὐρωπαίων δέ τινες δὲν ἐδίστασαν νὰ ὀνομάσωσιν Ἀκαδημίαν, ἦτον ἀληθῶς τὸ ἀνώτατον καὶ τελειότατον τῶν τοῦ Γένους ἐκπαιδευτηρίων ἀκμάζον οὐ μόνον ἠθικῶς ἀλλὰ καὶ

ὑλικῶς καὶ κεκτημένον προσόδους ἐπαρκούσας εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ αὐτοῦ συντήρησιν. Ἀλλ' ἡ δήμευσις τῆς κυριωτέρας προσόδου τῆς Μεγάλης Σχολῆς, προσόδου, ἣν ἀφιέρωσαν αὐτῇ ἐς τὸ διηνεκὲς φιλόμουσοι καὶ φιλογενεῖς ἄνδρες, ἡ δήμευσις, λέγομεν, τῶν κτημάτων αὐτῆς ἐν Δακίᾳ παρ' ἔθνους ὅπερ ἐπελάθετο πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι τῆς Σχολῆς ταύτης μαθηταὶ ἦσαν οἱ περίβλεπτοι ἐκεῖνοι ἡγεμόνες οἵτινες ἐπροίκισαν πρῶτοι τὰς παραδουναβίους χώρας διὰ σχολείων καὶ γυμνασίων, διὰ νομοθεσίας καὶ δικαστηρίων, περιέστησεν ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν τὴν Σχολὴν ταύτην εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καὶ μόλις δυναμένην νὰ συντηρηθῇ δι' οἰκονομιῶν ἐπιζημίων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς, διὰ δίσκων καὶ δι' ἐλεῶν, καὶ τέλος διὰ τῆς αὐταπαρνησίας τῶν καθηγητῶν αὐτῆς. Ἡ κατάστασις αὕτη ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ θίξῃ τὴν φιλοτιμίαν πολλῶν, οἵτινες πρό τινων ἐτῶν συνέστησαν κεντρικὴν φιλεκπαιδευτικὴν Ἀδελφότητα, κύριον σκοπὸν ἔχουσαν τὸν καταρτισμὸν πόρων διαρκῶν πρὸς συντήρησιν τῆς περιβλέπτου ἐκείνης Σχολῆς. Ἡ ἀδελφότης αὕτη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συστάσεως αὐτῆς συνέλεξεν οὐκ εὐκαταφρόνητον ποσόν, ἀλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτῆς ἐχαλαρώθησαν κατὰ τὰ ἐπιόντα ἔτη καὶ δὲν ἐδυνήθη ἄχρι τοῦδε νὰ παράσχῃ συντελεστικήν τινα ἐπικουρίαν εἰς τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν ἐκείνην Σχολήν. Πρὸ ὀλίγων δ' ἐτῶν φιλότιμοι νέοι, οἱ πλεῖστοι μαθητεύσαντες ἐν τῇ Μεγάλῃ Σχολῇ, συνέστησαν ὑπὲρ αὐτῆς ἀδελφότητα *Ξηροκρήνην* ὀνομαζομένην, ἥτις διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν μελῶν αὐτῆς ἱκανῶς συνετέλεσεν εἰς τὴν Σχολήν. Ἀλλὰ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς ὑπάρχει ἀνάγκη γενναιοτέρων συνδρομῶν, πρὸς δὲ τοῦτο μεγάθυμοι ἄνδρες, ὧν τὰ ὀνόματα γνωστὰ εἶσι τῷ πανελληνίῳ καὶ ἐν οἷς διαπρέπουσι δύο τῶν εὐεργετῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, συνεννοηθέντες ἀπεφάσισαν ὅπως καταρτισθῇ μέγα τι κεφάλαιον, οὗ οἱ τόκοι νὰ χρησιμεύωσιν εἰς συντήρησιν τῆς Σχολῆς. Τὸ ἔργον τοῦτο, ἐπ' αἰσίοις ἀρξάμενον οἰωνοῖς

δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι, ἴσως ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τῆς ἀγορᾶς, ἀλλ' ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι ταχέως θέλει ἀποπερατωθῇ ὅπως ἡ Σχολὴ ἀποβῇ ἀξία τοῦ περιδόξου αὐτῆς παρελθόντος καὶ τοῦ ἔθνους εἰς ὃ ἀνήκει.

Τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἐκπαιδευτήριον διαιρούμενον εἰς δύο τμήματα, εἰς τὸ ἀνώτερον καὶ προκαταρκτικὸν ἀριθμεῖ ὑπὲρ τοὺς 400 μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ δώδεκα καθηγητῶν, δαπανᾷ δ' ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 2 χιλιάδας λιρῶν. Ἕδρα αὐτοῦ ἐν Φαναρίῳ.

Παρὰ τὴν Σχολὴν ταύτην ὑπάρχουσιν ὡς ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια ἡ Ἑλληνεμπορικὴ Σχολὴ Χάλκης ὑπὲρ τοὺς 180 ἀριθμοῦσα μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ δώδεκα καθηγητῶν καὶ δαπανῶσα ἐτησίως ὑπὲρ τὰς τετρακισχιλίας λίρας· ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης ἐν ᾗ φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 ἢ 70 μαθηταὶ κατ' ἔτος, προωρισμένοι ὅπως ἱερατεύσωσι καὶ δι' ἣν δαπανῶνται περὶ τὰς 3500 λίρας, καί τινα ἰδιωτικὰ ἢ ἰδιοσυντήρητα ἐκπαιδευτήρια, οἷα τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικὸν Λύκειον τῶν κ.κ. Καλωταίου, Τάγη, Πανταζῆ καὶ Χασιώτου, τὸ Ἑλληνογαλλικὸν Λύκειον τοῦ κ. Φρυδᾶ καὶ τὸ τοῦ κ. Πεταλλίδου ἐπίσης ἐν Σταυροδρομίῳ καὶ λοιπά.

Μετὰ τὰ ἀνώτερα ταῦτα ἐκπαιδευτήρια ἐπέρχονται τὰ ἐνοριακὰ σχολεῖα διαιρούμενα εἰς ἑλληνικὰ καὶ ἀλληλοδιδακτικά. Οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει ἐνορία ἐν Κωνσταντινουπόλει στερουμένη ἑνὸς τοὐλάχιστον ἀλληλοδιδακτικοῦ σχολείου, αἱ πλείους δὲ κέκτηνται καὶ ἑλληνικὰ σχολεῖα, τινὲς δὲ καὶ παρθεναγωγεῖα. Καὶ ἑλληνικὰ μὲν σχολεῖα ὑπάρχουσι περὶ τὰ 26 ὧν τὰ σχετικῶς τελειότερά εἰσι τὸ τοῦ Σταυροδρομίου, τὸ τῶν Ταταούλων, τὸ τῶν Ὑψωμαθείων, τὸ τοῦ Διπλοκιονίου, τὸ τοῦ Μεγάλου Ῥεύματος· φοιτῶσι δὲ εἰς αὐτὰ ὑπὲρ τοὺς χιλίους μαθητάς· ἀλληλοδιδακτικὰ δὲ περὶ τὰ 50 εἰς ἃ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους παῖδες. Παρὰ ταῦτα τακτέον τὴν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ τοῦ Γένους στοιχειωτικὴν καὶ πολυτεχνικὴν

Σχολὴν, ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ 100 ὀρφανὰ πατρός τε καὶ μητρὸς διαιτώμενα ἐντὸς τοῦ ὀρφανοτροφείου· δαπανῶνται δὲ δι' αὐτὴν ἐτησίως περὶ τὰς χιλίας ὀθωμανικὰς λίρας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλου ὑπάρχουσι περὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἐνοριακὰ παρθεναγωγεῖα εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τὰ 1800 κοράσια· ἐκτὸς δὲ τούτων καί τινα ἰδιωτικὰ τελειότερον ὠργανωμένα οἷα τὰ τῆς κ. Σοφίας Θερινοῦ (1), τὸ τῆς κ. Δεσποίνης Σκέντου. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι ἡ πόλις ἡμῶν στερεῖται εἰσέτι ἀνωτέρου παρθεναγωγείου, οἷον φέρ' εἰπεῖν τὸ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Κερκύρᾳ (2). Εὐχόμεθα καὶ πιστεύομεν ὅτι τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν θέλει ἀναπληρώσει ἐντὸς μικροῦ ἡ φιλοτιμία τῶν κατοίκων τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης καὶ ἰδίᾳ τῶν Κυριῶν, αἵτινες γινώσκουσιν ἤδη ἐκ πείρας ποῖα θαύματα δύναται νὰ πράξῃ ἡ ἕνωσις ἐπ' ἀγαθῷ τινι σκοπῷ.

Ἐν συνόλῳ ἡ Κωνσταντινούπολις κέκτηται περὶ τὰ 105 διδακτήρια ἐξ ὧν τὰ 20 παρθεναγωγεῖα, διδάσκουσι δ' ἐν αὐτοῖς περὶ τοὺς 260 διδάσκαλοι ἐξ ὧν 40—45 γυναῖκες καὶ διδάσκονται περὶ τοὺς δωδεκακισχιλίους παῖδες ἐξ ὧν τρισχίλια κοράσια. Εἰς τοὺς διδασκομένους προσθετέον τοὺς κατ' οἶκον ἐκπαιδευομένους καὶ τοὺς ἐν ξένοις ἐκπαιδευτηρίοις, οὓς δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν εἰς δισχιλίους· ὥστε συγκριτικῶς πρὸς τὸν ὅλον ἑλληνικὸν πληθυσμὸν τῆς πόλεως συμποσούμενον εἰς ὑπερδιακοσίας χιλιάδας ψυχῶν, οἱ ἐκπαιδευόμενοι εἰσιν 6 %. Δαπανῶνται δ' ἐτησίως διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην περὶ τὰ 3 ἑκατομμύρια γροσίων, ὧν ἐλάχιστον μόνον μέρος προέρχεται ἐκ σταθερῶν προσόδων, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ δίσκων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐξ ἑκουσίων συνδρομῶν τῶν κατοίκων.

---

(1) Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο ἐκλείσθη, ἀποδιωσάσης τῆς ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἐπιτυχῶς αὐτὸ διευθυνάσης Σοφίας Θερινοῦ.

(2) Βραδύτερον συνέστη τὸ τῆς Παλλάδος, ὅπερ ἐπαγγέλλεται ν' ἀναπληρώσῃ τοῦ χρόνου προϊόντος τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

Πρὶν ἢ καταλήξωμεν τὸν περὶ Κωνσταντινουπόλεως λόγον θεωροῦμεν οὐχὶ ἄσκοπον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ βελτίωσίς τις τοῦ ποιοῦ τῶν σχολείων διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ποσοῦ αὐτῶν. Ὡς γινώσκετε, Κύριοι, πολλαὶ ἐνορίαι λίαν ἐγγὺς ἀλλήλων κείμεναι θεωροῦσι καθῆκον φιλοτιμίας τὸ νὰ διατηρῶσιν ἑκάστη ἰδιαίτερον σχολεῖον. Ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει ὅτι ἐνῷ ἦτο δυνατὸν δύο ἢ τρεῖς ἐνορίαι συνδυάζουσαι τὰς προσπαθείας καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν νὰ ἔχωσι τελειότερόν τι σχολεῖον ἔχουσιν ἑκάστη ἰδιαίτερον μὲν ἀλλ' ἀτελέστατον καὶ μόλις δυνάμενον νὰ συντηρηθῇ. Εὐχῆς θὰ ἦτο ἔργον ἐὰν καταπνιγομένης τῆς κακῶς ἐννοουμένης φιλοτιμίας αἱ ἐνορίαι συνῃσθάνοντο τὴν ἀλήθειαν ταύτην καὶ ἐφήρμοζον ὅπου τοὐλάχιστον οὐδὲν ὑπάρχει πρόσκομμα, οὐδ' ἡ πρόφασις τοῦ δυσκόλου τῆς συγκοινωνίας, τὴν ἀρχὴν τοῦ συνεταιρισμοῦ εἰς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀρχὴν ἥτις διὰ τῶν Συλλόγων τοσαῦτα ἤδη ἐπήνεγκε καλὰ, τοσαῦτα δ' ὑπόσχεται καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα εἰπόντες περὶ Κωνσταντινουπόλεως μεταβαίνομεν εἰς τὰ περίχωρα Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρῶτον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Δέρκων.

Ἐπαρχία Δέρκων.

Ὡς ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ἣν ὁ εὐπαίδευτος καὶ τῆς γενικῆς τοῦ ἔθνους ἀπολαύων ὑπολήψεως μητροπολίτης Δέρκων ἔπεμψεν εἰς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης διάκεινται ἐν οὐχὶ δυσαρέστῳ καταστάσει. Οὐδὲν ἐκ τῶν 41 χωρίων τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ στερεῖται σχολείου, τούτου δὲ πλείστη, ὡς μανθάνομεν, χάρις ὀφείλεται εἰς τὰς γενναίας προσπαθείας καὶ θυσίας τοῦ ἱεράρχου ἐκείνου ἃς μετριοφρόνως ἀποσιωπᾷ.

Ἡ ἐπαρχία Δέρκων συγκειμένη ἐκ χωρίων 41 περιέχει

3874 οἰκογενείας ἤ στέφανα, ἤτοι περὶ τὰς 25 χιλιάδας ψυχῶν· ἐν ἅπασι τοῖς χωρίοις τούτοις, ἐκτὸς ἑπτὰ, λαλεῖται ἡ ἑλληνική, τῶν δ' ἑπτὰ βουλγαρικῶν χωρίων οἱ κάτοικοι, καίπερ πολλάκις καταῤῥαδιουργηθέντες, ἀλλ' ὅμως ἐμμένουσι πιστοὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν πνευματικὴν κυριαρχίαν τοῦ μητροπολίτου Δέρκων. Ἡ κατάστασις τῆς παιδεύσεως ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ἔχει ὡς ἕπεται:

Θεραπεία, ἕδρα τοῦ μητροπολίτου, ἐκ τῶν ὡραιοτέρων ἐξοχῶν τοῦ Βοσπόρου, ἐν ᾗ εἶχον μέχρι τοῦ 1821 τὰ μέγαρα αὐτῶν πολλαὶ τῶν περιβλέπτων φαναριωτικῶν οἰκογενειῶν, περιέχει νῦν περὶ τὰς 442 οἰκογενείας, ἤτοι περὶ τὰς 2500 ψυχάς.

Σχολεῖα· ἑλληνικὸν, ἀνεγερθὲν τὸ 1780 ἔτος, πυρποληθὲν τὸ 1840 καὶ ἀνοικοδομηθὲν τὸ 1843 ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 45 μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ τοῦ σχολάρχου μισθὸν μηνιαῖον ἔχοντος 1000 γρόσια καὶ ἑνὸς βοηθοῦ πληρονομένου γρόσια 600 κατὰ μῆνα. Τὸ σχολεῖον τοῦτό ἐστι τὸ τὰ ἄριστα κατηρτισμένον τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, ἡ δὲ σειρὰ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἐκτείνεται μέχρι καὶ γυμνασιακῶν.

Ἀλληλοδιδακτικὸν, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 150 μαθηταὶ, διδασκόμενοι ὑπὸ δύο διδασκάλων, ὧν ὁ μὲν λαμβάνει μηνιαῖον μισθὸν 700 γρόσια ὁ δὲ 350.

Παρθεναγωγεῖον, οἰκοδομηθὲν τῷ 1861 δαπάνῃ τῆς φιλομούσου κ. Ἐλισάβετ, ἀριθμεῖ περὶ τὰς 80 μαθητρίας διδασκομένας ὑπὸ τῆς διδασκαλίσσης καὶ μιᾶς βοηθοῦ, ὧν ἡ μὲν ἀμείβεται δι' 9 ὀθωμανικῶν λιρῶν κατὰ μῆνα, ἡ δὲ διὰ γροσίων 150.

Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις ἐκπαιδευομένων διδάσκονται καὶ κατ' οἶκον ἱκανοὶ παῖδες εἰς 60—80 συμποσούμενοι.

Πόροι τῶν σχολείων τούτων εἰσὶν ἰδιαίτεραί τινες πρόσοδοι ἐξ ἀκινήτων κτημάτων, τὸ ἐτήσιον λαχεῖον τῶν χειροτεχνημάτων τοῦ παρθεναγωγείου καὶ ἔκτακτοι συνεισφοραὶ, ἐν αἷς διακρίνεται ἡ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κ. Γ. Ζαρίφη πληρώνοντος ἐξ ἰδίων τὸν μισθὸν τοῦ βοηθοῦ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, ἐφ' ᾧ καὶ δικαίως ἀνεκηρύχθη μέγας αὐτῆς προστάτης καὶ εὐεργέτης.

Ἀνακεφαλαίωσις.—Σχολεῖα 3, διδάσκοντες 6, διδασκόμενοι ὑπὲρ τοὺς 300, ἤτοι 12 % ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ἐτησία δαπάνη 60000 γροσίων.

Βαθυρρυας (Βουγιούκδερες). — Οὐχὶ κατώτερον τοῦ προηγουμένου τὴν καλλονὴν, ἰσάριθμον δὲ κατὰ τὸν πληθυσμὸν, τὸ χωρίον τοῦτο κέκτηται τρία σχολεῖα·

Ἑλληνικὸν, ἀνεγερθὲν τῷ 1845 καὶ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητὰς διδασκομένους ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου λαμβάνοντος μηνιαῖον μισθὸν γρόσια 800.

Ἀλληλοδιδακτικὸν, ἱδρυθὲν τῷ 1830· διδάσκονται ἐν αὐτῷ 125 παῖδες ὑπὸ 2 διδασκάλων, ὧν ὁ μὲν λαμβάνει μηνιαῖον μισθὸν γρόσια 700 ὁ δὲ 500.

Παρθεναγωγεῖον, ἱδρυθὲν τῷ 1871· εἰς τοῦτο φοιτῶσιν 120 κοράσια διδάσκουσι δὲ μία διδασκάλισσα ἀντὶ γροσίων 1050 μηνιαίως καὶ μία βοηθὸς ἀντὶ 80 γροσίων.

Παρατηρητέον δὲ καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἐκτὸς τῶν εἰς τὰ σχολεῖα φοιτώντων ὑπάρχουσι καὶ κατ' οἶκον διδασκόμενοι.

Πόροι τῶν σχολείων τούτων εἰσὶν ἰδιαίτεραί τινες πρόσοδοι ἐξ ἀκινήτων κτημάτων συμποσούμεναι εἰς 15000 γροσίων κατ' ἔτος, ἡ ἐκ 1300 ῥουβλίων ἐτησία εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον ἐπιχορήγησις τῆς ῥωσσικῆς αὐλῆς καὶ προαιρετικαί τινες συνδρομαί· οἱ πόροι οὗτοι μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς συντήρησιν τῶν σχολείων, οἱ δὲ μαθηταὶ, ἄποροι τὸ πλεῖστον ὄντες στεροῦνται τῶν ἀπαιτουμένων βιβλίων. Στερεῖται δὲ καὶ ἡ σχολὴ γεωγραφικῶν πινάκων καὶ σφαιρῶν, ὧν μεγίστην ἔχει ἀνάγκην. Ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν ἄτακτος ἕνεκα τῆς ὀλιγωρίας ἢ καὶ τῆς ἀπορίας τῶν γονέων.

Ἀνακεφαλαίωσις.—Σχολεῖα 3, διδάσκοντες 5, διδα-

σκόμενοι περὶ τοὺς 300 ἤτοι 12 % ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ἐτησία δαπάνη 50000 γροσίων.

Γενι μαχαλες, πρὸς βορρᾶν τοῦ Βαθυρρύακος παρὰ τὸν Βόσπορον.

Οἰκογένειαι 110, ἤτοι 650 ψυχαί· σχολεῖον ἓν ἀλληλοδιδακτικόν, διδάσκαλος εἷς, μισθὸς αὐτοῦ γρόσια 600 κατὰ μῆνα, μαθηταὶ περὶ τοὺς 110 ἤτοι 16 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη περὶ τὰς 10000 γροσίων. Πόροι, ἰδιαίτεραί τινες πρόσοδοι καὶ ἐκ τῆς περιφορᾶς δίσκων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Φαναρακιον, παρὰ τὴν πρὸς τὸν Εὔξεινον εἴσοδον τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου.

Οἰκογένειαι 152 ἤτοι 900 ψυχαί· σχολεῖον ἓν ἀλληλοδιδακτικόν, διδάσκαλος εἷς ὁ καὶ ἱερεύς, μισθὸς αὐτοῦ γρόσια 400, μαθηταὶ 80 ἤτοι 9 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ἐτησία δαπάνη γρόσια 6000 προερχόμενα ἐκ τῆς κοινότητος.

Πυργος, μεσόγειον δυτικῶς τοῦ Βουγιούκδερε.

Οἰκογένειαι 350 ἤτοι 2000 ψυχαί· σχολεῖον ἓν ἀλληλοδιδακτικόν· διδάσκαλος εἷς ὁ καὶ ἱεροψάλτης· μισθὸς αὐτοῦ γρόσια 400· μαθηταὶ περὶ τοὺς 80 ἤτοι 4 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη γρόσια 6000 προερχόμενα ἐκ τῆς κοινότητος.

Βογας κιοι, μεσόγειον πρὸς δυσμὰς τοῦ ἀνωτέρω.

Οἰκογένειαι 272 ἤτοι 1500 ψυχαί· ἓν γραμματοδιδασκαλεῖον, διδάσκαλος εἷς, μισθὸς αὐτοῦ γρόσια 300· μαθηταὶ 30 ἤτοι 2 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη γρόσια 4000 προερχόμενα ἐκ τῆς κοινότητος.

Καλφας, μεσόγειον πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἐγιούβ.

Οἰκογένειαι 160 ἤτοι 950 ψυχαί· σχολεῖον ἀλληλοδιδακτικόν, διδάσκαλος εἷς, μισθὸς αὐτοῦ γρόσια 500· μαθηταὶ ὑπὲρ τοὺς 90 ἤτοι 10 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη γρόσια 7000 ἐκ τῆς κοινότητος. Ἡ ἀντιπαράθεσις τοῦ χωρίου τούτου πρὸς τὰ δύο ἀνωτέρω πολλῷ

μὲν μείζονα καὶ πολυπληθέστερα, ἀλλὰ πολλῷ ἧσσονα καὶ ὑποδεέστερα κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν καὶ κατὰ τὴν φιλοτιμίαν τῶν κατοίκων ἐλαχίστην περιποιεῖ εἰς ἐκεῖνα τιμήν.

Βασε κιοι, ἔχον 110 οἰκογενείας ἢ 650 ψυχάς· ἓν δημοτικὸν σχολεῖον, διδάσκαλος εἷς, μαθηταὶ 45 ἤτοι 7 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη 5000 γρόσια ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

Zebetzh κιοι, ἔχον 43 οἰκογενείας ἢ 260 ψυχάς· ἓν δημοτικὸν σχολεῖον, εἷς διδάσκαλος ὁ καὶ ἱεροψάλτης, μαθηταὶ 35 ἤτοι 13 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ· ἐτησία δαπάνη 5000 ἐκ τῆς κοινότητος.

Δελιονουζ, χωρίον κατοικούμενον ὑπὸ βουλγαροφώνων. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἀπὸ δύο περίπου ἐτῶν ὁ μητροπολίτης Δέρκων συνέστησε διδάσκαλον ἁγιορείτην τινὰ μοναχὸν διδάσκοντα ἐν τῷ κελλίῳ τῆς ἐκκλησίας, διότι οἱ κάτοικοι πτωχοὶ ὄντες ἀδυνατοῦσι νὰ κτίσωσιν ἰδιαίτερον σχολεῖον, ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν τῆς ἑλληνικῆς· μισθὸς αὐτοῦ δισχίλια γρόσια ἐτησίως ὧν τὰ μὲν 500 ὡς καὶ τὰ βιβλία τῶν μαθητῶν δωρεῖται πάνυ φιλοτίμως ὁ Σ. ἅγιος Δέρκων, τὰ δὲ λοιπὰ 1500 οἱ κάτοικοι· μαθηταὶ 18 ἤτοι 6 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ συμποσουμένου εἰς 53 οἰκογενείας ἢ 300 ψυχάς.

Αγιος Γεωργιος ἢ Azatah. Οἰκογένειαι 60 ἢ ψυχαὶ 350· δημοτικὸν σχολεῖον· εἷς διδάσκαλος· μαθηταὶ 15 ἤτοι 4 %· ἐτησία δαπάνη περὶ τὰς 4000 γροσίων ἐκ τῆς κοινότητος.

Αρναουτ κιοι. Οἰκογένειαι 106 ἤτοι 600 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 30 ἤτοι 5 % ἐτησία δαπάνη 4000 ἐκ τῆς κοινότητος.

Ακαλαν. Οἰκογένειαι 71 ἢ ψυχαὶ 420· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 25 ἢ 6 %. Ἐτησία δαπάνη 3500 ἐκ τῆς κοινότητος.

Αβασσω. Οἰκογένειαι 38 ἢ ψυχαὶ 220· δημοτικὸν

σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 40 ἢ 18 %· ἐτησία δαπάνη 4000 ἐκ τῆς κοινότητος.

Ἁγιασματακιον. Οἰκογένειαι 53, κάτοικοι 300· δημοτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 15 ἢ 5 %· ἐτησία δαπάνη 3000 γροσίων.

Ἅγιοι Πάντες. 25 οἰκογένειαι, 150 ψυχαί· ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου διδάσκει ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν περὶ τοὺς 10 παῖδας.

Ἀμπαραη. 71 οἰκογένειαι, 420 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 25 ἤτοι 6 %. Ἐτησία δαπάνη 4000 γρόσια.

Βελιγραδιον. Οἰκογένειαι 132, ψυχαὶ 800· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 50 ἢ 6 %. Ἐτησία δαπάνη 5000 γρόσια.

Γαλαταρια. Οἰκογένειαι 35, ψυχαὶ 200· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 30 ἢ 15 %. Ἐτησία δαπάνη 4000 γρόσια.

Γρυπες (Τσιφοὺτ Βουργάς). Οἰκογένειαι 36, ψυχαὶ 200· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 15 ἢ 7 %. Ἐτησία δαπάνη γρόσια 3000.

Δαγιακαδιν. Χωρίον βουλγαρόφωνον οἰκούμενον ὑπὸ 50 οἰκογενειῶν ἢ 300 ψυχῶν· ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου διδάσκει περὶ τοὺς 20 παῖδας ἐντὸς τοῦ κελλίου τῆς ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν· μεγίστη καταβάλλεται προσπάθεια ἐκ μέρους τοῦ ἀρχιερέως πρὸς ἀνέγερσιν ἰδιαιτέρας οἰκοδομῆς διὰ σχολεῖον.

Δερκοι. Χωρίον τὰ νῦν βουλγαρόφωνον οἰκούμενον ὑπὸ 70 οἰκογενειῶν ἢ 400 ψυχῶν. Καὶ ἐνταῦθα ὁ τοῦ χωρίου ἱερεὺς διδάσκει ἐν τῷ κελλίῳ τῆς ἐκκλησίας περὶ τοὺς 20 παῖδας ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν τῆς ἑλληνικῆς.

Δομουζ δερε. Οἰκογένειαι 83 ἢ ψυχαὶ 500· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 30 ἢ 6 %. Ἐτησία δαπάνη 3500, ἐκ τῆς κοινότητος.

Ερμενικιοι. Χωρίον βουλγαρόφωνον οἰκούμενον ὑπὸ 35 οἰκογενειῶν ἢ 300 ψυχῶν. Οἱ κάτοικοι διατηροῦσι δημοτικὸν σχολεῖον, ἐν ᾧ διδάσκονται τὰ ἑλληνικὰ γράμματα εἰς 20 παῖδας ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου, λαμβάνοντος παρὰ τῆς κοινότητος 3000 γροσίων κατ' ἔτος.

Ιμβροχωριον. Βουλγαρόφωνον καὶ τοῦτο χωρίον, περιέχον 40 οἰκογενείας ἢ 240 ψυχάς, διατηρεῖ ἐπίσης δημοτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ διδάσκει εἷς διδάσκαλος πληρονόμενος 1800 γρόσια κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς κοινότητος περὶ τοὺς 15 παῖδας τὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

Καλιο. Οἰκογένειαι 38 ἢ ψυχαὶ 220· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς μαθηταὶ 18 ἢ 8 %. Ἐτησία δαπάνη τῆς κοινότητος 2000.

Κιουτσουκ κιοι. Οἰκογένειαι 25 ἢ 150 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 15 ἢ 10 % Ἐτησία δαπάνη τῆς κοινότητος 4000.

Λαζαρ κιοι. Πτωχὸν χωρίον ἀριθμοῦν 44 οἰκογενείας ἢ 250 ψυχάς· ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου διδάσκει ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐκκλησίας περὶ τοὺς 10 μαθητάς.

Νεοχωρακιον. Οἰκογένειαι 85 ἢ 500 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 30 ἢ 6 %. Ἐτησία δαπάνη τῆς κοινότητος 2500 γρόσια.

Νυμφαι. Μικρὸν χωρίον ἀριθμοῦν 25 οἰκογενείας ἢ 150 ψυχάς, διατηρεῖ δημοτικὸν σχολεῖον, εἰς ὃ φοιτῶσιν 20 παῖδες ἢ 14 % καὶ διδάσκαλον πληρονόμενον 3600 γρ. ἐτησίως.

Οκλαδη. Οἰκογένειαι 72 ἢ 420 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 20 ἢ 5 %. Ἐτησία δαπάνη 4000 γρόσια.

Ταρφας. Χωρίον βουλγαρόφωνον περιέχον 90 οἰκογενείας ἢ 540 ψυχάς. Ἐν τούτῳ διατηρεῖται σχολὴ βουλγαρικὴ, ἐν ᾗ διδάσκει Βούλγαρός τις πληρονόμενος μέρος μὲν ἐκ τοῦ χωρίου, μέρος δὲ παρά τινων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει προκρίτων Βουλγάρων, ὡς ὁ ἴδιος λέγει.

Τσανακτσι. Χωρίον καὶ τοῦτο βουλγαρόφωνον περιέχον 68 οἰκογενείας ἢ 400 ψυχὰς καὶ διατηροῦν δημοτικὸν

σχολεῖον, ἐν ᾧ εἷς διδάσκαλος πληρονόμενος 2400 ἐτησίως παρὰ τῆς κοινότητος διδάσκει τὰ ἑλληνικὰ γράμματα 30 μαθητάς.

Τσελεπ κιοι. Οἰκογένειαι 40 ἢ 240 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 10 ἢ 4 %. Ἐτησία δαπάνη τῆς κοινότητος 2500 γρόσια.

Τσιφαικ κιοι. Οἰκογένειαι 75 ἢ 450 ψυχαί· σχολεῖον δημοτικόν· διδάσκαλος εἷς· μαθηταὶ 40 ἢ 9 %. Ἐτησία δαπάνη τῆς κοινότητος 4000.

Σαφρας. Οἰκογένειαι 43 ἢ 250 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 20 ἢ 8 %. Ἐτησία δαπάνη 4500 γρόσια.

Λιτραι. Οἰκογένειαι 100 ἤτοι 600 ψυχαί· δημοτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 40 ἢ 7 %. Ἐτησία δαπάνη 4000 γρ.

Κιουτσουκ Τσεκμετζε. Οἰκογένειαι 10· δημοτικὸν σχολεῖον ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐκκλησίας· διδάσκαλος πληρονόμενος 3000 γρόσια ἐτησίως· μαθηταὶ 12 ὧν οἱ δύο παῖδες Ὀθωμανοί.

Αγιος Στεφανος. Οἰκογένειαι 52 ἢ 300 ψυχαί· ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 30 ἢ 10 %· ἐτησία δαπάνη 4500.

Μακροχωριον. Τὸ χωρίον τοῦτο εἰς ὃ μεταβαίνουσι κατὰ τὸ θέρος πολλαὶ τῶν εὐπόρων οἰκογενειῶν τῆς πόλεως, καίπερ οἰκούμενον ὑπὸ 60 οἰκογενειῶν ἢ 360 ψυχῶν διατηρεῖ δύο σχολεῖα ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικόν, δι' ὃ ἡ κοινότης δαπανᾷ ἐτησίως περὶ τὰς 10000 γροσίων, φοιτῶσι δὲ εἰς αὐτὰ περὶ τοὺς 50 μαθητὰς ἤτοι 14 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

Καστανιαι. Τὸ χωρίον τοῦτο ἐν κεντρικωτάτῃ κείμενον θέσει ἐπέσυρε λίαν τὴν προσοχὴν τοῦ μητροπολίτου Δέρκων. Διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ συνέστη πρὸ πενταετίας ἤδη σχολή, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν τε κατοίκων καὶ πολλῶν φιλομούσων ἐν οἷς διαπρέπει ἡ Α. Ε. ὁ Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος συνεισενεγκὼν πρὸς τοῦτο 20 ὀθωμανικὰς λίρας. Καὶ ὁ Φιλολογικὸς δὲ Σύλλογος προσήνεγκε

δεκάλιρον πρό τινων ἐτῶν συνδρομὴν εἰς τὴν σχολὴν ταύτην. Ἡ Σχολὴ διήρηται εἰς δύο τμήματα ἑλληνικὸν διευθυνόμενον ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου λαμβάνοντος μηνιαῖον μισθὸν 6 λιρῶν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν διευθυνόμενον ἐπίσης ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου πληρονομένου λίρας 3 κατὰ μῆνα. Εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα φοιτῶσι περὶ τοὺς 112 μαθητάς, ὧν τινες ἐκ τῶν πέριξ βουλγαροφώνων χωρίων. Οἰκεῖται δὲ τὸ χωρίον ἐξ 90 οἰκογενειῶν ἢ 540 ψυχῶν.

Γενικὰ ἐξαγόμενα. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δέρκων ὑπάρχουσι δύο χωρία τὰ Θεραπεῖα καὶ ὁ Βαθυῤῥύαξ ἔχοντα τρία σχολεῖα, ἑλληνικόν, ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ παρθεναγωγεῖον.

2 χωρία, τὸ Μακροχώριον καὶ αἱ Καστανιαί, ἔχοντα δύο σχολεῖα, ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ ἑλληνικόν.

5 χωρία, ὁ Γενὶ μαχαλὲς, τὸ Φαναράκιον, ὁ Πύργος, ὁ Καλφᾶς καὶ ὁ Ἅγιος Στέφανος, ἔχοντα ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον ἀρκετὰ καλῶς συγκεκροτημένον.

Τῶν λοιπῶν χωρίων τὰ σχολεῖα εἰσὶ μᾶλλον γραμματοδιδασκαλεῖα. Ἐν δὲ τοῖς χωρίοις Δέρκοις, Τσελέπ κιοϊ, Δαγιακαδὶν, Ἰμβροχωρίῳ, Ἁγίοις Πᾶσιν καὶ Δελιονοὺζ ὑπάρχει ἔλλειψις ἰδιαιτέρων σχολείων ἕνεκα τῆς πτωχείας τῶν κατοίκων καὶ ὡς σχολεῖον μὲν χρησιμεύει ὁ νάρθηξ ὡς διδάσκαλος δὲ ὁ ἱερεύς. Ἰδιαιτέρας μνείας ἄξια διὰ τὴν φιλομάθειαν αὐτῶν εἰσι τὰ χωρία Καστανιαὶ, Μακροχώριον, Καλφᾶς, Γαλατάρια, Νύμραι, Κιουτσοὺκ Τσεκμετζὲς, Ἀβάσσῳ καί τινα ἄλλα. Χρήζουσι δ' ἐπικουρίας πάντα μὲν ἐν γένει τὰ χωρία, ἰδίᾳ δὲ τὰ στερούμενα σχολείων, αἱ Καστανιαὶ καὶ λοιπά.

Πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας 3874 οἰκογένειαι ἢ 25000 ψυχαί, ἐξ ὧν 2500 περίπου βουλγαρόφωνοι. Χωρία 41. Σχολεῖα 39. Διδάσκαλοι 45. Διδασκόμενοι 1850 ἢ 7 2/5 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

Ἐπαρχία Σηλυβρίας.

Σηλυβρια, πόλις ἀρχαία θεμελιωθεῖσα, κατὰ Στράβωνα, ὑπὸ Σήλυος, ἀρχηγοῦ μεγαρικῆς ἀποικίας ἤδη πρὸ τῆς κτίσεως τοῦ Βυζαντίου, ἀριθμεῖ νῦν περὶ τὰς 270 ἑλληνικὰς οἰκογενείας ἤτοι περὶ τὰς 1600 ψυχάς. Ἡ πολίχνη αὕτη διατηρεῖ τρία σχολεῖα.

α'. ἑλληνικόν, εἰς ὃ διδάσκουσι δύο διδάσκαλοι, φοιτῶσι δὲ 47 μαθηταὶ (ἐν οἷς 13 κοράσια).

β'. ἀλληλοδιδακτικόν, ὑπὸ δύο ἐπίσης διδασκάλων διευθυνόμενον καὶ φοιτώμενον ὑπὸ 130 μαθητῶν.

γ'. παρθεναγωγεῖον, διευθυνόμενον ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης καὶ φοιτώμενον ὑπὸ 110 κορασίων.

Τὰ σχολεῖα ταῦτα φαίνονται καλῶς ὠργανωμένα, καί τοι ὁ μόνος πόρος πρὸς συντήρησιν αὐτῶν εἶναι τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας. Δαπανῶνται δὲ διὰ μὲν τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον περὶ τὰς 18000 γροσίων, διὰ δὲ τὸ ἀλληλοδιδακτικὸν περὶ τὰς 12000 καὶ διὰ τὸ παρθεναγωγεῖον περὶ τὰς 9· ἐν συνόλῳ περὶ τὰς 39000 γροσίων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητευομένων πρὸς τὸν ὅλον πληθυσμὸν ἀναλογεῖ ὡς 12 %.

Επιβαται, ὡραία καὶ τερπνὴ κωμόπολις παράλιος παρὰ τὴν Προποντίδα περιέχουσα ὑπὲρ τὰς 300 οἰκογενείας ἤτοι δισχιλίας ψυχάς. Ἡ κωμόπολις αὕτη διατηρεῖ δύο σχολεῖα καλῶς συγκεκροτημένα·

Ἑλληνικόν, εἰς ὃ φοιτῶσιν 25 μαθηταὶ διδασκόμενοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν περιέχον περὶ τοὺς 160 μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ δύο διδασκάλων καὶ ἑνὸς παιδονόμου.

Πόροι τῶν σχολείων τούτων εἰσὶ κληροδοτήματά τινα ἀποφέροντα περὶ τὰς 8000 γροσίων ἐτησίως καὶ ἐκούσιοι συνεισφοραί. Δυστυχῶς ἀπό τινων ἐτῶν ἕνεκα ζημιῶν καὶ συμφορῶν οἱ πόροι οὗτοι ἐπαισθητῶς ἐμειώθησαν καὶ δὲ

ἐπαρκοῦσι πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων, ἅπερ ἄλλοτε ἦσαν πολὺ πλέον ἀκμάζοντα ἢ σήμερον. Ἡ ἐτησία δαπάνη πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων ἀναβαίνει εἰς 27000 γρ.

Ἀλλὰ περὶ Ἐπιβατῶν προκειμένου χύσωμεν καὶ αὖθις ἓν δάκρυ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ χρηστοῦ ἐκείνου πολίτου, ὃν ἐπ' ὀλίγον μόνον ηὐτύχησε νὰ ἔχῃ πρόεδρον ὁ ἡμέτερος Σύλλογος. Θαυμάσωμεν καὶ αὖθις τὸν φιλόμουσον ἐκεῖνον ἄνδρα, ὅστις ἐξ ἐλαχίστων ὁρμώμενος, οὐδ' ἐν πολυτελείᾳ τρυφῶν ἀλλὰ κακουχούμενος καὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματος καὶ ὀβολὸν ἐπ' ὀβολῷ προστιθεὶς ἀνέδειξε τὴν πατρίδα αὐτοῦ φάρον χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικῆς παιδείας καθ' ἅπασαν τὴν Προποντίδα. Κλίνωμεν τὴν κεφαλὴν πρὸ τοσαύτης φιλοπατρίας καὶ φιλομουσίας ἀποβλέποντες πρὸς τὰ ἀείζωα μνημεῖα, ἃ κατέλιπεν ὁ ἀγαστὸς ἐκεῖνος ἀνήρ, ὁ Σαράντης Ἀρχιγένης, συνεργὸν εἰς τοῦτο ἔχων τὴν ἀπαραμύθητον χήραν καὶ ἀξίαν αὐτοῦ σύζυγον κυρίαν Ἑλένην Ἀρχιγένους. Ἐκεῖ ἐν Ἐπιβάταις ἱδρυται τὸ πρότυπον Ἀρχιγένειον Παρθεναγωγεῖον ἐν ᾧ διδάσκουσι πέντε διδασκάλισσαι, εἷς διδάσκαλος τῶν γαλλικῶν καὶ εἷς τῶν θρησκευτικῶν ὁ καὶ ἐφημέριος τοῦ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ καταστήματος ναϊδίου καὶ εἰς ὃ φοιτῶσιν ὑπὲρ τὰ 140 κοράσια ὧν τινα διατρέφονται δαπάνῃ τοῦ ἱδρυτοῦ· ἐκεῖ τὸ Ἑλένειον ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτήριον εἰς ὃ διδάσκονται περὶ τοὺς 60 μαθητὰς ὑπὸ τεσσάρων διδασκάλων τὰ ἐγκύκλια μαθήματα καὶ τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν. Δὲν νομίζομεν ὅτι ποιούμεθα ὑπερβολὴν ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὴν ἐτησίαν δαπάνην τῶν καταστημάτων τούτων ἄνω τῶν δισχιλίων λιρῶν.

Ἐν συνόλῳ ἡ πόλις Ἐπιβάται κέκτηται 4 σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκουσι 15 διδάσκαλοι, φοιτῶσι δὲ 385 παῖδες ἤτοι 19 καὶ ἐπέκεινα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

Φαναριον, πολυάνθρωπον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 250 οἰκογενείας ἢ περὶ τὰς 1500 ψυχάς· ἔχει ἓν μόνον ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον κακῶς συγκεκροτημένον καὶ ἕνα διδάσκαλον. Φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὸ 100 παῖδες (ἐν οἷς 20

κοράσια, ἤτοι ὑπὲρ τοὺς 5 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ καὶ δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 5000 γροσίων.

Εξαστερον, χωρίον παράλιον καὶ πλούσιον εἰς ἀμπέλους ἔχει 220 οἰκογενείας ἤτοι περὶ τὰς 1300 ψυχάς. Διατηρεῖ ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου συγχρόνως καὶ ψάλτου καὶ ἑνὸς βοηθοῦ. Οἱ εἰς τὸ σχολεῖον φοιτῶντες συμποσοῦνται εἰς 120 (ὧν 40 κοράσια) ἤτοι 9 %. Ἐτησία δαπάνη ὑπὲρ τὰς 7500 γρόσια. Οἱ κάτοικοι διαφλέγονται ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ νὰ συστήσωσιν ἑλληνικὴν σχολήν, ἀλλ' ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι τοῦτο ἄνευ ἐξωτερικῆς συνδρομῆς.

Δελαιωναι. Περιέχει 220 οἰκογενείας ἢ 1300 ψυχὰς καὶ διατηρεῖ ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, σχετικῶς τελειότερον τῶν ἀνωτέρω. Ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ ἔχοντι καὶ τμῆμα ἑλληνικῶν μαθημάτων διδάσκουσιν εἷς διδάσκαλος μεθ' ἑνὸς βοηθοῦ, φοιτῶσι δὲ περὶ τοὺς 170 (ἐν οἷς 50 κοράσια) ἤτοι 13 %. Τὸ σχολεῖον μικρὸν καὶ ἑτοιμόρροπον ὃν χρήζει ἀνακαινίσεως, δι' ἣν οἱ κάτοικοι ἐπικαλοῦνται τὴν συνδρομὴν καὶ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Ἐτησία δαπάνη ὑπὲρ τὰς 10000 γροσίων.

Αιγιαδοι, περιέχει 70 οἰκογενείας ἢ 400 ψυχάς. Ἓν δημοτικὸν σχολεῖον ἐν πενιχρῷ οἰκήματι μόλις συντηρούμενον ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπομένως κακῶς συγκεκροτημένον· εἷς διδάσκαλος συγχρόνως καὶ ψάλτης· μαθηταὶ περὶ τοὺς 40 (ἐν οἷς 15 κοράσια) ἢ 10 %. Ἐτησία δαπάνη ὑπὲρ τὰς 5000 γροσίων.

Οικονομειον, κατοικούμενον ὑπὸ 70 ἀπόρων οἰκογενειῶν ἢ 400 ψυχῶν, διατηρεῖ ἓν δημοτικὸν σχολεῖον, οἰκοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Σαράντη, ἀλλὰ κακῶς συγκεκροτημένον. Διδάσκει δ' ἐν αὐτῷ εἷς διδάσκαλος καὶ φοιτῶσιν ἀλλὰ λίαν ἀτάκτως περὶ τοὺς 60 παῖδες (ἐν οἷς 25 κοράσια). Ἐτησία δαπάνη ὑπὲρ τὰς 3000 γροσίων μετὰ πολλῆς δυσκολίας οἰκονομουμένων.

Καδηκιοι, ἔχον περὶ τὰς 65 οἰκογενείας ἢ περὶ τὰς

380 ψυχάς. Πενιχρός τις διδάσκαλος 160 γρόσια κατὰ μῆνα πληρονόμενος διδάσκει ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας περὶ τοὺς 12 παῖδας τὰ κοινὰ γράμματα. Οἱ κάτοικοι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἁγίου Σηλυβρίας, δύνανται μὲν νὰ διατηρήσωσι διδάσκαλον ἀλλὰ στεροῦνται σχολείου, πρὸς δὲ τοῦτο ὁ εἰρημένος ἀρχιερεὺς ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου πρὸς ἀνέγερσιν σχολείου.

Κουρφαλι, χωρίον ἐκ 40 οἰκογενειῶν ἑλληνικῶν καὶ βουλγαρικῶν ἢ 240 ψυχῶν· ἓν δημοτικὸν σχολεῖον δι' ὃ δαπανῶνται 2000 γρόσια ἐτησίως καὶ εἰς ὃ φοιτῶσιν 20 παῖδες ἐν οἷς 3 κοράσια.

Αβρεν, χωρίον βουλγαρικὸν 60 οἰκογενείας ἔχον ἢ 350 ψυχάς. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ συνέστη μὲν διὰ συνδρομῆς τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σηλυβρίας σχολὴ ἀνάλογος τοῦ χωρίου, ἀλλ' ἀτυχῶς τὸ χωρίον στερούμενον ἐκκλησίας στερεῖται καὶ τῶν πόρων πρὸς συντήρησιν διδασκάλου. Ὁ φιλόμουσος ἀρχιερεὺς Σηλυβρίας ἐφιστᾷ εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ.

Γενικὰ ἐξαγόμενα. Παρατηρητέον ὅτι, ἐκτὸς τῆς Σηλυβρίας καὶ τῶν Ἐπιβατῶν, ἐν τοῖς λοιποῖς χωρίοις τὰ σχολεῖά εἰσι λίαν ἀτελῶς κατηρτισμένα καίτοι διὰ τῶν δαπανωμένων χρημάτων ἦτο δυνατὸν νὰ διαμορφωθῶσι τελειότερον. Ἐφιστῶμεν εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν τοῦ τε ἁγίου Σηλυβρίας καὶ τῶν φιλομούσων κατοίκων εὐελπιστοῦντες ὅτι θέλει ληφθῇ ἡ ἀναγκαία πρόνοια.

Ἐν συνόλῳ δὲ ἡ ἐπαρχία Σηλυβρίας περιέχει 1565 οἰκογενείας ἢ 9500 κατοίκους ὧν οἱ 500 βουλγαρόφωνοι. Χωρία 10· σχολεῖα 14· διδάσκοντες 27· μαθηταὶ 1050 ἤτοι 11 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ἐτησία δαπάνη ὑπὲρ τὰς 300000 γροσίων.

Ἐπισκοπὴ Μετρῶν.

Ἐν τοῖς περιχώροις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταστατέον καὶ τὴν ἐπισκοπὴν Μετρῶν ὑπαγομένην εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας. Ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη περιέχει 13 χωρία· τούτων ἡ ἕδρα τοῦ ἐπισκόπου **Μετραι** ἔχει ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, τὰ δὲ λοιπὰ χωρία δημοτικὰ σχολεῖα ἐξ ὧν τὰ τελειότερά εἰσι τὸ τῶν Ἀθύρων (μεγάλου Τσεκμεδζὲ) καὶ τὸ τῆς Καλλικρατείας, τινὰ δὲ τούτων ἁπλᾶ γραμματοδιδασκαλεῖα ἐν τῷ νάρθηκι ἢ ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ ἱερέως.

Ἐν συνόλῳ ἡ ἐπισκοπὴ Μετρῶν περιέχει 1165 οἰκογενείας ἢ 7 χιλ. κατοίκους, ὧν 600 βουλγαρόφωνοι, οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Πετρομανδρίου (Τὰς ἀγίλ). Σχολεῖα 13· διδάσκοντες 13· μαθηταὶ 700 ἢ 9 περίου τοῖς $^0/_0$ ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ἐτησία δαπάνη περὶ τὰς 50000 γρ.

Β'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ.

Εἰς τὴν εὐρεῖαν ταύτην ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν μεταβαίνοντες ὀφείλομεν πολλὰς ν' ἀνομολογήσωμεν χάριτας τῷ ἐν Ῥαιδεστῷ Φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ, ὅστις σκοπιμώτατα καὶ νοημονέστατα ἐργασάμενος ἐπεξέτεινε τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν Ἡρακλείας, πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ τὴν τῆς Βιζύης καὶ εἴς τινα μέρη τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως καὶ Διδυμοτείχου. Βλέπων τις τὰ ἔργα ἅπερ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ δι' εὐτελῶν μέσων ὁ Σύλλογος ἐκεῖνος κατώρθωσε δὲν δύναται νὰ μὴ ἀποδώσῃ ἀκηδίαν καὶ ῥᾳθυμίαν εἰς τοὺς κατοίκους ἄλλων τινῶν πολυπληθεστέρων καὶ κεντρικωτέρων τῆς Θρᾴκης πόλεων, ἐν αἷς ἠδύναντο πολλῷ μείζονα καὶ πλείο-

να νὰ διαπραχθῶσιν ἢ ἐν τῇ μικρᾷ μὲν ἀλλὰ φιλομουσοτάτῃ πόλει τῆς Ῥαιδεστοῦ. Ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς ἐπὶ μέγα μέρος τῆς Θρᾴκης ἑλληνικῆς παιδεύσεως ὁ τῆς Ῥαιδεστοῦ Θρᾳκικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος ποῦ μὲν προτρέπει τοὺς κατοίκους εἰς ἵδρυσιν Συλλόγων, ποῦ δὲ ἐπιχειρεῖ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν σύστασιν σχολείων, ποῦ δὲ παρέχει ἐπιχορηγήσεις τοῖς διδάσκουσι, ποῦ δὲ ἐφοδιάζει τοὺς μαθητὰς διὰ τῶν ἀναγκαίων βιβλίων. Εἰς τὰς ἀκριβεῖς δ' ἐρεύνας τούτου ὀφείλομεν τὰς πλείστας τῶν πληροφοριῶν ἡμῶν περὶ τῶν ἐπαρχιῶν Ἡρακλείας καὶ Βιζύης καὶ περί τινων μερῶν τῶν ἐπαρχιῶν Ἀδριανουπόλεως καὶ Διδυμοτείχου.

Ραιδεστος, ἡ ἀρχαία Βισάνθη, πόλις παράλιος παρὰ τὴν Προποντίδα κατοικουμένη ὑπὸ 27000 ψυχῶν, ὧν 8000 Ὀθωμανοί, 12000 Ἀρμένιοι, 6000 Ἕλληνες, καὶ 1000 Ἰουδαῖοι. Οἱ φιλόμουσοι κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης διατηροῦσι νῦν τὰ ἑπόμενα σχολεῖα:

Σχολαρχεῖον, εἰς ὃ φοιτῶσι 40 παῖδες διδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ σχολάρχου καὶ ἑνὸς ἑλληνοδιδασκάλου.

Ἀλληλοδιδακτικόν, εἰς ὃ φοιτῶσι 220 παῖδες διδασκόμενοι ὑπὸ δύο διδασκάλων.

Δημοτικόν, εἰς ὃ φοιτῶσιν 80 παῖδες διδασκόμενοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου.

Παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ διδάσκονται ὑπὸ δύο διδασκαλισσῶν περὶ τὰ 180 κοράσια.

Οὕτω τὸ σύνολον τῶν μαθητευομένων ἐν τῇ πόλει Ῥαιδεστῷ συμποσοῦται εἰς 520 ἤτοι 8 $^2/_3$ $^0/_0$ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, τὸ δὲ τῶν διδασκάλων μετὰ καὶ τῶν παιδονόμων εἰς 10. Δαπανῶνται δ' ἐτησίως διὰ τὰ Σχολεῖα ταῦτα 480 λίραι ὧν αἱ μὲν 250 προέρχονται ἐκ διαφόρων εἰσοδημάτων τῆς κοινότητος, οἷον δικαιωμάτων, εἰσιτηρίων, στέψεων, βαπτίσεων, ἐκτάκτων συνεισφορῶν καὶ λοιπῶν, τὰς δὲ ὑπολειπομένας ἀναπληροῖ ὁ Σύλλογος ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ ταμείου.

Πανιδον ἢ Πανιον, ἀρχαία ἑλληνικὴ ἀποικία, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν διαφόρων ἐν αὐτῇ ἀνακαλυφθεισῶν ἀρχαιοτήτων ἀνηκουσῶν εἰς τὴν καλλίστην ἐποχὴν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἔχει σήμερον περὶ τοὺς 1600 κατοίκους ὧν 1500 Ἕλληνες καὶ 100 Ὀθωμανοί. Διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι 75 παῖδες ἢ 5 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ διδασκόμενοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου. Ἐτησία αὐτοῦ δαπάνη περὶ τὰς 35 λίρας. Πρό τινος προτροπῇ τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ Συλλόγου συνέστη φιλόπτωχος ἀδελφότης, ἧς κύριός ἐστι σκοπὸς ἡ τοῦ σχολείου προαγωγή.

Κουμβαον, πρὸς νότον τοῦ ἀνωτέρω, οἰκούμενον ὑπὸ 2500 Ἑλλήνων· διατηρεῖ καὶ τοῦτο ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, ἐν ᾧ διδάσκει εἷς διδάσκαλος περὶ τοὺς 110 παῖδας (4 2/5 %) καὶ δι' ὃ ἡ κοινότης δαπανᾷ ἐτησίως περὶ τὰς 40 λίρας.

Ναιπ κιοι, χωρίον καὶ τοῦτο ἑλληνικὸν ὑπὸ 1600 ψυχῶν κατοικούμενον διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὴν σχολὴν εἰς ἣν φοιτῶσιν 60 παῖδες καὶ δι' ἣν δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 25 λίρας.

Σχουαριον, πολυάνθρωπος ἑλληνικὴ κώμη περὶ τὰς 5000 ψυχὰς περιέχουσα. Πρό τινος συνέστη ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ φιλόμουσος ἀδελφότης, ἥτις συστήσασα τὸ ἤδη ὑπάρχον ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, προτίθεται ν' ἀνεγείρῃ καὶ ἑλληνικὴν σχολήν. Ἐν τῷ ἀλληλοδιδακτικῷ Σχολείῳ διδάσκει εἷς διδάσκαλος μεθ' ἑνὸς βοηθοῦ καὶ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς 150 παῖδας. Ἐτησία δαπάνη 55 λίραι, ὧν μέρος ἐκ τῶν προσόδων τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δ' ἐλλεῖπον ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἀδελφότητος.

Νεοχωριον, πρὸς νότον τοῦ Ναίπ κιοϊ ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἁγίου Γάνου καὶ Χώρας, οἰκεῖται ὑπὸ 1000 Ἑλλήνων καὶ διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, εἰς ὃ φοιτῶσι πεντήκοντα παῖδες καὶ δι' ὃ δαπανῶνται περὶ τὰς 20 λίρας ἐκ τῶν προσόδων

τῆς πτωχῆς ἐκκλησίας. Ὁ Σύλλογος τῆς Ῥαιδεστοῦ πληρώνει κατ' ἔτος πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ διδασκάλου 4 ὀθωμανικὰς λίρας.

Ινδζε κιοι, χωρίον ὑπαγόμενον διοικητικῶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καλλιπόλεως κατοικεῖται ὑπὸ 1000 Ἑλλήνων καὶ διατηρεῖ δημοτικὴν σχολὴν εἰς ἣν φοιτῶσι 30 παῖδες καὶ δι' ἣν δαπανῶνται 25 ἐτησίως λίραι ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκ συνδρομῶν τῶν χωρικῶν.

Σιμιται, χωρίον ἑλληνικὸν κάτοικοι 1500· δημοτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 70· ἐτησία δαπάνη 20 λίραι.

Σιατσηκιοι Κάτοικοι 1500· δημοτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 30· ἐτησία δαπάνη 10 λίραι.

Τσανακτη. Κάτοικοι 1000· δημοτικὸν σχολεῖον, συστὰν προτροπῇ τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ Συλλόγου· μαθηταὶ 25· ἐτησία δαπάνη λίραι 12 ἐξ ὧν τὰς 4 παρέχει ὁ τῆς Ῥαιδεστοῦ Σύλλογος.

Ηρακλεια, ἡ ἀρχαία Πέρινθος κειμένη μεταξὺ Σηλυβρίας καὶ Ῥαιδεστοῦ, ἄλλοτε μὲν ἀκμαιοτάτη πόλις ὑπερβαίνουσα καὶ αὐτὸ τὸ Βυζάντιον, νῦν δὲ ταπεινὸν χωρίον κατοικούμενον ὑπὸ 1500 Ἑλλήνων καὶ 500 Ὀθωμανῶν κατοίκων. Ἡ πόλις αὕτη διεγείρει τὰς ἀναμνήσεις τοῦ Ἀλκιβιάδου ὅστις εἰς αὐτὴν κατέφυγε κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐξορίαν καὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ὅστις ἐπὶ μακρὸν πολιορκήσας ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 341. Μετωνομάσθη Ἡράκλεια κατὰ τὸν 4ον μετὰ Χρ. αἰῶνα. Οἱ κάτοικοι τοῦ ταπεινοῦ τούτου χωρίου διατηροῦσι δύο σχολεῖα ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 112 παῖδες, διδασκόμενοι ὑπὸ δύο διδασκάλων. Ἐτησία δαπάνη 85 λίραι ἐκ τῶν προσόδων τοῦ ἐν τῇ πόλει μοναστηρίου ἃς ἡ κοινότης καλῶς διαχειριζομένη ἠδύνατο νὰ προαγάγῃ τὰ σχολεῖα αὐτῆς. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν συνέστη αὐτόσε φιλόμουσος ἀδελφότης σκοπὸν ἔχουσα τὴν ὑποστήριξιν ἀπόρων μαθητῶν.

Σουατανι τσιφαικ, εὐτελὲς χωρίδιον κατοικούμενον ὑπὸ

200 Ἑλλήνων στερεῖται σχολείου, ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ χωρίου διδάσκει ἐν τῷ νάρθηκι τῆς Ἐκκλησίας τὰ κοινὰ γράμματα ὀλίγους τινὰς παῖδας.

Θμουρτσα, **Σεημεν**, **Αραπαι**, μικρὰ χωρία οἰκούμενα ἕκαστον ὑπὸ 200 ἑλληνοβουλγάρων καὶ στερούμενα ὅλως σχολείων.

Τσοραος, ἡ **Τυρογαδη** ἢ τὸ **Τσουρογαδον** τῶν Βυζαντινῶν, κατοικουμένη ὑπὸ 6800 κατοίκων, ὧν 4000 Ἕλληνες, 1500 Ὀθωμανοί, 1000 Ἀρμένιοι, 300 Ἰουδαῖοι. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης διατηρεῖ τρία σχολεῖα εἰς ἃ φοιτῶσι 350 παῖδες (ἐν οἷς 140 κοράσια) διδασκόμενοι ὑπὸ τριῶν διδασκάλων καὶ δι' ἃ δαπανῶνται ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 200 λίρας ἐκ τῶν προσόδων τῆς ἐκκλησίας. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συνέστη οὐ πρὸ πολλοῦ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος λίαν σκοπίμως ἐργαζόμενος πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας ἔν τε τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς πέριξ.

Παρὰ τὴν πόλιν καὶ περὶ αὐτὴν ὑπάρχουσι 14 βουλγαρικὰ χωρία οἰκούμενα ὑπὸ 1500 ψυχῶν, πάντα δὲ στερούμενα καὶ σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν. Πάντα ταῦτα ἐκκλησιάζονται ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ Ἐκκλησίᾳ. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τρία ἑλληνικὰ χωρία ἐξ ὧν τὸ ἓν μόνον, ἡ **Κερμενη**, ὑπὸ 600 ψυχῶν οἰκούμενον ἔχει γραμματοδιδασκαλεῖον εἰς ὃ φοιτῶσιν 20 μαθηταὶ καὶ δι' ὃ δαπανῶνται ἐτησίως 12 λίραι, τὰ δὲ δύο ἄλλα, **Κιοπρουαζε** καὶ **Τσεγκερδη**, ὑπὸ 100 ψυχῶν οἰκούμενα στεροῦνται σχολειου.

Χαριουπολις, κατοικουμένη ὑπὸ 1400 κατοίκων ὧν 800 Ὀθωμανοὶ καὶ 600 Ἕλληνες μέχρι τοῦδε ἐστερεῖτο σχολείου, ἤδη δὲ προτροπῇ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ Συλλόγου καὶ τῶν αὐτόθι παρεπιδημούντων Ἠπειρωτῶν, ἀνεγείρεται σχολεῖον εἰς ὃ θὰ καταβληθῇ φροντὶς ὅπως ἀποσταλῇ καὶ ὁ κατάλληλος διδάσκαλος.

Περὶ τὴν Χαριούπολιν ὑπάρχουσιν ἑπτὰ ἑλληνικὰ χωρία **Κεστριτσα**, **Χασκιοι**, **Φαρασαη**, **Ακηντσιαι**, **Κασσημπασσα**, **Ταταρκιοι** καὶ **Ρεμπιτσι**, οἰκούμενα ὑπὸ 2400

ψυχῶν καὶ ἓν βουλγαρικὸν **Χιδηλι** ὑπὸ 300. Ἐκ τούτων τὰ τέσσαρα πρῶτα ἔχουσιν ἀνὰ ἓν γραμματοδιδασκαλεῖον εἰς ἃ φοιτῶσιν 20—30 μαθηταί. Διδάσκαλοι δ' ἐν αὐτοῖς εἰσι Γανοχωρῆται ἀπὸ ἀγωγιατῶν καὶ μεταπραττῶν εἰς διδασκάλους ὑπερφυῶς μεταμορφωθέντες καὶ πληρονόμενοι εἰς φυσικὰ προϊόντα παρὰ τῶν χωρικῶν ἤτοι ἀνὰ 40 ἢ 50 κοιλὰ σίτου κατ' ἔτος. Ἐν τοῖς λοιποῖς ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου διδάσκει ἐν τῷ νάρθηκι τὰ κολλυβογράμματα.

Μακρα Γεφυρα. (Οὐζοὺν κιοπρού), σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν σιδηροδρόμου, κατοικεῖται ὑπὸ 3800 κατοίκων ἐξ ὧν 2000 Ὀθωμανοί, 1000 Ἕλληνες καὶ 800 Βούλγαροι. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον ἔχον καὶ τμῆμα ἑλληνικῶν μαθημάτων, δι' ὃ δαπανᾷ ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 45 λίρας· φοιτῶσι δὲ εἰς αὐτὸ περὶ τοὺς 70 παῖδες. Ἀπὸ ἑνὸς ἔτους συνέστη ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης, μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐργαζομένη ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῆς καὶ ἐν τοῖς πέριξ.

Παρὰ τὸ Οὐζοὺν Κιοπρού ὑπάρχουσι 18 ἄλλα χωρία ὑπαγόμενα ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας καὶ ἔχοντα ἐν συνόλῳ πληθυσμὸν 8000 ψυχῶν, ἐξ ὧν 3550 Ἑλληναλβανοί ὧν τὰ τέκνα διδάσκονται παρὰ τῶν ἱερέων τῶν χωρίων τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ἐν τῶν ἀλβανικῶν τούτων χωρίων τὸ **Ιμπρικ Τεπε** ὑπὸ 1700 κατοίκων κατοικούμενον διατηρεῖ τὸ τελειότερον τῶν ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις τούτοις ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον φοιτώμενον ὑπὸ πεντήκοντα παίδων καὶ ἀπαιτοῦν δαπάνην 30 — 40 λιρῶν κατ' ἔτος. Ἐκ τῶν λοιπῶν χωρίων τὰ μὲν 12 ἔχουσι διδασκαλεῖα ἐν οἷς διδάσκουσι Γανοχωρῖται τὸ πλεῖστον πληρονόμενοι δι' 20 μέχρις 60 κοιλῶν σίτου κατ' ἔτος, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς διδάσκει ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας. Ἐν συνόλῳ οἱ μαθηταὶ ὅλων τούτων τῶν χωρίων συμποσοῦνται εἰς

550, ἡ δ' ἐτησία δαπάνη δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 130 λίρας.

Μαλαγαρα, ἡ παρὰ βυζαντινοῖς Μεγάλη Ἀγορά, κώμη κατοικουμένη ὑπὸ 4700 ψυχῶν, ὧν 2000 Ὀθωμανοί, 1500 Ἀρμένιοι καὶ 1200 Ἕλληνες. Ἡ κοινότης διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 παῖδες, καὶ δι' ὃ δαπανῶνται ἐτησίως 30 ὀθωμανικαὶ λίραι. Περὶ τὰ Μάλγαρα ὑπάρχουσιν 24 χωρία, ὧν ἑπτὰ βουλγαρικά, τὸ **Δογαντσι** (600 κάτ.), ἐν ᾧ ὁ Σύλλογος τῆς Ῥαιδεστοῦ διατηρεῖ δι' ἐτησίου μισθοῦ 15 λιρῶν διδάσκαλον διδάσκοντα περὶ τοὺς 20 παῖδας, τὸ **Χαραλα Γκιονι** (300 κάτ.) καὶ τὸ **Πισμανι**, (500 κάτ.) ἐν οἷς οἱ ἱερεῖς διδάσκουσιν ἑλληνιστὶ παῖδάς τινας, τὸ **Λιζικαριον** (κάτ. 200), ἐν ᾧ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ Συλλόγου διατηρεῖται ἑλληνικὸν διδασκαλεῖον, τοῦ διδασκάλου λαμβάνοντος ἐπιμίσθιον καὶ τῶν 15 μαθητῶν αὐτοῦ πάντα τὰ ἀναγκαῖα βιβλία ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Συλλόγου, τὸ **Τεσαημι** (600 κάτ.) ἐν ᾧ τῇ συνδρομῇ τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου ἀνεγείρεται σχολεῖον ὅπου θὰ συστηθῇ Ἕλλην δημοδιδάσκαλος, τὸ **Γιαγιλα Γκιονι** (300 κάτ.), οὗ οἱ κάτοικοί εἰσι τὸ πλεῖστον καθολικοί. Οὐνῖται καὶ τὸ χωρίδιον **Καδδικελαιον** περιέχον 50 κατοίκους στερούμενον δὲ καὶ ἐκκλησίας καὶ σχολείου· 3 ἀλβανικὰ τὸ **Γηαανατ** (κάτ. 100), τὸ **Σογατανκιοι** (κάτ. 1200) καὶ τὸ **Καρατζα Χαλι** (κάτ. 250)· ἐν τοῖς δυσὶ τούτων διδάσκει ὁ ἱερεὺς ἑλληνιστὶ ἐν τῷ νάρθηκι, ἐν δὲ τῷ Σουλτάν κιοϊ ὑπάρχει διδασκαλεῖον ἐν ᾧ διδάσκει 30 παῖδας εἰς Γανοχωρίτης λαμβάνων 60 κοιλὰ σίτου κατ' ἔτος. Τὰ λοιπὰ τῶν χωρίων ἔχουσι καθαρῶς ἑλληνικὸν πληθυσμὸν συμποσούμενον ἐν συνόλῳ εἰς 7000 ψυχῶν. Πάντα τὰ χωρία ταῦτα ἐκτὸς τριῶν ἐν οἷς διδάσκει ὁ ἱερεὺς ἔχουσι γραμματοδιδασκαλεῖα εἰς ἃ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς 250 παῖδες καὶ δι' ἃ δαπανῶνται ὑπὲρ τὰς 100 λίρας ἐτησίως. Εἷς ἐν τῶν χωρίων τούτων, **Καλυβια** λεγόμενον, ὑπάρχει πλουσιώτατον μοναστήριον ἀνῆκον εἰς τὴν ἐν Ἄθωνι Μονὴν τῶν Ἰβήρων· ἀλλὰ, λέγομεν τοῦτο μετὰ μεγίστης λύπης, οὐδεμίαν εἰς οὐδὲν ἠδύνησε σχολεῖον νὰ παράσχῃ συνδρομήν.

Εσαμιλιον, ὑπαγόμενον διοικητικῶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καλλιπόλεως κατοικεῖται ὑπὸ 800 Ἑλλήνων καὶ διατηρεῖ δι' ἐτησίας δαπάνης 30 ὀθωμανικῶν λιρῶν διδασκαλεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 75 παῖδες. Περὶ τοῦτο ὑπάρχουσι τρία ἑλληνικὰ χωρία κατοικούμενα ὑπὸ 1200, ἐν τῶν ὁποίων διατηρεῖ δημοτικὴν σχολὴν διὰ δαπάνης 20 λιρῶν, ἐν δὲ τοῖς δύο ἄλλοις διδάσκει ὁ ἱερεύς, καὶ ἐν ἀλβανικὸν κατοικούμενον ὑπὸ 500 ψυχῶν καὶ διατηροῦν δημοτικὴν σχολὴν διὰ δαπάνης 20 λιρῶν· ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις τούτοις οἱ διδασκόμενοι συμποσοῦνται εἰς 80.

Γενικὰ ἐξαγόμενα. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ἡ ἐπαρχία Ἡρακλείας περιέχει 91 χωρία, κωμοπόλεις καὶ πόλεις, ὧν ὁ ὅλος χριστιανικὸς πληθυσμὸς συμποσοῦται εἰς 60000 περίπου ψυχῶν. Ἐκ τούτων περὶ τοὺς πεντακισχιλίους εἰσὶ Βούλγαροι, 5500 Ἑλληναλβανοὶ οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνες. Σχολεῖα ἐν πάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ ὑπάρχουσι περὶ τὰ 55 δι' ἃ δαπανῶνται ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 1500 λίρας, διδάσκαλοι 62, μαθητευόμενοι 2800 ἤτοι 4 $^{2}/_{5}$ $^{0}/_{0}$ ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ὑπάρχουσι δὲ καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν 6 Σύλλογοι ἢ ἀδελφότητες, ἀρτισύστατοι μὲν ἀλλὰ σκοπίμως καὶ νοημόνως ἐργαζόμεναι.

Τὰ σχολεῖα ἐν τοῖς πλείστοις τῶν χωρίων εἰσὶν ἀτελέστατα, ἐναχοῦ μὲν ἕνεκα τῆς πτωχίας, ἀλλαχοῦ δὲ ἕνεκα τῆς ἀμαθίας τῶν κατοίκων μὴ δυναμένων νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἱκανότητα τῶν διδασκόντων. Ἡ ἐπὶ τὸ βέλτιον διαῤῥύθμισις τῶν σχολείων ἐκείνων εἶναι τὰ μάλιστα ἀναγκαία ὅπως μὴ δαπανᾶται μάτην ὁ ἱδρὼς τοῦ πτωχοῦ χωρικοῦ. Ἡ διαῤῥύθμισις αὕτη ἠδύνατο ἐν μέρει τοὐλάχιστον νὰ ἐπιτευχθῇ, ἐὰν ἐκ τῶν κεντρικωτέρων χωρίων διετηροῦντο ὑπότροφοι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι ἐν τοῖς ἐν Ῥαιδεστῷ σχολείοις ὅπως ἐκ-

παιδευόμενοι χρησιμεύσωσιν ἔπειτα ὡς διδάσκαλοι ἐν τοῖς χωρίοις αὐτῶν· τὸ μέτρον τοῦτο, νομίζομεν, ἤθελε διττῶς ἀποβῆ ὠφέλιμον ὑπό τε τὴν ἠθικὴν ἔποψιν καὶ ὑπὸ τὴν οἰκονομικήν. Τὰ μάλιστα ἀναγκαίαν κρίνομεν καὶ τὴν σύστασιν ἑνὸς παρθεναγωγείου ἐν Μαλγαρᾷ ἢ Μακρᾷ Γεφύρᾳ· εἶναι ἀληθῶς δυστύχημα ὅτι ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἡρακλείας δύο μόνον ὑπάρχουσι παρθεναγωγεῖα τὸ ἐν Ῥαιδεστῷ καὶ τὸ ἐν Τυρουλῷῃ. Ὁ ἡμέτερος Σύλλογος καθῆκον ἔχει νὰ ἐπιστήσῃ λίαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι τῶν προσκαίρων ἐπικουριῶν σκοπιμωτέρα ἐστὶν ἡ ῥιζικὴ θεραπεία ὅπου τοὐλάχιστον εἶναι ἐφικτή.

Ἐπισκοπαὶ Ἡρακλείας.

Ἐκτὸς τῆς ἐπισκοπῆς Μετρῶν, περὶ ἧς ἀνωτερω ἐγένετο λόγος, ὑπάρχουσι δύο ἕτεραι ἐπισκοπαὶ ὑποκείμεναι τῷ μητροπολίτῃ Ἡρακλείας ἡ τοῦ Μυριοφύτου καὶ ἡ τῆς Καλλιουπόλεως. Ἐκ τῶν ἐπισκοπῶν τούτων δὲν ἔχομεν νεωτέρας πληροφορίας τῶν πέρισυν ἀποσταλεισῶν εἰς τὸν Σύλλογον περὶ ὧν ἐκτενῆ ἐποιήσατο λόγον ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰσηγητὴς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἀλέξανδρος Ζωηρός. Ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει περιοριζόμεθα ὡς ἐκ τούτου εἰς συνοπτικήν τινα συγκεφαλαίωσιν τῶν πληροφοριῶν ἐκείνων.

Ἡ ἐπισκοπὴ Μυριοφύτου ἐκέκτητο ἄλλοτε σχολεῖα ἀκμαιότερα ἢ σήμερον· δυστυχῶς ὅμως ἕνεκα τῆς ἀσθενείας τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν ζημιῶν ἃς εἰς τοὺς κατοίκους ἐπήνεγκε, τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης, μεθ' ὅλην τὴν φιλομουσίαν τῶν κατοίκων, παρήκμασαν πολλαχοῦ καὶ χρήζουσιν ἐπικουρίας. Ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη περιέχει 9 κώμας καὶ χωρία τὰ ἑξῆς· **Μυριοφυτον**, ἕδραν τοῦ ἐπι-

σκόπου, μετὰ 5000 περίπου ψυχῶν, **Περιστασιν** τὴν ἀρχαίαν Τιρίστασιν μετὰ 5000 ψυχῶν, **Ηρακλειτσαν** μετὰ 1500 κατοίκων, **Πλατανον** μετὰ 1200, **Στερνην** μετὰ 1200, **Καλαμιτσι** μετὰ 800, **Λουπουδα** μετὰ 1100, **Γενικιοι** μετὰ 500, **Γιοατζικι** μετὰ 360. Ἐκ τούτων τὸ Μυριόφυτον δαπανῶν ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 150 λίρας διατηρεῖ ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον ἀνὰ ἕνα διδάσκαλον ἔχοντα καὶ παρθεναγωγεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης· φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὰ 180 μαθηταὶ καὶ 120 μαθήτριαι· ἡ δὲ Περίστασις δαπανῶσα περὶ τὰς 100 λίρας ἐτησίως διατηρεῖ ἓν σχολεῖον δημοτικὸν μετὰ τμήματος ἑλληνικῶν μαθημάτων, ἐν ᾧ διδάσκει εἷς διδάσκαλος βοηθὸν ἔχων τὸν ἱερέα τοῦ χωρίου· φοιτῶσι δ' εἰς αὐτὸ περὶ τὰ 300 παιδία, ἐν οἷς τὰ 90 κοράσια. Τὰ χωρία Ἡρακλίτσα, Πλάτανος, Στέρνη, Καλαμίτσι, Λούπουδα ἔχουσιν ἀνὰ ἓν δημοτικὸν σχολεῖον· φοιτῶσι δ' εἰς πάντα ταῦτα περὶ τοὺς 400 παῖδας καὶ δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 160 λίρας, τὰ λοιπὰ χωρία στεροῦνται σχολείων, διδασκαλεῖον δ' ἐν αὐτοῖς χρησιμεύει ὁ νάρθηξ ἐνῷ λιτότατοι διδάσκαλοι διδάκουσιν ἀντὶ εὐτελοῦς μισθοῦ περὶ τοὺς 60 παῖδας. Ἐν συνόλῳ ἡ ἐπισκοπὴ Μυριοφύτου ἔχουσα ἑλληνικὸν πληθυσμὸν περὶ τὰς 17000 ψυχῶν κέκτηται δέκα σχολεῖα ἐν οἷς διδάσκουσι 12 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 1060 παῖδες ἤτοι $6\,^{2}/_{5}$ ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Δαπανῶνται δ' ἐτησίως περὶ τὰς 450 λίραι.

Ἡ ἐπισκοπὴ Καλλιουπόλεως περιέχει μίαν πόλιν, τὴν ἕδραν τοῦ ἐπισκόπου μετὰ 4000 περίπου Ἑλλήνων, μίαν κωμόπολιν τὴν **Μαδυτον** μετὰ 2500 ψυχῶν καὶ ἑπτὰ χωρία, **Παδγιαρι**, **Γενικιοι**, **Αγγελοχωρι**, **Περγαζι**, **Ταιφαριον**, **Παγιρι** καὶ **Γαδατα**, ὧν ὁ σύμπας ἑλλην. πληθυσμὸς συμποσοῦται εἰς 9000. Ἐκ τούτων ἡ **Καδιποδις** διατηρεῖ δύο ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα μετὰ τριῶν διδασκάλων καὶ 270 μαθητῶν, ὧν οἱ πλείους ἄποροι, μίαν ἑλληνικὴν σχολὴν μετὰ τριῶν διδασκάλων ὧν ὁ εἷς τῆς

τουρκικῆς καὶ 50 μαθητῶν καὶ ἓν παρθεναγωγεῖον μετὰ μιᾶς διευθυντρίας καὶ 100 μαθητριῶν. Διὰ πάντα ταῦτα δαπανῶνται περὶ τὰς 450 λίραι, ὧν ἐλάχιστον μέρος ἐκ κληροδοτημάτων, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ συνεισφορῶν τῶν ἐκκλησιῶν καί τινων πολιτῶν. Ἡ δὲ Μάδυτος διατηρεῖ ἑλληνικὴν καὶ ἀλληλοδιδακτικὴν σχολὴν μετὰ τριῶν διδασκάλων καὶ 100 μαθητῶν, ἐν οἷς καί τινα κοράσια· δαπανῶνται δὲ διὰ ταῦτα 150 λίραι προερχόμεναι ἔκ τινων κληροδοτημάτων καὶ ἐξ ἐτησίων τινῶν συνεισφορῶν. Τὰ λοιπὰ χωρία ἔχουσιν ἀνὰ ἓν δημοτικὸν σχολεῖον· φοιτῶσι δ' εἰς πάντα ταῦτα περὶ τοὺς 400 μαθητὰς καὶ δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 150 λίραι.

Ἐν συνόλῳ ἡ ἐπισκοπὴ Καλλιουπόλεως ἔχουσα περὶ τὰς 15500 ἑλληνικὸν πληθυσμὸν κέκτηται 13 σχολεῖα ἐν οἷς διδάσκουσι 17 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 920 μαθηταὶ ἤτοι 6 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Δαπανῶνται δ' ἐτησίως περὶ τὰς 750 λίραι.

Γ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ.

Περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης οὐδεμίαν ἔχομεν πληροφορίαν οὐδὲ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, οὐδὲ παρὰ τῶν δημογερόντων. Ἀπέχοντες ὡς ἐκ τούτου τοῦ νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ ἰδιωτικῶν πληροφοριῶν, αἵτινες πιθανὸν νὰ ὦσιν ἐσφαλμέναι, ἐλπίζομεν ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ὀκνήσωσιν οὐδ' ὁ ἀρχιερεὺς οὐδ' οἱ δημογέροντες ὅπως παράσχωσι τῷ Συλλόγῳ τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας καὶ διευκολύνωσιν οὕτω τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἔργον ἀφορῶν τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν οὓς ἰθύνουσιν.

Δ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΖΥΗΣ.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιέχει 31 χωρία ὧν τὰ μὲν 23 κατοικοῦνται ὑπὸ Ἑλλήνων, τὰ δὲ λοιπὰ ὀκτὼ ἐκ βουλγαροφώνων· περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἔχομεν πολλὰς καὶ καλὰς πληροφορίας ἐπισταλείσας ἡμῖν παρά τε τοῦ Θρᾳκικοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ῥαιδεστοῦ καὶ παρὰ τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος Βιζύης, ἥτις ἀρτισύστατος μέν ἐστιν, ἀλλ' ἐργάζεται μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ σκοπιμότητος.

Βιζυη, ἕδρα τοῦ ἀρχιερέως, περιέχει περὶ τὰς 4000 κατοίκους ὧν δισχίλιοι Ἕλληνες καὶ ἰσάριθμοι Ὀθωμανοί. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης διατηρεῖ δύο σχολεῖα, ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν ὑφ' ἑνὸς ἕκαστον διευθυνόμενον διδασκάλου καὶ ἀριθμοῦντα τὸ μὲν 25, τὸ δὲ 170 μαθητὰς ἐν οἷς καί τινα κοράσια. Ἡ φιλεκπαιδευτικὴ ἀδελφότης ἐργάζεται ὅπως ἱδρύσῃ καὶ παρθεναγωγεῖον. Δαπανῶνται ἐτησίως διὰ τὰ σχολεῖα ταῦτα περὶ τὰς 140 λίρας.

Σοφιδες, ἔχουσα περὶ τοὺς 1200 κατοίκους διατηρεῖ στοιχειώδες διδασκαλεῖον, ἐν ᾧ διδάσκει εἷς διδάσκαλος πληρονόμενος 20 λίρας κατ' ἔτος ἐκ τῶν προσόδων τῆς ἐκκλησίας περὶ τοὺς 60 παῖδας.

Σαρακινα, μετὰ 1500 ἑλλήνων κατοίκων καὶ 1000 Ὀθωμανῶν, διατηρεῖ ἐπίσης δημοτικὸν σχολεῖον, ἐν ᾧ διδάσκει εἷς διδάσκαλος ἀντὶ ἐτησίου μισθοῦ 25 λιρῶν περὶ τοὺς 60 παῖδας.

Κρυονερον, μετὰ 1000 κατοίκων· δημοτικὸν σχολεῖον, διδάσκαλος εἷς, μαθηταὶ 30, ἐτησία δαπάνη λίραι 15.

Τσογκαρα, μετὰ 1000 κατοίκων βουλγαροφώνων. Τὸ χωρίον τοῦτο κέκτηται ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον ἀρκετὰ καλῶς συγκεκροτημένον, ἐν ᾧ διδάσκει μαθητής τις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα περὶ τοὺς πεντήκοντα παῖδας· μισθὸς τοῦ διδασκάλου 40 λίραι ὧν τὰς 25 συνεισφέρουσιν οἱ χωρικοὶ τὰς δὲ λοιπὰς 15 συμ-

πληροῖ λίαν ἀξιεπαίνως ὁ τῆς Ῥαιδεστοῦ Σύλλογος, ὅστις μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν εὐεργεσίαν ταύτην συντηρεῖ καί τινας ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ὑποτρόφους ἐν τῷ σχολαρχείῳ τῆς Ῥαιδεστοῦ.

Ασβουγα ἢ Χας Βογας, μετὰ 600 κατοίκων, **Μακρυτισσα** μετὰ 850, **Τοψικιοι** μετὰ 250, **Αγιος Γεωργιος** μετὰ 800, **Γιοβαλη** μετὰ 400, **Καβακι** μετὰ 250, **Αγιος Ιωαννης** μετὰ 400, **Τουρλια** μετὰ 700, **Θυργας** μετὰ 650, **Αχμετ Βεη** μετὰ 800, **Τσιφλικιοι** μετὰ 800, **Μεσσηνη** μετὰ 800, διατηροῦσιν ἀνὰ ἓν δημοτικὸν σχολεῖον εἴτε ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, εἴτε ἐν ἰδιαιτέρῳ οἰκήματι. Ὁ Σύλλογος τῆς Ῥαιδεστοῦ ἐπεκτείνων μέχρι τῶν μερῶν ἐκείνων τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ ἐπίδρασιν, εἰς μὲν τὸ χωρίον Τσιφλὶκ κοϊ χορηγεῖ ἐτησίως λίρας 5 καὶ ἅπαντα τ' ἀναγκαῖα τῆς Σχολῆς, εἰς δὲ τὸ χωρίον Μεσσηνὴ κατώρθωσε τῇ συνδρομῇ τῶν ἀδελφῶν Σαράντη καὶ Βαλάση Μαλτέζη ν' ἀνεγείρῃ ἰδιαίτερον Σχολεῖον. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν χωρίων τούτων φοιτῶσιν ἐν συνόλῳ περὶ τοὺς 350 μαθητάς, δαπανῶνται δ' ἐτησίως πρὸς συντήρησιν αὐτῶν περὶ τὰς 200 λίρας

Τὰ χωρία **Αξεζημι** (150 κάτοικοι), **Μουσελημι** (60 κάτ.), **Τσακαη** (400 κάτ.) **Σαραγιον** (800 κάτ.) στεροῦνται δυστυχῶς καὶ σχολείων καὶ ἐκκλησίας,

Ἐκ τῶν βουλγαροφώνων χωρίων τὸ **Σατηκιοι** ὑπὸ 600 ψυχῶν κατοικούμενον διατηρεῖ ἑλληνοδημοτικὸν σχολεῖον καὶ διδάσκαλον πληρονόμενον 20 λίρας ἐτησίως ὧν τὰς μὲν 12 καταβάλλουσιν οἱ χωρικοί, τὰς δὲ λοιπὰς συμπληροῖ ὁ Σύλλογος τῆς Ῥαιδεστοῦ καὶ διδάσκοντα περὶ τοὺς 30 παῖδας, τὸ **Πινακα** κατοικούμενον ὑπὸ 800 ψυχῶν ἔχει ἐπίσης ἑλληνοδημοτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι 45 παῖδες καὶ πρὸς συντήρησιν τοῦ ὁποίου οἱ μὲν χωρικοὶ καταβάλλουσι λίρας 15 ἐτησίως ὁ δὲ Σύλλογος τῆς Ῥαιδεστοῦ λίρας ὀκτώ· τὸ **Γονικιοι** ὑπὸ 150 ψυχῶν μόλις κατοικούμενον στερεῖται σχολείου· διὰ δὲ τὰ λοιπὰ **Ματσουρα**, **Πλατσα**, **Πυργοπουλον** καὶ **Γιατρος** οἰκούμενα ὑπὸ 1200 ψυχῶν καὶ μικρὸν ἀλλήλων ἀπέχοντα, ὁ τῆς Ῥαιδεστοῦ Σύλλογος διατηρεῖ ἐν τῷ κεντρικωτέρῳ τούτων, τῇ Μάτσουρᾳ, δι' ἐτησίας δαπάνης 30 λιρῶν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 40 παῖδες.

Μηδεια, οἰκουμένη ὑπὸ 1000 Ἑλλήνων καὶ 500 Ὀθωμανῶν διατηρεῖ δι' ἐτησίας δαπάνης λιρῶν 30 ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 70 παῖδες. Συνεισφοραί, ὡς μανθάνομεν, γίνονται πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομήματος προωρισμένου διὰ σχολεῖον.

Σαμακοβιον, κωμόπολις περιέχουσα περὶ τὰς 3000 ψυχῶν κέκτηται ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 180 παῖδες καὶ δι' ἃ δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 100 λίρας. Ἡ κωμόπολις αὕτη ἤτις ἔχει πλουσίους τινὰς παῖδας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἠδύνατο εὐκολώτατα νὰ προικισθῇ καὶ διὰ παρθεναγωγείου.

Γενικὰ ἐξαγόμενα. Ἡ ἐπαρχία Βιζύης περιλαμβάνουσα 31 χωρία ἔχει ἐν συνόλῳ πληθυσμὸν ὑπὲρ τὰς 21000 ψυχῶν ὧν περὶ τοὺς 3700 βουλγαρόφωνοι· κέκτηται δὲ 20 σχολεῖα ἐν οἷς διδάσκουσιν 20 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται περὶ τοὺς 860 παῖδες, ἤτοι 4 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ. Ἐτησία δαπάνη περὶ τὰς 520 λίρας.

Ε'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Οὐδ' ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὁ ἀρχιερεὺς ἢ οἱ δημογέροντες ηὐδόκησαν ν' ἀποστείλωσι τῷ Συλλόγῳ πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐκείνῃ ἐπαρχίᾳ. Αἱ πληροφορίαι ἃς ἐλάβομεν περιορίζονται εἰς τὰς ἐπισταλείσας ἡμῖν παρὰ τοῦ ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις Συλ-

λόγου, εἰς ἔκθεσιν περὶ τῆς περιφερείας **Μπουναρ Χισσαρ** πεμφθεῖσαν ἡμῖν ἐκεῖθεν καὶ εἰς σημειώσεις τοῦ Συλλόγου Ῥαιδεστοῦ περί τινων χωρίων τῆς ἀρχαίας ταύτης. Εἰς ταύτας ἄρα περιοριζόμεθα καὶ ἡμεῖς.

Σαραντα-εκκλησιαι, πόλις κατοικουμένη ὑπὸ 9500 Ἑλλήνων ἔχουσα πέντε δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκουσιν 6 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 400 παῖδες· ἓν ἑλληνικὸν, ἐν ᾧ διδάσκουσι δύο διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 40 παῖδες καὶ ἓν παρθεναγεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τὰ 100 κοράσια διδασκόμενα ὑπὸ μιᾶς διδασκάλου· ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῶν σχολείων τούτων περιγράφεται οὐχὶ τοσοῦτον εὐάρεστος καὶ μάλιστα ἡ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, ἥτις μόλις δύναται νὰ συντηρηθῇ διὰ τῶν ἀδρῶν διδάκτρων ἅτινα ἐπεβλήθησαν εἰς τοὺς μαθητάς. Δαπάνη ἐτησία πρὸς συντήρησιν πάντων τούτων τῶν σχολείων περὶ τὰς 420 λίρας.

Πουναρ Χισσαρ, κώμη ἔχουσα περὶ τὰς 200 οἰκογενείας ἑλληνικὰς καὶ βουλγαρικάς. Ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ δύο ἑλληνοδημοτικὰ σχολεῖα εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 112 μαθηταί, ὧν τινες βουλγαρόπαιδες· δαπανῶνται δὲ διὰ ταῦτα ἐτησίως περὶ τὰς 50 λίρας ἐξ ὧν τὰς 15 καταβάλλει ὁ τῆς Ῥαιδεστοῦ Σύλλογος.

Σκεπαστον, κωμόπολις ἔχουσα περὶ τὰς 300 Ἑλληνικὰς οἰκογενείας διατηρεῖ σχολεῖα ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 90 παῖδας· ἐτησία δαπάνη λίρας ὀθωμανικὰς 75.

Γενναι μετὰ 260 ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν διατηρεῖ δύο σχολεῖα ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 85 παῖδες· ἐτησία δαπάνη 70 λίραι.

Σκοποι, μετὰ 850 ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, διατηρεῖ τρία σχολεῖα ἑλληνικὸν, ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ παρθεναγωγεῖον, ὧν τὰ μὲν δύο διατηροῦνται ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας, τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον ὑπὸ τοῦ ἀρτισυστάτου Συλλόγου τῆς κωμοπόλεως· ἐτησία δαπάνη 160 λίραι. Μαθητευόμενοι περὶ τοὺς 280.

Κουρου δερες, μετὰ 180 οἰκογενειῶν ἑλληνικῶν καὶ βουλγαρικῶν, διετήρει οὐ πρὸ πολλοῦ σχολὴν ἥτις ἐκλείσθη ἕνεκα τῆς ἀνεχείας τῶν κατοίκων μὴ δυναμένων πληρῶσαι πρὸς μισθοδοσίαν διδασκάλου πλέον τῶν 10 λιρῶν κατ' ἔτος.

Βελικα, μετὰ 80 οἰκογενειῶν βουλγαροφώνων. Οἱ φιλόμουσοι κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου διακαιόμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐζήτησαν ἐπικουρίαν παρὰ τοῦ Συλλόγου Ῥαιδεστοῦ, ὅστις δὲν ἠρνήθη τὴν ἐπικουρίαν ταύτην καὶ χορηγεῖ κατ' ἔτος εἰς τὴν σχολὴν 15 λίρας, δι' ὧν ἐδυνήθη νὰ προσλάβῃ διδάσκαλον ἀντὶ 20 λιρῶν κατ' ἔτος.

Αφικαριον, μετὰ 80 οἰκογενειῶν βουλγαροφώνων καὶ σχολείου ἀνεγερθέντος πρὸ ἑξαετίας, ὅπερ ὅμως χηρεύει διδασκάλου ἕνεκα τῆς ἀνεχείας τῶν κατοίκων.

Καρα δερες, μετὰ 80 οἰκογενειῶν βουλγαροφώνων καὶ μικροῦ σχολείου, ὅπερ ὅμως χηρεύει διδασκάλου ἕνεκα τῆς ἀνεχείας τῶν κατοίκων.

Ουρουμ βειλι, μετὰ 120 οἰκογενειῶν βουλγαροφώνων, χηρεύει σχολείου.

ΣΤ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ.

Οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχομεν πληροφορίαν περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας ταύτης οὐδὲ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως οὐδὲ παρὰ τῶν δημογεροντιῶν.

Ζ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΩΖΟΥΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Περιέχει 27 χωρία, ἐξ ὧν μόνον ἐν ταῖς κωμοπόλεσιν Σωζουπόλει, Ἀγαθουπόλει καὶ Βασιλικῷ καὶ ἐν τοῖς χω-

ρίοις Κωστῆ καὶ Μπροτίβον λαλεῖται ἡ ἑλληνική, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἡ βουλγαρική. Τὰ χωρία ταῦτα ἐκτὸς ἑπτὰ ἀναγνωρίζουσι τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Σχολεῖα δὲ ὑπάρχουσιν·

Ἐν **Σωζουπόλει** ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν δι' ἃ δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 120 λίρας ἐκ κληροδοτημάτων καὶ ἐκ δίσκων· φοιτῶσιν εἰς ταῦτα 170 παῖδες· ἤδη τῇ φιλομούσῳ προνοίᾳ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῇ γενναίᾳ δωρεᾷ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἁγίου πρώην Λαρίσσης κ. Δωροθέου ἀνεγείρεται αὐτόθι καὶ παρθεναγωγεῖον.

Ἐν **Βασιλικῷ** ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον δι' ἐτησίας δαπάνης 4000 γροσίων.

Ἐν **Αγαθουπόλει** ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν δι' ἐτησίας δαπάνης 5000 γρ.

Ἐν τοῖς χωρίοις **Κωστῆ**, **Μπροτίβον**, **Κιρκιρμάν**, **Γκιοκ Τεπέ** καὶ **Σαριμούσα** γραμματοδιδασκαλεῖα.

Ὁ ὅλος πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας 17000 ψυχάς, ἐξ ὧν ὀκτακισχίλιοι Ἕλληνες.

Η'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΓΧΙΑΛΟΥ.

Οὐδὲν τελειότερον περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἠδύνατο ὁ Σύλλογος νὰ ἐπιθυμήσῃ τῆς ὡραίας ἐκθέσεως τοῦ ἁγίου Ἀγχιάλου, ἣν θεωροῦμεν καθῆκον ν' ἀναδημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον ἔχουσαν ὡς ἕπεται·

« Ἡ ἐπαρχία Ἀγχιάλου κατὰ τὰ παλαιὰ ἐκκλησιαστικὰ καθεστῶτα περιέχει τέσσαρας χιλ. καὶ πεντακοσίας περίπου οἰκογενείας, καὶ σύγκειται ἐξ ὀγδοήκοντα χωρίων καὶ τεσσάρων κωμοπόλεων, Ἀγχιάλου, Πύργου, Ἀετοῦ, Καρναπατίου· ἐκ τῶν χωρίων πέντε μόλις ἔχουσι πληθυσμὸν πλείονα τῶν ἑκατὸν οἰκογενειῶν καὶ ἓν ὑπὲρ τὰς διακοσίας, τὰ δὲ λοιπὰ ἀπὸ πέντε μέχρις ἐνενήκοντα οἰκογενειῶν. Ἐνταῦθα γενήσεται λόγος μόνον περὶ τῶν ἀναγνωριζόντων ὡς πνευματικὴν αὐτῶν ἀρχὴν τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀγχιάλου.

» **Αγχιαλος**. Ἡ Ἀγχίαλος εἶναι ἀρχαία ἑλληνικὴ ἀποικία, διατηροῦσα μέχρι τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ ὄνομα. Ἀπέχουσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἑκατὸν εἴκοσι θαλάσσια μίλια, κεῖται ἐπὶ χερσονησιδίου ἐν τῇ θρᾳκικῇ παραλίᾳ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, καὶ ἔχει περὶ τὰς 500 χριστιανικὰς οἰκίας καὶ 70 Ὀθωμ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς οἱ χριστιανοὶ πρωΐμως ἐπὶ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων ᾐσθάνθησαν τὰ καλὰ τῆς παιδείας, καὶ ἱκανὸν ζῆλον μαρτυρεῖ ἡ ὑπάρχουσα παλαιὰ σχολή, δίπατος, ἧς τὸ μὲν κατώγαιον ἐπὶ πλεῖστα ἔτη ἐχρησίμευσεν ὡς ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, τὸ δὲ ἄνω πάτωμα ἐκ τεσσάρων δωματίων καὶ αἰθούσης συγκείμενον εἰσέτι καὶ νῦν χρησιμεύει ὡς ἑλληνικόν. Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν γεραιτέρων ὁ γνωστὸς μεταφραστὴς τῆς περιηγήσεως τοῦ Νέου Ἀναχάρσιδος Χρυσοβέργης Σταύρου Κουροπαλάτης, Ἀγχιαλίτης τὸ γένος, σπουδάσας ἐν τῇ Ἀθωνιάδι σχολῇ τοῦ ἀοιδίμου Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, ἐπανῆλθε περὶ τὸ ἔτος 1790 εἰς τὴν γενέθλιον πατρίδα Ἀγχίαλον, ἔνθα μέχρι τῆς σήμερον σώζονται γόνοι τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τῶν Σταυριδῶν ἢ Σταυράκογλου ἐπωνυμουμένης, σκοπὸν προθέμενος ν' ἀνοίξῃ τακτικὸν σχολεῖον καὶ ἐμπνεύσῃ τοῖς συμπολίταις τὸν πρὸς τὴν προγονικὴν παιδείαν ἔρωτα· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἤρξατο νὰ περισυνάγῃ περὶ ἑαυτὸν καὶ διδάσκῃ τὴν νεολαίαν ὑψηλότερα μαθήματα παρὰ τὰ τέως κοινὰ γράμματα ἐν δωματίῳ μιᾶς τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν, συγχρόνως δὲ τοσοῦτον ὑπεξέκαυσε τὸν ζῆλον τῶν πολιτῶν, ὥστε ἐντὸς τοῦ πρώτου ἐνιαυτοῦ ἐκτίσθη ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα παλαιὰ σχολή. Ἔμεινε δὲ διδάσκων ὁ Κουροπαλάτης ἐν τακτικῷ καὶ παραδειγματικῷ καλογηρικῷ σχήματι ἄνευ κρότου καὶ ἐπιδείξεως δώδεκα ὅλα ἔτη, καὶ

ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνέδειξε δώδεκα μαθητὰς καλῶς συγκεκροτημένους. Ἕνα δὲ τούτων καταλιπὼν διάδοχον ἀπῆλθεν εἰς Ὀδησσὸν περὶ τὸ ἔτος 1802, ὅπου ἐπίσης ἱκανὰ ἐδίδαξεν ἔτη, ἐκεῖθεν δὲ καταντήσας εἰς Ἰάσιον τῆς Μολδαυίας ἐτελεύτησεν ὁ ἀείμνηστος κατὰ τὸ ἔτος 1821—2. Ἡ ὑπὸ Κουροπαλάτου ἐγκαινισθεῖσα ἐποχὴ τῆς παιδείας ἐν Ἀγχιάλῳ διετηρήθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκμαία μέχρι τῆς χθὲς καὶ πρώην ἀναλόγως τοῦ καιροῦ καὶ ἦν ἡ Ἀγχίαλος ἐκπαιδευτικὸν κέντρον τῶν μερῶν τούτων τῆς Θρᾴκης, συῤῥεόντων ἑκάστοτε μαθητῶν ἀπὸ Βάρνης, Σηλύμνου, Καβακατίου, Ἀετοῦ, Πύργου, Σωζουπόλεως καὶ ἄλλων χωρίων. Ἀλλὰ τὰ νῦν εὐρυνθέντος τοῦ κύκλου τῆς παιδείας καὶ ἐπ' ἄλλας πόλεις περιωρίσθη ἐντὸς ἑαυτῆς, καὶ πολὺ ὑπολείπεται τῆς Βάρνης καὶ ἐν τούτῳ, ὡς ὑπολείπεται καὶ κατὰ τοὺς πόρους, ὧν ἄνευ ἀδύνατος ἡ σύστασις καὶ ὕπαρξις ἀνωτέρων ἐκπαιδευτηρίων, εἰ καὶ ὁ πρὸς τὰ γράμματα ζῆλος τῶν κατοίκων δὲν ὑπέστη ἀλλοίωσιν ἢ ὕφεσιν.

» Μὴ ἐπαρκούσης εἰς τὴν τῶν μαθητῶν πληθὺν τῆς παλαιᾶς ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς, κοινῇ συνεισφορᾷ ᾠκοδομήθη νέα πλησίον ταύτης πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν, ἐν θέσει εὐάερῳ καὶ ὡραίᾳ, χωροῦσα μέχρι τῶν τριακοσίων πεντήκοντα μαθητῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῆς ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς ἀναβαίνει εἰς 275· διδάσκει δ' ἐν αὐτῇ εἷς διδάσκαλος μεθ' ἑνὸς βοηθοῦ, μεθόδῳ χρώμενος συνήθως τῇ ἀλληλοδιδακτικῇ καὶ ἐφαρμόζων ἐν μέρει κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ τὴν συνδιδακτικήν· ἀλλ' ἵνα κάλλιον ἐφαρμοσθῇ ἡ συνδιδακτικὴ μέθοδος καὶ τελειοτέρα προκύπτῃ καρποφορία ἐν τοσαύτῃ πληθύϊ μαθητῶν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ προσεχοῦς σχολειακοῦ ἔτους προστεθήσεται καὶ ἕτερος βοηθός, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὀλίγιστοι ἐντεῦθεν μεταβαίνουσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον, οἱ δὲ πλεῖστοι ἀποσπῶνται ὑπὸ τῶν γονέων ἀνάγκᾳ πειθομένων πολλάκις καὶ πρὸ τοῦ ὡρισμένου τέρματος. Ὁ δὲ τῶν τῆς

ἑλληνικῆς σχολῆς ἀριθμὸς εἰς δεκαπέντε, διῃρημένους εἰς δύο τάξεις· διδάσκονται δ' ἐν αὐτῇ ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου τὰ συνήθη τοῖς προκαταρκτικοῖς σχολείοις μαθήματα μέχρι τοῦ συντακτικοῦ μέρους τῆς γραμματικῆς συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γαλλικὴ γλῶσσα, ὅταν ὁ διδάσκαλος ὑπάρχῃ αὐτῆς εἰδήμων. Ἀλλ' αἱ καθ' ἑκάστην ἀπουσίαι τῶν μαθητῶν ἀμφοτέρων τῶν σχολείων εἰσὶν ἀθεράπευτον κακὸν ἕνεκα τῆς πενίας καὶ τῆς περὶ τὴν ἀμπελουργίαν ἐνασχολήσεως τῶν γονέων. Αἱ δὲ ἐτήσιαι δαπάναι δι' ἀμφότερα τὰ σχολεῖα κυμαίνονται μεταξὺ τῶν 22—25 χιλ. γροσίων, ἀναλόγως δηλονότι τῶν διδασκαλικῶν μισθῶν. Πόροι ὅμως τακτικοὶ πρὸς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν δὲν ὑπάρχουσιν εἰμὴ 10—12 χιλ. γροσίων προερχομένων ἐξ εἰσοδήματος φλυκῶν καὶ ἐργαστηρίων ἐκκλησιαστικῶν προσηλωθέντων εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ δύο χιλ. γρ. ἀπὸ ἐτησίου χορηγίας τοῦ παρακειμένου μοναστηρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας κατὰ συνοδικὴν ἀπόφασιν, τὸ δ' ἐλλεῖπον ποσὸν μετὰ δυσκολίας συμπληροῦται ἀπὸ δικαιώματος εἰσιτηρίου τῶν εὐπορωτέρων μαθητῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς πολὺ ὀλίγος, τοῖς δὲ ἀπόροις χορηγεῖται δωρεὰν τὸ εἰσιτήριον, καὶ τοῖς ἀπορωτέροις καὶ βιβλία χορηγοῦνται δωρεάν.

» Ἐν ἔτει 1868 κατωρθώθη μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἡ σύστασις παρθεναγωγείου δι' ἰδιαιτέρων συνδρομῶν, προσκληθείσης ἐξ Ἀθηνῶν διδασκαλίσσης ἐπὶ τριετεῖ συμφωνίᾳ, ἀλλὰ παρελθούσης τῆς τριετίας ἐναυάγησε δι' ἔλλειψιν σταθερῶν πόρων καὶ διελύθη, καὶ ἔκτοτε μένει ἡ Ἀγχίαλος ἄνευ παιδαγωγείου τῶν θηλέων, καίτοι, ὡς ἡ τριετὴς ἀπέδειξε πεῖρα, φύσει ὀργῇ πρὸς τὰ γράμματα τὸ θῆλυ γένος καὶ δὲν στερεῖται εὐφυΐας. Οἱ πάντες δὲ συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην τῆς μορφώσεως τοῦ γυναικείου φύλου, ἀλλ' ἡ τῶν πόρων ἔλλειψις καθιστᾷ ἐπὶ τοῦ παρόντος δυσχερῆ τὴν σύστασιν τοῦ παρθεναγωγείου. Ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὐημερούντων Ἀγχιαλιτῶν ὁ ἐν Κωνσταντι-

νουπόλει κύριος Ζαχαρίας Ἀλεξανδρίδης συντελῶν εἰς τὴν ἐδραίωσιν τοῦ παρθεναγωγείου εἶχε παραχωρήσει δωρεὰν τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς οἶκον τῶν Μουσῶν καὶ δέκα ὀθωμ. λίρας συνεισήνεγκεν εἰς λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ παρθεναγωγείου, ὁ δὲ ἐν Ἰσμαηλίῳ κύριος Ἀλέξανδρος Ζαχαριάδης ἔχων οἰκόπεδον πλησίον τῆς τοῦ κυρίου Ἀλεξανδρίδου οἰκίας, ἐδωρήσατο ὅλον τῇ πατρίδι πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν δι' ἐπισήμου δωρητηρίου γράμματος ἐπὶ τῷ ῥητῷ ὅρῳ νὰ οἰκοδομηθῇ ἐν αὐτῷ παρθεναγωγεῖον· δὲν ἀμφιβάλλεται δὲ ὅτι καὶ ὁ κύριος Ζαχαρίας Ἀλεξανδρίδης ὑπείκων τῷ ἐμφύτῳ αὐτῷ αἰσθήματι τῆς φιλοπατρίας, πράξει τὸ αὐτὸ περὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἧς ἡ συμπεριλαβὴ ἐστιν ἀπαραίτητος, ὅταν Θεοῦ εὐδοκοῦντος οἰκοδομηθῇ τὸ παρθεναγωγεῖον, ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ τελεία αὐτῆς παραχώρησις χρησιμεύσῃ πάντως πρὸς διέγερσιν τῆς φιλοτιμίας τῶν ἐντοπίων.

» **Πυργος**. Νοτιοδυτικῶς τῆς Ἀγχιάλου, τρεῖς ὥρας μακρὰν κεῖται ὁ Πύργος ἐν τῷ μυχῷ ἀναπεπταμένου κόλπου κατοικούμενος ὑπὸ πεντακοσίων περίπου οἰκογενειῶν, ὧν αἱ διακόσιαί εἰσι χριστιανικαί. Τούτων δὲ πάλιν περὶ τὰς τεσσαράκοντά εἰσι βουλγαρικαὶ συνεργείᾳ τῶν παρεπιδημούντων ξένων Βουλγάρων ἐγκολπωθεῖσαι τὴν παράνομον καὶ σχισματικὴν ἐξαρχίαν, αἵτινες ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν ἔχουσιν ἴδιον βουλγαρικὸν σχολεῖον· αἱ δὲ λοιπαὶ ἀποτελοῦσι τὴν ὀρθόδοξον ἑλληνικὴν κοινότητα μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ἑλλήνων ὑπηκόων. Ὁ Πύργος μέχρι τοῦ 1857 ἐθεωρεῖτο ἀσήμαντον χωρίον καὶ ὑπέκειτο πολιτικῶς τῇ διοικητικῇ ἀρχῇ τῆς Ἀγχιάλου, εἶχε δὲ μόνον ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον κτισθὲν τῷ 1852. Ἀλλὰ γενόμενος τότε ἕδρα ἰδιαιτέρου τμήματος πολιτικῆς διοικήσεως κατέστη προϊόντος τοῦ χρόνου σημαντικωτάτη κωμόπολις, ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς ἐμπορίας τῶν σιτηρῶν ἐφελκύουσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἐμπορευομένων, ὧν οἱ πλεῖστοι καὶ κυριώτεροί εἰσιν ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Κατὰ συνέ-

πειαν ἐφιλοτιμήθησαν οἱ κάτοικοι καὶ τὸν ἐν τῇ ἀλληλοδιδακτικῇ σχολῇ περιωρισμένον κύκλον τῆς παιδείας νὰ ἐπεκτείνωσι συστήσαντες ἑλληνικὴν σχολὴν ἐν ἔτει 1862. Ἀμφότερα τὰ σχολεῖα ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν ἀρκούντως συνετηροῦντο μέχρι τοῦ 1869, ἐξ εἰσοδήματος ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων ὑπὲρ τὰς πεντακαίδεκα χιλ. γροσίων καὶ ἀπὸ συνδρομῶν, ἀλλ' ἔκτοτε ἕνεκα δυστυχήματος συμβάντος τῷ νεοδμήτῳ καὶ εἰσέτι ἡμιτελεῖ διατελοῦντι ναῷ ὑποπεσόντος τοῦ κοινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου εἰς βαρύτατα χρέη, ἐξεποιήθησάν τινα τῶν κτημάτων καὶ τὸ τῶν μενόντων εἰσόδημα ἀπορροφᾶται ὑπὸ τῶν χρεῶν, ἀμφότερα δὲ τὰ σχολεῖα χρήζοντα κατ' ἐλάχιστον ὅρον εἴκοσι χιλ. γροσίων, συντηροῦνται καθαρῶς ἀπὸ συνδρομῆς τῶν εὐπορωτέρων γονέων καὶ τῶν ὁμογενῶν ἐμπόρων καὶ τῶν τυχόντων φιλομούσων· οἴκοθεν δὲ δῆλον μεθ' ἡλίκης δυσκολίας ἐξοικονομεῖται τηλικοῦτον ποσὸν ἐτησίως ἀπ' ἀνθρώπων μετρίας καταστάσεως· ἀλλ' ἡ φιλοτιμία ὑπερεθιζομένη ἐκ τῆς ἀντιδράσεως τῆς ἐν ἔτει 1868 σχηματισθείσης βουλγαρικῆς συμμορίας ὑπερενίκησε μέχρι τοῦδε πᾶσαν δυσκολίαν, καὶ μόνον ἓν ἔτος ἐν τῷ μεταξὺ ἐξ ἀνάγκης ἀνυπερβλήτου ἔμεινεν ἡ ἑλληνικὴ σχολὴ κλειστὴ καὶ ἄνευ διδασκάλου. Ἐν φθοντι δ' ἔδραμεν εἰς ἐπικουρίαν ὁ Θρᾳκικὸς Σύλλογος διὰ τῆς εἰκοσαλίρου προσφορᾶς, καθὼς καὶ ὁ Φιλολογικὸς προσενεγκὼν ἑτέρας 10.

» Ἡ ἀλληλοδιδακτικὴ σχολὴ ἔχει 96 μαθητὰς ὑφ' ἑνὶ διδασκάλῳ, ἡ δὲ ἑλληνικὴ 18 καὶ ἕνα ὡσαύτως διδάσκαλον, διῄρηνται δὲ οὗτοι εἰς τρεῖς τάξεις διδασκόμενοι τὰ συνήθη προκαταρκτικὰ μαθήματα μετὰ τοῦ συντακτικοῦ· ἐκ δὲ τῶν ξένων γλωσσῶν διδάσκεται προκαταρκτικῶς ἡ γαλλική. Εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς ἀμφοτέρων τῶν σχολείων δίδονται βιβλία δωρεάν. Χορηγεῖται δ' ἐτησίως καὶ εἰς τὰ σχολεῖα Πύργου δισχιλίων γροσίων συνδρομὴ ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας συνοδικῇ ἀποφάσει.

» Παρθεναγωγεῖον συνέστη καὶ ἐν Πύργῳ κατὰ τὸ 1862 ἀλλὰ μετὰ δύο περίπου ἔτη διελύθη δι' ἔλλειψιν πόρων.

» **Στακτοχωριον** εἴτε **Σταθοχωριον**. Βορειοδυτικῶς τοῦ Πύργου εἰς τριῶν ὡρῶν ἀπόστασιν κεῖται τὸ Στακτοχώριον, χωρίον καθαρῶς ἑλληνικὸν ὑπὸ 80 οἰκογενειῶν κατοικούμενον ἀπὸ τῆς γεωργικῆς ἀποζωσῶν· ἔχει σχολεῖον μόνον ἀλληλοδιδακτικὸν πρὸ πέντε ἐτῶν κτισθὲν ἰδίᾳ δαπάνῃ ὑρ' ἑνὸς τῶν ἐγκρίτων τοῦ χωρίου ὀνόματι Στερίου Λοκμόγλου, εἰς τὸ ὁποῖον φοιτῶσι 15—18 μαθηταὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου δαπανῶντες μᾶλλον εἰς βοήθειαν τῶν γονέων ἐν ταῖς γεωργικαῖς ἐργασίαις παρὰ εἰς τὰ γράμματα. Ὁ αὐτὸς Στέριος ᾠκοδόμησεν οἴκοθεν καί τινα ἐργαστήρια ἐν τῷ χωρίῳ ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀριερώσῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ, ἀλλὰ τὰ ἐνοίκια ἐν τῷ χωρίῳ πάνυ μικρά. Ὁ ἐτήσιος τοῦ διδασκάλου μισθὸς ἀναβαίνει εἰς τρισχίλια γρόσια, καὶ ἐξοικονομεῖται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ προσφορῶν τῶν μαθητῶν· ἡ δὲ πρόοδος ἀνάλογος τῷ μισθῷ καὶ τῇ τῶν μαθητῶν φοιτήσει.

» **Αετος**. Μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν βορειοδυτικῶς τοῦ Στακτοχωρίου ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Αἵμου κεῖται ἡ κωμόπολις Ἀετός, ἔχων διακοσίας βουλγαρικὰς οἰκογενείας, πλὴν τῶν ὀθωμανικῶν καὶ ὀλιγίστων ἰουδαϊκῶν. Ἀνέκαθεν δ' ἐν τῷ σχολείῳ ἐδιδάσκετο ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, καὶ μόλις πρὸ ἓξ ἐτῶν σχηματισθείσης ὑπὸ παρεπιδήμων Βουλγάρων καί τινων ἐντοπίων νέων βουλγαρικῆς συμμορίας ἐξωστρακίσθη τελείως ἀντεισαχθείσης τῆς βουλγαρικῆς ἐπὶ μεγίστῃ δυσαρεσκείᾳ τοῦ πλείστου τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐγκριτοτέρων. Ἀπὸ δὲ τῆς τοῦ σχίσματος διακηρύξεως διεκρίθησαν οἱ κάτοικοι εἰς σχισματικοὺς καὶ μὴ σχισματικούς, καὶ οἱ μὲν τελευταῖοι ἀποτελοῦσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ ὅλου, ἀλλ' ἡ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου κατοχὴ καὶ διεύθυνσις εὑρίσκεται ἐν ταῖς χερσὶ τῶν σχισματικῶν· οἱ δὲ ὀρθόδοξοι συνέρχονται

εἰς κοινὰς προσευχὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἱερέως, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης ἐφοίτων μέχρι χθὲς καὶ πρώην εἰς τὸ βουλγαρικὸν σχολεῖον. Πρὸ δύο ὅμως μηνῶν κοινῇ ἀποφάσει ἠνοιξαν ἴδιον σχολεῖον διὰ συνεισφορᾶς, ἐν ᾧ διδάσκεται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑπ' ἐντοπίου νέου, εἰς δὲ τοὺς βουλομένους καὶ ἡ βουλγαρικὴ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ· οἱ τοῦ Ἀετοῦ ὀρθόδοξοι λίαν καλῶς συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην τῆς καλλιεργείας τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, δι' ὧν τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς σημερινῆς περιωπῆς τεχνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς, καὶ ὅσημέραι προάγονται ὅσῳ μᾶλλον ἐμβαθύνουσι τῇ θεωρίᾳ καὶ μελέτῃ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων καὶ μνημείων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος.

» Ἐν τῷ νεοκτίστῳ χωρίῳ **Σοφια** τοῦ κτήματος τῶν κυρίων Γ. Ζαρίφη καὶ Γ. Ζαφειροπούλου κατὰ τὸ ἥμισυ οἱ γεωργοὶ εἰσιν Ἕλληνες ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως νεωστὶ μετοικισθέντες οἰκογενειακῶς· εἰσὶ δὲ περὶ τὰς 40 οἰκογενείας καὶ ἄνευ σχολείου· οὐδαμοῦ δ' ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας ὑπάρχουσιν Ἕλληνες. Τρία χωρία βουλγαρικά, **Κελεσκιοι**, **Ρωσσοκαστρον** καὶ **Καραπουναριον**, ἔχουσιν ἕκαστον ἀνὰ 10—15 οἰκογενείας μὴ σχισματικάς, ἐπιθυμούσας δὲ νὰ ἔχωσιν ἰδιαίτερον σχολεῖον.

» Ἐν τῇ παραλίᾳ τῇ κατεχομένῃ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιῶν Μεσημβρίας τε καὶ Ἀγχιάλου καὶ Σωζουαγαθουπόλεως ὑπάρχουσιν ἓξ κωμοπόλεις αἱ ἑξῆς· Μεσημβρία, Ἀγχίαλος, Πύργος, Σωζούπολις, Βασιλικός, Ἀγαθούπολις, ἐν αἷς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον καλλιεργοῦνται προκαταρκτικῶς τὰ γράμματα, ἀποτελοῦσι δὲ πληθυσμὸν ὑπὲρ τὰς 1700 οἰκογενείας, μετὰ δὲ τῶν περιχώρων καὶ ὑπὲρ τὰς δισχιλίας. Ἀναμφιβόλως τὰ μέρη ταῦτα χρήζουσιν ἑνὸς κεντρικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἀνωτέρου. Ἐὰν δὲ ὁ Σύλλογος καρποφορώτερον ἐκπληρῶν τὸν οἰκεῖον προορισμὸν ἐπεκτείνῃ μέχρι τούτου τὴν τῆς εὐεργεσίας δαψίλειαν, τοπικῶς μὲν κεν-

τρικώτερον μέρος θεωρεῖται ὁ **Πύργος**, λόγῳ ὅμως ἡσυχίας καὶ κλίματος καὶ οἰκονομίας ὁμοῦ καὶ εὐκολίας περὶ τὴν εὕρεσιν κατοικίας τῶν ἀλλαχόθεν ἐλευσομένων μαθητῶν ἀσυγκρίτως καταλληλοτέρα καὶ προτιμοτέρα ἐστὶν ἡ 'Αγχίαλος ».

Θ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΑΡΝΗΣ.

Κατὰ τὴν ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν ἐντελῆ περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἔκθεσιν τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Βάρνης, ἡ ἐπαρχία διαιρεῖται εἰς πέντε δήμους, τὸν τῆς Βάρνης, τὸν τοῦ Βαλτσικίου, τὸν τῆς Μαγκάλιας, τὸν τοῦ Παζαρτσηκίου καὶ τὸν τοῦ Προβατᾶ.

Α'. Δῆμος Βάρνης, συγκείμενος ἐκ τῆς πόλεως Βάρνης καὶ δέκα χωρίων.

Ἡ πόλις **Βαρνα** κέκτηται τὰ ἑπόμενα σχολεῖα.

α. Ἑλληνικόν, ἐν ᾧ διδάσκουσι τρεῖς διδάσκαλοι περὶ τοὺς 70 παῖδας. Οἱ φιλόμουσοι κάτοικοι λυποῦνται λίαν διότι ἕνεκα τοῦ ἀνεπαρκοῦς τῶν πόρων δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ σχολῇ διδάσκαλον τῆς τουρκικῆς καὶ γαλλικῆς.

β'. Τρία δημοτικὰ σχολεῖα· καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ διδάσκουσι δύο διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 250 παῖδες, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ διδάσκουσι δύο διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 185 παῖδες.

γ'. Τρία παρθεναγωγεῖα· καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ διδάσκουσιν ἡ διευθύντρια μετὰ δύο ἄλλων διδασκαλισσῶν καὶ ἑνὸς διδασκάλου ἐκ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, διδάσκονται δὲ 230 μαθήτριαι, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ διδάσκει μία διδάσκαλος περὶ τὰς 120 μαθητρίας καὶ ἐν τῷ τρίτῳ μία ἐπίσης διδάσκαλος περὶ τὰς 80 μαθητρίας.

Ἡ ἐτησία δαπάνη τοῦ σχολείου ὑπερβαίνει τὰς 750 λίρας· πόροι δὲ εἰσὶν ἐνοίκια κτημάτων, πρόσοδοι τῶν

τριῶν ἐκκλησιῶν, εἰσιτήρια τῶν σχολείων, λαχεῖον τοῦ παρθεναγωγείου, τόκοι κληροδοτημάτων, δίσκοι καὶ συνεισφοραί. Γενναίως πρὸ πάντων συντελεῖ ὁ φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Βάρνης, καταβάλλων πᾶσαν τὴν δαπάνην τοῦ τρίτου δημοτικοῦ σχολείου καὶ τοῦ τρίτου παρθεναγωγείου δι' ἃ δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουσιν ἰδιαίτερα κτίρια.

Ἐν συνόλῳ ἡ πόλις Βάρνα κέκτηται 7 σχολεῖα ἐν οἷς διδάσκουσι 10 διδάσκαλοι, καὶ διδάσκονται περὶ τοὺς 890 παῖδας ἤτοι 11 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ συμποσουμένου εἰς 8000 ψυχῶν.

Ἐκ τῶν χωρίων τὸ **Κεστριτσ** (60 οἰκογένειαι), τὸ **Τζαφεραη** (40 οἰκογένειαι) καὶ τὸ **Καρα Χουσεην** (140 οἰκογένειαι) ἔχουσιν ἐκκλησίαν καὶ γραμματοδιδασκαλεῖα, τὰ μὲν δύο πρῶτα ἐν τῷ νάρθηκι, τὸ δὲ τρίτον ἐν ἰδιαιτέρῳ κτιρίῳ, ἑτοιμορρόπῳ ὅμως καὶ ἀθλίῳ. Φοιτῶσι δ' ἐν συνόλῳ εἰς τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα ταῦτα περὶ τοὺς 90 παῖδας καὶ δαπανῶνται ἐτησίως δι' αὐτὰ περὶ τὰς 95 λίρ.

Τὰ λοιπὰ χωρία **Γενι κιοι** (45 οἰκογένειαι), **Τσεβιζαη** (30 οἰκογένειαι) **Τσαβουτσ κιοι** (50 οἰκογένειαι), **Εκρενε** (15 οἰκογένειαι), **Δερε κιοι** (25 οἰκογένειαι καὶ 40 ἀποσκιρτήσασαι), **Κοζλουτζα** (30 οἰκογένειαι), **Ταπτηκ** (32 οἰκογένειαι) στεροῦνται καὶ ἐκκλησίας καὶ Σχολείου· μόνον ἐν τῷ Τσεβιζλὴ ὑπάρχει μικρόν τι γραμματοδιδασκαλεῖον δι' ὃ οἱ χωρικοὶ δαπανῶσι 15 ἐτησίως λίρας. Προσπάθειαι καταβάλλονται ὅπως ἐν τῷ ῥηθέντι χωρίῳ ὡς καὶ ἐν τῷ Τσακούς κιοϊ οἰκοδομηθῶσιν ἐκκλησίαι.

Β'. Δῆμος Βαλτσικίου, συγκείμενος ἐκ τῆς ὁμωνύμου πόλεως καὶ 7 χωρίων.

Ἡ πόλις **Βαλτσικιον** περιέχουσα περὶ τὰς 110 ὁμογενεῖς οἰκογενείας διατηρεῖ ἓν μόνον ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον ἐν ᾧ διδάσκει εἷς διδάσκαλος μεθ' ἑνὸς βοηθοῦ, διδάσκονται δὲ περὶ τοὺς 70 παῖδες ἐν οἷς 20 κοράσια. Ἐτησία δαπάνη περὶ τὰς 90 λίρας, ἣν ἦτον ἀδύνατον ν' ἀποτίσῃ ἡ ἄπορος κοινότης ἄνευ συνδρομῆς τῶν ἐκεῖ παρε-

πιδημούντων ὁμογενῶν ἐμπόρων. Μεγίστη ὑπάρχει ἀνάγκη ἑνὸς παρθεναγωγείου καὶ ἑνὸς προκαταρκτικοῦ σχολείου ἐν τῇ ἄνω συνοικίᾳ, ἐν ᾗ ἱκανῶς ἀπεχούσῃ τῆς κάτω συνοικίας τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ συνδρομῇ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν ἐμπόρων ἀνηγέρθη ἤδη καὶ ἐκκλησία.

Καβαρια, κωμόπολις περιέχουσα 180 ὁμογενεῖς οἰκογενείας. Σχολεῖον δημοτικὸν νεόδμητον, εἰς ὃ φοιτῶσιν 110 παῖδες διδασκόμενοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου λαμβάνοντος ἐτήσιον μισθὸν 4200 γρόσια ἐκ τοῦ παγκαρίου τῆς ἐκκλησίας. Τὸν παρελθόντα σεπτέμβριον τῇ φιλομούσῳ προνοίᾳ τοῦ Συλλόγου Βάρνης συνέστη ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ καὶ παρθεναγωγεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι καὶ περὶ τὰ 40 κοράσια, διδασκόμενα ὑπὸ μιᾶς διδασκάλου, ἧς μέρος μὲν τοῦ μισθοῦ (1040 γρόσια) καταβάλλουσι δι' ἐράνου οἱ χωρικοί, τὸ δὲ πλεῖστον (1850 γρόσια) ὁ Σύλλογος Βάρνης.

Σοκουτσουκιον, μετὰ 130 ὁμογενῶν οἰκογενειῶν. Σχολεῖον δημοτικόν, κακῶς διατηρούμενον, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς πεντήκοντα παῖδες. Ἀκηδία καὶ γονέων καὶ ἱερέως καὶ διδασκάλου λαμβάνοντος ἐτήσιον μισθὸν 4500 γρόσια,

Σιαβλα μετὰ 48 ὁμογενῶν οἰκογενειῶν αἵτινες ἀφηρέθησαν καὶ ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον. Ἐν ἐμμίσθῳ τινὶ οἰκήματι διδάσκει σήμερον περὶ τοὺς 25 παῖδας εἰς τελειόφοιτος τῆς ἐν Βάρνῃ ἑλληνικῆς Σχολῆς λαμβάνων ἐτήσιον μισθὸν 1800 γρόσια, ὧν τὰ 400 καταβάλλει ὁ Σύλλογος Βάρνης.

Ιουτζ Ορμαν μετὰ 35 οἰκογενειῶν. Διδάσκαλος φερέοικος διδάσκων περὶ τοὺς 30 παῖδας τὰ κοινὰ γράμματα καὶ πληρονόμενος ἐτησίως παρὰ τῶν χωρικῶν 2500 γρόσια. Ἐκκλησία μὴ ὑπάρχουσα ἄχρι τοῦδε οἰκοδομεῖται νῦν, ἐν δὲ τῷ προαυλίῳ αὐτῆς οἰκοδομηθήσεται καὶ Σχολή, δι' ἣν ὁ Σύλλογος Βάρνης ὑπεσχέθη χιλιόγροσον συνδρομήν.

Τὰ λοιπὰ δύο χωρία **Καλακτζη Δερε** (7 οἰκογένειαι)

καὶ **Κερααμετ** (12 οἰκογένειαι) στεροῦνται ἕνεκα τῆς ὀλιγότητος τῶν κατοίκων καὶ σχολείου καὶ ἐκκλησίας.

Γ. Δῆμος Μαγκάλιας συγκείμενος ἐκ τῆς ὁμωνύμου πόλεως καὶ 3 χωρίων.

Μαγκαλια, εἰς ἐπικαιροτάτην θέσιν, ἔχει μόλις 10 ὁμογενεῖς οἰκογενείας αἵτινες στεροῦνται καὶ σχολείου καὶ ἐκκλησίας, ἣν εἶχον μὲν ἀρχίσει νὰ οἰκοδομῶσιν ἀλλ' ἀφῆκαν ἐν θεμελίοις. Ἐσχάτως ὁ Σύλλογος Βάρνης συνέλεξεν ἐξ ἐράνου ὑπὲρ τὰς 100 λίρας πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἥτις ἐπανελήφθη κατὰ τὸ ἔαρ.

Τὰ τρία χωρία **Κοπουτσου** (οἰκογένειαι 5), **Χατζηαλρ** (5 οἰκογένειαι), **Ακ Πουναρ** (8 οἰκογένειαι) στεροῦνται ἕνεκα τῆς ὀλιγότητος καὶ σχολείου καὶ ἐκκλησίας.

Δ'. Δῆμος Παζαρτσηκίου συγκείμενος ἐκ τῆς ὁμωνύμου πόλεως καὶ ἐξ ἑπτὰ χωρίων·

Παζαρτσικιον· οἰκογένειαι 40 ἀφαιρεθεῖσαι καὶ ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον, ἀδυνατοῦσαι δὲ ἀνοικοδομήσασθαι νέα. Μεγίστη ἀνάγκη οἰκοδομῆς ἐκκλησίας καὶ σχολείου. Τὰ χωρία ὀλιγάνθρωπα ὄντα στεροῦνται καὶ ἐκκλησίας καὶ σχολείου, ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἐμμένουσι πιστοὶ εἰς τὰ πάτρια.

Ε'. Δῆμος **Προβατη**. Μόνον ἐν τῇ πόλει ὑπάρχουσιν 25 ὁμογενεῖς οἰκογένειαι ἀφαιρεθεῖσαι καὶ αὗται καὶ ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον. Ἀναγκαιοτάτη καὶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἡ σύστασις τοιούτων.

Πρὸς ἐπίμετρον μεταγράφομεν τὰς ἑπομένας περὶ τῶν δύο ὁμογενῶν καὶ ἀρτισυστάτων κοινοτήτων Σούμλας καὶ Ῥουστσουκίου πληροφορίας, ἃς ἐπέστειλεν ἡμῖν ὁ Σύλλογος Βάρνης.

« Ἐν τῷ ἐπιμέτρῳ τούτῳ σημειοῦνται αἱ δύω ὁμογενεῖς καὶ ἀρτισύστατοι κοινότητες Σούμλας καὶ Ῥουστσουκίου, διότι αὗται μεμονωμέναι οὖσαι ἐν μέσῳ τοῦ ἑτεραγενοῦς στοιχείου καὶ εἰς ταχίστην μεθ' ἡμῶν διὰ τὸν παρεμπίπτοντα σιδηρόδρομον συγκοινωνίαν εὑρισκόμεναι περιελή-

φθησαν ἤδη εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου πρῶτον τοῦτο πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀρχῆθεν ὀνείρου αὐτοῦ βῆμα ποιουμένου, ὅπερ ἐστὶν ἡ καθ' ἅπασαν τὴν Κάτω Μοισίαν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ ἐπέκτασις.

» Κοινότης **Σουμλας**. Οἰκογένειαι ἐν ἀρχῇ τῆς συστάσεως τῆς κοινότητος ἦσαν ἑπτά· νῦν ἀριθμοῦνται εἰς τεσσαράκοντα. Δι' αὐτοπροαιρέτων ἐράνων, δι' ἰδιωτικῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δωρεῶν, καὶ διὰ συλλογῆς συνδρομῶν ἐν Βάρνῃ, Βαλτσικίῳ καὶ Κωνστάντσᾳ ἠγόρασαν οἰκόπεδον καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκκλησίαν μετὰ προσηρτημένων κελλίων χρησιμευσόντων ὡς σχολῶν ἀντὶ γροσίων 47 χιλιάδων. Ἱερέα ἔχουσι δραστηριώτατον καὶ τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ ὅλως ἀφωσιωμένον. Ἀνάγκη μεγίστη διδασκάλου καὶ διδασκαλίσης· διότι οἱ παῖδες αὐτῶν ἄῤῥενες καὶ θήλεις περὶ τοὺς 50 φοιτῶσιν εἰς βουλγαρικὰ καὶ ἰσραηλιτικὰ σχολεῖα. Οἱ οἰκογένειαι αὗται εἰσὶ τὸ πλεῖστον ἠπειρωτικαὶ καὶ μακεδονικαὶ καὶ διὰ ταῦτα ὁ Σύλλογος ἡμῶν συνέστησεν αὐτὰς τῷ Ἠπειρωτικῷ Συλλόγῳ καὶ τῇ Μακεδονικῇ Ἀδελφότητι Κωνσταντινουπόλεως παρακαλῶν ἵνα χορηγήσωσιν αὐταῖς τὰ μέσα τῆς προσλήψεως τῶν διδασκάλων τούτων.

» Κοινότης **Ρουστσουκιου**. Συνέστη ἡ κοινότης αὕτη πρὸ ἑνὸς ἀκριβῶς ἔτους, καὶ ἀριθμεῖ 350 ψυχάς. Κέκτηται ἀπὸ ἑξαμηνίας σχολεῖον δημοτικόν, ἐν ᾧ διδάσκουσιν οἱ δύω τῆς κοινότητος ἱερεῖς οἱ καὶ ψάλτου χρέη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελοῦντες· διδάσκονται δὲ τὰ προκαταρκτικὰ μαθήματα μαθηταὶ ἄῤῥενες μὲν 25 θήλεις δὲ 12. Μισθὸς ἱερέων ἀμφοτέρων ὁμοῦ γρ. 12000 τὸ ἔτος ἐκ προαιρετικῶν μηνιαίων συνδρομῶν τῶν μελῶν τῆς κοινότητος καταβαλλόμενος. Ἐπέρχεται ὁσονούπω ἀνάγκη μεγίστη ἀνωτέρων ἤτοι ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ἐπομένως ἀνάγκη ἑνὸς διδασκάλου καὶ μιᾶς διδασκάλου καταλλήλων διὰ τὰ μαθήματα ταῦτα. — Ἡ κοινότης ἀρτισύστατος οὖσα πόρους σταθεροὺς μὴ κεκτημένη, καὶ ὅμως ἱκανὰ κατα-

βάλλουσα πρὸς τὰς νῦν ἀνάγκας αὐτῆς, δεῖται ἀληθῶς βοηθείας καὶ ἀρωγῆς πρὸς θεραπείαν τῆς ἐπελευσομένης ἀνάγκης ».

Ἀποχαιρετίζοντες τὴν ἔπαρχίαν ταύτην ἀποδῶμεν τὸν δίκαιον ἔπαινον τῷ Συλλόγῳ Βάρνης διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὰς ἀκαμάτους αὐτοῦ προσπαθείας πρὸς διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καθ' ἅπασαν τὴν κάτω Μοισίαν.

Ι'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΝΟΥ.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη σύγκειται ἐκ τῆς κωμοπόλεως Αἴνου καὶ 13 χωρίων.

Αινος περιέχουσα ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους Ἕλληνας κατοίκους διατηρεῖ 4 σχολεῖα ἑλληνικά, δύο δημοτικὰ καὶ παρθεναγωγεῖον, εἰς ἃ φοιτῶσι 240 παῖδες διδασκόμεναι ὑπὸ 4 διδασκάλων. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων τούτων καὶ τοῦ ἀνέκαθεν διατηρουμένου νοσοκομείου δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 50 χιλιάδας γροσίων, ὧν τὸ ἥμισυ μόνον δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἐκ τῶν κληροδοτημάτων, τῶν ἐπικουριῶν τῶν ἐκκλησιῶν καί τινων ἄλλων προσόδων, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ μένει ἔλλειμμα καθ' ἕκαστον ἔτος. Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο ἐκαλύπτετο ἄλλοτε εὐχερῶς ἀλλ' ἡ πυρκαϊὰ τοῦ 1867 καὶ ἡ ὑπὸ τῶν μηχανικῶν τοῦ σιδηροδρόμου ἐγκατάλειψις τοῦ λιμένος τῆς Αἴνου καὶ προτίμησις τοῦ Δεδεαγὰτς καιρίως ἔβλαψε τὴν πρώην εὔπορον ὡς ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν πόλιν καὶ ἀδύνατος σχεδὸν σήμερον ἀποβαίνει ἡ κάλυψις τοῦ ἐλλείμματος. Πρὸ τριῶν ἐτῶν συνέστη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀναγνωστήριον *Εὐαγγελισμὸς* καλούμενον, ὅπερ τὰ μέγιστα συντελέσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλομουσίας καὶ ἀμιλλώμενον πρὸς ἄλλους Συλλόγους καὶ Ἀδελφότητας εὗρεν ἐν τῇ ἀ-

παρίᾳ αὐτοῦ πόρους ὅπως ἀποστέλλῃ συνδρομὰς καὶ ἐκτὸς τῆς Αἴνου οἷον εἰς Φέρρας καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἐκ τῶν χωρίων μόνον ὁ **Μα-γστρος** (90 οἰκογένειαι) καὶ τὸ **Αγιασμα** (120 οἰκογένειαι) ἔχουσι δημοτικὰ σχολεῖα συστάντα πρὸ ὀλίγων μηνῶν τῇ συνδρομῇ τοῦ Ἀναγνωστηρίου Αἴνου, προσενεκόντος ὑπὲρ ἑκατέρου ἀνὰ 10 ὀθωμανικὰς λίρας. Τὰ λοιπὰ **Ασσαραη** (20 οἰκογένειαι), **Διασορανελλα** (50), **Αμυτδαλινα** (80), **Κιμεραη** (50), **τσελεμπικιοι** (40) **Αρναουτκιοι** (10) **Μπαραορη** (35) **Γιαμπουλατακι** (50) **Κιζ καμπαν** (40) **Αχηρκιοι** (40) καὶ **Κοσκορη** (40) ἔχουσι μὲν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ στεροῦνται σχολείων.

Ἐν συνόλῳ ἡ ἐπαρχία Αἴνου κατοικουμένη ὑπὸ 7500 ψυχῶν ἔχει ἓξ σχολεῖα ἐν οἷς διδάσκουσιν 6 διδάσκαλοι καὶ διδάσκονται 300 παῖδες, ἤτοι 4 % ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

ΙΑ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ.

Γκιουμουατσινα, ἡ μητρόπολις τοῦ ἀρχιερέως, συγκειμένη ἐκ 450 ἑλληνικῶν οἰκιῶν, ἤτοι περιέχουσα περὶ τοὺς 2700 κατοίκους. Διαιρεῖται εἰς δύο συνοικίας, τὴν τῆς μητροπόλεως καὶ τὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ὑπάρχουσι τὰ ἑπόμενα σχολεῖα· ἑλληνικὸν μεθ' ἑνὸς διδασκάλου καὶ 30 μαθητῶν, ἀλληλοδιδακτικὸν μετὰ 200 μαθητῶν διδασκομένων ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου, καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ 200 μαθητριῶν διδασκομένων ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσης. Ἐτησία δαπάνη διὰ τὰ τρία ταῦτα σχολεῖα 300 λίραι ἐκ τῶν ἐνοικίων κτημάτων τινῶν καὶ ἐκ τῶν δίσκων τῆς ἐκκλησίας. Ἐν δὲ τῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου οἱ φιλότιμοι κάτοικοι, καίτοι τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν ὑποπεσούσης εἰς βαρέα ἔντοκα χρέη, διατηροῦσι 3 σχολεῖα, ἑλληνικὸν μετὰ 20 μαθητῶν καὶ ἑνὸς διδασκάλου, ἀλληλοδιδακτικὸν μετὰ 100 μαθητῶν καὶ ἑνὸς διδασκάλου καὶ παρθεναγωγεῖον ἐν ᾧ δύο χρηστα νεάνιδες διδάσκουσι περὶ τὰ 80 κοράσια. Δαπανῶνται διὰ ταῦτα 250 λίραι ἐτησίως καὶ πόροι ἐλλείπουσιν.

Μαρωνεια, ἄλλοτε μητρόπολις τοῦ ἀρχιερέως, περιέχει ὑπὲρ τὰς 400 ἑλληνικὰς οἰκογενείας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς φιλόμουσοι εἰς ἄκρον καὶ φιλότιμοι ἀνήγειραν πρὸ δεκαετίας μεγαλοπρεπεστάτην σχολήν, διατηροῦσι δὲ τὰ ἑπόμενα σχολεῖα ἑλληνικὸν εἰς ὃ φοιτῶσι 30 παῖδες διδασκόμενοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου, ἀλληλοδιδακτικὸν ἐν ᾧ διδάσκουσι δύο διδάσκαλοι περὶ τοὺς 200 παῖδας, καὶ παρθεναγωγεῖον ἐν ᾧ διδάσκονται 200 κοράσια ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης. Ἐτησία δαπάνη λίραι 300 δυσκόλως νῦν προσποριζόμεναι ἕνεκα τῶν ζημιῶν ἃς ἐπήνεγκεν εἰς τοὺς κατοίκους τοὺς πλείστους καπνεμπόρους ἡ σύστασις τοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν.

Εἰς τὸ τμῆμα Γκιουμουλτσίνης ὑπάρχουσι πέντε ἑλληνικὰ χωρία καὶ 13 βουλγαρόφωνα. Ἐκ τούτων τὰ πρῶτα ἔχουσι δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις καὶ τούτων ἔλλειψις ὑπάρχει, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι ὄντες ὀλίγον περὶ γραμμάτων φροντίζουσι.

Ἐν τῷ τμήματι Φερρῶν ἡ κωμόπολις **Φερραι** (κοινῶς Βήρα) κειμένη ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ῥοδόπης περιέχει 130 χριστιανικὰς οἰκογενείας καὶ διατηρεῖ ἑλληνοδημοτικὸν σχολεῖον συστὰν τῷ 1872 τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ἀναγνωστηρίου Αἴνου καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ ἄλλων. Ἡ σχολὴ αὕτη χρήζει προαγωγῆς καθ' ὅσον αἱ Φέρραι ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν εἰσὶ τὸ κέντρον πάντων τῶν πέριξ χωρίων. Παρὰ τὰς Φέρρας ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τμήματι τούτῳ 15 ἄλλα χωρία, ὧν τὰ τρία καθαρῶς ἑλληνικά, τὸ **Καβατζικι** (350 οἰκογένειαι), τὸ **Πασμακτση** (90), καὶ τὸ **Ουρουμτζικι** (200), διατηροῦντα ἕκαστον δημοτικὸν σχολεῖον.

Μακρη, περιέχουσα περὶ τὰς 200 οἰκογενείας, εὐποροῦσα ἄλλοτε ὡς ἐκ τῶν πλουσίων αὐτῆς ἐλαιώνων, οὓς κατέστρεψεν ὁ βαρὺς χειμὼν τοῦ 1848 καὶ κεκτημένη ἀκμαῖα σχολεῖα, σήμερον δὲ πενομένη καὶ μόλις δυναμένη νὰ συντηρῇ διὰ δαπάνης ἐτησίας 30 λιρῶν ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ προαχθῇ τυγχάνον μικρᾶς ἐπικουρίας. Οἱ κάτοικοι εἰσὶ φιλομουσότατοι καὶ διακαῶς ἔχουσι πόθον ὅπως ἀναγείρωσί ποτε καὶ παρθεναγωγεῖον.

Δαριδερες, ὀρεινὸν χωρίον 15 ὥρας ἀπέχον τῆς Γκιουμουλτσίνης, ἔχει περὶ τὰς 120 χριστιανικὰς οἰκογενείας καὶ δημοτικὸν σχολεῖον ἐν ᾧ διδάσκονται περὶ τοὺς 90 παῖδες ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου ἀντὶ 40 λιρῶν ἐτησίως.

Εἰς τὸν μητροπολίτην Μαρωνείας ὑπόκεινται ἐκκλησιαστικῶς καὶ αἱ κατὰ τὰς παραλίας τῆς Θρᾴκης **Θασος** καὶ **Σαμοθρακη**. Καὶ ἡ μὲν κατοικουμένη ὑπὸ 3000 περίπου ψυχῶν περιέχει δέκα χωρία, ὧν ἕκαστον κέκτηται δημοτικὸν σχολεῖον μετὰ 80—150 μαθητῶν καὶ ἐτησίας δαπάνης 30—40 λιρῶν. Ἡ δὲ Σαμοθρᾴκη ἔχει ἓν μόνον χωρίον κατοικούμενον ὑπὸ ὑπερδισχιλίων ψυχῶν καὶ διατηρῇ δι' ἐτησίας δαπάνης 40 λιρῶν δημοτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 200 παῖδες.

ΙΒ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΜΒΡΟΥ.

Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀπαρτίζει ἡ νῆσος Ἴμβρος ἔχουσα 6 χωρία καὶ ὑπὲρ τοὺς 8000 κατοίκους· πάντα τὰ χωρία αὐτῆς κέκτηνται δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν δὲ τῇ κεντρικωτέρᾳ τούτων καὶ ἑλληνικόν· εἰς ἕκαστον τούτων φοιτῶσιν ἀπὸ 100—150 μαθητῶν καὶ δαπανῶνται δι' ἕκαστον ἀπὸ 1500—4000. Ἡ νῆσος πάσχει ἕνεκα ἐλλείψεως συγκοινωνίας.

ΙΓ'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Περὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐπέστειλε τὴν ἐπομένην ἀξιόλογον ἔκθεσιν ὁ ἀκάματος καὶ ζηλωτὴς σχολάρχης Φιλιππουπόλεως κ. Βλάσιος Σκορδέλης, ἣν θεωροῦμεν ἀδίκημα νὰ περικόψωμεν ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον.

Ἐπειδὴ βεβαίως ὁ Θρᾳκικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος ἐνδιαφέρεται νὰ ἔχῃ ὡς οἷόν τε ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς κατὰ τὴν Θρᾴκην καταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων, διὰ τοῦτο λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑπ' ὄψιν τῶν ἐντίμων μελῶν περιληπτικὴν ἔκθεσιν περί τε τῆς κεντρικῆς ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς πόλεως ταύτης ἧς ἡ διεύθυνσις πρὸ δεκαετίας ἤδη μοὶ εἶναι ἀνατεθειμένη, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς αὐτῆς πόλεως τῶν πέριξ.

Ἐν Φιλιππουπόλει ὑπάρχουσι 4 σχολεῖα τῶν ἀῤῥένων, ἤτοι ἡ κεντρικὴ ἑλληνικὴ σχολὴ καὶ 3 ἀλληλοδιδακτικά, τὸ τοῦ Κ. Γκεμισγερδάνη, τὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ τὸ τοῦ ἀοιδίμου Νικοδήμου. 2 δὲ παρθεναγωγεῖα.

Α'. Κεντρικὴ ἑλληνικὴ σχολή.

Ἡ σχολὴ αὕτη εἶναι μία τῶν ἀρχαιοτέρων τοῦ γένους σχολῶν· περὶ τοῦ παρελθόντος αὐτῆς στερούμεθα πληροφοριῶν, διότι δὲν σώζονται ἀρχαιότεροι κώδηκες.

Ἤδη διδάσκουσιν ἐν αὐτῇ πέντε διδάσκαλοι· ἀλλὰ κυρίως εἰπεῖν δύο διδάσκαλοι φέρουσι τὸ βάρος τῶν διδασκομένων μαθημάτων, ὁ σχολάρχης καὶ ὁ Ϛ' διδάσκαλος, διδάσκοντες τὰ ἑλληνικὰ καὶ ὅλα τὰ βοηθητικὰ μαθήματα ἐν τέσσαρσι τάξεσιν· ὁ γ' διδάσκαλος ὅστις λαμβάνεται συνήθως ἐκ τῶν τελειοφοίτων μαθητῶν τῆς αὐτῆς σχολῆς, διδάσκει ἐν τῇ ά, ἤτοι κατωτάτῃ τάξει· τῶν δὲ λοιπῶν δύο ὁ μὲν διδάσκει τὰ τουρκικά, ὀθωμανὸς ὤν, ὁ δὲ τὰ γαλλικά.

Κατὰ τὸ ἤδη λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἐνεγράφησαν μα-

θηταὶ 91, ὧν ἀνενέωσαν μὲν τὴν ἐγγραφὴν των 57, ἐνεγράφησαν δὲ τὸ πρῶτον 34.

Ἐκ τῶν κατὰ πρῶτον ἐγγραφέντων προσῆλθον·

ἐκ μὲν τῆς ἀλληλοδ. σχολῆς Γκεμισγκερδάνη	μαθηταὶ	6
ἐκ τῆς σχολῆς τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς	»	7
ἐκ τῆς τοῦ Νικοδήμου	»	4
ἀλλαχόθεν δὲ	»	17

Ἐκ τῶν 91 μαθητῶν·

ἐκ μὲν τῆς πόλεως εἶναι, 61, ὧν 4 ἰουδαῖοι,

ἐξ ἄλλων δὲ μερῶν 30, ὧν 1 καθολικὸς Ἰταλὸς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἦσαν δὲ κατατεταγμένοι ἐν ταῖς πέντε τάξεσινὡς ἑξῆς·

ἐν μὲν τῇ ἀ ἢ κατωτάτῃ	μαθηταὶ	31
ἐν δὲ τῇ β'	»	20
ἐν δὲ τῇ γ'	»	11
ἐν δὲ τῇ δ'	»	18
ἐν δὲ τῇ ἑ	»	11

Ἀπεσύρθησαν δ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους μαθηταὶ 13, εἷς δ' ἀπέθανεν.

Ἐδιδάχθησαν δὲ τὰ ἑξῆς μαθήματα·

Ἐν τῇ ἀ τάξει, ἑλλ. Μύθους Αἰσώπου καὶ ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ μετὰ τοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς.—Πολ. Γεωγραφίας Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα.—Ἀριθμητικὴν μέχρι τῶν δεκαδ. κλασμάτων.—Βιογραφικὴν Ἱστορίαν ἑλληνικήν.—Ἀποστηθίσεις τεμαχίων ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ διαφόρων ποιήσεων νεοελληνικ. καὶ ἀνάγνωσιν ἐκ βιβλίων τῆς ὁμιλουμένης.

Ἐν τῇ β', ἑλλ. Χριστ. περὶ προσευχῆς, Πίνακα Κέβητος, ἐκτῶν χαρακτήρων Θεοφράστου καὶ τῶν ἑλλ. τοῦ Ξενοφ. μετὰ τοῦ τεχνολογικοῦ τῆς γραμμ.—Ἱερ. Ἱστορίαν (Π.Δ.). Ἀριθμ. πρακτικῆς συνέχειαν—Πολιτ. Γεωγραφίας συνέχ. καὶ τέλος, ἐπίτομον ἑλλην. ἀρχαιολογίαν.—Τουρκικὴν καὶ Γαλλικὴν ἀνάγνωσιν.

Ἐν δὲ τῇ γ', ἑλλην. ἐκ τῶν Βίων τοῦ Πλουτάρχου, καὶ

Ἀπομνημονεύματα Ξενοφ. καὶ Ἰσωκράτους πρὸς Δημόνικον μετὰ τοῦ ἐτυμολογικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ πρακτικῆς συντάξεως—Ἀριθμ. μέχρι τέλους—Ἱερὰν Ἱστορ.(Ν. Δ.)—Φυσικὴν καὶ μαθηματικὴν Γεωγραφίαν—Γεν. Ἱστορίαν—Γαλλ. καὶ Τουρκικά.

Ἐν τῇ δ' τάξει· Ἑλληνικά· Λυσίου ἐπιτάφιον καὶ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον μετ' ἐφαρμογῆς τῆς γραμ. καὶ Συντακτικοῦ.— Ἀνάγνωσιν καὶ ἑρμηνείαν ἐκ τοῦ προχείρου καθ' ὑπαγόρευσιν ἐκ διαφόρων συγγραφέων.— Ἱερὰν Κατήχησιν.— Γεν. Ἱστορίαν (συνέχ.).—Γεωμετρίαν.—Στοιχεῖα Φυσ. Ἱστορίας καὶ ἀνθρωπολογίας.— Τουρκικὰ καὶ Γαλλικά.

Ἐν τῇ ἑ τάξει· Ἑλλ. Ἐκ τοῦ Δημοσθ. Πλάτωνος, Ἡροδότου, Θουκυδίδου καὶ Ὁμήρου μετὰ διαφόρων παρατηρήσεων.— Στοιχεῖα Φυσικῆς.— Ψυχολογίαν.— Ἠθικήν. — Γεν. Ἱστορίαν· (τέλος).— Ἀριθμητικὴν θεωρητικήν·— Τουρκικὰ καὶ Γαλλικά.

Πᾶσαι δὲ αἱ τάξεις ἔχουσι γυμνάσματα ὀρθογραφίας καὶ συνθέσεως.

Ἐπειδὴ δὲ συμπληρωθείσης δεκαετίας ἀφ' ὅτου διευθύνω τὴν σχολήν, ὑπέβαλον τοῖς πολίταις κατὰ τὰς γενομένας ἐξετάσεις συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῆς ἱστορίας τῆς σχολῆς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, δὲν θεωρῶ ἄσκοπον νὰ ὑποβάλω καὶ ὑμῖν ἐν ὀλίγοις τὸ ἐξαγόμενον, ἴσως εὑρητέ τι τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἐν ὅλῃ τῇ δεκαετίᾳ ἐφοίτησαν εἰς τὴν σχολὴν μαθηταὶ 938, ὧν ἀνενέωσαν μὲν τὴν ἐγγραφὴν των 575, ἐνεγράφησαν δὲ τὸ πρῶτον 363.

Ἐξῆλθον δὲ τῆς σχολῆς ἐντὸς τῆς δεκαετίας ἐκ διαφόρων τάξεων μαθηταὶ 338, ὧν 63, περαιώσαντες τὴν σειρὰν τῶν διδασκομένων μαθημάτων, ἔλαβον ἀπολυτήρια.

Ἐκ δὲ τῶν προσελθόντων μαθητῶν ἐχορήγησαν·

ἡ μὲν ἀλληλοδ. σχολὴ Γκεμισγκερδάνη μαθητὰς 134,

ἡ δὲ τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς » 75,

ἡ δὲ τοῦ Νικοδήμου μαθητὰς 52,
ἀλλαχόθεν δὲ προσῆλθον » 102.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μαθητῶν ἐξωτερικοί εἰσιν 192.

Μαθητευόμενοι δὲ ἐντὸς τῆς δεκαετίας ἀπεβίωσαν 5.

Τῶν δὲ 63 τῶν ἀποπερατωσάντων τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς ταύτης

ἐκ μὲν τῆς πόλεώς εἰσι	44
ἐκ δὲ Στενημάχου	9
ἐκ Παζαρτζηκίου	4
ἐξ Ἠπείρου	2
ἐκ Ῥαϊκόβου (ἐπὶ τῆς Ῥοδόπης)	2
ἐκ Βοδενῶν	1
ἐκ Μακεδονίας	1

Ἐκ τούτων δὲ πάλιν μετέρχονται ἢ μετῆλθον τὸν διδάσκαλον ἐν τῇ πόλει ἢ ἐν τοῖς πέριξ 12 σὺν οἷς μὲν 4 ἄλλοι, μὴ περαιώσαντες τὴν σειρὰν ὅλην τῶν μαθημάτων· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπεδόθησαν ἰδίᾳ εἰς τὸ ἐμπορικὸν στάδιον, τινὲς δὲ ἐξηκολούθησαν ἀνωτέρας σπουδάς.

Δύο δὲ τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς ἱερώθησαν.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς σχολῆς τῷ μὲν 1863 εἶχε·

σώματα 493 τόμους 797,
νῦν δ' ἔχει » 991 » 1650, ἤτοι ηὔξησε
κατὰ σώματα 498 καὶ τόμους 853. Ἡ σημαντικὴ αὕτη αὔξησις προῆλθεν ἐκ διαφόρων προσφορῶν φιλομούσων ἀνδρῶν.

Ἡ δὲ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν συλλογὴ περιέχει 22 ἀρχαιότητας ὧν τὰ πλεῖστα ἀνάγλυφα, τούτων τὰ 10 προσετέθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν.

Ἡ ὀργανοθήκη τῆς φυσικῆς εἶναι ἀτελεστάτη, περιέχουσα μίαν ἀεραντλίαν βεβλαμμένην, ἠλεκτρικὴν μηχανὴν, μίαν λουγδουνικὴν λάγηνον, ἓν βαρόμετρον βεβλαμμένον, 2 θερμόμετρα, μίαν μαγνητικὴν πυξίδα, ἠλεκτρικὸν ἔδρανον καὶ κακότεχνόν τινα ὑδροστατικὴν πλάστιγγα.

Ἀπὸ τοῦ 1864 συνέστησα ἐντὸς τῆς σχολῆς ἀναγνωστήριον, ἐν ᾧ συνερχόμενοι οἱ μαθηταὶ κατὰ τὰς κυριακὰς, ἀναγινώσκουσιν ἐφημερίδας καὶ ἄλλα τινὰ χρήσιμα βιβλία.

Τῷ δὲ 1867 ἱδρύσαμεν γυμναστήριον ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σχολῆς ἀλλὰ διὰ τὸ ἀκατάλληλον τοῦ τόπου πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν ἐγκατελείψαμεν αὐτό· εὐχῆς δ' ἔργον εἶναι νὰ συστηθῇ ἀλλοῦ που.

Αὕτη ἐν ὀλίγοις ἡ ἱστορία τῆς σχολῆς ταύτης κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, χρονικὴν περίοδον λίαν ταραχώδη διὰ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν ἡμῶν, ἐν μέσῳ μυρίων προσκομμάτων καὶ μεγίστων δυσχερειῶν.

Ἡ σχολὴ αὕτη, ἥτις μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις της εἶναι σχετικῶς ἡ τελειοτέρα τῶν κατὰ τὴν Θρᾴκην, καθ' ὅσον γνωρίζω, πρὸς βελτίωσιν καὶ ὅπως καταστῇ κεντρικὸν ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον τῆς Θρᾴκης, ἀνάγκην μάλιστα ἔχει αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ· διὰ τοῦτο ἐξέφρασα καὶ γνώμην, προκειμένου περὶ τοῦ Διδασκαλείου, εἰς οὗ τὴν συντήρησιν τοσοῦτον γενναίαν κατέβαλε συνδρομὴν ὁ φιλογενέστατος κ. Γ. Ζαρίφης, ὁ μέγας οὗτος τῆς πατρίδος εὐεργέτης, ὅτι, ἀντὶ νὰ συστηθῇ ἴδιον σχολεῖον, κάλλιστον θὰ ἦναι τῆς ἑλλ. ταύτης σχολῆς ν' αὐξηθῇ τὸ προσωπικόν, νὰ προστεθῇ δὲ καὶ εἷς διδάσκαλος εἰδικὸς διὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν τῆς μεθόδου. Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἐπιτυγχάνονται δύο ἀγαθά· μορφοῦται ἐκπαιδευτήριον ἀνώτερον, ἐν ᾧ δύνανται ἀντὶ μικρᾶς δαπάνης νὰ ἐκπαιδεύωνται οἱ νέοι τῆς Θρᾴκης, μεταβαίνοντες εἰς αὐτὸ μετὰ τὸ πέρας τῆς σειρᾶς τῶν μαθημάτων ἐν τοῖς σχολείοις τῆς ἰδίας των πατρίδος, καὶ συνάμα θὰ μορφώνωνται εὐπαίδευτοι καὶ μεθοδικοὶ διδάσκαλοι.

Β'. Ἀλληλοδιδ. σχολὴ Γκεμισγερδάνη. Μαθηταὶ 130. διδάσκαλοι δύο· Ἀν. Ἀργυρόπουλος ἐκ Στενημάχου, σπουδάσας ἐν τῇ ἑλλ. σχολῇ Φιλ/πόλεως καὶ ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ἀθηνῶν.—Βοηθὸς Θεόφιλος Σμίθ ἐκ Φιλ/πόλεως ἔνθα καὶ ἐσπούδασεν. Ἡ σχολὴ διατηρεῖται ὑπὸ τοῦ φιλογενοῦς κ. Μιχ. Γκεμισγκερδάνη.

Γ'. Ἀλληλοδιδ. σχολὴ Ἁγίας Παρασκευῆς. Μαθηταὶ 160. Διδάσκαλοι δύο· Θωμ. Ἰωαννίδης ἐξ Ἀθηνῶν.—Βασ. Παπᾶ Χριστοδούλου, διάκονος ἐκ Φιλ/πόλεως, μαθητὴς τῆς ἑλλ. σχολῆς. Διατηρεῖται ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐκκλησίας Ἁγ. Παρασκευῆς. Δαπάνη περὶ τὰς 13 χιλ. Γρ.

Δ'. Ἀλληλ. σχολὴ Νικοδήμου ἱδρυθεῖσα τῷ 1864 ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου ἱερομονάχου, οὗ τὸ ὄνομα φέρει· μαθηταὶ 105· διδάσκ. δύο· Γ. Καλλισθένης ἐκ Πεζαρτζηκίου.—Μιχ. Πετρόπουλος ἐκ Φιλ/πόλεως, μαθητὴς τῆς ἑλλ. σχολῆς. Διατηρεῖται ἀνεπαρκῶς ἐκ τῶν πόρων τοῦ κληροδοτήματος.

Ε'. Κεντρ. ἑλλ. παρθεναγωγεῖον. Μαθήτριαι 240.

Διευθύντρια Ἀγλαΐα Σαϊτίδου ἐκ Παζαρτζηκίου, τελειοδίδακτος τοῦ Ἀρσακείου· δύο βοηθοί, μαθήτριαι τοῦ αὐτοῦ παρθεναγωγείου. ὁ Βλ. Σκορδέλης ἐδίδασκε δωρεὰν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τρὶς τῆς ἑβδομάδος. Διατηρεῖται διὰ συνδρομῶν τῶν πολιτῶν.

ΣΤ'. Δεύτερον ἑλλ. Παρθεναγωγεῖον, διατηρούμενον κυρίως ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Γκεμισγκερδάνη· μαθήτριαι 40. Μία διδάσκαλος μαθήτρια τοῦ κεντρικοῦ παρθεναγωγείου.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συνέστησαν δύο γραμματοδιδασκαλεῖα, τὸ μὲν ἐν τῷ προαστείῳ Μαρασίοις, διατηρούμενον ὑπὸ τοῦ σωματείου «τῶν Καλῶν Ἔργων», ἐν ᾧ φοιτῶσι μαθηταὶ 35.—Διδάσκαλος εἷς, μαθητὴς τῆς ἑλλ. σχολῆς. Τὸ δ' ἐν τῇ συνοικίᾳ Ῥοδοκήπου, διατηρούμενον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Φιλομούσων· μαθηταὶ 23, διδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῆς συνοικίας.

Ἐν Φιλιππουπόλει λοιπὸν ὑπάρχουσιν·

Ἑλλην. σχολεῖα 8· μαθηταὶ 824· διδάσκαλος 18.

Ἐν τοῖς πέριξ ἑλλ. σχολεῖα ὑπάρχουσιν ἐν Στενημάχῳ, Βοδενοῖς, Περιστερᾷ, Χάσκιοϊ, Παζαρτζηκίῳ, Κουκλαίνῃ καὶ ἐν τῇ Μονῇ Ῥασκόβου.

Ἐν **Στενημαχῳ** ὑπάρχουσι σχολεῖα 6.

Α'. Ἑλληνικὸν κεντρικόν, συσταθὲν τῷ 1847. Νέον μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα εἶναι ἐν τῷ τελειοῦσθαι· μαθηταὶ 51, εἰς τάξεις τέσσαρας, διδάσκαλοι τρεῖς, Ἀθ. Ἐπιτρόπου ἐκ Στενημάχου σχολάρχης, σπουδάσας ἐν τῇ πατρίδι του, ἐν Φιλιππουπόλει καὶ ἐν τῷ γυμνασίῳ Ἀθηνῶν. —Ἐμ. Σαχίνης, βοηθὸς ἐκ Στενημάχου, σπουδάσας ἐν τῇ σχολῇ Φιλιππουπόλεως.— Σεκὴρ ἐφέντης τῶν τουρκικῶν. (Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων κατὰ τὸ τῆς ἐν Φιλιππουπόλει Ἑλλ. σχολῆς). Δαπάνη περὶ τὰς 10 χιλιάδας.

Β'. Ἀλληλοδιδακτικὸν τῆς συνοικίας Στενημάχου, συσταθὲν τῷ 1843. Μαθηταὶ 232· διδάσκαλοι· Χρύσανθος Ἀθανασίου ἐκ Φιλιππουπόλεως σπουδάσας ἐν Φιλιππουπόλει καὶ ἐν τῇ ἱερατικῇ σχολῇ Ῥασκόβου.— Γ. Θεοδωρίδης, βοηθὸς ἐκ Στενημάχου μαθητὴς τῆς αὐτόθι σχολῆς. Δαπάνη περὶ τὰς 5,000 γρόσια.

Γ'. Ἀλληλοδιδακτικὸν τῆς συνοικίας Ἀπελίνου, συσταθὲν τῷ 1847. Μαθητ. 250, διδάσκαλος Μιχ. Ἀντωνιάδης, σπουδάσας ἐν τῇ ἑλλ. σχολῇ Φιλιππουπόλεως.— Ν. Μάρδας, βοηθὸς ἐκ Στενημάχου, σπουδάσας ὁμοίως ἐν Φιλιππουπόλει. Δαπάνη περὶ τὰς 5,500 γρόσια.

Δ'. Σχολεῖον τῆς συνοικίας Τσιπροχωρίου, ἔτι ἀκανόνιστον· ἐλπίζεται κατὰ τὸν προσεχῆ σεπτέμβριον νὰ τακτοποιηθῇ τῇ συνδρομῇ τοῦ Θρᾳκικοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει Συλλόγου τῶν Φιλομούσων. Μαθηταὶ 65, διδασκόμενοι τὰ κοινὰ λεγόμενα γράμματα ὑφ' ἑνὸς γραμματοδιδασκάλου.

Ε'. Παρθεναγωγεῖον τῆς συνοικίας Στενημάχου συσταθὲν τῷ 1855, Μαθήτριαι 173·—διδάσκαλος Θεοπέμπτη Οὐζούνογλου ἐκ Φιλιππουπόλεως, μαθήτρια τοῦ ἐνταῦθα παρθεναγωγείου. Αἰκατερίνη Κωνσταντίνου, βοηθὸς, ἐκ Στενημάχου· δαπάνη περὶ τὰς 4,500 γρόσια. Ἐλπίζεται βελτίωσις προσεχῶς.

ΣΤ'. Παρθεναγωγεῖον Ἀμπελίνου, μαθήτριαι 45 διδασκόμεναι ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν ὑπὸ διδασκάλου.

Τὸ ὅλον σχολεῖα 6, μαθητευόμενοι 816, διδάσκαλοι 11.

(Σημ. ὁ Στενήμαχος περιέχει ὀρθοδόξους ἑλληνικὰς οἰκογενείας 1697).

Βοδενα, κώμη ἑλληνικὴ βορειοδυτικῶς τοῦ Στενημάχου, ἔχουσα οἰκογενείας 200.

Α'. Ἀλληλοδιδ. σχολεῖον, συστηθὲν τῷ 1856. Μαθηταὶ 70.—Διδ. Λάμπρος Ἀργυρίου ἐκ Βοδενῶν, σπουδάσας ἐν Φιλιππουπόλει.

Β'. Παρθεναγωγεῖον, συστηθὲν τῷ 1869, διατηρούμενον συνδρομῇ ἀνωνύμου· μαθήτριαι 30. Διδασκάλισσα ἐκ Φιλιππουπόλεως.

Κουκλαινα, κώμη κειμένη μεσημβρινοδυτικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως, ἔχουσα οἰκογενείας ἑλληνικὰς 137. Σχολεῖον ἀτελὲς μὲ μαθητὰς περὶ τοὺς 30. Ὁ ἐνταῦθα Σύλλογος τῶν Φιλομούσων ἐψήφισε συνδρομὴν δεκάλιρον πρὸς βελτίωσιν τῆς σχολῆς. Ὁ διδάσκαλος ἰθαγενής.

Hazaptzikι. Ἡ ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ ἑλλ. κοινότης, ἥτις πολλὰ ἔπαθεν ὑπὸ τῶν Βουλγαριστῶν, ἀριθμεῖ τανῦν 69 οἰκογενείας. Ἔχει σχολεῖον ἑλληνοαλληλοδιδακτικόν. Διδάσκαλος Κ. Σαϊτίδης, ἀρχαῖος διδάσκαλος· μαθηταὶ 42.

Παρθεναγωγεῖον συστηθὲν πρὸ τριῶν ἐτῶν, διατηρούμενον ὑπὸ τῆς αὐτῆς συνδρομῆς, ὑφ' ἧς καὶ τὸ τῶν Βοδενῶν. Μαθήτριαι 40, διδάσκαλος ἐκ Φιλιππουπόλεως, μαθήτρια τοῦ ἐνταῦθα παρθεναγωγείου.

Περιστερα. Ἡ ἑλλ. κοινότης ἀριθμεῖ οἰκογενείας 107 ἑλληνοβλαχικάς.

Ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον· μαθηταὶ 68· διδάσκαλος Λάμπρος Καλλίας ἐκ Περιστερᾶς, ἀξιόλογος διδάσκαλος. Τὸ σχολεῖον ἐν καλῇ καταστάσει. Ἐλήφθησαν πρὸ ἑνὸς ἔτους δύο νεάνιδες καὶ ἐκπαιδεύονται ἐνταῦθα ὅπως χρησιμεύσωσι διδάκτριαι ἐκεῖ μετά τινα καιρόν. Ἐπίσης διατηροῦνται καὶ δύο ὑπότροφοι νέοι ἐν τῇ κεντρικῇ σχολῇ.

Χασκιοι. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης ἀριθμεῖ ὑπὲρ τὰς 200 οἰκογενείας.

Σχολεῖον ἑλληνοαλληλοδακτικόν.—Μαθηταὶ περὶ τοὺς

40. Εἷς διδάσκαλος ἀξιόλογος καὶ χησιμώτατος, Ἀθ. Ζωσιάδης ἐκ Παζαρτζικίου.

Παρθεναγωγεῖον διατηρούμενον τῇ συνδρομῇ τοῦ αὐτοῦ ἀνωνύμου. Μαθήτριαι περὶ τὰς 25. Διδάσκαλος ἐκ Φιλιππουπόλεως.

Ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Ῥασκόβου συνέστη τῷ 1869 ἱερατικὴ σχολή, ἐν ᾗ ἐκπαιδεύονται περὶ τοὺς 20 νέοι, λαμβανόμενοι ἐκ τῶν πέριξ, τρεφόμενοι καὶ ἐνδυόμενοι ἐκ τῆς αὐτῆς Μονῆς. Διδάσκαλος Εὐστ. Πριμικηρίου ἐκ Φιλιππουπόλεως, μαθητὴς ἐπίσης ἡμέτερος.

Ἐν συνόλῳ λοιπὸν ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς πέριξ ὑπάρχουσι σχολεῖα 23, μαθηταὶ σχεδὸν 2000, διδάσκαλοι 38.

Αὕτη ἡ νῦν κατάστασις τῆς ἑλλ. παιδείας ἐνταῦθα. Τῇ συνδρομῇ τοῦ ἐνταῦθα Συλλόγου τῶν Φιλομούσων ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις δημοτικῶν σχολείων ἐν τοῖς χωρίοις **Παναγια**, **Αρβανιτοχωριω** καὶ ἐπὶ τῆς Ῥοδόπης (**Αχη-Τσελεμπη**).

Τοιαύτη, κυρίαι καὶ κύριοι, ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις τῶν χωρῶν τῆς Θρᾴκης ἐξ ὧν ἔχομεν πληροφορίας. Τὴν κατάστασιν ταύτην ἐξεθέμεθα ἄνευ ἀνθέων ῥητορικῆς πειθόμενοι εἰς ἀρχαῖον προγονικὸν ῥητὸν ὅτι «τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῄζει». Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν δύναται βεβαίως νὰ πληρώσῃ χαρᾶς τὴν καρδίαν ἡμῶν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου οὐδ' ἀθυμίαν πρέπει νὰ προξενήσῃ καθ' ὅσον καταφαίνεται ἐξ αὐτῆς ὁ πανταχοῦ σχεδὸν ἐπικρατῶν πόθος τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τὰ μέσα ἐλλείπουσιν· ἀλλ' ἀκριβῶς πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ πολλαπλασίασιν τῶν μέσων τούτων ἐγένετο ἡ χρῆσις τοῦ συστήματος τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, πρὸς τοῦτο συνήνωσαν τὰς μερικὰς τῶν ἀτόμων ἐνεργείας ἐν μὲν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ οἱ ἐπιτόπιοι Σύλλογοι καὶ Ἀδελφότητες, ἐνταῦθα δ' ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τῷ κέντρῳ τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνικῆς παιδεύσεως οἱ γενικώ-

τεροι ἐπαρχιακοὶ Σύλλογοι. Ἡ διακλάδωσις αὕτη τοῦ τῶν Συλλόγων συστήματος ἀπεδείχθη ἤδη ἐκ πείρας κατὰ πόσον ἐπέδρασεν εἰς τὴν ζωπύρησιν τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλομουσίας καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς μικροτέροις καὶ ἀφανεστέροις χωρίοις. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων οἵτινες πρότερον ἐθεώρουν ἑαυτοὺς μεμονωμένους κατεῖδον ἐμπράκτως διὰ τῶν Συλλόγων ὅτι ἔχουσιν ἀδελφοὺς σκεπτομένους, μεριμνῶντας καὶ φροντίζοντας περὶ τῆς προόδου αὐτῶν καὶ συνῃσθάνθησαν ὅτι ἀνήκουσιν εἰς ἔθνος οὗ τὰ μέλη εἰσὶν ἀλληλέγγυα διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀτόμου. Ἡ ἠθικὴ αὕτη ἐπενέργεια τῶν Συλλόγων ἐστὶ πολλῷ μείζων τῶν ὑλικῶν συνδρομῶν αἵτινες δι' αὐτῶν χορηγοῦνται καὶ ἀρκεῖ πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὰ ἀθυροστόμως πολλάκις λεχθέντα κατὰ τῆς πολλαπλασιάσεως δῆθεν τῶν Συλλόγων.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ διεξελθοῦσα καὶ ἐκμελετήσασα τὰς ἀνάγκας ὅσαι ὑποδεικνύονται ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐπισταλεισῶν αὐτῇ, ὧν συνοπτικὴν ἀνάλυσιν ἐδώκαμεν ἀνωτέρω, φρονεῖ ὅτι αἱ συνδρομαὶ ἃς ὁ Σύλλογος θὰ χορηγῇ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Θρᾴκης πολὺ σκοπιμώτερον καὶ ἀνυσιμώτερον θὰ χρησιμοποιῶνται ἐὰν δίδωνται διὰ τῶν ἐπιτοπίων Συλλόγων, οἵτινές εἰσιν εἰς θέσιν νὰ γινώσκωσι καὶ νὰ ἐκτιμῶσι κάλλιον ἡμῶν τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τοῦ κύκλου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐνεργοῦσιν· ὅπου δὲ τοῦτο οὐ δυνατὸν τότε εἰς τὰς δημογεροντίας τῶν χωρίων.

Προτείνει ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ὅπως διανεμηθῶσι τὸ ἔτος τοῦτο τὰ ἑπόμενα ποσά.

Εἰς τὸν Σύλλογον Ῥαιδεστοῦ λίραι ὀθωμανικαὶ 30 πρὸς σύστασιν παρθεναγωγείου ἐν Μαλγαρᾷ, ἢ Μακρᾷ Γερούρᾳ, ὅπου νομίζει τοῦτο ἀναγκαιότερον.

Εἰς τὸν αὐτὸν Σύλλογον 20 ὀθωμανικαὶ λίραι πρὸς διανομὴν εἰς ἄπορα σχολεῖα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἡρακλείας.

Εἰς τὸν Σύλλογον Τυρουλώης λίραι ὀθωμανικαὶ 20 πρὸς διανομὴν εἰς ἄπορα σχολεῖα τῶν πέριξ χωρίων.

Εἰς τὴν Ἀδελφότητα Μακρᾶς Γερούρας λίραι ὀθωμανικαὶ 10 πρὸς διανομὴν εἰς ἄπορα σχολεῖα τῶν πέριξ.

Εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἀδελφότητα Βιζύης λίραι ὀθωμανικαὶ 20 ἐπὶ αὐτῷ σκοπῷ.

Εἰς τὸ Ἀναγνωστήριον Αἴνου λίραι ὀθωμανικαὶ 30 πρὸς διανομὴν εἰς ἄπορα σχολεῖα ἰδίᾳ τοῦ τμήματος Φερρῶν.

Εἰς τὸν Σύλλογον Ἀδριανουπόλεως λίραι ὀθωμανικαὶ 50 (ὧν αἱ 30 ὡρίσθησαν μὲν πέρυσιν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, ἀλλὰ δὲν ἐλήφθησαν ἄχρι τοῦδε) πρὸς διανομὴν εἰς τὰ περὶ τὴν Ἀδριανούπολιν ἄπορα σχολεῖα.

Εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν λίραι 40 πρὸς διανομὴν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν χωρίων Πουνάρ Χισσάρ, Κουρουδερέ, Ἀφικαρίου, Καραδερὲ καὶ 5 λιρῶν βιβλία πρὸς διανομὴν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν χωρίων Γέννας καὶ Βελίκας.

Εἰς τὸν Σύλλογον Φιλιππουπόλεως λίραι 50 πρὸς σύστασιν δημοτικῶν σχολείων ἐν τοῖς χωρίοις Παναγιᾷ, Ἀρβανιτοχωρίῳ καὶ ἐπὶ τῆς Ῥοδόπης.

Εἰς τὸν Σύλλογον Βάρνης λίραι 40 πρὸς διανομὴν εἰς ἄπορα τῶν πέριξ σχολεῖα ἢ σύστασιν δημοτικῶν σχολείων ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο εὔλογον.

Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ὅπως οἱ ἐπαρχιακοὶ Σύλλογοι πληροφορήσωσι τὸν ἡμέτερον περὶ τῆς διανομῆς ἣν ἐποιήσαντο ὅπως ὁ Σύλλογος διατελῇ ἐν γνώσει.

Προτείνομεν ὅπως δοθῶσιν εἰς τὰ ἑπόμενα χωρία·

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δέρκων εἰς τὰ χωρία Καλρὰν καὶ Τσανακτσῆ ἀνὰ 10 λίραι.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σηλυβρίας εἰς τὰ χωρία Δελλιῶνας, Καδήκιοϊ (ὁρισθέντα πέρυσιν ἀλλὰ μὴ ληφθέντα) καὶ Ἄβρεν ἀνὰ 10 λίραι.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀγχιάλου εἰς τὸ χωρίον Ἀετὸν λίραι 15.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σωζουαγαθουπόλεως λίραι 10 εἰς βιβλία.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαρωνείας εἰς τὴν Μάκρην λίραι 10.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως εἰς τὰ χωρία Παζαρ-

τσῆκι, Περιστερὰν καὶ Χάσκιοϊ ἀνὰ λίραι 20 καὶ εἰς τὰ χωρία Βοδενὰ καὶ Κουκλένην ἀνὰ 10.

Ταῦτα τοὐλάχιστον φρονεῖ ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ὡς ἀναγκαιότερα· ἀπόκειται δὲ τῷ Συλλόγῳ ν' ἀποφασίσῃ καὶ νὰ παράσχῃ τὴν περὶ τούτων πίστωσιν τῷ διοικητικῷ Συμβουλίῳ.

Περαίνων ἐνταῦθα τὴν μακρὰν ἴσως ταύτην ἔκθεσίν μου, ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἐπιῤῥωννύμενος διὰ τῶν συνδρομῶν πάντων τῶν πανταχοῦ τέκνων τῆς Θρᾴκης καὶ πάντων οἷς μέλει τῆς ἐθνικῆς παιδεύσεως δυνηθῇ εἰς τὸ μέλλον καὶ γενναιότερον καὶ εὐρύτερον νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν ἐθνικὴν ταύτην παιδείαν ἐν τῇ ὡραίᾳ ἡμῶν πατρίδι, ἥτις γενομένη φυτώριον τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ δέσποινα τῆς Ἀνατολῆς κατεπονήθη ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῶν καιρικῶν περιστάσεων καὶ εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς μυρίας ἐπιβουλάς, καθ' ὧν μόνον ὅπλον ἔχομεν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πολιτισμοῦ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ.

Ἄρθρ. 1. Σκοπὸς τοῦ διδασκαλείου ἐστὶν ἡ σκόπιμος καὶ χριστιανικὴ ἐκπαίδευσις καὶ μόρφωσις διθασκάλων τῆς πρώτης ἢ δημοτικῆς καλουμένης παιδεύσεως. Τοῦτο δὲ κατορθοῦται διὰ τῆς συμμέτρου καὶ ἁρμονικῆς τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων ἀγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως κατὰ τοὺς τῆς παιδαγωγικῆς κανόνας μετὰ τοῦ πορισμοῦ τῶν πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος ἀναγκαίων γνώσεων καὶ βοηθημάτων.

Ἄρθρ. 2. Τὸ διδασκαλεῖον διῄρηται εἰς δύο μεγάλα τμήματα διευθυνόμενα μὲν ἰδιαιτέρως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ συστημάτων. Τούτων τὸ μὲν ἓν τμῆμα περιλαμβάνει τὰ ἄῤῥενα, τὸ δὲ ἕτερον τὰ θήλεα.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς καὶ τῆς Ἐφορίας.

Ἄρθρ. 3. Ἀνώτατος ἐπόπτης καὶ ἐπιτηρητὴς τῶν ἐν τῷ κανονισμῷ ὁριζομένων ἐστὶν ὁ ἱδρυτὴς τοῦ διδασκαλείου ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ τοῦ Θρᾳκικοῦ ἐν Κων/πόλει Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, ἔφοροι δὲ ὑπ' αὐτοῦ ἐκλεγόμενοι καὶ μετ' αὐτοῦ συνεννοούμενοι τρεῖς ἐπαρχιῶται, ὧν πρόεδρος ὁ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἱδρυται, ἀρχιερεύς.

Ἄρθρ. 4. Καθήκοντα τοῦ ἐποπτεύοντος Συλλόγου εἰσὶν 1) ὁ διορισμὸς καὶ παῦσις τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τοῦ διδασκαλείου· 2) ἡ ἔγκρισις τοῦ ἐτησίου γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ προγράμματος· καὶ 3) ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν κατ' ἔτος γιγνομένων διὰ τῆς τοῦ διευθυντοῦ ἐκθέσεως ἐπικεκυρωμένης ὑπὸ τῆς Ἐφορίας.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ἔφοροι κατὰ τριετίαν διοριζόμενοι ἐκ τῶν εὐυπολήπτων καὶ λογίων πατριωτῶν τῆς πόλεως ἐν ᾗ τὸ διδασκαλεῖον, ἐποπτεύουσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων ἑνὸς ἑκάστου, συνεννοοῦνται μετὰ τοῦ διευθυντοῦ περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων, περὶ τῆς προόδου καὶ ἀγωγῆς τῶν μαθητευομένων, ἐπεμβαίνουσιν ἐλευθέρως εἰς τὰς ἐξετάσεις ἐπισκεπτόμενοι συνεχῶς τὸ διδασκαλεῖον καὶ κατ' ἰδίαν ποιοῦντες τῷ διευθυντῇ τὰς ἑαυτῶν παρατηρήσεις, λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς μηνιαίας τακτικὰς ἢ καὶ ἐκτάκτους συνεδριάσεις τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου, καὶ ὑποβάλλουσι τῷ Συλλόγῳ ἀκριβῆ ἔκθεσιν περί τε τῆς καταστάσεως αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν βελτιώσεων ἢ τῶν προσφόρων οἰκονομικῶν μέτρων.

Ἄρθρ. 6. Ἕκαστον ἔτος τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ἡ Ἐφορία ἀποστέλλει εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐγκυκλίους ἐντύπους προσκαλοῦσα ὑποψηφίους μαθητὰς τοῦ διδασκαλείου, ὧν τὰ προσόντα ὁρίζονται ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ, καὶ διὰ διαγωνισμοῦ ἐκλέγει τοὺς τροφίμους τοῦ διδασκαλείου. Ἡ Ἐφορία ἐγκρίνει καὶ τὴν προτάσει τοῦ διευθυντοῦ γενομένην τυχὸν ἀποβολὴν μαθητῶν εἴτε ἐξ ἀνικανότητος, εἴτε ἐξ ἄλλης ἑλλόγου αἰτίας.

Ἄρθρ. 7. Κατ' ἔτος ἢ καὶ ὁσάκις ἐγκρίνῃ ὁ Σύλλογος καὶ ἄνευ προηγουμένης εἰδήσεως ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐπιθεωρητὴς ἢ ἐπιθεωρήτρια ἐντολὴν ἔχων ἵνα ἐξ ἰδίας αὐτοψίας ὑποβάλῃ αὐτῷ ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως, ἐν ᾗ εὗρε τὸ διδασκαλεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ διευθυντοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν.

Ἄρθρ. 8. Τὴν μόρφωσιν τῶν μαθητευομένων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀναλαμβάνουσιν εἰδικοὶ καθηγηταὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς διευθυντοῦ καὶ μιᾶς διευθυντρίας τοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρ. 9. Ὁ διευθυντὴς ἢ ἡ διευθύντρια ἐγνωσμένης πείρας καὶ ἱκανότητος, φιλολογικῶν δὲ καὶ παιδαγωγικῶν γνώσεων κάτοχος ἔχει τὴν ἄμεσον τοῦ διδασκαλείου ἐπιτήρησιν· συνεννοεῖται μετὰ τῆς Ἐφορίας περὶ τῶν ἑκάστοτε ἀναγκαίων, ὧν ὑπεύθυνος τῷ Συλλόγῳ καὶ τῇ Ἐφορίᾳ μόνον περὶ τῆς προόδου τῶν ἐν αὐτῷ παιδευομένων· ἀναλαμβάνει μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν καθηγητῶν, τῶν ἐπιτηρητῶν καὶ τοῦ λοιποῦ ὑπηρετικοῦ τὴν ὅλην τοῦ καταστήματος διεύθυνσιν.

Ἄρθρ. 10. Ὁ διευθυντὴς ἐπιτηρεῖ ἀκριβέστατα τὴν

δίαιταν τῶν τροφίμων, τὴν διδασκαλίαν τῶν καθηγητῶν καὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπίδοσιν αὐτοῦ· συσκέπτεται τακτικῶς κατὰ μῆνα, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, περὶ τῆς καλῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ διδασκαλείου καὶ τῆς προόδου καὶ ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν. Πρακτικὰ τῶν διασκέψεων τούτων τηροῦνται ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ τοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρ. 11. Ὁ διευθυντὴς διὰ καταλλήλου ὑπηρετικοῦ διοριζομένου καὶ ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Ἐφορίας φροντίζει περὶ τῆς καθαριότητος καὶ πάσης τῆς ἐσωτερικῆς διακοσμήσεως καὶ ὑπηρεσίας τῶν ἐν τῷ διδασκαλείῳ, ἵνα πᾶσαι αὐτοῦ αἱ λειτουργίαι τελῶνται ταχέως καὶ ὡς δεῖ.

Ἄρθρ. 12. Τὸν διευθυντὴν κωλυόμενον νόσῳ ἢ ἑτέρᾳ τινὶ αἰτίᾳ ἀντικαθίστησι τῶν καθηγητῶν ὁ πρεσβύτερος, καὶ τούτου κωλυομένου ἐκεῖνος, ὃν ἂν ὁ διευθυντὴς ἢ ἡ Ἐφορία ὑποδείξῃ

Ἄρθρ. 13. Οἱ καθηγηταί εἰσι τρόφιμοι πανεπιστημίου οἱουδήποτε, ἄνδρες εὐσεβεῖς, χρηστοὶ τὰ ἤθη καὶ δόκιμοι περὶ τὴν διδασκαλίαν, φέροντες ἐνδεικτικὸν τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 14. Οἱ καθηγηταί εἰσι τρεῖς, ὧν ὁ εἷς ἐν ἐλλείψει ἡμετέρου ἀλλοδαπὸς γινώσκων τὴν γαλλικήν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἰχνογραφίαν, ἔτι δὲ καὶ δύο διδασκάλισσαι, ὧν ἡ μὲν κυρίως ἐπὶ τῶν ἐργοχείρων, ἡ δὲ καὶ συμβοηθὸς τῇ διευθυντρίᾳ.

Ἄρθρ. 15. Οἱ καθηγηταὶ ὀφείλουσι νὰ ἔρχωνται ἀκριβῶς τὴν ὡρισμένην ὥραν τῆς παραδόσεως, νὰ προαγγέλλωσι δ' ἐγκαίρως τὴν δι' ἀσθένειαν ἢ ἄλλο ἔλλογον κώλυμα ἀπουσίαν των.

Ἄρθρ. 16. Ἀσχολούμενοι ἀπεκλειστικῶς εἰς τὴν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τμήμασι τοῦ διδασκαλείου διδασκαλίαν καὶ οὐδὲν μετερχόμενοι ἕτερον ἐπάγγελμα φροντίζουσι περὶ τῆς προσφόρου διδασκαλίας τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ προγράμματι μαθημάτων, σημειοῦντες ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ τὸ

τε ἡμερήσιον καὶ τὸ μηνιαῖον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιμελείας καὶ προκοπῆς τῶν μαθητῶν.

Ἄρθρ. 17. Καθηγητὴς μόνον ἐν τῷ τέλει τοῦ ἔτους δύναται νὰ παραιτηθῇ, ἀγγέλλων τοῦτο τῷ Συλλόγῳ πρὸ τριῶν μηνῶν ἡτιολογημένον.

Ἄρθρ. 18. Διαγωγὴ ἀντικειμένη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ διδασκαλείου ἐπάγει τὴν παραχρῆμα μὲν ὑπὸ τῆς Ἐφορίας παῦσιν τοῦ καθηγητοῦ καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἐξέτασιν δὲ καὶ ἔρευναν τοῦ πράγματος ὑπὸ τοῦ Συλλόγου.

Ἄρθρ. 19. Πάντες οἱ ἐν τῷ διδασκαλείῳ οὐ μόνον διὰ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ τοῦ ζῶντος παραδείγματος προηγούμενοι τῶν τροφίμων ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ κοσμιότητι συντελοῦσι πρὸς διάπλασιν τῆς ψυχῆς καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἐπιτηρητοῦ καὶ παιδονόμου.

Ἄρθ. 20. Τὴν ἐσωτερικὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν τῶν μαθητῶν ἐπιβλέπει ὁ ἐπιτηρητὴς ἢ ἡ ἐπιμελήτρια ὑπὸ τοῦ Συλλόγου μὲν διοριζόμενος, ὑπαγόμενος δὲ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διευθυντοῦ ἢ τῆς διευθυντρίας.

Ἄρθρ. 21. Ὁ ἐπιτηρητὴς καὶ ἡ ἐπιμελήτρια ἀλλοδαποὶ ὄντες ἐν ἐλλείψει ἡμετέρων καὶ παιδαγωγικῶν γνώσεων κάτοχοι δέον νὰ ὦσι καὶ τῆς γυμναστικῆς καὶ ἀγρονομικῆς καὶ τῶν περὶ αὐτὴν γνώσεων οὐκ ἄμοιροι, ὅπως διδάσκωσι ταῦτα τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν.

Ἄρθρ. 22. Ὁ ἐπιτηρητὴς καὶ ἡ ἐπιμελήτρια εἶναι ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν διευθυντὴν ἢ τὴν διευθύντριαν διὰ πᾶσαν σπουδαίαν τῶν μαθητῶν παρεκτροπήν, ἣν δέον

νὰ καταγγέλλωσιν αὐτῷ, ἐπιβάλλουσι τὰς πειθαρχικὰς ποινάς, κρατοῦσιν ἐλέγχους τῆς διαγωγῆς καὶ ἐπιμελείας τῶν μαθητῶν, ἐρευνῶσι τὰς γενομένας ζημίας καὶ φθορὰς τοῦ ὑλικοῦ καὶ σημειοῦσιν ἑνὸς ἑκάστου τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα, κοινωνὸν ἑκάστοτε ἔχοντες τὸν διευθυντὴν ἢ τὴν διευθύντριαν εἰς πάντα.

Ἄρθρ. 23. Τοῦ ἐπιτηρητοῦ μὴ ἐπαρκοῦντος, προσλαμβάνεται καὶ εἷς παιδονόμος, οὗ τὰ ἔργα ὁρίζει ὁ διευθυντής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ κηδεμόνων.

Ἄρθρ. 24. Οἱ τῶν τροφίμων κηδεμόνες γονεῖς ἢ ἐπίτροποι αὐτῶν ὄντες δι' ἐγγράφου αὐτῶν αἰτήσεως ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐν ᾗ ζῶσι κοινότητος καὶ ἐσφραγισμένης τῇ σφραγῖδι αὐτῆς αἰτοῦσι τὴν εἰσαγωγὴν τσῦ νέου εἰς τὸ διδασκαλεῖον ἐγγυώμενοι ὅτι θέλουσι συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζόμενα, καὶ ὑποχρεώσει τὸν τρόφιμον, ἵνα ἀπολυόμενος διδάσκῃ ἐπὶ μίαν τριετίαν, ὅπου ἂν ὁ Σύλλογος ὁρίζῃ ἐπὶ ἀναλόγῳ μισθῷ· ἄλλως θέλουσιν ἀποζημιοῖ τὸν Σύλλογον ἀποτίοντες τὴν δαπάνην. Ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ὅσοι τῶν ἀῤῥένων τροφίμων ἱερωθέντες διδάσκουσιν ἔν τινι τῆς ἐπαρχίας χώρᾳ.

Ἄρθρ. 25. Δίδουσι λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἴδους τοῦ ὑποψηφίου καὶ καθίστανται ὑπόχρεοι διὰ πᾶσαν παρεκτροπὴν ἢ ἄλογον ἐκ τοῦ διδασκαλείου ἀποχώρησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ διδασκαλίας.

Ἄρθ. 26. Ἡ διδασκαλία προτίθεται τὴν μόρφωσιν τῶν τοῦ διδασκαλείου τροφίμων διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν εἰς τὴν κλῆσιν αὐτῶν χρησίμων γνώσεων καὶ τῆς προπαρασκευῆς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν.

Ἄρθ. 27. Οἱ καθηγηταὶ ῥυθμίζουσι τά τε μαθήματα καὶ τὴν διδακτικὴν μέθοδον πρὸς τὴν γενικὴν τοῦ διδασκαλείου ἀρχήν, συμβουλευόμενοι ἑκάστοτε τὸν διευθυντήν, ὅστις καὶ ὑπομιμνήσκει αὐτοὺς λησμονοῦντας.

Ἄρθ. 28. Ἡ διδασκαλία ἐστὶν ἁπλῆ καὶ σύμμετρος, πᾶν τὸ περιττὸν ἀποφεύγουσα, συναιροῦσα δὲ τὰ καθ' ἑαυτὸ συγγενῆ· ἡ πραγματικὴ δὲ μέθοδος ἢ ἡ διδασκαλία διὰ τῶν πραγμάτων προτιμοτέρα ἐστὶ τῆς διὰ πινάκων καὶ εἰκόνων τῶν πραγμάτων.

Ἄρθρ. 29. Τὰ δὲ ἐν τῷ διδασκαλείῳ διδασκόμενα μαθήματα, ὧν τό τε γενικὸν καὶ εἰδικὸν πρόγραμμα συνταξσόμενον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, εἰσὶ τάδε·

Α'.) Θρησκευτικά.
Β'.) Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα.
Γ'.) Ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα καὶ Τουρκική.
Δ'.) Ἡ Γεωγραφία.
Ε'.) Ἡ Ἱστορία.
ΣΤ'.) Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι στοιχειωδῶς.
Ζ'.) Μαθηματικά.
Η'.) Παιδαγωγία, Διδακτικὴ καὶ ἱστορία τῆς Παιδαγωγ-
Θ'.) Στοιχεῖα ἀνθρωπολογίας.
Ι'.) Καλλιτεχνικά.
ΙΑ'.) Μουσική.

ΙΒ'.) Γυμναστική καὶ ἀγρονομική.
ΙΓ'.) Ἐργόχειρα γυναικεῖα διὰ τὸ τῶν θηλέων τμῆμα.

Ἄρθρ. 30. Τὰ μαθήματα διατίθενται καθ' ἑβδομάδα ὡς ἑξῆς· ἐν τρισὶ μὲν τάξεσι τοῦ τῶν ἀρρένων τμήματος, ἐν τέσσαρσι δὲ τοῦ τῶν θηλέων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Ἀρρένων.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'.) Θρησκευτικά	3	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
Β'.) Ἑλληνικά	9	»	»	»
Γ'.) Γαλλικὰ καὶ Τουρκικά	6	»	»	»
Δ'.) Παιδαγωγία	1	»	»	»
Ε'.) Γεωγραφία Ἑλλ. καὶ Τουρκ.	2	»	»	»
ΣΤ'.) Ἑλλ. Ἱστορία	2	»	»	»
Ζ'.) Ἀριθμητική	2	»	»	»
Η'.) Στοιχεῖα Φυσ. καὶ Ἱστορ.	2	»	»	»
Θ'.) Καλλιγρ. καὶ Ἰχνογραφία	4	»	»	»
Γ.) Μουσική	2	»	»	»
ΙΑ'.) Γυμναστική	4	»	»	»
	37			

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'.) Θρησκ. Κατήχησις	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
Β'.) Ἑλληνικά	9	»	»	»
Γ'.) Γαλλικὰ καὶ Τουρκικά	6	»	»	»
Δ'.) Παιδαγωγία	2	»	»	»

Ε'.) Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. Ἱστορία	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
ΣΤ'.) Ἀριθμητική	2	»	»	»
Ζ'.) Φυσική	1	»	»	»
Η'.) Καλλιγρ. καὶ Ἰχνογρ.	3	»	»	»
Θ'.) Μουσική	3	»	»	»
Ι'.) Γυμναστικὴ καὶ Κηπ.	4	»	»	»
	34			

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'.) Θρησκευτικά. Ἱστορ. Χρ. Ἠθική.	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
Β'.) Ἑλληνικά	6	»	»	»
Γ'.) Γαλλικὰ καὶ Τουρκικά	6	»	»	»
Δ'.) Παιδαγωγία καὶ Διδακτ.	3	»	»	»
Ε'.) Στοιχεῖα Γεωμετρίας	2	»	»	»
ΣΤ'.) Ψυχολογία καὶ Λογική	2	»	»	»
Ζ'.) Φυσικὴ Ἱστορία (Χημεία)	2	»	»	»
Η'.) Καλλιγρ. Ἰχνογρ.	3	»	»	»
Θ'.) Μουσική	2	»	»	»
Ι'.) Γυμναστ. καὶ Ἀγρονομική	3	»	»	»
ΙΑ'.) Φροντιστήρ. Παιδαγ.	1	»	»	»
	32			

ΤΜΗΜΑ Β'.

τῶν Θηλέων.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'.) Θρησκευτικά	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
Β'.) Ἑλληνικά	9	»	»	»
Γ'.) Γραμμ. καὶ Συντακτικόν	4	»	»	»
Δ'.) Γεωγρ. τῆς Ἑλλ. καὶ Τουρκ.	3	»	»	»

ETISMANOGLIO

Ε'.) Ἀριθμητική	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομάδα.
ΣΤ'.) Καλλιτεχνικά	4	»	»	»
Ζ'.) Ἐργόχειρα	6	»	»	»
Η'.) Μουσική	2	»	»	»
Θ'.) Γυμναστική	2	»	»	»
	34			

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'.) Θρησκευτικά.	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομ.
Β'.) Ἑλληνικά.	8	»	»	»
Γ'.) Γαλλικά.	3	»	»	»
Δ'.) Παιδαγωγία.	1	»	»	»
Ε'.) Γεωγραφία Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.	3	»	»	»
ΣΤ'.) Ἑλληνικὴ Ἱστορία.	3	»	»	»
Ζ'.] Ἀριθμητική.				
Η'.) Στοιχεῖα Φυσικῆς καὶ Ἱστορίας.	3	»	»	»
Θ'.) Καλλιγραφία καὶ Ἰχνογραφία.	4	»	»	»
Ι'.) Ἐργόχειρα.	5	»	»	»
ΙΑ'.) Μουσική.	2	»	»	»
ΙΒ'.) Γυμναστική.	4	»	»	»
	38			

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'.) Θρησκευτικά. Κατήχησις.	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομ.
Β'.) Ἑλληνικά.	9	»	»	»
Γ'.) Γαλλικά.	3	»	»	»
Δ'.) Παιδαγωγία.	1	»	»	»
Ε'.) Ἑλλ. καὶ Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία.	2	»	»	»
ΣΤ'.) Ἀριθμητική.	3	»	»	»
Ζ'.) Φυσική.	2	»	»	»
Η'.) Καλλιγραφία καὶ Ἰχνογραφία	4	»	»	»
Θ'.) Ἐργόχειρα.	4	»	»	»

Ι'.) Μουσική.	4	ὥρας	τὴν	ἑβδομ.
ΙΑ'.) Γυμναστική καὶ Κηπουρική.	4	»	»	»
	38			

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Α'.) Θρησκευτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Χρ. Ἠθ.	2	ὥρας	τὴν	ἑβδομ.
Β'.) Ἑλληνικά.	8	»	»	»
Γ'.) Γαλλικά.	3	»	»	»
Δ'.) Παιδαδωγία καὶ διδακτικτική.	2	»	»	»
Ε'.) Στοιχεῖα Γεωμετρίας.	2	»	»	»
ΣΤ'.) Ψυχολογία καὶ Λογική.	2	»	»	»
Ζ'.) Φυσικὴ ἱστορία (Χημεία)	2	»	»	»
Η'.) Καλλιγρ. Ἰχνογρ.	2	»	»	»
Θ'.) Ἐργόχειρα.	3	»	»	»
Ι'.) Μουσική.	4	»	»	»
ΙΑ'. Γυμναστικὴ καὶ Ἀγρονομική	3	»	»	»
ΙΒ'.) Φροντιστήρ. Παιδαγωγικόν.	1	»	»	»
	34			

Ἄρθρ. 31. Ἕκαστον μάθημα διδάσκεται ὡς ὅλον μὲν αὐτοτελές, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ χρόνου καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν τὰ διδασκαλεῖα προτίθενται, ἐν συμμέτρῳ ἐκτάσει δι' ἐγχειριδίων καταλλήλων καὶ ἐγκεκριμένων.

Ἄρθρ. 32. Ἡ διδασκαλία τῶν ἑλληνικῶν διαρκεῖ συνεχῶς μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, μεθ' ἣν ἐπέρχεται δεκάλεπτον διάλειμμα, τῶν δὲ λοιπῶν μαθημάτων μίαν περίπου ὥραν. Παρεντίθενται δ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ γυμναστικὴ καὶ παιδιαί ἢ τερπνόν τι μάθημα.

Ἄρθρ. 33. Καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῶν τροφίμων γίνονται πρακτικαὶ τῶν μαθημάτων ἀσκήσεις ἐν τῷ προτύπῳ δημοτικῷ σχολείῳ εἰς πάντα τὰ διδαχθησόμενα μαθήματα, ἢ κατὰ πᾶν σάββατον ἢ μετὰ τὸ τέλος τοῦ φροντιστηρίου.

Ἄρθρ. 34. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία τὴν πρώτην

κατέχουσα θέσιν ἀποτελεῖ μετὰ τῶν ἑλληνικῶν τὴν βάσιν τῆς στοιχειώδους καὶ δημοτικῆς παιδεύσεως, προτιθεμένη τὴν ἐμφύτευσιν τῆς γνώσεως τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκοντα, τὴν μόρφωσιν ἐνὶ λόγῳ τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως καὶ τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἀντὶ δὲ τῆς ἀψύχου καὶ ξηρᾶς αὐτῶν διδασκαλίας εἰσακτέον τὸν τῆς Ἁγίας Γραφῆς συνδυασμὸν τῶν ἠθικῶν τῆς θρησκείας στοιχείων μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ θεωρητικῶν γνώσεων.

Ἄρθρ. 35. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία περιλαμβάνει 1) τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν, 2) τὴν Κατήχησιν, 3) Στοιχειώδη ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, 4) Ἀνάγνωσιν καὶ ἀπομνημόνευσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ μάλιστα τῆς Νέας Διαθήκης, καὶ 5) ὡς κορωνίδα τούτων τὴν κατὰ Χριστὸν ἠθικήν.

Ἄρθρ. 36. Ἡ διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης προτίθεται σὺν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ τὴν μόρφωσιν τροφίμων διὰ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων τῶν προγόνων ἡμῶν· ἀρχομένη δὲ ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν καὶ ῥητόρων καὶ προβαίνουσα μέχρι τοῦ Ὁμήρου, Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους περιλαμβάνει τοὺς δοκιμωτέρους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, ὧν δέον νὰ παρέχηται ἀδροτέρα, ἡ δὲ ἀπηλλαγμένη μακρῶν παρεκβολῶν καὶ ἐπεισοδίων περὶ τὴν ἑρμηνείαν. Πλὴν τῆς ἑρμηνείας τῶν ἀρχαίων οἱ τρόφιμοι ἀναγινώσκουσι καὶ τοὺς νεωτέρους δοκίμους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, ἀσκοῦνται εἰς τὸ γράφειν ἀπταίστως καὶ μετὰ χάριτος τὴν ἡμετέραν, ἀπαγγέλλειν ῥητορικὰ γυμνάσματα καὶ πραγματείας καὶ κηρύττειν ἔσθ' ὅτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς τῶν σχολείων ἱεροῖς ναοῖς πρὸς οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν.

Ἄρθρ. 37. Διὰ τῆς γαλλικῆς γλώσσης κοινοτέρας ἤδη οὔσης ὁ τρόφιμος καθίσταται ἱκανὸς νὰ ἐννοῇ τὰ διδακτικὰ συγγράμματα τῶν Γάλλων καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν,

ὅσα εἰσὶ μετενηνεγμένα, ἔτι δὲ καὶ νὰ συνεννοῆται μετὰ τῶν ξένων. Ἡ διδασκαλία αὐτῆς περιλαμβάνουσα τοὺς δοκιμωτέρους πεζοὺς καὶ ποιητὰς τῆς Γαλλίας ἐστὶ πρακτική.

Ἄρθρ. 38. Καὶ τῆς Τουρκικῆς ἡ διδασκαλία ἐστὶν ἀπαραίτητος.

Ἄρθρ. 39. Τὸ μάθημα τῆς παιδαγωγίας καὶ τῆς διδακτικῆς μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγίας διδάσκεται καθ' ὅλας τὰς τάξεις πληρέστατα θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς, ἐξετάζεται δὲ ὑπὸ χριστιανικὴν ἔποψιν ἢ ὑπὸ φιλοσοφικήν.

Ἄρθρ. 40. Ἡ Ἱστορία σκοποῦσα τὴν ζωηρὰν τῶν γεγονότων ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ παράστασιν καὶ τὴν διὰ τούτων μόρφωσιν τῆς καρδίας καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ νοὸς ἔστω ἐκτενεστέρα ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς ἀρχαίας καὶ ἐν τῇ μέσῃ καὶ νεωτέρᾳ τῶν τὴν ἡμετέραν χώραν κατοικούντων ἐθνῶν.

Ἄρθρ. 41. Διὰ τῆς Γεωγραφίας ἔνθεν μὲν πρέπει νὰ δεικνύωνται αἱ μεταβολαί, ἃς ὁ ἄνθρωπος ὑφίσταται ὡς ἐκ τῆς θέσεως τοῦ κλίματος, τοῦ σχήματος καὶ τῆς φύσεως τῆς χώρας, ἐν ᾗ οἰκεῖ, ἔνθεν δὲ αἱ μεταβολαί, ἃς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ αἱ ὠφέλειαι, ἃς ἐκ τῆς γηίνου διαμονῆς αὐτοῦ ἐκαρπώσατο, οὕτω δὲ ἡ Γεωγραφία τεθείσθω μεταξὺ τῶν φυσιογραφικῶν καὶ ἱστορικῶν ἐπιστημῶν, ἀμφοτέρων μετέχουσα.

Ἄρθρ. 42. Τῶν μαθηματικῶν τὰ στοιχειώδη διδακτέα οὐ μόνον ὡς λίαν δεξιὰ πρὸς τὴν τῆς κρίσεως ὀξύτητα καὶ τὴν λογικὴν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καὶ τὰ μάλιστα συντελοῦντα εἰς τὰς βιωτικὰς ἡμῶν ἀνάγκας.

Ἄρθρ. 43. Καὶ τῆς Φιλοσοφίας τὰ στοιχειώδη διδακτέον.

Ἄρθρ. 44. Τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καὶ τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν τὰ μάλιστα συντελουσῶν εἰς τὴν διασκέδασιν τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν τοῦ λαοῦ διδακτέον ὅ,τι χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον.

Ἄρθρ. 45. Ἡ Καλλιγραφία καὶ Ἰχνογραφία ἀναγκαιό-

τατα μαθήματα οὐ μόνον ὡς παιδευτικὰ χρησιμεύουσι μεγάλως, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖα παρίστανται εἰς τὰς ἡμετέρας ἀνάγκας καὶ εἰς τὰς τέχνας· ὡς τοιαῦτα δέον νὰ διδάσκωνται ἐπισταμένως καὶ ἀκριβῶς.

Ἄρθρ. 46. Ἡ μουσικὴ τιθασσεύουσα καὶ ἐξημεροῦσα τὰ ἤθη καὶ ἐμβάλλουσα εἰς τὴν καρδίαν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα δέον νὰ διδάσκηται καὶ ὡς παιδαγωγικὸν μάθημα ἀνακουφίζουσα τὸ πνεῦμα ἐκ τῶν προτέρων ἀντιλήψεων καὶ καθιστῶσα αὐτὸ ἀπονώτερον εἰς πρόσκτησιν ἑτέρων. Πρὸς τοῦτο δὲ συνιστᾶται ἡ τε εὐρωπαϊκὴ καὶ ἡ ἡμετέρα ἐκκλησιαστική.

Ἄρθρ. 47. Τελευταῖον ἔρχεται ἡ Γυμναστικὴ καὶ αἱ μετ' αὐτῆς κηπουρικαὶ καὶ γεωργικαὶ ἐργασίαι. Τὸ μάθημα τοῦτο, ὅπερ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο, οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν Εὐρωπαίων ἐκθύμως νῦν θεραπεύουσι, συντελοῦν εἰς τὴν εὐρωστίαν τοῦ σώματος ἔστω τῶν ἀπαραιτήτων· ἀλλὰ καὶ αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι ἀναγκαιόταταί εἰσιν.

Ἄρθρ. 48. Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἐν τῷ τῶν θηλέων διδασκαλείῳ διαφέρει μόνον κατὰ τὸ ποσόν, τοῦ διδάσκοντος πειρωμένου ἑκάστοτε ἵνα μεταδίδῃ τοῖς θήλεσι τὰς ἀναγκαίας γνώσεις κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν φύσιν. Φευκτέον δὲ τὴν σχολαστικότητα καὶ τὸ ξηρόν, τηρητέον δὲ φυσικὴν γαλήνην καὶ ἱλαρότητα ἡνωμένην μετ' ἀνδρικῆς σοβαρότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῆς ἐπετείου ἑορτῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων.

Ἄρθρ. 49. Τὴν τοῦ Συλλόγου ἑορτὴν δημοτελῶς ἑορτάζει καὶ τὸ διδασκαλεῖον, λόγος δέ τις ἐκφωνεῖται ἢ ὑπὸ

τοῦ διευθυντοῦ ἢ ὑπό τινος τῶν καθηγητῶν ἐναλλὰξ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ, ἔνθα καὶ συνέρχονται μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐκκλησίας.

Ἄρθρ. 50. Αἱ ἐξετάσεις τῶν τροφίμων γίγνονται δὶς τοῦ ἔτους, ἤτοι περὶ τὰ τέλη ἰανουαρίου καὶ ἰουλίου, ἀφοῦ πρὸ ἑνὸς μηνὸς γένηται ἡ ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων μαθημάτων.

Ἄρθρ. 51. Αἱ ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις γίνονται κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰουλίου, εἰσὶ δὲ ἔγγραφοι καὶ προφορικαί.

Ἄρθρ. 52. Εἰς τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις γίνονται δεκτοὶ καὶ ὅσοι εἰς γυμνάσια σπουδάσαντες καὶ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἐφιέμενοι νὰ μετέλθωσιν ἀποδείξωσιν ὅτι κέκτηνται τὰς γνώσεις, ἃς ὁρίζει τὸ πρόγραμμα τοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρ. 53. Ὁ ἀπολυόμενος τρόφιμος καὶ ἄξιος κρινόμενος ἑνὸς τῶν ὁριζομένων τριῶν βαθμῶν (τοῦ ἄριστα, λίαν καλῶς καὶ καλῶς) λαμβάνει δίπλωμα δημοδιδασκάλου καὶ κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ ἀνταμείβεται καὶ ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ὅπου ἂν παρίσταται ἀνάγκη.

Ἄρθρ. 54. Τὰ διπλώματα ἐπὶ μεμβράνης γεγραμμένα καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Συλλόγου ἐκδιδόμενα φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τοῦ διευθυντοῦ, ἢ τῆς διευθυντρίας, τῶν καθηγητῶν καὶ τῆς Ἐφορίας, σφραγίζονται δὲ καὶ τῇ σφραγῖδι τοῦ διδασκαλείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ ἑορτῶν, διακοπῶν καὶ συνόδων.

Ἄρθρ. 55. Τὸ διδασκαλεῖον ἑορτάζει πλὴν τῶν κυριακῶν, δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν τὴν τοῦ ἁγίου Δημητρίου 26 ὀκτωβρίου, τὴν τοῦ ἁγίου Νικολάου 6 δε-

κεμβρίου, τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων 30 ἰανουαρίου, τοῦ ἁγίου Γεωργίου 23 ἀπριλίου, τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου 21 Μαΐου, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων 29 ἰουνίου καὶ τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ 20 ἰουλίου· ἔτι δὲ κατὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν ἡμέρας τρεῖς καὶ κατὰ τὸ μέγα Πάσχα ἀπὸ τῆς μεγάλης πέμπτης μέχρι τῆς τρίτης τῆς Διακαινησίμου.

Ἄρθρ. 56. Κατὰ τὴν τελευταίαν κυριακὴν τῶν ἐξετάσεων ἢ ἄλλην κυριακὴν ἐντὸς τῶν διακοπῶν διὰ προγράμματος ἰδιαιτέρου προσκαλεῖται παρὰ τοῦ διευθυντοῦ σύνοδος τῶν δημοδιδασκάλων, ἐν ᾗ εἴτε ὡρισμένα προηγουμένως παιδαγωγικὰ ἢ διδακτικὰ ζητήματα συζητοῦνται, εἴτε καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἐκτίθενται. Τὰ πρακτικὰ τῆς συνόδου καὶ αἱ διατριβαὶ αἱ ἀναγνωσθεῖσαι πέμπονται τῷ Συλλόγῳ.

Ἄρθρ. 57. Αἱ διακοπαὶ ἄρχονται κατὰ μῆνα αὔγουστον, καθ' ἃς οἱ τρόφιμοι ἢ ἀπέρχονται εἰς τὴν αὐτῶν πατρίδα τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τοῦ κηδεμόνος καὶ ἐγκρίσει τοῦ διευθυντοῦ, ἢ διαμένουσιν ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἐργαζόμενοι ἀνετώτερον ἀλλὰ κατά τι ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ πρόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου.

Ἄρθρ. 58. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ διδασκαλείου ἐκτὸς τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων περιλαμβάνει σειρὰν διδακτικῶν βιβλίων ἐγκεκριμένων διὰ τὴν δημοτικὴν καὶ μέσην παίδευσιν, παιδαγωγικὰ συγγράμματα εἰς Ἑλλη-

νικὴν καὶ Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ ἓν ἢ δύο τοιαῦτα περιοδικά· ἔτι δὲ δύο ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, μίαν γαλλικὴν καὶ μίαν τουρκικήν.

Ἄρθρ. 59. Ἡ βιβλιοθήκη χρησιμεύει καὶ ὡς ἀναγνωστήριον τῶν τροφίμων τῆς ἀνωτέρας τάξεως καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ ὀργανοθήκης.

Ἄρθρ. 60. Ἡ ὀργανοθήκη τοῦ διδασκαλείου περιλαμβάνει τὰ κυριώτερα τῶν ὀργάνων, τῶν πινάκων καὶ τῶν ὀρυκτῶν ἢ φυτικῶν ὑλῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἔτι δὲ συλλογὴν τῶν εἰς τὸ πραγματικὸν μάθημα ἀναγκαιοτάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ σφραγῖδος.

Ἄρθρ. 61. Ἡ τοῦ διδασκαλείου τῶν ἀρρένων σφραγὶς πέριξ φέρουσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔχει ἐν τῷ μέσῳ τὸ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ τῆσδε τῆς ἐπιγραφῆς. «Ἄφετε τὰ παιδία ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ». ἡ δὲ τῶν θηλέων ἐν τῷ μέσῳ τὴν Θεοτόκον μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τροφίμων.

Ἄρθρ. 62. Ὁ ὑποψήφιος τρόφιμος τοῦ διδασκαλείου προσκαλούμενος δι' ἐγκυκλίου μεταβαίνει εἰς τὴν πλησίον πόλιν ἢ κωμόπολιν, ἔνθα δεικνύων εἰ μὲν ἄῤῥην ἐνδεικτικὸν τῆς Ϛ'. τοῦ γυμνασίου τάξεως, εἰ δὲ θῆλυς ἐνδεικτικὸν τῆς Ϛ'. τοὐλάχιστον Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἐνδείξεις τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ἤθους, ἔτι δὲ ἀρτιμελὴς καὶ καλλίφωνος ὤν, ὑγιοῦς δὲ κράσεως ὑποβάλλεται εἰς ἐξετάσεις προφορικὰς καὶ γραπτὰς διὰ διαγωνισμοῦ μετὰ ἄλλων ὁμοίως ὑποψηφίων καὶ διακρινόμενος ἐν αὐταῖς ἀποστέλλεται μετὰ τοῦ πρακτικοῦ αὐτῶν εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ἔνθα καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς Ἐφορίας ὡς δόκιμος.

Ἄρθρ. 63. Τρόφιμοι ἐντὸς τοῦ σχολικοῦ ἔτους οὐδέποτε γίνονται δεκτοί.

Ἄρθρ. 64. Ἡ ἡλικία τοῦ μὲν ἄῤῥενος τροφίμου ὁρίζεται ἄνω τῶν 15 ἐτῶν μέχρι τοῦ 23 ἔτους, τοῦ δὲ θήλεως ἄνω τῶν 12, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς 30 ἢ 40 ἐν ἑκατέρῳ τμήματι. Ἐξαιροῦνται ὅσοι τῶν δημοδιδασκάλων μετερχόμενοι τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν καὶ νέων γνώσεων ἐφιέμενοι κριθῶσιν ἄξιοι παραδοχῆς διὰ λόγους ἐλλόγους.

Ἄρθρ. 65. Ὁ γενόμενος δεκτὸς τελεῖ ἓν ἔτος ὡς δόκιμος, ἀκροώμενος τῶν μαθημάτων καὶ ὑπαγόμενος καθ' ὅλα εἰς τὰς τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεις· ὑπηρετεῖ δὲ καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν τῆς ἑβδομάδος ἐν τῷ προτύπῳ κατὰ τὴν Ϛ'. ἑξαμηνίαν, ὅπως ἐν πᾶσι δοκιμασθῇ. Μετὰ δὲ τὸ ἔτος

τῆς δοκιμασίας κατατάσσεται ὁριστικῶς εἰς τοὺς τροφίμους ἢ ἀποστέλλεται εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 66. Καὶ ἰδιοσυντήρητοι μαθηταὶ ἢ τῶν κοινοτήτων ὑπότροφοι γίγνονται δεκτοὶ πληρώνοντες ἐτησίως ὅ,τι ἂν ὁρίσῃ ὁ Σύλλογος. Ὑποκείμενοι δὲ εἰς τὰς τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεις εἰσὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἀπηλλαγμένοι ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν Σύλλογον.

Ἄρθρ. 67. Οἱ τρόφιμοι εὐσεβῶν γονέων καὶ ἐπαινετῆς διαγωγῆς καὶ καλοῦ χαρακτῆρος ὄντες δέον νὰ παρίστανται περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των ἐπιμελεῖς μᾶλλον ἢ ἄγαν φιλότιμοι καὶ ἐπιδεικτικοί. Οὕτω δὲ προκόπτοντες καὶ ἐπιμελούμενοι ἀξιοῦνται περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τῶν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένων ἀμοιβῶν. Τοὐναντίον δὲ τὰς τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεις παραβαίνοντες τιμωροῦνται τὰς ἀναλόγους τιμωρίας. Ἐμμένοντες δὲ ἐν ταῖς κακίαις αὐτῶν ἀποβάλλονται ἐκ τοῦ διδασκαλείου. Τὰ δὲ ὀνόματα δημοσιεύονται καὶ ἐν τῇ τοῦ Συλλόγου ἐκθέσει πρὸς γνῶσιν τῶν ἁπανταχοῦ πατριωτῶν.

Ἄρθρ. 68. Ἀλληλογραφίαν ἔχουσιν οἱ τρόφιμοι μόνον πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς καὶ κηδεμόνας καὶ ταύτην ἅπαξ τοῦ μηνὸς. ἐκτὸς ἀνάγκης, ἐν ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ.

Ἄρθρ. 69. Πᾶσαν αἴτησιν ἢ ἀναφορὰν ἀπευθύνει ὁ τρόφιμος κοσμίως καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ εἰς τὸν διευθυντήν.

Ἄρθρ. 70. Κατὰ πᾶσαν κυριακὴν ἢ ἑορτὴν προσκαλοῦνται οἱ τρόφιμοι διὰ κώδωνος ὅπως καθάριοι καὶ κοσμίως ἐνδεδυμένοι μεταβῶσι μετὰ τοῦ διευθυντοῦ, τῶν καθηγητῶν, τοῦ ἐπιτηρητοῦ καὶ τοῦ παιδονόμου ἐν τάξει καὶ εὐκοσμίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς παρακειμένης κώμης ἢ συνοικίας, ἔνθα διακροῶνται τῆς θείας λειτουργίας καὶ μετέχουσι τῶν θείων δώρων. Τοῦτ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ τοῦ Β'. τμήματος.

Ἄρθρ. 71. Τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ μεταλαμβάνουσιν οἱ τρόφιμοι τῶν ἀχράντων μυστηρίων κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐκ-

κλησίας ὡρισμένας ἐποχὰς ἐξομολογούμενοι πρότερον καὶ συγγνώμην τῶν πταισμάτων αὐτῶν αἰτησάμενοι ἀνυποκρίτως καὶ εὐσεβῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ διαίτης.

Ἄρθρ. 72. Τὰ τε δωμάτια τοῦ διδασκαλείου καὶ οἱ κοιτῶνες αὐτοῦ τηροῦνται καθαρώτατοι καὶ συνεχῶς διαπνέονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Ἄρθρ. 73 Ὁ τρόφιμος φέρει μεθ'ἑαυτοῦ στρωμνὴν μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν, ἱμάτια, χιτῶνας, περισκελίδας καὶ ὅ,τι χρήμιμον ἐν λιτότητι καὶ μετρίᾳ ἀρθονίᾳ.

Ἄρθρ. 74. Κατὰ πᾶν σάββατον ἕκαστος τῶν τροφίμων ἡσύχως καὶ ἀθορύβως ἀλλάσσει τὰ ἑαυτοῦ ἱμάτια, ἅπερ ἐν τοῖς αὐτῶν κιβωτίοις φυλαττόμενα δέον νὰ ὦσι καθαρὰ καὶ ἀβλαβῆ, τὰς δὲ σινδόνας τῆς στρωμνῆς καὶ τὰ περιειλήμματα δὶς τοῦ μηνός.

Ἄρθρ. 75. Δὶς τοῦ μηνὸς οἱ τρόφιμοι λούουσι τοὺς πόδας ἐν ὕδατι θερμῷ, ἅπαξ δὲ τὴν κεφαλὴν ἐν χρῷ κεκαρμένην.

Ἄρθρ. 76. Ἐξεγειρόμενοι ἐκ τοῦ ὕπνου διὰ κώδωνος οἱ τρόφιμοι κατὰ τὴν $5^1/_2$ χειμῶνος καὶ κατὰ τὴν 5 θέρους νίπτονται, εὐτρεπίζονται, καὶ κατερχόμενοι εἰς τὴν εὐκτήριον αἴθουσαν ἀνοίγουσι τὰ παράθυρα τῶν κοιτώνων.

Ἄρθρ. 77. Κατὰ πάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας περὶ τὴν 6ην ὥραν συγκαλούμενοι ἐν τῇ εὐκτηρίῳ αἰθούσῃ ἀκροῶνται ἐν ἄκρᾳ εὐκοσμίᾳ καὶ σιγῇ τῆς ἑωθινῆς προσευχῆς, ἀπαγγελομένης περιοδικῶς ὑπὸ πάντων τῶν μαθητῶν καὶ εἶτα ψαλμοῦ τινος τοῦ Δαυὶδ μελοποιημένου, ἢ ᾄσματίου προσφόρου, ὑπὸ πάντων τῶν μαθητῶν ᾀδομένου.

Ἄρθρ. 78. Ἁπλοῦς καφὲς μετὰ καθαροῦ ἄρτου προσφέρεται τοῖς τροφίμοις μετὰ τὴν ἑωθινὴν προσευχὴν ἐν τῷ ἑστιατορίῳ.

Ἄρθ. 79. Τροφὴ ἐπαρκὴς καὶ ὑγιεινὴ προσφέρεται δὶς τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν 8 Μ. Μ. ἀπαγγελλομένης ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει αὐτῆς ὑπὸ τῶν τροφίμων περιοδικῶς συντόμου καὶ καταλλήλου προσευχῆς.

Ἄρθρ. 80. Ἐν τῇ τραπέζῃ καθ' ἡλικίαν ταττόμενοι οἱ τρόφιμοι καθέζονται καὶ ἀνίστανται συγχρόνως, ἐσθίοντες δὲ ἤδη δύνανται νὰ διαλέγωνται ἡσύχως καὶ εὐκόσμως, ἔρχονται δὲ καὶ ἀποχωροῦσιν εὐτάκτως καὶ ἀθορύβως.

Ἄρθρ. 81. Αἱ ἀνέσεις γίνονται τὸ μὲν κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν μαθημάτων καὶ τῆς μελέτης, κυρίως ὅμως ἀπὸ τῆς 12 μέχρι τῆς 2 Μ. Μ. καὶ ἀπὸ τῆς 4 μέχρι τῆς $5^1/_2$ Μ. Μ.

Ἄρθρ. 82. Εἷς τῶν τροφίμων περιοδικῶς εἰς ἕκαστον κοιτῶνα ὑποχρεοῦται μετὰ τὸ ἄριστον νὰ περικαλύπτῃ τὰς κλίνας, εὐτρεπίζων ὡς δεῖ τὸν κοιτῶνα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 83. Κατὰ τὰς μεσημβρινὰς καὶ ἑσπερινὰς ἀνέσεις οἱ τρόφιμοι ποιοῦσι παντοίας σωματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδειάς, ἐξέρχονται καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας εἰς ἐκδρομὰς μετὰ τοῦ διευθυντοῦ ἀναπτύσσοντος τὰ περὶ αὐτούς, καλλιεργοῦσιν ὡρισμένον μέρος γῆς ἕκαστος καὶ φροντίζουσιν ὅπως πᾶσα ὥρα ἀνέσεως πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν σκοπὸν διατίθεται.

Ἄρθρ. 84. Τρόφιμος ἀδιαθετῶν ἢ ἀσθενῶν εἰσάγεται τῇ ἐγκρίσει τοῦ διευθυντοῦ εἰς ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένον νοσοκομεῖον, ἔνθα τακτικῶς νοσηλεύεται ὑπὸ ἰατροῦ, ὃν ὁρίζει κατ' ἐντολὴν ὁ Σύλλογος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ μελέτης καὶ σπουδῆς.

Ἄρθρ. 85. Ἡ τῶν τροφίμων μελέτη γίγνεται ἐν ἰδίοις μελετητηρίοις καθ' ὡρισμένας μὲν ὥρας ὑποχρεωτικὰς, ὁσάκις δὲ ὁ ἐπιτηρητὴς ἐγκρίνῃ καὶ προαιρετικὰς ἀλλ' εἰς ὥρας μηδεμίαν βλάβην προξενούσας τῇ ὑγείᾳ.

Ἄρθρ. 86. Ὧραι μελέτης ὁρίζονται χειμῶνος μὲν ἀπὸ τῆς 6 μέχρι τῆς 8 Π. Μ. ἀπὸ τῆς 1 $^1/_2$ μέχρι τῆς 2 Μ. Μ. καὶ ἀπὸ τῆς 6 μέχρι τῆς 9 Μ. Μ. μετὰ διαλείμματος δεκαλέπτου. Τοῦ δὲ θέρους ἀπὸ τῆς 5 $^1/_2$ μέχρι τῆς 8 Π. Μ. ἀπὸ τῆς 2 μέχρι τῆς 3 Μ. Μ. καὶ ἀπὸ τῆς 7 μέχρι τῆς 9 Μ. Μ.

Ἄρθρ. 87. Ἡ μελέτη ἐπιτηρεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ παιδονόμου, ἐποπτεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιτηρητοῦ, ἀλλὰ μεγίστη προσοχὴ καταβάλλεται ὅπως αὕτη αὐθόρμητος γίγνηται καὶ ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπιβολῆς.

Ἄρθρ. 88. Ἡ λύσις τῶν ἀπορίων σημειουμένων γίγνεται ἐν ὥρᾳ τακτικῇ καὶ μετὰ τὸ σπουδαστήριον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ ἢ καὶ τοῦ ὡρισμένου περιοδικῶς καθηγητοῦ πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρ. 89. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν τοῖς σπουδαστηρίοις ἢ ἀλλαχοῦ ἀνάγνωσις βιβλίων μὴ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τῆς διευθύνσεως ἢ παρακωλυόντων τὴν τακτικὴν σπουδήν.

Ἄρθρ. 90. Τῶν ἐν τῷ γενικῷ καὶ εἰδικῷ προγράμματι ὁριζομένων μαθημάτων ὑποχρεοῦνται πάντες νὰ διακροῶνται μετὰ προσοχῆς καὶ εὐταξίας, ἀδικαιολόγητος δ' ἀπουσία καταλογίζεται ἐν τοῖς ἐλέγχοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ ἀμοιβῶν.

Ἄρθρ. 91. Αἱ ἀμοιβαὶ τοῖς τροφίμοις κατά τε τὰ ἤθη, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν προκοπὴν εἰσιν αἱ ἑξῆς· 1) σημειοῦνται ἐν ἐπὶ τούτῳ βιβλίοις, ὧν τὸ ἀπυτέλεσμα κατὰ διμηνίαν ἀπαγγέλλεται αὐτοῖς ἐνώπιον τοῦ διευθυντοῦ ἢ τῶν καθηγητῶν· 2) περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐν τῇ γενικῇ ἐκθέσει πρὸς τὸν Σύλλογον γίγνεται μνεία τῶν τε διακρινομένων ἐπὶ πᾶσι καὶ τῶν προκοπτόντων, ἵνα πρόνοια περὶ αὐτῶν ληφθῇ· 3) ἐν τῷ ἀποροιτηρίῳ διπλώματι μεγάλην σημασίαν ἔχει καὶ ὁ προηγούμενος τοῦ τροφίμου τρόπος· 4) οἱ ἀριστεύοντες καὶ διακρινόμενοι ἀποστέλλονται δαπάνῃ τοῦ Συλλόγου ἢ τινος τῶν ὁμογενῶν εἰς Εὐρώπην, ὅπως περαίνοντες τὰς ἑαυτῶν σπουδὰς καὶ πεῖραν τῶν δημοτικῶν σχολείων λαμβάνοντες ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπανέλθωσιν εἰς πατρίδα καὶ χρησιμεύσωσιν ὅπου ἀνάγκη τούτων παρίστανται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ ποινῶν.

Ἄρθρ. 92. Πᾶσα τῶν τροφίμων πρᾶξις πρὸς τὸν Κανονισμὸν ἢ πρὸς τὰ ἤθη καθόλου ἀπῴδουσα εἶναι ἀταξία ἢ πταῖσμα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον.

Ἄρθρ. 93. Πρὸς ἠθικὴν μὲν ἐπανόρθωσιν τοῦ πταίσαντος, πρὸς παραδειγματισμὸν δὲ τῶν ἄλλων ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ ἢ τοῦ ἐπιτηρητοῦ ποιναὶ τοῖς ἀμελοῦσι τῶν τροφίμων ἢ ἀπειθοῦσιν ἢ παρεκτρεπομένοις τῶν

κανόνων τῆς ἠθικῆς· εἰσὶ δὲ αὗται· 1) νουθεσία, 2) ἐπίπληξις, 3) νηστεία καὶ 4) περιορισμὸς τῆς νομίμου ἐλευθερίας ἢ κάθειρξις βραχυτέρα ἢ χρονιωτέρα.

Ἄρθρ. 94. Ὁ ἐκ παντὸς τρόπου ἀδιόρθωτος ἢ γενόμενος ἀρχηγὸς στάσεως ἢ παροξύνων τοὺς ἄλλους ε ς στάσιν κατὰ τῶν διατεταγμένων ἐν τῷ διδασκαλείῳ ἢ ὑποπεσὼν εἰς πταῖσμα σπουδαῖον καὶ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν καθηγητῶν καταλογιζόμενον ὡς πλημμέλημα ἀποβάλλεται τοῦ διδασκαλείου κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις.

Κῦρος τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 95. Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἰσχύει ἐπὶ μίαν πενταετίαν, ἐν ᾗ οὐδαμῶς δύναται νὰ τροποποιηθῇ ὡς πρὸς τὰς οὐσιώδεις αὐτοῦ διατάξεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμὸν δύναται νὰ ἐπέλθῃ τροποποίησίς τις, τοῦ ἀρχικοῦ πνεύματος μηδαμῶς ἀλλοιουμένου, ὁσάκις ἡ Ἐφορία μετὰ τοῦ συμβουλίου τῶν καθηγητῶν τοῦ διδασκαλείου ὑποδείξῃ δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὴν ἀνάγκην τούτου εἰς τὸν Σύλλογον, ὅστις καὶ μόνος ἐγκρίνει τὴν τοιάνδε ἢ τοιάνδε τροποποίησιν. Ὁ ὁλοσχερὴς δ' αὐτοῦ μεταρρύθμισις μετὰ τὴν πενταετίαν δύναται νά γίνῃ, ἂν κρίνωσι τοῦτο ἀναγκαῖον ὅ τε ἰδρυτὴς καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποδεχθῇ δὲ καὶ ὁ Σύλλογος.

Σημ. Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἐστιν ἀπόσπασμα τῆς περὶ δημοτικῆς παιδεύσεως καὶ διδασκαλείων ἐκθέσεως τῶν ἐνταῦτα τριῶν Συλλόγων, τοῦ Φιλολογικοῦ, τοῦ Ἠπειρωτικοῦ καὶ τοῦ Θρᾳκικοῦ, ἥτις προσεχῶς δημοσιευομένη ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει περιληφθήσεται καὶ ἐν τῇ τοῦ προσεχοῦς ἔτους *ἐπετηρίδι* καὶ ἐν ᾗ διορθωθήσονται καί τινα παρεισφρήσαντα λάθη τοῦ Κανονισμοῦ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΘΗΛΕΩΝ.

Α'.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ.

I

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΕΝΙΚΟΝ.

Α' ΤΑΞΙΣ *ἡ κατωτέρα.*

Θρησκευτικά· ᾄσματα, θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι.

Ἐργόχειρα· πλέγμα ἐκ χαρτίνων ταινιῶν, ἐξύφανσις πανίων· περιγραφὴ πάντων τούτων.

Κηπουρική· ἐλευθερία ἐν τῷ κήπῳ.

Ἰχνογραφία· κατὰ διάνοιαν.

Γυμναστικαὶ παιδιαί. ἔξ σφαῖραι τὰ ἓξ τοῦ πρίσματος χρώματα παριστῶσαι, κινήσεις τινὲς γυμναστικαί, ἐλαστικὴ σφαῖρα, τὸ πρὸς πήδημα σχοινίον.

Β' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· ᾄσματα καὶ διδασκαλία αὐτῶν, θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι.

Ἐργόχειρα· πλοκὴ διὰ καλάμων διαφόρων σχημάτων, ῥαφὴ μικρῶν ὑφασμάτων.

Διαλέξεις· ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας καὶ τῆς Βοτανικῆς.

Ἀρίθμησις· διὰ μικρῶν τετραγώνων ἢ ἐπὶ τοῦ ἀριθμομέτρου, κινουμένων τῶν σφαιριδίων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ δέκα.

Ἰχνογραφία· γραμμική.

Κηπουρική· καλλιέργεια κηπαρίου.

Γυμναστικαὶ παιδιαί· ὁ κῦβος καὶ ὁ κύλινδρος τοῦ Froebel, τὸ πρὸς πήδημα σχοινίον, χαμηλὴ αἰώρα.

Γ' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· ᾄσματα· θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ὁμιλίαι.

Ἐργόχειρα· κατασκευὴ κανονικῶν σχημάτων, ἀγγείων, οἰκίσκων κτλ. διὰ χαρτίου διαφόρων χρωμάτων, ἢ ἄλλης ὕλης, ῥάψιμον.

Γραφή· μίμησις ἐπὶ ἀβακίων τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου καὶ μικρῶν συλλαβῶν.

Ἀνάγνωσις· μηχανικῶς τὸ πρῶτον ἀσκουμένης τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων· συλλαβισμὸς καὶ ἀνάλυσις μικρῶν λέξεων.

Ἀριθμητική· ἀρίθμησις διὰ μικρῶν κύβων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἑκατόν.

Πραγματικὴ διδασκαλία· ἐπὶ ἀντικειμένων τῆς Φυσικῆς ἱστορίας καὶ Βοτανικῆς, ἢ ἐπὶ εἰκόνων αὐτῶν.

Κηπουρική· μικρὰ ἐκδρομὴ ἢ ἐν τῇ δενδροστοιχίᾳ ἢ ἐν τῷ κήπῳ καὶ ἐξήγησις τῶν περὶ αὐτά.

Γυμναστική· παιδιαί· ὁ μέγας κῦβος δι' ὅλων τῶν μερικωτέρων καὶ ποικιλωτέρων μερῶν αὐτοῦ, κομβοσχοίνιον, αἰώρα.

ΙΙ

ΕΙΔΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ἡ

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ.

Α'· ΤΑΞΙΣ.

ΠΡΟ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ.

Ὧραι.	Μαθήματα.
9—9 1/4.	*Ἐμβατήριον ᾆσμα*· μετὰ κινήσεων κανονικῶν περὶ τὰ θρανία, ἐωθινὴ προσευχή.
9 1/4—9 3/4.	*Ἐργόχειρα*· κατὰ τὸ γενικὸν πρόγραμμα καὶ περιγραφὴ αὐτῶν σύντομος καὶ εὔληπτος.
9 3/4—10 1/4.	*Κηπουρική*· ἐλευθερία ἐν τῷ κήπῳ.
10 1/4—10 1/2.	*Διάλειμμα*.
10 1/2—11.	*Γυμναστική*· ἐλαστικὴ σφαῖρα, τὸ πρὸς πήδημα σχοινίον.
11—11 1/4.	Ἐξύφανσις πανίων.
11 1/4—11 3/4.	Ἡ πρώτη παιδιὰ τοῦ Froebel, θρησκευτικὸν ᾆσμα.
12—1/2.	*Γεῦμα*.

ΜΕΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ.

1/2—1 1/2.	*Διάχυσις* ἢ ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἢ ἐντὸς τοῦ κήπου, ἔνθα ἐπαναλαμβάνουσιν ἡσύχως παιδιὰς ἢ ὁμιλοῦσιν ἀμοιβαίως.
2—2 1/2.	*Θρησκευτικὸν ᾆσμα* μετὰ γυμναστικῶν κινήσεων.
2 1/2—2 3/4.	*Θρησκευτικαὶ ὁμιλίαι*.

$2\,^3/_4$– 3. *Ἰχνογραφία* κατὰ διάνοιαν.
3—$3\,^1/_2$. *Καλλιέργεια*· ἐλευθερία ἐν τῷ κήπῳ.
$3\,^1/_2$—$3\,^3/_4$. *Ῥάψιμον* δι' ἀραιῶν ραφῶν.
$3\,^3/_4$—4. *Θρησκευτικόν*· ἐσπερινὸν ᾄσμα μετὰ κινήσεων πρὸ ἐξόδου.

Β.' ΤΑΞΙΣ.

9—$9\,^1/_4$. *Ἐμβατήριον* ᾄσμα ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ.
$9\,^1/_4$—$9\,^3/_4$. *Ἐργόχειρα*· κατὰ τὸ γενικὸν πρόγραμμα.
$9\,^3/_4$—$10\,^1/_4$. *Κηπουρική*· καλλιέργεια κηπαρίου.
$10\,^1/_4$—$10\,^1/_2$. *Διάλειμμα*.
$10\,^1/_2$—11. *Γυμναστική*· τὸ πρὸς πήδημα σχοινίον, χαμηλὴ αἰώρα.
11—$11\,^1/_4$. *Ἀρίθμησις* κατὰ τὸ πρόγραμμα.
$11\,^1/_4$—$11\,^3/_4$. Ὁ κῦβος καὶ ὁ κύλινδρος.
12—$^1/_2$. *Γεῦμα*.

ΜΕΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ.

$^1/_2$—$1\,^3/_4$. *Διάχυσις* ἢ ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἢ ἐντὸς τοῦ κήπου ὡς καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ.
2—$2\,^1/_2$. *Θρησκευτικὸν* ᾄσμα μετὰ γυμναστικῶν κινήσεων.
$2\,^1/_2$—$2\,^3/_4$. *Διαλέξεις* ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας δι' εἰκόνων.
$2\,^3/_4$—3. *Ἰχνογραφία* γραμμική.
3—$3\,^1/_2$. *Καλλιέργεια* ἐν τῷ κήπῳ μετὰ διαλέξεων ἐπὶ τῆς Βοτανικῆς.
$3\,^1/_2$—$3\,^2/_4$. *Ῥαφὴ* μικρῶν ὑφασμάτων.
$3\,^3/_4$ 4. *Θρησκευτικόν*· ἐσπερινὸν ᾄσμα μετὰ κινήσεων πρὸς ἔξοδον.

Γ'. ΤΑΞΙΣ.

9—$9\,^1/_4$. *Ἐμβατήριον* ᾄσμα ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ.

$9\,^1/_4$—$9\,^3/_4$. *Ἐργόχειρα* κατὰ τὸ γενικὸν πρόγραμμα.
$9\,^3/_4$ – $10\,^1/_4$. *Κηπουρικὴ* κατὰ τὸ γενικὸν πρόγραμμα.
$10\,^1/_4$—$10\,^1/_2$. *Διάλειμμα*.
$10\,^1/_2$—11. *Κομβοσχοίνιον* πρὸς ἀναῤῥήχισιν καὶ αἰώρα.
11—$11\,^1/_4$. *Ἀρίθμησις* ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἑκατόν.
$11\,^1/_4$—$11\,^3/_4$. Ὁ *μέγας κῦβος*· θρησκευτικὸν ᾄσμα.
12—$^1/_2$. *Γεῦμα*.

ΜΕΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ.

$^1/_2$—$1\,^3/_4$. ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν.
2—$2\,^1/_2$. *Θρησκευτικὸν*· ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν.
$2\,^1/_2$—$2\,^3/_4$. *Πραγματικὴ διδασκαλία*.
$2\,^3/_4$—3. *Γραφὴ* κατὰ τὸ πρόγραμμα.
3—$3\,^1/_2$. *Κηπουρική*.
$3\,^1/_2$—$3\,^3/_4$. *Ἀνάγνωσις*.
$3\,^3/_4$—4. *Θρησκευτικόν*· ᾄσμα ἑσπερινὸν μετὰ κινήσεων πρὸς ἔξοδον.

Β'.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α'.

ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Α' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτική διδασκαλία· μικραὶ προσευχαὶ καὶ στιχηραί.

Διαλέξεις· ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας βιογραφικῶς.

Ἀνάγνωσις· ἁπλῶν καὶ εὐνοήτων προτάσεων διὰ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου.

Γραφή· ἐπὶ ἀβακίων καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὶ χάρτου κεχαραγμένου μικρῶν προτάσεων συγκεκριμένων καὶ γνωστῶν.

Ἰχνογραφία· γραμμική.

Ἀρίθμησις· ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἑκατὸν καὶ σχηματισμὸς τῶν ἀπολύτων ἀριθμῶν ἁπλῶν καὶ συνθέτων.

Πραγματικὴ διδασκαλία· παρατήρησις καὶ περιγραφὴ τῶν πέριξ ἢ γνωστῶν τοῖς μαθηταῖς ἀντικειμένων μετὰ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ πρὸς ταῦτα σχέσεως.

ὨΙδικὴ μουσική· μικρά τινα ᾄσματια ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐθνικά.

Γυμναστική· αἱ πρῶται ἀσκήσεις τοῦ ἐγχειριδίου τῆς ὑγιεινῆς σωμασκίας κατὰ Schreber.

Β' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· ἐπανάληψις τῆς ἱερᾶς ἱστορίας καὶ συνέχεια αὐτῆς.

Ἀνάγνωσις· ἠθικῶν ἱστοριδίων μετ' ἀπαγγελίας καὶ ἀποστήθισις μικρῶν μύθων στιχηρῶν, γνωμικῶν καὶ ῥητῶν.

Γραφή· μικρῶν προτάσεων ἐξ ὀλίγων λέξεων συνισταμένων καὶ σύνδεσις αὐτῶν μετὰ τῆς ἀναγνώσεως τὸ πρῶτον συλλαβιστί, εἶτα ταχύτερον· ἀντιγραφὴ αὐτῶν ὀρθῶς γεγραμμένων.

Ἰχνογραφία γραμμική.

Ἀρίθμησις. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις τῶν ἀριθμῶν μέχρι τῶν ἐνεακοσίων ἐπὶ πραγμάτων συγκεκριμένων καὶ γραφὴ αὐτῶν.

Πραγματικὴ διδασκαλία ἐπὶ τῶν κοινοτάτων ζώων, τῶν ἐγχωρίων φυτῶν μετὰ ἠθικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστικὴ κατὰ Schreber.

Γ' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· Ἱερὰ Ἱστορία ἐκ τῆς παλαιᾶς διαθήκης· καὶ ταύτης ἐπανάληψις ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Ἑλληνικά· Χρηστομαθείας νεοελληνικῆς ἁπλαῖ προτάσεις στιχηραί· ἐξακολούθησις ἐπ' αὐτῶν τοῦ ὀρθῶς καὶ ἀπροσκόπτως ἀναγινώσκειν, εἶτα τροχάδην ἀνάγνωσιν. Γνῶσις πρακτικὴ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ χρῆσις τοῦ ἄρθρου ἐν τῇ ά καὶ β' κλίσει. Ἀνάλυσις τῆς προτάσεως εἰς μέρη.

Καλλιτεχνικά· Καλλιγραφία· καὶ στοιχειώδεις ἀρχαὶ τῆς ἰχνογραφίας.

Ἀριθμητική· ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων· πολλαπλασιασμὸς καὶ διαίρεσις ἐπὶ συγκεκριμένων πραγμάτων.

Πραγματικὴ διδασκαλία· ἀρχαὶ χωρογραφίας ἐπὶ τῆς κατοικίας τῶν πλησιοχώρων μετὰ τῶν κυριωτέρων εἰσαγωγικῶν γεωγραφικῶν γνώσεων.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία· βιογραφικῶς καὶ μετ' εἰκόνων.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστικὴ κατὰ Schreber.

Δ' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· ἱστορία τῆς Νέας Διαθήκης καὶ περὶ τὸ τέλος αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, συνδυαζόμεναι μετὰ ἱστοριῶν τῆς παλαιᾶς γραφῆς.

Ἑλληνικά· ἐκ τῆς νεοελληνικῆς χρηστομαθείας· ἀνάγνωσις ἀνεκδότων ἐμμέτρων καὶ πεζῶν· ἀπαγγελία καὶ ἀποστήθισις τούτων· ὀρθογραφικαὶ καὶ γραμματικαὶ ἀσκήσεις τὸ πρῶτον μέχρι τοῦ ῥήματος, εἶτα δὲ καὶ ὑπόδειξις τοῦ ῥήματος καὶ τῶν μετ' αὐτό· ἀνάλυσις νεωτέρας γραμματικῆς κατὰ τὰ κυριώτερα μέρη τῶν ἐν τοῖς ἀνεκδότοις ἁπλῶν προτάσεων· γραπταὶ ἀσκήσεις τούτων.

Καλλιτεχνικά· καλλιγραφία καὶ ἰχνογραφία.

Ἀριθμητική· ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων μετὰ προβλημάτων. Σύστημα μέτρων, σταθμῶν καὶ νομισμάτων τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος· πράξεις ἐπὶ τοιούτων προβλημάτων.

Πραγματικὴ διδασκαλία· ἐπανάληψις τῆς γεωγραφίας τῆς ἰδίας πατρίδος καὶ ὅλης τῆς ἐπαρχίας μετὰ τοπογραφικοῦ χάρτου· μελέτη τῶν φυτῶν, χόρτων καὶ καρπῶν τῶν πεδιάδων τῆς ἐπαρχίας· φυτὰ ἐπικρατείας δηλητηριώδη καὶ θεραπευτικά, εἴτε πραγματικὰ εἴτε καὶ ἐπὶ εἰκόνων.

Ἱστορία· ἑλλην. συνέχεια καὶ τέλος αὐτῆς βιογραφικῶς.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστικὴ κατὰ Schreber.

ΤΜΗΜΑ Βον ἢ ΑΝΩΤΕΡΟΝ.

Α' ΤΑΞΙΣ.

Θρησκευτικά· κατήχησις στοιχειώδης καὶ περὶ τὸ τέλος Ἁγία Γραφὴ τῶν ἐν τῇ νέᾳ διαθήκῃ διδαχθέντων

μερῶν· ἐκστήθισις ῥητῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τῆς ἑρμηνείας αὐτῶν.

Ἑλληνικά· ἁπλαῖ προτάσεις, γνωμικά· Λουκιανοῦ διάλογοι κατ' ἐκλογήν· γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν νεωτέραν· τεχνολογικὸν μετ' ἀσκήσεων θεματικῶν τῆς ἡμετέρας γλώσσης· ἐκ τῆς νεοελληνικῆς χρηστομαθείας ἱστορικὰ διηγήματα καὶ λόγοι ῥητορικοί· ὀρθογραφικαὶ καὶ γραμματικαὶ ἀσκήσεις. Συνθέσεις γραπταὶ μικρῶν διηγημάτων, μύθων καὶ παραβολῶν ἢ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἢ ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

Ἀριθμητική· ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων· κλασματικοὶ ἀριθμοὶ συγκεκριμένως· στοιχειῶδες δεκαδικὸν σύστημα.

Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν λοιπῶν ἠπείρων κατὰ τὸ προηγούμενον σύστημα.

Ἱστορία· ἀρχαία μετὰ τῆς γεωγραφίας.

Πραγματικὸν μάθημα· ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τὰ κυριώτερα τῶν φυτῶν, τῶν ζώων καὶ τῶν ὀρυκτῶν εἴτε δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων εἴτε καὶ δι' εἰκόνων.

Καλλιτεχνικά· ἰχνογραφία καὶ καλλιγραφία.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστικὴ κατὰ Schreber.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Θρησκευτικά· Εὐαγγέλιον· ἐκλογὴ ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων· ἀποστήθισις αὐτῶν μετὰ ῥητῶν ἐκ τῶν προφητῶν καὶ τῶν παροιμιῶν.

Ἑλληνικά· Ξενοφῶντος Κύρου παιδεία καὶ Κύρου ἀνάβασις· Γραμματικὴ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν νεωτέραν μετὰ στοιχειώδους συντακτικοῦ· θεματικαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν νεολληνικήν· τεχνολογικόν. Λυρικὰ ποιήματα καὶ ἔπος· μετατροπὴ τοῦ ἐμμέτρου εἰς λόγον πεζὸν καὶ τἀνάπαλιν. Συνθέσεις καὶ περιγραφαὶ μικρῶν τόπων ἢ ἄλλης ὕλης.

Καλλιτεχνικά· καλλιγραφία καὶ ἰχνογραφία.

Ἱστορία· τῶν νεωτέρων ἐθνῶν καὶ ἰδίως τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος.

Γεωγραφία· ἐπανάληψις ταύτης ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν καὶ μετ' αὐτὴν στοιχεῖα Φυσικῆς Γεωγραφίας.

Ἀριθμητική· προβλήματα πρακτικῶν ζητημάτων ἐπὶ τοῦ β' μέρους τῆς ἀριθμητικῆς μετὰ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ πρώτου.

Πραγματικὸν μάθημα· μαθήματα ἐκ τῆς δημώδους φυσικῆς.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστική.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Θρησκευτικά· Εὐαγγέλιον καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν ἠθική.

Ἑλληνικά· Ἰσοκράτους καὶ Λυσίου λόγοι κατ' ἐκλογὴν καὶ Ξενοφῶντος ἀπομνημονεύματα. Νεώτερα δράματα· μετατροπὴ τοῦ ἐμμέτρου λόγου εἰς πεζὸν καὶ τἀνάπαλιν. Ἐπανάληψις τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ μετ' ἐφαρμογῆς. Συνθέσεις α) ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν· ἐπιστολαί, κοινοποιήσεις, ἀγγελίαι, συμβόλαια καὶ τὰ λοιπά. β') ὑπὸ ἐκπαιδευτικὴν· διατριβαὶ καὶ πραγματεῖαι.

Καλλιγραφία ἐπὶ ἐμπορικῆς ὕλης· μικραὶ λογιστικαὶ πράξεις, φορτωτικαί, ἀγγελίαι.

Ἰχνογραφία.

Ἀριθμητική· ἐπανάληψις ἐπὶ ἐμπορικῶν πράξεων· στοιχειώδης γεωμετρία.

Πολιτικῆς Οἰκονομίας στοιχεῖα.

Πραγματικὸν μάθημα· στοιχεῖα δημώδους ἀστρονομίας· ἀγρονομία καὶ ὑγιεινή.

Ἱστορία· σύντομος Ἐκκλησιαστική.

Μουσικὴ ᾠδική.

Γυμναστική.

Β'.

ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ.

Τὸ πρῶτον τμῆμα ἄνευ οὐσιώδους διαφορᾶς ὡς πρὸς τὴν διδακτικὴν ὕλην.

Προσθήκη ἐν ἑκάστῃ τάξει εἰδικοῦ μαθήματος τῶν *ἐργοχείρων*.

Τῆς γυμναστικῆς τὰ προσφορώτερα καὶ τῷ γένει ἁρμόδια.

Ἡ κατὰ ποιὸν διδασκαλία ἔσται ὁπωσδήποτε διάφορος· ἐν τῇ τῶν θρησκευτικῶν καὶ τῆς Ἱστορίας διδασκαλίᾳ ληπτέον ὑπ' ὄψιν ὅπως καὶ γυναικεῖοι χαρακτῆρες ὑποδεικνύωνται. Τὰ δὲ Ἑλληνικὰ καὶ μαθηματικὰ ἔστωσαν ἁπλούστερα· ἡ ἀνωτάτη τάξις ἡ διὰ τὰ ἀνώτερα δημοτικὰ σχολεῖα δὲν εἶνε ἀναγκαία ἐν τοῖς τῶν θηλέων.

Κατὰ ταῦτα ὡς ἐξῆς ὁριστέον τὴν β' τάξιν τοῦ β' τμήματος.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Θρησκευτικά· Εὐαγγέλιον καὶ χριστιανικὴ ἠθική.

Ἑλληνικά· Ξενοφῶντος Κύρου παιδεία καὶ Οἰκονομικός· ποιήματα κατ' ἐκλογήν· γραμματικῆς ἐπανάληψις καὶ συντακτικὸν μετ' ἐφαρμογῆς· Συνθέσεις καὶ ἐπιστολογραφία.

Ἱστορία· νεωτέρα τῆς Ἑλλάδος.

Ἀριθμητική· ἐπανάληψις τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου μέρους· στοιχεῖα Γεωμετρίας.

Πραγματικὴ διδασκαλία· δημώδης φυσικὴ καὶ ἀστρονομία. Ἀγρονομία.

Παιδαγωγία· ἡ μήτηρ οἰκοροῦσα. Οἰκιακὴ οἰκονομία.

Καλλιτεχνικά· καλλιγραφία καὶ ἰχνογραφία.

Ἐργόχειρα.
Μουσικὴ ᾠδική.
Γυμναστική.

Σημ. Καὶ τὸ πρόγραμμα, ὥσπερ καὶ ὁ κανονισμὸς, ἐστὶν ἀπόσπασμα τῆς περὶ δημοτικῆς ἢ βέλτιον ἐθνικῆς παιδεύσεως καὶ διδασκαλείων ἐκθέσεως τῆς πρὸς σύνταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Διδασκαλείων ἐπιτροπῆς.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ ΣΠΟΥΔΑΙΩΝ· ἐν σελ. 144 ἀντὶ *τρεῖς* γράφε *τέσσαρες*.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Ἱδρυταὶ	σελ.	3
Διοικητικὸν Συμβούλιον	»	5
Μεγάλοι εὐεργέται, εὐεργέται, μέλη ἐπίτιμα	»	7
Δωρηταὶ	»	9
Μέλη τακτικὰ	»	11
Κανονισμὸς	»	29
Πρακτικὰ γενικῶν συνεδριάσεων	»	41
Περίληψις τῶν ἀπὸ ἰουλίου μέχρι δεκεμβρίου πεπραγμένων, ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ Ι. Α. Βρετοῦ	»	48
Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὰς δημογεροντίας	»	54
Λόγος ἐπικήδειος Σαράντη Ἀρχιγένους ὑπὸ Α. Ζωηροῦ	»	57
Ἔκθεσις τῶν κατὰ τὸ Β' ἔτος πεπραγμένων ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ Α. Ζωηροῦ	»	61
Ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ Σ. Ι. Βουτυρᾶ	»	79
Κανονισμὸς τοῦ Διδασκαλείου	»	143
Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων προτύπου δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων καὶ θηλέων	»	167

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΣΠΟΥΔΑΙΑ.

Τινὰ τῶν ἐγγραφέντων μελῶν ἀρνοῦνται ἵνα καταθέσωσι τὴν συνδρομὴν ἣν ὀφείλουσι πρὸς τὸν Σύλλογον. Κατὰ τὸν κανονισμὸν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔπρεπε ἵνα διαγραφῶσιν. Ἐὰν ἐξακολουθήσωσιν ἀρνούμενοι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν τὸ ἐπερχόμενον ἔτος τὰ ὀνόματα αὐτῶν διαγραφήσονται ἀφεύκτως.

ISMANOGLIO